
รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

การฟื้นฟูภาวะจิตใจและการร่วมมือช่วยเหลือทางจิตวิทยาที่ยั่งยืนแก่
เด็ก เยาวชนและครอบครัวหลังการประสบภัยพิบัติสึนามิ

สัญญาเลขที่ GRB_APS_02_54_38_01

รองศาสตราจารย์ ดร.พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุศย์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรัญญา ต้อยคำภีร์

คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ได้รับทุนสนับสนุนจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2551 - 2552 และ 2553 - 2554

คำนำ

โครงการวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ งบประมาณแผ่นดินปีพุทธศักราช 2551-2552 และ 2553-2554 โดยโครงการวิจัยแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลผลกระทบทางจิตวิทยาจากภัยพิบัติต่อเด็ก เยาวชนและครอบครัว พร้อมทั้งวิเคราะห์ความต้องการความช่วยเหลือที่เด็กและเยาวชนต้องการจากรัฐและจากชุมชน

ส่วนที่ 2 เป็นโครงการดำเนินต่อเนื่องเพื่อแสวงหาแนวทางหรือรูปแบบการให้ความช่วยเหลือทางจิตใจและการสร้างภูมิคุ้มกันที่ทำให้เด็ก เยาวชน และครอบครัวสามารถฟื้นคืนได้ และใช้ชีวิตอยู่อย่างปกติ

โครงการวิจัยนี้จะสำเร็จลุล่วงไปด้วยดีไม่ได้เลยถ้ามิได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานต่างๆ และท่านผู้ที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

1. สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติที่อนุมัติโครงการวิจัยและให้ทุนสนับสนุนการวิจัยในช่วงปีงบประมาณ คือ พุทธศักราช 2551-2552 และ 2553-2554

2. คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่ใช้เวลาและสถานที่ในการทำวิจัย

3. นอกจากนี้ทีมผู้วิจัยยังได้รับความอนุเคราะห์จากหลายฝ่าย ได้แก่ คุณจิรพร เหาตะวานิช และ คุณพจมาน พูลสวัสดิ์ พยาบาลวิชาชีพ ฝ่ายงานสุขภาพจิตและจิตเวช โรงพยาบาลตะกั่วป่า จังหวัดพังงา คุณวาสนา พูนสวัสดิ์ พยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลปะกงชัยพัฒน์ หัวหน้าสถานีอนามัย และเจ้าหน้าที่สถานีอนามัยบ้านน้ำเค็มทุกท่าน โรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษาจังหวัดพังงาในสังกัดของกระทรวงศึกษาธิการ ที่ให้ความอนุเคราะห์ด้านข้อมูลต่างๆ ตลอดจนประสานงานในการเก็บข้อมูล

4. นักจิตวิทยาและผู้ทรงคุณวุฒิที่ช่วยในการวิจัย ในการจัดโครงการสัมมนาและช่วยพัฒนาเครื่องมือการวิจัย ได้แก่ รองศาสตราจารย์ ดร. เพ็ญพิไล ฤทธาคณานนท์ อาจารย์พิเศษ คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รองศาสตราจารย์ ศิราภรณ์ ทับสายทอง อาจารย์สมบุญ จารุเกษมทวี อาจารย์ประจำ คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. รังสิมันต์ สุนทรไชยา อาจารย์ประจำ คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

5. นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณนิสิตมหาดบัณฑิต คณะจิตวิทยา และผู้ช่วยวิจัยที่ช่วยเก็บข้อมูล และนักเรียนทุกคนที่ตั้งใจตอบแบบสอบถามนี้เพื่อให้ผลการวิจัยเกิดประโยชน์ในการให้ความช่วยเหลือและเยียวยาจิตใจผู้ประสบภัยพิบัติทั้งในอดีตและภัยที่อาจเกิดขึ้นอีกในอนาคต

คณะผู้วิจัย

รองศาสตราจารย์ ดร.พรพนทิพย์ ศิริวรรณบุศย์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรัญญา ต้อยคำภีร์

31 มีนาคม 2555

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อฟื้นฟูภาวะจิตใจและแสวงหาแนวทางในการช่วยเหลือทางจิตวิทยาที่ยั่งยืนที่เกิดจากความร่วมมือกันในกลุ่มชนให้แก่เด็ก เยาวชน และครอบครัว หลังการประสบภัยพิบัติสึนามิ โดยแบ่งการศึกษาออกเป็น 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การประเมินความต้องการของผู้ประสบภัยพิบัติวัยเด็ก เยาวชน ครอบครัวและครู ระยะที่ 2 ศึกษาผลกระทบที่เกิดขึ้นจากภัยพิบัติสึนามิเมื่อปี 2547 ต่อการดำเนินชีวิตประจำวันของผู้ประสบภัยพิบัติสึนามิ และระยะที่ 3 เสนอศูนย์ฟื้นฟูจิตใจให้แก่ผู้ประสบภัยพิบัติซึ่งตั้งอยู่ในพื้นที่ประสบภัยพิบัติโดยอาศัยความร่วมมือระหว่างชุมชนท้องถิ่นและคณะผู้วิจัย ซึ่งรายงานวิจัยฉบับนี้นำเสนอผลการวิจัย 2 ระยะแรก

กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้ประสบภัยพิบัติสึนามิ 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มนักเรียนระดับประถมศึกษา จำนวน 240 คน กลุ่มเยาวชนระดับมัธยมศึกษาจำนวน 226 คน กลุ่มครอบครัวจำนวน 187 คน และกลุ่มครูจำนวน 128 คน ที่อาศัยอยู่ในจังหวัดพังงาบริเวณพื้นที่ประสบภัยพิบัติสึนามิ เครื่องมือวิจัยประกอบด้วย แบบสำรวจความต้องการความช่วยเหลือ แบบสำรวจผลกระทบจากภัยพิบัติ ได้แก่ ผลกระทบด้านพัฒนาการทางร่างกาย ผลกระทบด้านเชาวน์ปัญญา ผลกระทบทางด้านอารมณ์ ผลกระทบต่อการทำหน้าที่ครอบครัว และด้านสุขภาพ

ผลการวิจัยในระยะที่ 1 พบว่า นักเรียนระดับประถมศึกษามีความต้องการครอบครัวใหม่มากที่สุดและเยาวชนมีความต้องการทุนการศึกษาต่อเนื่องจนจบการศึกษามากที่สุด และในกลุ่มครูมีความต้องการความช่วยเหลือและฟื้นฟูทางด้านจิตใจที่ยั่งยืนมากที่สุด

ผลการวิจัยในระยะที่ 2 พบว่า ภัยพิบัติสึนามิมีผลกระทบต่อพัฒนาการด้านร่างกายและพัฒนาการทางเชาวน์ปัญญาของนักเรียนระดับประถมศึกษาทุกระดับชั้นแต่ในด้านพัฒนาการทางอารมณ์พบว่า ภัยพิบัติสึนามิมีผลกระทบต่อเด็กที่มีอายุ 11-12 ปีเท่านั้น สำหรับกลุ่มนักเรียน ระดับมัธยมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่มีประสบการณ์ภัยพิบัติสึนามิในระดับสูงมีแนวโน้มที่จะมีปัญหาทางด้านอารมณ์และพฤติกรรมมากกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับนักเรียนที่มีประสบการณ์ภัยพิบัติสึนามิระดับต่ำ และในกลุ่มครอบครัวพบว่า ภัยพิบัติสึนามิมีผลกระทบต่อการทำหน้าที่ของครอบครัวมากที่สุด ส่วนในกลุ่มครูที่เป็นผู้ประสบภัยพิบัติมีปัญหาด้านสุขภาพและปัญหาด้านอารมณ์ รวมทั้งได้รับผลกระทบจากปัญหาครอบครัว

ผลการวิจัยในระยะที่ 3 พบว่า จากการจัดโครงการสัมมนาเผยแพร่ผลการวิจัยระยะที่ 1 และระยะที่ 2 ให้แก่ชุมชนท้องถิ่น บุคคลในท้องถิ่นมีความเห็นว่างานวิจัยในครั้งนี้มีประโยชน์ต่อชุมชนเนื่องจากการนำเสนอผลการวิจัยที่พบแก่บุคคลในพื้นที่ที่ได้รับทราบผลกระทบจากภัยพิบัติที่ยังคงมีอยู่ร่วมกับคณะผู้วิจัย รวมถึงเป็นโครงการที่มีการติดตามกลุ่มผู้ประสบภัยอย่างต่อเนื่อง และในส่วนของ การจัดตั้งศูนย์ฟื้นฟูจิตใจและให้ความช่วยเหลือทางจิตวิทยาแก่กลุ่มผู้ประสบภัยพิบัติ บุคคลท้องถิ่นส่วนมากเห็นด้วยกับการจัดตั้งศูนย์ดังกล่าวขึ้น โดยการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบภัยเป็นสิ่งที่ควรเกิดจากความร่วมมือกันระหว่างบุคคลในท้องถิ่นและหน่วยงานภายนอก อันจะทำให้การช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติมีความเหมาะสมกับความต้องการความช่วยเหลือของผู้ประสบภัยและเหมาะสมกับบริบทของวัฒนธรรมท้องถิ่นด้วย

ABSTRACT

This study was constructed to propose the sustainable mental rehabilitation and collaborative psychological rebuilding for children, adolescent, families and teachers. Three phases of the long term research plan are : Phase 1, conduct a needs assessment of children, adolescent, families and teachers; Phase 2, examine the impacts of the tsunami on the daily lives of children, adolescent, families and teachers; Phase 3, propose a rehabilitation center to implement and monitoring community outreach and support for children, adolescent, families and teachers.

Subjects consisted of four groups of 240 elementary student and 226 secondary school students, 187 family menders, and 128 teachers in Phang Nga Province. Three survey forms were conducted : needs assessment, impacts of tsunami and a self-care behaviors.

Results of phase 1 and phase 2 indicated that; Phase 1 : needs assessment for each group: the highest score of children was the need for new family for the tsunami victim; the highest score of adolescents was the need of scholarships for further education; the highest score of teacher was the need for sustainable rehabilitation of psychological rebuilding

Phase 2 : Impact of the Tsunami : physical and cognitive abilities impacted on all groups of children with tsunami exposure but emotional development impacted only children aged 11-12 ; adolescents who experienced high impact from tsunami were likely to develop emotional and behavioral problems than those who had no or little impact; the highest score of impact from tsunami for families of victims was family functioning ; physical, emotional and family' s problems impacted teachers.

Phase 3 : Two conference meetings were arranged to assure that the findings of research project reach out key stakeholders. Community leaders, health care professional, school teachers, medias, and paraprofessionals reported satisfying outcomes. In particular, prolong engagement of the project in the tsunami impact areas and community involvement in the process of dissemination the result were mentioned as the most profits. Most stakeholders suggested setting up a psychological and mental health services center for tsunami survivors. This center should be based on

active collaboration between local and national related agencies. Through the center, community members will become familiar with psychological and mental health professionals in the region that can be accessed for referrals and outreach services.

สารบัญ

	หน้า
คำนำ.....	
บทคัดย่อภาษาไทย.....	
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	
สารบัญ.....	๖
สารบัญตาราง.....	๗
สารบัญภาพ.....	๘
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	5
ขอบเขตการวิจัย.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
ประวัติความเป็นมาและแนวคิดทฤษฎีการให้การสนับสนุนทางจิตใจแก่ผู้ประสบภัยพิบัติ.....	8
แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลกระทบจากภัยพิบัติ.....	9
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	29
กลุ่มตัวอย่าง.....	29
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	29
ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย.....	33
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	34
4 ผลการวิจัย.....	35
ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง.....	35
ตอนที่ 2 ผลการวิจัยของนักเรียนประถมศึกษา.....	36
ตอนที่ 3 การประเมินความต้องการและผลกระทบของภัยพิบัติต่อวัยรุ่น.....	76
ตอนที่ 4 ผลการวิจัยเกี่ยวกับผลกระทบของภัยพิบัติสึนามิต่อกลุ่มตัวอย่างผู้ปกครอง.....	108
ตอนที่ 5 ข้อมูลผลกระทบของภัยพิบัติต่อครู.....	119
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	128
รายการอ้างอิง.....	167

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ข้อมูลพื้นฐาน จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรจำแนกตามประเภทของกลุ่มตัวอย่างที่ประสบภัยพิบัติสึนามิ	36
2	จำนวน ร้อยละ และลำดับของความต้องการความช่วยเหลือของกลุ่มตัวอย่างเด็กประถมศึกษา	37
3	ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างน้ำหนักและส่วนสูงจริง และน้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์ของนักเรียนชายในโรงเรียนที่ประสบภัยพิบัติสึนามิ แยกตามระดับการศึกษา	38
4	ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างน้ำหนักและส่วนสูงจริง และน้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์ของนักเรียนหญิงในโรงเรียนที่ประสบภัยพิบัติสึนามิ แยกตามระดับการศึกษา	41
5	ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างน้ำหนักและส่วนสูงจริง และน้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์ของนักเรียนชายในโรงเรียนที่ไม่ประสบภัยพิบัติสึนามิ แยกตามระดับการศึกษา	44
6	ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างน้ำหนักและส่วนสูงจริง และน้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์ของนักเรียนหญิงในโรงเรียนที่ไม่ประสบภัยพิบัติสึนามิ แยกตามระดับการศึกษา	47
7	ผลความสามารถทางเชาวน์ปัญญาเปรียบเทียบระหว่างเด็กที่โรงเรียนประสบภัยพิบัติสึนามิกับโรงเรียนที่ไม่ประสบภัยพิบัติสึนามิ	51
8	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสามารถทางปัญญาจำแนกตามประเภทของโรงเรียนและระดับการศึกษา	52
9	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของตัวแปรระดับเชาวน์ปัญญาระหว่างประเภทของโรงเรียน ระดับ และตัวแปรระดับการศึกษา	52
10	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของความสามารถทางเชาวน์ปัญญาระหว่างประเภทของโรงเรียน (2 ระดับ) และระดับการศึกษา (6 ระดับ) (simple effect)	53
11	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความสามารถทางเชาวน์ปัญญาด้านจำนวน จำแนกตามประเภทของโรงเรียนและระดับการศึกษา	55
12	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความสามารถทางเชาวน์ปัญญาด้านมิติสัมพันธ์ จำแนกตามประเภทของโรงเรียนและระดับการศึกษา	56
13	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความสามารถทางเชาวน์ปัญญาด้านการบวกและลบเลข จำแนกตามประเภทของโรงเรียนและระดับการศึกษา	56
14	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความสามารถทางเชาวน์ปัญญาด้านการอุปมา จำแนกตามประเภทของโรงเรียนและระดับการศึกษา	57
15	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความสามารถทางปัญญาด้านการเปรียบเทียบเชิงปริมาณ จำแนกตามประเภทของโรงเรียนและระดับการศึกษา	57
16	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางพหุนามของความสามารถทางเชาวน์ปัญญารายด้านจำแนกตามระดับการศึกษาและประเภทของโรงเรียน	59
17	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของความสามารถทางเชาวน์ปัญญารายด้านจำแนกตามระดับการศึกษาและประเภทของโรงเรียน	60
18	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความสามารถด้านจำนวน ระหว่างประเภทของโรงเรียน (2 ระดับ) ในแต่ละระดับการศึกษา (6 ระดับ) (simple effect)	61
19	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความสามารถด้านมิติสัมพันธ์ ระหว่างประเภทของโรงเรียน (2 ระดับ) ในแต่ละระดับการศึกษา (6 ระดับ) (simple effect)	62
20	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความสามารถด้านการบวกและลบเลข ระหว่างประเภทของโรงเรียน (2 ระดับ) ในแต่ละระดับการศึกษา (6 ระดับ) (simple effect)	63

21	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความสามารถด้านการอุปมา ระหว่างประเภทของโรงเรียน (2 ระดับ) ในแต่ละระดับการศึกษา (6 ระดับ) (simple effect)	65
22	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความสามารถด้านการเปรียบเทียบเชิงปริมาณ ระหว่างประเภทของโรงเรียน (2 ระดับ) ในแต่ละระดับการศึกษา (6 ระดับ) (simple effect)	66
23	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับอารมณ์จำแนกตามเพศ ประเภทของโรงเรียน และระดับการศึกษา	68
24	การวิเคราะห์ความแปรปรวนสามทางของระดับอารมณ์ระหว่างประเภทของโรงเรียน เพศ และระดับการศึกษา	69
25	ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธี Games-Howell	71
26	ผลของการวิเคราะห์ความแปรปรวนของระดับอารมณ์ระหว่างประเภทของโรงเรียน (2 ระดับ) และระดับการศึกษา (6 ระดับ) (simple effect)	73
27	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของระดับอารมณ์ระหว่างเพศ (2 ระดับ) และประเภทของโรงเรียน (2 ระดับ) (simple effect)	74
28	จำนวน ร้อยละ และลำดับของความต้องการของกลุ่มตัวอย่างวัยรุ่น	77
29	ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสบการณ์ภัยพิบัติสึนามิในวัยรุ่น	78
30	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนสุขภาพทั่วไป ด้าน Somatic complaints รายข้อ	79
31	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสุขภาพทั่วไป ด้าน Schizoid รายข้อ	81
32	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสุขภาพทั่วไป ด้าน Uncommunicative รายข้อ	83
33	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสุขภาพทั่วไป ด้าน Immature รายข้อ	85
34	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสุขภาพทั่วไป ด้าน Obsessive - compulsive รายข้อ	87
35	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสุขภาพทั่วไป ด้าน Hostile Withdrawal รายข้อ	89
36	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสุขภาพทั่วไป ด้าน Delinquent รายข้อ	91
37	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสุขภาพทั่วไป ด้าน Aggression รายข้อ	93
38	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสุขภาพทั่วไป ด้าน Hyperactive รายข้อ	95
39	ค่าสถิติพื้นฐานและช่วงคะแนนด้าน internalizing รายข้อ	97
40	ค่าสถิติพื้นฐานและช่วงคะแนนด้าน Externalizing รายข้อ	98
41	ความเชื่อและการปฏิบัติตนตามหลักศาสนา	99
42	การปฏิบัติศาสนาของนักเรียนที่นับถือศาสนาพุทธในปีที่ผ่านมา	99
43	การปฏิบัติศาสนาของนักเรียนที่นับถือศาสนาอิสลามในปีที่ผ่านมา	100
44	การปฏิบัติศาสนาของนักเรียนที่นับถือศาสนาคริสต์ในปีที่ผ่านมา	101
45	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรการทำหน้าที่ภายในครอบครัว	102
46	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรความสุขในการใช้ชีวิตประจำวัน	105
47	ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสบการณ์ภัยพิบัติสึนามิในวัยรุ่น	108
48	ความถี่ คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแต่ละองค์ประกอบในมาตร GHQ	113
49	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรการทำหน้าที่ภายในครอบครัว	114
50	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรความสุขในการใช้ชีวิตประจำวัน (happiness)	116
51	แสดงข้อมูลทั่วไปสำหรับกลุ่มตัวอย่างครู	119
52	จำนวน ร้อยละ และลำดับของความต้องการของกลุ่มตัวอย่างครู	120
53	ค่าสถิติพื้นฐานประสบการณ์ภัยพิบัติสึนามิของครู (n = 128)	121
54	ความถี่ คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแต่ละองค์ประกอบในมาตร GHQ (N=187)	122
55	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรการทำหน้าที่ภายในครอบครัว	123
56	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรความสุขในการใช้ชีวิตประจำวัน (happiness)	125

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	แสดงลักษณะภูมิประเทศของประเทศไทย บริเวณที่ได้รับผลกระทบจากคลื่นยักษ์ (Tsunami)	10
2	กรอบแนวคิดสำหรับการทำนายนการเกิดปฏิกิริยาตอบสนองของเด็กตอภัยพิบัติทางธรรมชาติ	26
3	แผนภูมิแสดงลำดับความต้องการ 5 อันดับแรกของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา	37
4	แสดงน้ำหนักรจริงและน้ำหนักตามเกณฑ์อ้างอิงของนักเรียนชายในโรงเรียนที่ประสบภัยพิบัติสึนามิจำแนกตามระดับการศึกษา	40
5	แสดงส่วนสูงจริงและส่วนสูงตามเกณฑ์อ้างอิงของนักเรียนชายในโรงเรียนที่ประสบภัยพิบัติสึนามิจำแนกตามระดับการศึกษา	40
6	แสดงน้ำหนักรจริงและน้ำหนักตามเกณฑ์อ้างอิงของนักเรียนหญิงในโรงเรียนที่ประสบภัยพิบัติสึนามิจำแนกตามระดับการศึกษา	43
7	แสดงส่วนสูงจริงและส่วนสูงตามเกณฑ์อ้างอิงของนักเรียนหญิงในโรงเรียนที่ประสบภัยพิบัติสึนามิจำแนกตามระดับการศึกษา	43
8	แสดงน้ำหนักรจริงและน้ำหนักตามเกณฑ์อ้างอิงของนักเรียนชายในโรงเรียนที่ไม่ประสบภัยพิบัติสึนามิจำแนกตามระดับการศึกษา	46
9	แสดงส่วนสูงจริงและส่วนสูงตามเกณฑ์อ้างอิงของนักเรียนชายในโรงเรียนที่ไม่ประสบภัยพิบัติสึนามิจำแนกตามระดับการศึกษา	46
10	แสดงน้ำหนักรจริงและน้ำหนักตามเกณฑ์อ้างอิงของนักเรียนหญิงในโรงเรียนที่ไม่ประสบภัยพิบัติสึนามิจำแนกตามระดับการศึกษา	49
11	แสดงส่วนสูงจริงและส่วนสูงตามเกณฑ์อ้างอิงของนักเรียนหญิงในโรงเรียนที่ไม่ประสบภัยพิบัติสึนามิจำแนกตามระดับการศึกษา	50
12	คะแนนเฉลี่ยความสามารถทางเชาวน์ปัญญาของนักเรียนจำแนกตามประเภทของโรงเรียนและระดับการศึกษา	54
13	คะแนนเฉลี่ยความสามารถด้านจำนวนของนักเรียนประถมศึกษาจำแนกตามระดับการศึกษาและประเภทของโรงเรียน	62
14	คะแนนเฉลี่ยความสามารถด้านมิติสัมพันธ์ของนักเรียนประถมศึกษาจำแนกตามระดับการศึกษาและประเภทของโรงเรียน	63
15	คะแนนเฉลี่ยความสามารถด้านการบวกและลบเลขของนักเรียนประถมศึกษาจำแนกตามระดับการศึกษาและประเภทของโรงเรียน	64
16	คะแนนเฉลี่ยความสามารถด้านการอุปมาของนักเรียนประถมศึกษาจำแนกตามระดับการศึกษาและประเภทของโรงเรียน	65
17	คะแนนเฉลี่ยความสามารถด้านการเปรียบเทียบเชิงปริมาณของนักเรียนประถมศึกษาจำแนกตามระดับการศึกษาและประเภทของโรงเรียน	66
18	ค่าเฉลี่ยระดับอารมณ์จำแนกตามระดับการศึกษาของนักเรียน	70
19	คะแนนเฉลี่ยระดับอารมณ์จำแนกตามระดับการศึกษาและประเภทของโรงเรียน	73
20	คะแนนเฉลี่ยระดับอารมณ์ของนักเรียนเพศชายจำแนกตามประเภทของโรงเรียน	75
21	คะแนนเฉลี่ยระดับอารมณ์ของนักเรียนเพศหญิงจำแนกตามประเภทของโรงเรียน	76

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เวลาผ่านไปอย่างรวดเร็วนับตั้งแต่การเกิดคลื่นยักษ์สึนามิจากแผ่นดินไหวที่รุนแรงในวันที่ 26 ธันวาคม 2547 ที่ผ่านมามีซึ่งก่อให้เกิดความเสียหายอย่างรุนแรงต่อชีวิตและทรัพย์สินของผู้ประสบภัย ซึ่งนับเป็นโศกนาฏกรรมครั้งยิ่งใหญ่ของประเทศเอเชียใต้ องค์การอนามัยโลกสรุปว่ามี 11 ประเทศที่ได้รับผลกระทบนี้มีผู้เสียชีวิตทั้งสิ้น 178,953 คน สูญหาย 49,616 คน ซึ่งประเทศไทยก็เป็นประเทศหนึ่งที่ต้องได้รับภัยพิบัตินี้ ใน 6 จังหวัดภาคใต้ของไทยมีผู้ประสบภัยพิบัติจำนวนนับหมื่น สูญหายและเสียชีวิตกว่า 8,000 คน ทั้งยังสูญเสียที่อยู่อาศัย อุปกรณ์ยังชีพและที่รุนแรงที่สุด คือ สูญเสียผู้เป็นที่รักของครอบครัว อันส่งผลต่อภาวะจิตใจอย่างรุนแรง โดยเฉพาะเด็กและเยาวชนที่ต้องเป็นเหยื่อของภัยพิบัตินี้ นอกจากนี้ยังมีกลุ่มครูซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับการคาดหวังจากผู้อื่นว่าต้องเป็นผู้รับภาระดูแลเด็ก ผู้ปกครอง ดูแลโรงเรียนและเป็นผู้ช่วยเหลือชาวบ้านที่เดือดร้อนพร้อมทั้งคอยต้อนรับแขกและผู้มีใจกุศลที่มาบริจาคเงินและสิ่งของช่วยเหลือทั้งในประเทศและต่างประเทศ นอกจากนี้ตัวครูเองยังเป็นผู้รับผลกระทบจากภัยพิบัตินี้ทั้งด้านการงาน และส่วนบุคคล

เวลาที่ผ่านไป 5 ปีกว่าจากพ.ศ. 2547 ถึงพ.ศ. 2552 ความเสียหายด้านกายภาพได้รับการดูแลจากหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน ทั้งด้านที่อยู่อาศัย สถานที่ทำงาน เครื่องมือทำมาหากิน แต่พบว่า ความต้องการทางจิตใจของบุคคลที่ประสบภัยพิบัตียังมีอยู่ ประชาชนไม่สามารถกลับไปทำงานได้ตามปกติ บางคนยังหวาดกลัวไม่กล้าดำเนินชีวิตตามปกติ บุคคลที่เคยขยันกลายเป็นคนท้อแท้ หญิงที่สูญเสียลูก สูญเสียครอบครัวจากเหตุการณ์สึนามิก็รู้สึกกลัวทะเล เพราะพรากชีวิตลูกไป นอกจากนี้ยังพบว่าเด็กๆ ที่ประสบภัยสูญเสียบิดามารดาถึงกว่า 1,000 คน และเด็กกว่า 5,000 คน เจ็บปวดทางจิตใจจากผลของสึนามิที่ทำให้สูญเสียเพื่อนญาติสนิทบ้านที่อยู่อาศัย และที่เรียน เด็กเหล่านี้ต้องได้รับการดูแลอย่างต่อเนื่องมิใช่เฉพาะปัจจุบันเท่านั้น เด็กและครอบครัวจะต้องได้รับการฟื้นฟูภาวะจิตใจติดต่อกันเป็นระยะเวลาที่นานพอที่จะฟื้นคืนความรู้สึกเป็นปกติได้ (Paroling, 2005)

นอกจากเด็กนักเรียนแล้วครูส่วนใหญ่ก็ต้องการการดูแลเช่นกัน เพราะครูเป็นกลุ่มที่ต้องแบกรับทั้งปวงของท้องถิ่นและส่วนรวมจนครูบางคนไม่มีเวลาที่จะดูแลจิตใจของตนเอง

เพราะหน้าที่ความเป็นครูก็ทำให้ต้องเก็บความทุกข์ของตนไว้แต่ต้องอุทิศตนให้ลูกศิษย์และผู้ประสบเคราะห์กรรมอื่นในชุมชน ฉะนั้นพร้อมกันนั้นนอกจากความช่วยเหลือที่ต้องให้กับเด็กและครอบครัวแล้วยังต้องมีความช่วยเหลือที่ต้องให้แก่ครู โดยเฉพาะความช่วยเหลือภาวะจิตใจ หากครูมีสุขภาพจิตไม่ดี เด็กก็ไม่สามารถจะได้รับการบำบัดเยียวยาจากครูได้ และที่สำคัญที่สุดคนหลายกลุ่ม หลายสถาบันยินดีที่จะให้ความช่วยเหลือ แต่หน่วยงานส่วนน้อยที่จะหาข้อมูลว่าความช่วยเหลือที่ให้นั้นตรงกับความต้องการของเขาหรือไม่ อาหารและเสื้อผ้าที่นำไปบริจาคจากทุกหน่วยงานเป็นจำนวนมากก็เน่าเสียและไม่ได้ใช้ประโยชน์เท่าที่ควร บ้านที่ปลูกให้จำนวนมากไม่มีคนอยากเข้าไปอยู่เพราะแตกต่างไปจากวิถีชีวิตเดิมของเขา ความตั้งใจของคนไทยส่วนใหญ่ไม่เกิดผลแก่ผู้ประสบภัยเท่าที่ควรเพราะผู้ให้จะให้ตามที่คิดว่าผู้ประสบภัยจะต้องการจากการใช้ประสบการณ์ของตนเองและมีได้ศึกษาความเป็นอยู่วัฒนธรรมและความต้องการที่แท้จริงของเขา

ตามทฤษฎีการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัตินั้นสิ่งแรกที่จะต้องทำคือ การประเมินความต้องการของผู้ประสบภัย (Needs assessment) เพื่อให้ความช่วยเหลือที่ตั้งใจจะให้แก่เขาจะได้ตรงตามความต้องการของเขามีใช้ความต้องการของผู้ช่วยเหลือ โดยเฉพาะความช่วยเหลือทางจิตวิทยาเป็นสิ่งสำคัญยิ่งเพราะการเยียวยาที่ไม่ตรงกับความต้องการอาจจะทำให้ยิ่งเกิดบาดแผลในจิตใจของเด็กและเยาวชนลึกมากขึ้น เช่น คนใจดีเอาของเล่นและไอศกรีมไปแจกเด็กที่ประสบภัยพิบัติสึนามิแต่แจกเฉพาะเด็ก 20 คน ในห้องที่ประสบภัย สูญเสียบิดาหรือมารดา ส่วนเด็กอีก 20 คน ประสบภัยแต่ไม่สูญเสียบิดาหรือมารดาเรียนอยู่ห้องเดียวกันไม่ได้รับการแจกของเล่นและไอศกรีม จากเจตนาดีของผู้ให้กลับส่งผลให้เด็กแยกเป็น 2 ฝ่าย เด็กที่ประสบภัยก็จะถูกเพื่อนแยกออกจากกลุ่มทำให้ส่งผลกระทบต่อจิตใจเขามากขึ้นอีก ทั้งๆ ที่ผู้บริจาคเจตนาจะช่วยเยียวยาจิตใจของเขา ฉะนั้นเพื่อการช่วยเหลือที่ถูกต้องผู้วิจัยจึงเห็นว่าการเข้าใจช่วยเหลือนั้น จำเป็นที่ประเมินความต้องการความช่วยเหลือของเด็ก ครอบครัว และครูก่อนที่จะลงไปดำเนินการโครงการช่วยเหลือเด็กและครอบครัวทางจิตใจ นอกจากนี้การศึกษาผลกระทบที่ได้รับจากภัยพิบัติน่าจะเป็นประโยชน์ในการดำเนินโครงการให้ความช่วยเหลือทางจิตวิทยาแก่เด็ก เยาวชน ครอบครัว และครูได้ถูกทิศทาง

ข้อมูลสำคัญของการเตรียมความช่วยเหลือสำหรับภัยพิบัติที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตที่ต้องทำไปพร้อมกับการเยียวยาจิตใจและชีวิตความเป็นอยู่ในชีวิตประจำวัน ในปี 2553 ขณะที่การวิจัย ยังอยู่ระหว่างดำเนินการ คนไทยก็ต้องเผชิญกับภัยพิบัติน้ำท่วมบ้านเรือน ซึ่งเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ถูกเรียกว่าเป็นสึนามิน้ำจืด การช่วยเหลือทางจิตใจหรือแม้แต่ทางกายภาพก็ยังมีวิธีการ

วางแผน อย่างเป็นขั้นตอนเป็นแค่เพียงการบำบัดที่ปลายเหตุ โดยการให้ความช่วยเหลือตามสถานการณ์ในประเทศโดยนอกระยะเนื่องจากภัยพิบัติที่เกิดจากธรรมชาติไม่ว่าจะเป็นน้ำท่วม สึนามิ หรือไฟป่าแล้ว ภัยพิบัติอันเกิดจากการก่อการร้ายหรือจากความขัดแย้งทางการเมือง เช่น ที่เกิดการเผาบ้านเมืองในเดือนพฤษภาคม 2553 ก็มีได้มีการดูแลความบาดเจ็บทางจิตใจของเด็กอย่างจริงจัง ในการวิจัยนี้ข้อมูลได้จากการเก็บข้อมูลจากแบบผสมผสานและการสัมภาษณ์เด็กเยาวชน สมาชิกในครอบครัวเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกนำไปสู่การค้นหาวิธีบำบัดโดยใช้ทรัพยากรท้องถิ่น เพื่อให้ผู้ประสบภัยสามารถช่วยเหลือตนเองได้และยืนอยู่บนขาของตนเอง โดยความช่วยเหลือจากผู้เชี่ยวชาญภายนอก

รายงานผลการวิจัยยุคบุกเบิกด้านผลกระทบด้านจิตวิทยาของภัยพิบัติธรรมชาติในเด็กและวัยรุ่น พบว่า เด็กและวัยรุ่นผู้ประสบภัยมีภาวะเครียดหลังเหตุวิกฤติและตามมาด้วยการเปลี่ยนแปลงด้านสภาพอารมณ์และพฤติกรรม เช่น หงุดหงิด ก้าวร้าว ซึมเศร้า ปวดศีรษะ และแสดงความวิตกกังวลถึงความเจ็บป่วยทางด้านร่างกาย ในระดับปานกลางถึงรุนแรง (Belter & Shannon, 1993) นอกจากนี้งานวิจัยอีกจำนวนหนึ่งในรอบหลายปีที่ผ่านมาได้รายงานผลการศึกษาที่ตรงกันว่าประมาณ ร้อยละ 5 ถึง 41 ของเด็กและวัยรุ่นผู้ประสบภัยพิบัติธรรมชาติมีภาวะเครียดในระดับวิกฤติพร้อมกับมีสภาพจิตใจที่ตึงเครียด หวาดผวา สมาธิและความสามารถในการเรียนรู้ลดลง ที่เรียกว่ากลุ่มอาการ Posttraumatic stress disorder (PTSD) symptoms ตลอดจนมีภาวะวิตกกังวลและซึมเศร้า (ตัวอย่างเช่น งานวิจัยของ Shaw, Applegate, Tanner, Perez, Rothe, Campo-Bowen et al., 1995; Gardozo, Chakkraband, Guadamuz, Pengjuntr, Tantipiwatanaskul et al., 2006; Wickrama & Kasper, 2007) เด็กและวัยรุ่นที่มีภาวะเครียดในระดับวิกฤติพร้อมกับสภาพจิตใจที่ตึงเครียด หวาดผวา สมาธิและความสามารถในการเรียนรู้ลดลง นับเป็นกลุ่มเสี่ยงต่อการปรับตัวที่ผิดปกติ มีปัญหาทางอารมณ์และพฤติกรรม และมีแนวโน้มที่จะเป็นผู้ที่มีความเจ็บป่วยทางจิต (Galante & Foa, 1985; Mcfarlane et al., 1987) หนึ่งปีหลังจากเกิดภัยพิบัติสึนามิ Tuicomepee และ Romano (2008) ได้สำรวจปัจจัยเสี่ยงและปัจจัยปกป้อง ผลกระทบด้านจิตใจในเยาวชนไทยผู้ประสบภัยจังหวัดพังงา จำนวน 400 คน โดยปัจจัยเสี่ยงประกอบด้วย ปัจจัยส่วนบุคคล (เช่น อายุ เพศ) และความสูญเสียที่ได้รับจากภัยพิบัติสึนามิ ปัจจัยปกป้องประกอบไปด้วยปัจจัยด้านความเข้มแข็งของครอบครัว ความผูกพันกับโรงเรียน ความเชื่อและการประกอบศาสนกิจและการเข้าถึงบริการด้านการฟื้นฟูบำบัดจิตใจ จากหน่วยงานด้านสุขภาพจิตและจิตเวช ผลการศึกษาพบว่า ด้านปัจจัยเสี่ยงนั้นความสูญเสียที่เกิดจากภัยพิบัติสึนามิ โดยเฉพาะทั้งชีวิตของคนในครอบครัวและทรัพย์สิน ทำนายภาวะความเครียดและปัญหาด้านอารมณ์และพฤติกรรมได้อย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติ ส่วนปัจจัยปกป้องมีเพียงความเข้มแข็งของครอบครัวทำนายภาวะความเครียดและปัญหาด้านอารมณ์และพฤติกรรมได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ถึงแม้งานวิจัยจำนวนมากที่ผ่านมาได้รายงานผลการศึกษาถึงผลกระทบด้านจิตวิทยาต่อเด็กและวัยรุ่นผู้ประสบภัยธรรมชาติไว้ใกล้เคียงกันไม่มีรายงานการวิจัยใดที่ศึกษาถึงกระบวนการปรับตัวต่อผลกระทบดังกล่าวในเด็กและวัยรุ่น โดยเฉพาะการปรับตัวในชีวิตประจำวันของพวกเขา ฉะนั้นงานวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะศึกษาทำการวิจัย เกี่ยวกับผลกระทบและแนวทางบำบัดภาวะทางจิตที่ได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติโดยศึกษาในกรณีของสึนามิ ปี 2 แผนการประกอบด้วย โครงการวิจัย 2 ส่วน งบประมาณ 2554 มี 1 ส่วน ดังนี้

กรอบแนวคิดของงานวิจัย

งานวิจัยในแต่ละส่วนมีลำดับขั้นในการดำเนินการ โดยเริ่มจาก ส่วนที่ 1 ประเมินความต้องการการบำบัดช่วยเหลือทางจิตวิทยาของเด็ก เยาวชน ในครอบครัวและครูหลังประสบภัยพิบัติสึนามิ ตามด้วยส่วนที่ 2 การศึกษาผลกระทบของภัยพิบัติสึนามิต่อเด็ก เยาวชน ครอบครัว และครู ศึกษาปัจจัยด้านจิตวิทยาที่ส่งผลต่อการดำรงชีวิตประจำวันของเด็กและเยาวชนในสังคม สำหรับส่วนที่ 3 เป็นการพัฒนารูปแบบความช่วยเหลือ ในรูปแบบการให้ความรู้ด้านการเยียวยาจิตใจสำหรับเด็กและเยาวชนแก่ครู การให้ความช่วยเหลือด้านกายภาพและด้านสุขภาพจิต การสร้างเครือข่ายชุมชนสัมพันธ์ และการสร้างเจตคติต่อการมีส่วนร่วมของชุมชน สุดท้ายเป็นส่วนที่ 4 รูปแบบที่นำเสนอการให้ความช่วยเหลือทางจิตใจหลังประสบภัยพิบัติของชุมชนท้องถิ่น

วัตถุประสงค์การวิจัยในส่วนที่ 1 และ 2 สำหรับปีงบประมาณ 2551-2552

1. เพื่อประเมินความต้องการการบำบัดช่วยเหลือทางจิตวิทยาของเด็ก เยาวชนและครูหลังประสบภัยพิบัติ
2. เพื่อศึกษาผลกระทบของภัยพิบัติสึนามิต่อเด็ก เยาวชน ครอบครัวและครู พร้อมทั้งศึกษาปัจจัยด้านจิตวิทยาที่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตประจำวันของเด็ก เยาวชนและ ครอบครัว

วัตถุประสงค์การวิจัยในส่วนที่ 3 และ 4 สำหรับปีงบประมาณ 2553-2554

1. เพื่อศึกษาปัจจัยการให้ความช่วยเหลือที่ตอบสนองของความต้องการที่แท้จริงของผู้ประสบภัยพิบัติเพื่อไปสู่การนำเสนอโครงการฟื้นฟูสภาวะจิตใจเด็ก เยาวชนและครอบครัวหลังประสบภัยพิบัติ
2. เพื่อพัฒนาศูนย์ฟื้นฟูจิตใจให้ความช่วยเหลือทางจิตวิทยาแก่เด็ก เยาวชน และครอบครัวที่ประสบภัยจากสึนามิในจังหวัดพังงา โดยใช้ทรัพยากรท้องถิ่นเป็นหลัก และด้วยความร่วมมือช่วยเหลือระหว่างผู้ประสบภัยในท้องถิ่นและนักวิชาการทางจิตวิทยา
3. เพื่อนำเสนอแผนการจัดการกระบวนการฟื้นฟูจิตใจแก่เด็กและเยาวชน สำหรับการเกิดภัยพิบัติในอนาคต ทั้งภัยพิบัติจากธรรมชาติและภัยพิบัติในรูปแบบอื่นๆ

คำจำกัดความในงานวิจัย

ผู้ประสบภัย คือ เด็ก เยาวชน ครอบครัว และครูที่ประสบภัยพิบัติสึนามิในวันที่ 26 ธันวาคม 2547

ประสบการณ์ภัยพิบัติสึนามิ หมายถึง การรับรู้ผลกระทบจากการประสบกับภัยพิบัติสึนามิที่เกิดขึ้นในประเทศไทย ปี พ.ศ. 2547 โดยผลกระทบจากการประสบกับภัยพิบัติสึนามิ ได้แก่ การสูญเสียบุคคลอันเป็นที่รัก เช่น สมาชิกครอบครัว ญาติ การสูญเสียทรัพย์สิน การได้รับบาดเจ็บ การเห็นสภาพการเสียชีวิต การคุกคามในชีวิต เป็นต้น โดยการศึกษาครั้งนี้ ประสบกับภัยพิบัติสึนามิ คือ ค่าคะแนนที่ได้จากแบบวัดประสบการณ์ภัยพิบัติสึนามิ (Objective Tsunami Experiences Index: OTEI) (Tuicomepee & Romano, 2008)

ผลกระทบของภัยพิบัติ คือ ผลกระทบที่ส่งผลต่อผู้ประสบภัยพิบัติ เด็ก เยาวชน ครอบครัว และครู ทำให้ไม่สามารถดำเนินชีวิตไปอย่างปกติทั้งทางร่างกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์และบุคลิกภาพ วัดได้โดยใช้แบบสำรวจที่พัฒนาโดยคณะผู้วิจัย

เจตคติต่อการมีส่วนร่วมของชุมชน คือ เจตคติของชุมชนต่อการมีส่วนร่วมในการให้ความช่วยเหลือเด็กและเยาวชนในชุมชนในการฟื้นฟูสภาพจิตใจให้กลับคืนสู่ปกติและสามารถดำเนินชีวิตตามปกติได้ โดยวัดจากแบบวัดเจตคติเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือเด็กและเยาวชนหลังประสบภัยพิบัติที่พัฒนาโดยผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย

การประเมินความต้องการ คือ การใช้แบบประเมินความต้องการ ที่แท้จริงของผู้ประสบภัยพิบัติกลุ่มเด็ก กลุ่มวัยรุ่น และครู โดยใช้แบบประเมินความต้องการที่พัฒนาโดยผู้วิจัยและคณะ

โครงการสนับสนุนทางจิตวิทยา คือ ในภาวะที่มนุษย์ได้รับความเจ็บปวดทางจิตใจจากประสบการณ์ตรงที่ได้รับทำให้ไม่สามารถเผชิญความเจ็บปวดได้อย่างมีสติจึงจำเป็นต้องมีการให้การสนับสนุนทางจิตวิทยา 2 ขั้นตอน คือ 1. การให้ความช่วยเหลือเบื้องต้น 2. ให้ความช่วยเหลือเยียวยาด้านสุขภาพจิตเยียวยาจิตใจให้คืนสู่สภาพปกติ โดยมีด้านสุขภาพจิต เมื่อเยียวยาจิตใจให้คืนสู่สภาพปกติ โดยมีการสนับสนุน 5 ประการ ดังนี้ 1. มีพื้นฐานจากชุมชน 2. ต้องมุ่งความยั่งยืน 3. ต้องสร้างจากวัฒนธรรมและความเข้มแข็งของชุมชน 4. ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น 5. ต้องเริ่มการสนับสนุนจากผู้ที่ได้รับผลกระทบรุนแรงที่สุดของเหตุการณ์

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ศึกษากับเด็ก เยาวชน ครอบครัว และครูในจังหวัดพังงาที่ได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติสึนามิปี 2547 มีกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มละประมาณ 200 คน 4 กลุ่ม รวมประมาณ 800 คน นอกจากนี้ในกลุ่มเด็กมีกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มควบคุมอีก 192 คน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบความต้องการการช่วยเหลือทางจิตวิทยาที่แท้จริง และผลกระทบทางจิตวิทยาของเด็ก เยาวชน ครอบครัว และครูหลังประสบภัยพิบัติสึนามิเพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนรูปแบบการช่วยเหลือต่อไป
2. ได้รูปแบบแนวทางการจัดการฟื้นฟูจิตใจ เด็ก เยาวชน และครอบครัวสำหรับภัยพิบัติในอนาคต
3. เป็นข้อมูลอ้างอิงด้านจิตวิทยาแก่ นิสิต นักศึกษา นักวิชาการ ทั้งชาวไทยและต่างประเทศ ผู้ทำงานด้านการฟื้นฟูสภาพจิตใจของเยาวชนผู้ประสบภัย รวมทั้งเป็นข้อมูลแก่สถาบันหลักต่างๆ (เช่น ครอบครัว) ที่เกี่ยวข้องกับเยาวชนกลุ่มดังกล่าวอีกด้วย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ทีมผู้วิจัยทำการทบทวนแนวคิดทฤษฎีต่างๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษา ดังต่อไปนี้

1. ประวัติความเป็นมาของการสนับสนุนทางจิตใจ(Psychological Support) แก่ผู้ประสบภัยพิบัติ

เมื่อบุคคลประสบภัยพิบัติโดยที่อาจส่งผลกระทบต่อทางตรงหรือทางอ้อม ผลกระทบของภัยพิบัติจะนำมาซึ่งประเด็นที่เกี่ยวกับจิตใจของมนุษย์ ได้แก่ การเตรียมตัวรับสถานการณ์ (preparedness) การบรรเทาภัย (mitigation) การตอบสนอง (response) การฟื้นคืนสภาพ (recovery) และในภาวะที่มนุษย์ได้รับความเจ็บปวดจากการประสบการณ์ตรงทำให้มนุษย์ไม่สามารถเผชิญปัญหาได้อย่างมีสติ มนุษย์ไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ที่ตนเองเป็นส่วนหนึ่งของปัญหาได้ดี

แนวความคิดให้การสนับสนุนทางจิตวิทยา ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ (1) การให้ความช่วยเหลือทางจิตใจเบื้องต้น ซึ่งหมายถึง ความช่วยเหลือที่มาจากครอบครัว เพื่อน เพื่อนบ้าน หรือผู้ใกล้ชิดของผู้ประสบภัยพิบัติ และ (2) การให้ความช่วยเหลือเยียวยาทางสุขภาพจิตทางวิชาชีพ จากจิตแพทย์ นักจิตวิทยา ผู้ที่มีความสามารถทางการเยียวยาจิตใจ

การให้ความช่วยเหลือต้องให้ทั้งในระยะเร่งด่วนเฉพาะหน้าและระยะยาว ซึ่งเป็นการจัดการภัยพิบัติ ผู้ที่ให้ความช่วยเหลืออาจเป็นผู้นำชุมชน ครู หรือบุคคลที่มีความเต็มใจ เข้าใจ และมีจิตใจที่อยากให้ความช่วยเหลือ โดยอาจไม่จำเป็นต้องมีความรู้ลึกซึ้งทางจิตวิทยา แต่ต้องได้รับการฝึกทักษะการให้การปรึกษาทางจิตวิทยาและเป็นบุคคลที่เหมาะสมเฉพาะสำหรับเหตุการณ์นั้นๆ โครงการการให้การสนับสนุนทางจิตวิทยาของ (Psychological Support Program) มี 5 ประการ ดังต่อไปนี้

1. พื้นฐานต้องเริ่มจากชุมชน (Community-based)
2. ต้องมุ่งความยั่งยืน (Sustainable)
3. ต้องสร้างจากวัฒนธรรมและความเข้มแข็งของชุมชน (Build on strength of people and culture)
4. ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น (local expertise)

5. ต้องเริ่มการสนับสนุนจากผู้ที่ได้รับผลกระทบรุนแรงที่สุดของเหตุการณ์ (extraordinary event)

การให้การสนับสนุนทางจิตวิทยาเบื้องต้น (Psychological First Aid: PFA) ในประเทศแถบสแกนดิเนเวีย พบที่ประเทศเดนมาร์กเป็นครั้งแรก และปี 1992 ประเทศสวีเดนได้จัดให้มีการสนับสนุนทางจิตวิทยาเบื้องต้นทั่วประเทศ

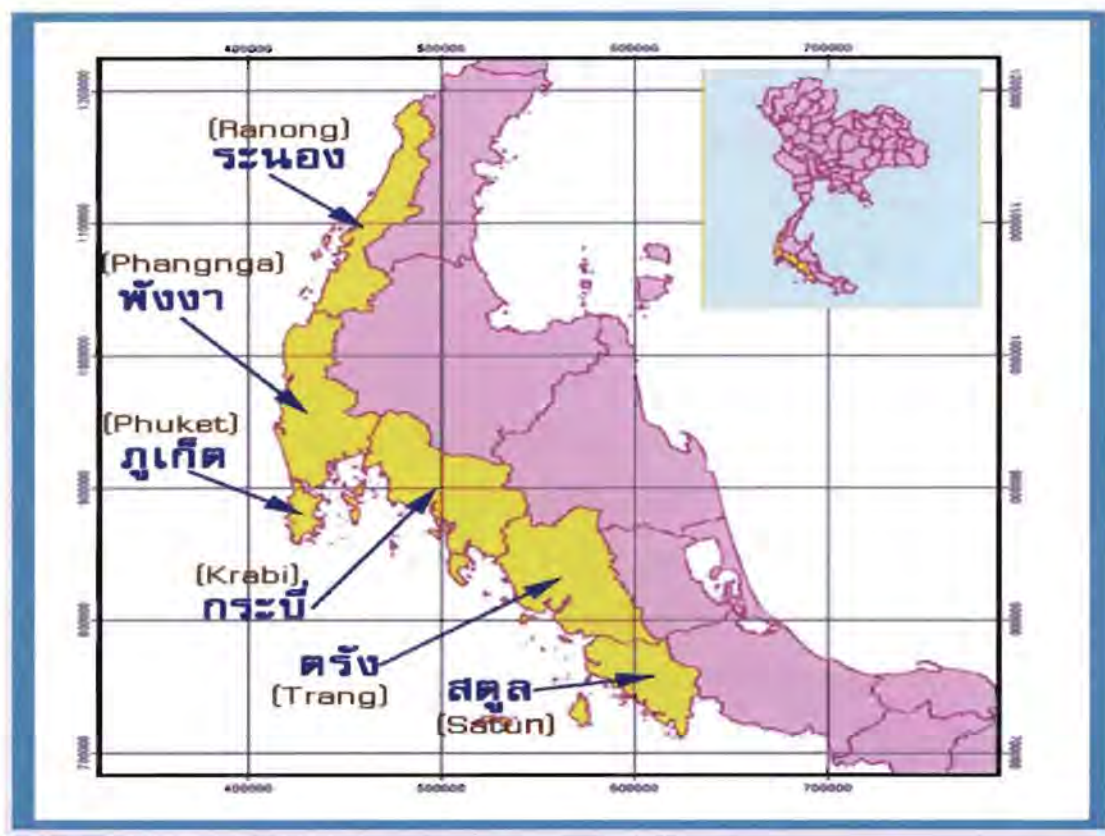
ในสหรัฐอเมริกาพบรายงานการให้การสนับสนุนทางจิตวิทยาที่เมือง Trio ปี 1989 ต่อมาสมาคมจิตวิทยาอเมริกันร่วมมือกับกาชาดอเมริกันจัดตั้ง Disaster Mental Service ปี 1991 และจัดตั้ง Federally mandated for aviation disaster ปี 1996 (Jocebs, Berard A., 2004)

ในเอเชียได้มีการจัดตั้ง Begging for Psychological Disaster Support ปี 2004 และต่อมากการให้การสนับสนุนทางจิตวิทยาได้เกิดขึ้นในประเทศต่างๆตามสถานการณ์ภัยพิบัติที่เกิดขึ้นในแต่ละประเทศ ภัยพิบัติเหล่านี้รวมถึงตั้งแต่ภัยพิบัติจากธรรมชาติ ภัยพิบัติจากสงคราม และภัยพิบัติจากสถานการณ์ทางการเมืองในแต่ละประเทศปี 2004 และต่อมากการให้การสนับสนุนทางจิตวิทยาได้เกิดขึ้นในประเทศต่างๆ ตามสถานการณ์ภัยพิบัติที่เกิดขึ้นในแต่ละประเทศ ภัยพิบัติเหล่านี้ รวมถึงตั้งแต่ภัยพิบัติจากธรรมชาติ ภัยพิบัติจากสงคราม และภัยพิบัติจากสถานการณ์ทางการเมืองในแต่ละประเทศ

2. แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ภัยพิบัติสึนามิ (Tsunami disaster) หมายถึง ภัยพิบัติทางธรรมชาติที่เกิดขึ้นอย่างฉับพลันเกิดจากปัจจัยต่าง ๆ เช่น แผ่นดินไหวในทะเลหรือมหาสมุทร การเคลื่อนตัวของเปลือกโลก การระเบิดของภูเขาไฟ การทดลองระเบิดปรมาณูใต้ทะเล หรือจากเหตุการณ์อุกกาบาตตกลงในทะเลหรือมหาสมุทรทำให้เกิดเป็นคลื่นขนาดใหญ่ขึ้นในทะเล (WHO, 2005)

เหตุการณ์ภัยพิบัติสึนามิ เมื่อวันที่ 26 ธันวาคม 2547 เป็นเหตุการณ์ภัยพิบัติทางธรรมชาติที่นับได้ว่าเป็นความรุนแรงมากที่สุดเท่าที่ประเทศไทยเคยประสบกับภัยพิบัติทางธรรมชาติมาในอดีต ภัยพิบัติสึนามินำมาซึ่งความสูญเสียอย่างมหาศาล โดยเฉพาะ 6 จังหวัดภาคใต้ที่มีพื้นที่อยู่ในเขตฝั่งอันดามัน ได้แก่ กระบี่ พังงา ภูเก็ต ตรัง ภูเก็ต และสตูล (ดังภาพ 1) ความสูญเสียดังกล่าวมีทั้งในด้านการสูญเสียชีวิตและสร้างความเสียหายต่อทรัพย์สิน ซึ่งส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของบุคคลในพื้นที่ที่ประสบเหตุการณ์สึนามิ รวมทั้งยังมีผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจท้องถิ่นที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศชาติอีกด้วย

ภาพ 1 แสดงลักษณะภูมิประเทศของประเทศไทย บริเวณที่ได้รับผลกระทบจากคลื่นยักษ์ (Tsunami) โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สมบัติ อยู่เมือง และทีมงานวิจัย ศูนย์วิจัยภูมิสารสนเทศเพื่อประเทศไทย (GISTHAI) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.1 ผลกระทบในเด็ก วัยรุ่น และครอบครัว ผู้ประสบภัย

เหตุการณ์ภัยพิบัติสึนามิส่งผลให้เด็กและเยาวชนจำนวนมากสูญเสียบิดา มารดา โดยมีเด็กกำพร้าในพื้นที่ 6 จังหวัด ที่ประสบภัยทั้งสิ้นจำนวน 882 คน เป็นเด็กกำพร้าที่บิดาเสียชีวิต 367 คน มารดาเสียชีวิต 398 คน ทั้งบิดาและมารดาเสียชีวิต 90 คน และผู้อุปการะเสียชีวิต 27 คน (กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, 2549) เด็กและเยาวชนได้รับผลกระทบจากการสูญเสียที่เกิดขึ้นอย่างมากมาย เนื่องจากเด็กและเยาวชนเป็นผู้ที่จำเป็นต้องพึ่งพาผู้ใหญ่ และต้องการสิ่งแวดล้อมที่มั่นคงปลอดภัยสำหรับการเจริญเติบโต และพัฒนาการที่สมบูรณ์ เมื่อเกิดภัยพิบัติเด็กได้รับผลกระทบโดยตรงเช่นเดียวกับผู้ใหญ่ เช่น การสูญเสียบุคคลอันเป็นที่รัก, การได้รับบาดเจ็บและการไร้ที่อยู่อาศัย เป็นต้น ซึ่งผลกระทบเหล่านี้อาจมีผลกระทบต่อพัฒนาการของเด็กในระยะยาวได้ (วิสุธารณ นฤตทิธิ, 2549)

ส่วนที่ 1 และ 2

รายงานการวิจัยโครงการวิจัยทุนงบประมาณแผ่นดิน ปี 2551-2552
ข้อมูลผลกระทบทางจิตวิทยาจากภัยพิบัติต่อเด็ก เยาวชนและครอบครัว
พร้อมทั้งวิเคราะห์ความต้องการความช่วยเหลือที่เด็กและเยาวชน
ต้องการจากรัฐและจากชุมชน

จะเห็นได้ว่าเด็กและเยาวชนเป็นกลุ่มที่ได้รับผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมจากเหตุการณ์ภัยพิบัติสึนามิ ซึ่งเป็นภัยพิบัติทางธรรมชาติรูปแบบหนึ่งโดยเฉพาะอย่างยิ่งเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นส่งผลกระทบต่อ การปรับตัวและสภาพจิตใจของเด็ก ทั้งนี้มีผู้ที่ทำการศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบที่เด็กและเยาวชนได้รับจากภัยพิบัติทางธรรมชาติ เช่น Ehrenreich (2001) ระบุว่า เด็กที่เผชิญกับภัยพิบัติทางธรรมชาตินั้นได้รับผลกระทบทั้งทางตรง และทางอ้อม ผลกระทบในทางตรงนั้นเกิดจากการที่เด็กได้พบเห็นการเสียชีวิตของคนในครอบครัว โดยเฉพาะพ่อแม่ ความเสียหายต่างๆ ที่เกิดขึ้นต่อที่พักอาศัยและชุมชนของตนเอง การได้รับบาดเจ็บ หรือการพบเห็นผู้อื่นได้รับบาดเจ็บและผลกระทบทางอ้อมจากผลกระทบของภัยพิบัติที่เกิดขึ้นกับพ่อแม่และบุคคลใกล้ชิด รวมทั้งการได้รับผลกระทบจากการมีปฏิริยาการตอบสนองของผู้ปกครองต่อภัยพิบัติที่เกิดขึ้นด้วย (Ehrenreich, 2001)

ปฏิริยาตอบสนองโดยทั่วไปที่สามารถเกิดขึ้นได้กับผู้ประสบภัย ซึ่งการเกิดปฏิริยาเหล่านี้ถือว่าเป็นปฏิริยาปกติในการตอบสนองต่อภัยพิบัติทางธรรมชาติของบุคคลทั้งเด็กและผู้ใหญ่สามารถเกิดปฏิริยาเหล่านี้ได้เช่นกัน (Young, Ford, & Watson, n.d.; Perry & Lindell, 1978) ทั้งนี้ปฏิริยาตอบสนองเหล่านี้จะถือว่าเป็นปกติหากผู้ประสบภัยแสดงอาการเป็นเวลาไม่เกิน 2-3 สัปดาห์ อาการเหล่านี้ ได้แก่

1. ปฏิริยาตอบสนองทางอารมณ์ จะเป็นการแสดงออกทางอารมณ์ต่างๆ ได้แก่ การเกิดความรู้สึกตกใจกลัว, อาการเศร้าโศก, โกรธ, มีความขุ่นเคืองใจ, เกิดความรู้สึกผิดหรือละอายใจ, มีการโทษตนเองโดยอาจมีการโทษตนเองอย่างรุนแรงและมีการหมกมุ่นอยู่กับความรู้สึกผิด ซึ่งทำให้เกิดการซึมเศร้าเสียใจและนำไปสู่การทำร้ายตนเองทางอ้อมโดยที่อาจไม่ฆ่าตัวตายแต่เกิดความรู้สึกหดหู่วางใจในการดำเนินชีวิตทั้งในปัจจุบันและอนาคตและเกิดอาการเฉาทางอารมณ์

2. ปฏิริยาตอบสนองทางด้านการรู้การคิด ผู้ประสบภัยจะเกิดความรู้สึกสับสนเหน้อยล้า และไม่สามารถใช้ความคิดในการตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งเกิดความวิตกกังวลอย่างรุนแรงจึงทำให้สามารถให้ความสนใจกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งได้เป็นช่วงเวลาน้อยลงจากเดิมและมีความสนใจในเรื่องต่างๆ ลดลงอย่างเห็นได้ชัดในบางรายมีการสูญเสียความจำหรือมีความจำเกี่ยวกับเรื่องที่ไม่ต้องการโดยที่ไม่สามารถหยุดคิดถึงเรื่องนั้นได้

3. ปฏิริยาตอบสนองทางด้านร่างกาย ผู้ประสบภัยมักจะเกิดอาการตึงเครียด อ่อนล้า มีปัญหาในการรับประทานอาหารน้อยลงและมีปัญหาในการนอนหลับ นอนหลับได้ยาก หรือมีปัญหาในการนอนหลับไม่สนิทเกิดความรู้สึกเจ็บปวดตามร่างกายโดยที่บางรายไม่

สามารถระบุสาเหตุของความเจ็บปวดที่เกิดขึ้นได้ หัวใจเต้นเร็ว มีอาการคลื่นไส้ อาเจียน และตื่นตระหนกได้ง่ายหรือมีการตอบสนองรุนแรงมากกว่าปกติ

4. ปฏิกริยาตอบสนองด้านสังคม ภายหลังจากการประสบภัยพิบัติ ผู้ประสบภัยจะมีการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมเปลี่ยนไปจากเดิม ทั้งการมีปฏิสัมพันธ์กับสังคมภายนอกและบุคคลในครอบครัว ทั้งนี้สาเหตุเนื่องมาจากการที่เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านอารมณ์ดังกล่าวข้างต้นซึ่งส่งผลให้ผู้ประสบภัยสามารถมีความขัดแย้งกับบุคคลรอบตัวได้ง่ายขึ้น ในบางรายมีการแยกตัวจากสังคม เกิดความรู้สึกไม่ไว้วางใจใครและเกิดความรู้สึกว่าตนเองถูกทอดทิ้งและ/หรือถูกปฏิเสธ

ตามหลักการทางพัฒนาการนั้นเด็กแต่ละช่วงวัยมีพัฒนาการที่แตกต่างกันในทุกด้าน ดังนั้น ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากภัยพิบัติโดยเฉพาะอาการที่แสดงถึงความเครียดและความวิตกกังวลของเด็กหลังจากประสบภัยพิบัติซึ่งเป็นอาการแสดงของเด็กเท่านั้น พบว่า เด็กในแต่ละวัยแสดงปฏิกริยาตอบสนองต่อภัยพิบัติที่แตกต่างกันไป ดังนี้ (Lazarus et al., 2002)

เด็กวัยก่อนเข้าเรียน (1-5 ปี) อาการแสดงออกถึงความเครียดและความวิตกกังวลได้แก่ การดูดนิ้ว บัสสาวะรดที่นอน การติดผู้ปกครองหรือผู้ดูแลเป็นอย่างมาก ซึ่งแสดงออกถึงความกลัว ถูกแยกจากผู้ปกครองและกลัวคนแปลกหน้า มีปัญหาในการนอนหลับ ความอยากอาหารลดลง กลัวความมืด มีพฤติกรรมถดถอย รวมทั้งมีการแยกตัวจากเพื่อนและการทำกิจวัตรประจำวันโดยหยุดการพัฒนาทักษะบางอย่างที่เคยพัฒนาแล้วก่อนเกิดภัยพิบัติ นอกจากนี้ยังสามารถสังเกตได้จากการพูดหรือการเล่นอย่างซ้ำๆ ของเด็กที่อาจมีการใช้คำที่เกี่ยวกับภัยพิบัติมากขึ้นที่แสดงออกถึงประสบการณ์บางช่วงเกี่ยวกับภัยพิบัติที่ผ่านมา

สรุป อาการแสดงออกของเด็กวัยก่อนเข้าเรียนที่แสดงออกในด้านต่างๆ ดังนี้ ในด้านร่างกายมีปัญหาในการนอนหลับ มีความอยากอาหารลดลงและมีปัญหาในการควบคุมระบบขับถ่าย ส่วนในด้านอารมณ์และพฤติกรรมนั้นพบว่าเด็กจะแสดงอาการวิตกกังวลและกลัวอย่างมากต่อการพลัดพรากจากผู้ปกครองหรือผู้ดูแล มีพฤติกรรมถดถอย เช่น ดูดนิ้วมือและการบัสสาวะรดที่นอน และในด้านสังคมเด็กจะมีพฤติกรรมแยกตัวจากเพื่อนและแสดงอาการกลัวคนแปลกหน้า

เด็กวัยเรียน (6-11 ปี) อาการที่แสดงออกได้แก่ เด็กจะหงุดหงิดง่าย บางรายมีการแสดงออกทางอารมณ์อย่างรุนแรงและไม่มีเหตุผล มีพฤติกรรมก้าวร้าว มีพฤติกรรมวอกแวกอยู่ไม่สุข และมีการแยกตัวออกจากเพื่อนและการทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน หลีกเลี่ยงการไปโรงเรียน บางรายแสดงอาการวิตกกังวลต่อการพลัดพรากจากผู้ปกครอง และขาดสมาธิในการเรียนรวมทั้งการทำกิจกรรมที่ต้องอาศัยสมาธิ มีปัญหาในการนอนหลับ ในเด็กบางคนมีการฝันถึงเหตุการณ์ภัย

พิบัติที่เกิดขึ้นซ้ำๆ จึงทำให้ไม่สามารถหลับสนิทได้ ในบางรายมีการแสดงบทบาทสมมติเหมือนอยู่ในเหตุการณ์บางช่วงของภัยพิบัติหรือมีการเล่าซ้ำๆ เกี่ยวกับประสบการณ์ในภัยพิบัติที่ผ่านมา เด็กบางคนมีความคิดหมกมุ่นถึงความปลอดภัยของตนเอง และความอยากอาหารลดลงจากปกติ

สรุป อาการแสดงออกของเด็กวัยเรียนที่แสดงออกในด้านต่างๆ ดังนี้ ในด้านร่างกายมีปัญหาในการนอนหลับ มีความอยากอาหารลดลง ในด้านอารมณ์และพฤติกรรมนั้นพบว่า เด็กจะแสดงอาการหงุดหงิดง่ายและก้าวร้าวมากขึ้นหลังจากประสบภัยพิบัติเด็กในวัยนี้จะมีความวิตกกังวลต่อการพลัดพรากจากผู้ปกครองน้อยกว่าเมื่อเทียบกับเด็กวัยก่อนเข้าเรียน แต่จะมีการวิตกกังวลเกี่ยวกับความปลอดภัยในชีวิตของตนเองเพิ่มมากขึ้น และในด้านสังคมเด็กจะมีพฤติกรรมแยกตัวจากเพื่อนโดยหลีกเลี่ยงการไปโรงเรียนและการทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกับเพื่อน ทั้งนี้ในวัยนี้จะมีการแสดงอาการทางด้านการรู้การคิดด้วย คือ การขาดสมาธิในการเรียนและการทำกิจกรรมที่ต้องอาศัยสมาธิ

เด็กวัยรุ่น (12 – 20 ปี) วัยรุ่นจะมีการแสดงอาการเครียดและวิตกกังวลในลักษณะที่คล้ายคลึงกับผู้ใหญ่มากขึ้น อาการที่วัยรุ่นแสดงออกในด้านร่างกายได้แก่ การมีปัญหาในการรับประทานอาหารและมีปัญหาในการนอนหลับ รวมทั้งมีการบ่นมากขึ้นเกี่ยวกับอาการความเจ็บป่วยทางร่างกาย เช่น ปวดหัว ปวดท้อง ทั้งนี้ในวัยนี้จะมีการแสดงอาการทางด้านการรู้การคิดเช่นเดียวกับเด็กวัยเรียน คือ การขาดสมาธิในการทำกิจกรรมต่างๆ ซึ่งทำให้ผลการเรียนตกต่ำลง สำหรับในด้านอารมณ์และพฤติกรรมนั้นวัยรุ่นจะมีพฤติกรรมก้าวร้าวมากกว่าเด็กวัยเรียนมีอารมณ์หงุดหงิดง่าย และมีการต่อต้านผู้ปกครองทำให้วัยรุ่นมีปัญหาความขัดแย้งกับผู้อื่นมากขึ้น การมีพฤติกรรมก้าวร้าวเพิ่มมากขึ้นทำให้วัยรุ่นบางคนมีพฤติกรรมเสี่ยงในลักษณะต่างๆ เพิ่มมากขึ้น เช่น การใช้สารเสพติดและในบางรายหากต้องประสบกับปัญหาทางด้านจิตใจในระดับที่รุนแรงและมีความยาวนานจะทำให้มีความเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตาย สุดท้ายอาการแสดงออกทางด้านสังคมของวัยรุ่นแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคลบางรายไม่ยอมสูงส่งกับใครและบางรายจะเกิดความขัดแย้งกับผู้อื่นได้มากขึ้นส่งผลให้มีความสัมพันธ์กับผู้อื่นในทางลบมากขึ้นเมื่อเทียบกับก่อนการเผชิญกับภัยพิบัติ

สำหรับการแสดงกลุ่มโรคเครียดจากบาดแผลใจหลังเกิดภัยอันตราย (PTSD) ซึ่งเป็นกลุ่มอาการที่เกิดขึ้นโดยมากของผู้ประสบภัย ในแง่ของผู้ประสบภัยวัยของเด็กนั้น จากบทความของ La Graca, Vernberg, Silverman, Vogel, และ Prinstein (1994) พบว่า เด็กส่วนน้อยเท่านั้นที่จะแสดงอาการ PTSD แต่หากเด็กมีการแสดงอาการในกลุ่มอาการเครียดจากบาดแผลใจหลังเกิดภัยอันตราย (PTSD) อาการอื่นๆ ที่เด็กจะแสดงออกนอกเหนือจากการแสดงอาการของผู้ใหญ่ ได้แก่ การมีการเล่นซ้ำๆ และการฝันซ้ำๆ ถึงเหตุการณ์ภัยพิบัติที่เกิดขึ้นและเด็กจะมีความรู้สึกย่ำคิดว่า

จะเกิดภัยพิบัติขึ้นมาอีก มีการหลีกเลี่ยงสิ่งเร้าที่จะทำให้เด็กนึกถึงเหตุการณ์ภัยพิบัติที่เกิดขึ้น มีความเย็นชาต่อการแสดงออกทางอารมณ์ และมีระดับการตื่นตัวสูง ซึ่งส่งผลให้เด็กขาดสมาธิ นอกจากนี้ยังมีการวิจัยของ Lazarus และคณะ (2002) ซึ่งได้ระบุสิ่งสำคัญที่มีอิทธิพลการตอบสนองของเด็กต่อเหตุการณ์ภัยพิบัติทางธรรมชาติไว้ดังนี้

1. การย้ายถิ่นฐาน พบว่า การย้ายถิ่นฐานมีความสัมพันธ์กับการมีระดับความเครียดเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในระดับที่สูงขึ้น โดยเด็กจะเกิดความรู้สึกอึดอัดต่อสิ่งแวดล้อมใหม่ส่งผลให้เด็กมีการแยกตัวและมีปัญหาในการสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่นในสังคม

2. ปฏิบัติการตอบสนองของพ่อแม่และการสนับสนุนจากครอบครัว พบว่า การปรับตัวของพ่อแม่เป็นสิ่งสำคัญสำหรับการปรับตัวของเด็กและในทางกลับกันการปรับตัวของเด็กก็เป็นส่วนหนึ่งของการปรับตัวโดยรวมของครอบครัว ทั้งนี้ปัจจัยด้านระบบในครอบครัว การพลัดพรากจากพ่อแม่หลังเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติ และการมีปัญหาทางด้านจิตใจของพ่อแม่อย่างต่อเนื่องสามารถทำนายระดับอาการแสดงออกของเด็กได้มากกว่าปัจจัยด้านระดับความรุนแรงของภัยพิบัติธรรมชาติที่เด็กเผชิญ ดังนั้นปฏิบัติการตอบสนองของพ่อแม่ และการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวหลังจากเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติเป็นสิ่งสำคัญในการช่วยเหลือเด็กหลังจากประสบเหตุการณ์ภัยพิบัติทางธรรมชาติ

3. ปฏิบัติการตอบสนองทางอารมณ์ พบว่า เด็กที่มีแนวโน้มที่จะมีความวิตกกังวลจะมีโอกาสในการพัฒนาอาการเครียดจากบาดแผลใจหลังเกิดภัยอันตราย (PTSD) หลังจากประสบกับภัยพิบัติทางธรรมชาติ และเด็กที่มีอาการวิตกกังวลผิดปกติก่อนหน้านี้จะเผชิญกับภัยพิบัติทางธรรมชาติจะมีความเสี่ยงต่อการเกิดอาการเครียดจากบาดแผลใจหลังเกิดภัยอันตราย (PTSD) หลังประสบภัยพิบัติมากกว่าเด็กที่ไม่มีการแสดงอาการดังกล่าวก่อนเกิดภัยพิบัติ

4. วิธีการจัดการกับปัญหาสำหรับปัจจัยในด้านนี้มีอิทธิพลต่อการปรับตัวของเด็กหลังจากเผชิญกับเหตุการณ์ที่ทำให้เกิดความเครียดและความวิตกกังวล คือ เหตุการณ์ภัยพิบัติทางธรรมชาติ ทั้งนี้พบว่า การใช้วิธีการจัดการปัญหาแบบ blame และ anger ทำให้เด็กแสดงอาการที่เกี่ยวกับความเครียด, ความวิตกกังวลและอาการซึมเศร้าเพิ่ม มากขึ้นหลังจากประสบกับภัยพิบัติทางธรรมชาติ

สำหรับปัจจัยที่ทำให้เด็กแสดงอาการตอบสนองต่อภัยพิบัติทางธรรมชาตินั้น Bolton, O'Ryan, Udwin, Boyle, และ Yule (2000) พบว่า เด็กที่มีการเผชิญกับสถานการณ์ต่อไปนี้จะมี ความเสี่ยงต่อการได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติทางธรรมชาติในระยะยาว สถานการณ์นั้นได้แก่

สถานการณ์ที่ความปลอดภัยทางกายภาพของเด็กถูกคุกคาม (เด็กได้รับบาดเจ็บจากการประสพภัยพิบัติ) เด็กที่มีความคิดว่าเขาจะต้องเสียชีวิตเมื่อเกิดภัยพิบัติขึ้น เด็กมีการรายงานตนเองว่า เขามีความรู้สึกทางลบอย่างรุนแรงในระหว่างที่ภัยพิบัติทางธรรมชาติเกิดขึ้น เด็กสูญเสียทรัพย์สินส่วนตัวหรือที่พักอาศัยได้รับความเสียหายจากการเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติ สถานการณ์ที่เด็กมีความจำเป็นต้องย้ายถิ่นฐานหลังจากเกิดภัยพิบัติ และสุดท้ายคือเด็กต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงของการทำกิจกรรมต่างๆ ในโรงเรียนที่เปลี่ยนไปอย่างมากเนื่องมาจากเหตุการณ์ภัยพิบัติ

การเกิดปฏิริยาการตอบสนองดังกล่าวพบว่า มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ Norris, Byrne, Diaz, และ Kaniasty (2002) ซึ่งได้ศึกษาบรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับผลกระทบที่ผู้ประสพภัยได้รับจากภัยพิบัติทางธรรมชาติ จำนวน 177 เรื่อง จากกลุ่มตัวอย่างที่แตกต่างกัน 130 กลุ่ม ซึ่งประสพภัยพิบัติแตกต่างกัน พบว่า ผู้ประสพภัยมีปฏิริยาการตอบสนองต่อภัยพิบัติที่เหมือนกัน คือ ในด้านปฏิริยาตอบสนองทางจิตใจนั้น ผู้ประสพภัยจะแสดงอาการวิตกกังวลและอาการซึมเศร้ามากที่สุด โดยกลุ่มอาการทางจิตที่ผู้ประสพภัยได้รับการวินิจฉัยมากที่สุด 3 อันดับ คือ กลุ่มอาการเครียดจากบาดแผลหลังเกิดภัยอันตราย Post traumatic stress disorder (PTSD) อาการแสดงสำคัญของกลุ่มอาการเครียดผิดปกติหลังภัยพิบัติประกอบด้วย การมีความรู้สึกเหมือนตกอยู่ในเหตุการณ์ภัยพิบัติซ้ำแล้วซ้ำอีก (reexperience) การหลีกเลี่ยงสิ่งกระตุ้นที่สัมพันธ์กับการเกิดบาดแผลทางใจ และเพิกเฉยไม่มีการรับรู้ต่อการตอบสนองโดยทั่วไป (Avoidance and Emotional numbing) และมีอาการไวต่อสิ่งเร้าที่มากกระตุ้นมากขึ้น (Increased arousal) (Yule & Williams, 1990) อาการทางจิตที่มีการรายงานมากที่สุดอีกอาการคือ กลุ่มอาการ Distress และอันดับต่อมากลุ่มอาการความวิตกกังวลผิดปกติ โดยผู้ประสพภัยพิบัติจะมีความยากลำบากในการควบคุมความวิตกกังวลโดยที่ความกังวลนั้นไม่ใกล้เคียงกับความเป็นจริง ซึ่งความวิตกกังวลเหล่านี้จะรบกวนการเอาใจใส่ในหน้าที่การงานสำหรับผู้ใหญ่ และทำให้เกิดปัญหาทางการเรียนในเด็กและความวิตกกังวลนี้มีผลต่อการดำรงชีวิตของบุคคลมาก ทั้งนี้ปฏิริยาตอบสนองทางด้านจิตใจนั้น Freedy, Saladin, Kilpatrick, Resnick, และ Saunders (1994) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบทางด้านจิตใจของผู้ประสพภัยพิบัติทางธรรมชาติ คือ เหตุการณ์แผ่นดินไหวที่ Sierra Madre ณ เมืองลอสแอนเจลิส ประเทศสหรัฐอเมริกา พบผลการวิจัยที่สอดคล้องกัน คือ การเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติทำให้ผู้ประสพภัยเกิดความซึมเศร้าและความวิตกกังวล นอกจากนี้ยังพบว่า มีสัดส่วนของประชากรจำนวนหนึ่งที่ประสบกับปัญหาด้านจิตใจเป็นระยะเวลายาวนานกว่าผู้ประสพภัยคนอื่น ส่วนปฏิริยาตอบสนองทางด้านร่างกายนั้น Wessels (2005) พบว่า อาการทางร่างกายที่มักเกิดขึ้นกับผู้ประสพภัย ได้แก่ การมีความอยากอาหารลดลง มีปัญหาใน

การนอนหลับ และผู้ประสพภัยมักจะมีการบ่นเกี่ยวกับการมีอาการปวดหัวหรือปวดท้อง ในด้านของปฏิกิริยาตอบสนองทางสังคมนั้น พบว่า หลังจากเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติผู้ประสพภัยส่วนมาก มักจะรู้สึกที่ตนเองมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นในสังคมได้ลดน้อยลงกว่าก่อนที่จะเกิดภัยพิบัติขึ้น (Norris & Kaniasty, 1996)

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยชุดแรกๆ ที่ศึกษาผลกระทบของภัยพิบัติสึนามิ พ.ศ. 2547 ได้แก่ การศึกษาของศรีเวียง ไพโรจน์กุล (2548) ที่สำรวจความต้องการทางจิตสังคมของเด็กและวัยรุ่นที่ได้รับผลกระทบจากคลื่นสึนามิ โดยทำการสำรวจเชิงปริมาณจำนวนทั้งหมด 433 คริวเรือน ที่มีเด็กและวัยรุ่นอาศัยอยู่ จำนวน 128 คริวเรือนตั้งอยู่ในจังหวัดระนอง และจำนวน 305 คริวเรือนตั้งอยู่ในจังหวัดพังงา พร้อมกันนี้ผู้วิจัยได้ทำการสำรวจเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์กลุ่มชุมชน ผู้นำทางสาธารณสุข และชาวบ้าน โดยสำรวจในระหว่างวันที่ 9-15 ม.ค. พ.ศ. 2548 ปฏิกิริยาของเด็กและวัยรุ่นโดยการสอบถามจากผู้ปกครอง ผลการศึกษาพบว่า ในเด็กอายุ 0-5 ปีจำนวนร้อยละ 8 มีปัญหาเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเรื่องการกิน จำนวนร้อยละ 7 มีปัญหาติดผู้เลี้ยงไม่ยอมห่าง ในเด็กวัย 5-12 ปีจำนวนร้อยละ 6 มีปัญหาการกิน และจำนวนร้อยละ 12 มีปัญหาการนอน จำนวนร้อยละ 9 มีอาการหวาดกลัว ส่วนในเด็กโตอายุ 7-12 ปีจำนวน ร้อยละ 18 มีอาการกลัวจำนวนร้อยละ 11 มีปัญหาการกิน และจำนวนร้อยละ 8 มีปัญหาการนอน นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ร่วมกับคณะพยาบาลศาสตร์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์และมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ จัดทำโครงการจัดโปรแกรมการปฐมพยาบาลจิตใจเด็กในโรงเรียน ผลของการจัดทำโปรแกรมและทำกิจกรรมกับเด็กพบว่า เด็กบางส่วนยังมีอาการกลัวทะเลและคลื่น มีอาการตกใจเวลาได้ยินเสียงดัง เด็กส่วนใหญ่ไม่กล้านอนคนเดียวเนื่องจากฝันร้ายและกลัวผี ปฏิกิริยาเศร้าโศกต่อการสูญเสียมีความรุนแรงในโรงเรียนที่ได้รับผลกระทบอย่างรุนแรง เช่น ชุมชนน้ำเค็ม โรงเรียนชุมชนในแต่ละชั้นเรียนมีเด็กเสียชีวิตหรือสูญหายจำนวนห้องละ 2-3 คน และมีเด็กที่สูญเสียบิดา และหรือมารดาจำนวนห้องละ 2-3 คน เด็กส่วนใหญ่สูญเสียบ้าน และต้องพักอยู่ในศูนย์พักพิง บรรยากาศในห้องเรียนจึงเงียบเหงา หดหู่ มีเด็กจำนวนหนึ่งสามารถทำใจได้ในระดับหนึ่ง เด็กจำนวนหนึ่งเผชิญปัญหาเกี่ยวกับความสูญเสียโดยนำหลักศาสนามาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวโดยเฉพาะศาสนาอิสลาม โรงเรียนมีบทบาทมากกับการฟื้นฟูจิตใจเด็กที่ประสพภัย พบว่า เด็กส่วนใหญ่รู้สึกเศร้าเมื่ออยู่บ้าน แต่มีความสุขเมื่อมาโรงเรียน และปัจจัยที่มีความสำคัญที่สุดคือ การมีเพื่อนคอยปลอบใจซึ่งมีส่วนช่วยบรรเทาความทุกข์ใจของเด็กได้มาก

หนึ่งปีหลังเกิดภัยพิบัติสึนามิ Tuicomepee และ Romano (2008) ตรวจสอบผลกระทบของเหตุการณ์ภัยพิบัติสึนามิที่มีต่อวัยรุ่นไทย จำนวนทั้งหมด 400 คน โดยใช้วิธีการศึกษาแบบผสมวิธี ทั้งนี้การวิเคราะห์เชิงปริมาณพบว่า ปัญหาพฤติกรรมของวัยรุ่นมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีประสบการณ์สึนามิและปัญหาพฤติกรรมของวัยรุ่นนั้นมีความสัมพันธ์ทางลบกับระดับที่ครอบครัวสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างปกติ ทั้งนี้พบว่า การเผชิญกับเหตุการณ์สึนามิ การมีการติดต่อกับทางโรงเรียน ความเชื่อหลักการปฏิบัติทางศาสนา และบริการด้านสุขภาพจิตไม่สามารถทำนายปัญหาพฤติกรรมของวัยรุ่นได้ และใช้วิธีการวิเคราะห์ผลถดถอย (Sequential regression analysis) พบว่า อายุ เพศ ประสบการณ์ การเผชิญเหตุการณ์ภัยพิบัติสึนามิสามารถทำนายการเกิดปัญหาพฤติกรรมของวัยรุ่นได้ นอกจากนี้ยังให้ผู้วิจัยยังได้ใช้วิธีการศึกษาเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับเด็กวัยรุ่นไทยจำนวน 40 คน ซึ่งการศึกษาพบว่า เด็กมีการสูญเสียในหลายด้านไม่ว่าจะเป็นการสูญเสียบุคคลอันเป็นที่รักโดยเฉพาะพ่อแม่ และมีความยากลำบากในการใช้ชีวิตในโรงเรียนหลังจากประสบภัยพิบัติสึนามิ โดยปัจจัยที่สามารถช่วยให้เด็กสามารถกลับมาดำเนินชีวิตได้ตามปกติได้แก่ การได้รับการสนับสนุน และช่วยเหลือจากครอบครัว กลุ่มเพื่อน เครือข่ายทางสังคม และการเพิ่มโอกาสทางการศึกษา

สองปีภายหลังเกิดภัยพิบัติสึนามิ Larsen, พันธุ์ทิพย์ รามสูต, และจุฑาทิพย์ ศิลบุตร (2007) ศึกษาอัตราการเกิดของโรคซึมเศร้าในกลุ่มนักเรียนมัธยมปลายในจังหวัดพังงา ประเทศไทยหลังเกิดเหตุการณ์ภัยพิบัติสึนามิ 2 ปี ทั้งนี้การวิจัยเป็นการศึกษาภาคตัดขวาง โดยใช้แบบประเมินภาวะอารมณ์เศร้าเพื่อวัดระดับความซึมเศร้าของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ที่โรงเรียนตะกั่วป่า "เสนานุกูล" และโรงเรียนทับปุดวิทยา จังหวัดพังงา ซึ่งเป็นพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากการเกิดสึนามิมากที่สุด จากการศึกษาพบว่า อัตราส่วนของเด็กนักเรียนที่เป็นโรคซึมเศร้าแบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม โดยมีภาวะซึมเศร้าระดับรุนแรง ร้อยละ 2.95 ภาวะซึมเศร้าระดับปานกลาง ร้อยละ 7.80 ภาวะซึมเศร้าระดับอ่อน ร้อยละ 10.24 และไม่มีภาวะซึมเศร้า ร้อยละ 79.02 โดยอัตราการเกิดโรคซึมเศร้ามีค่าสูงถึงร้อยละ 29.3 และพบว่า เด็กมีความยากลำบากในการใช้ความสามารถของตนเองในการตัดสินใจแม้แต่เรื่องเล็กๆ น้อยๆ และมีความท้อแท้ใจรู้สึกหมดหวังในอนาคตเกือบ ร้อยละ 60 เด็กคิดมากและมีความวิตกกังวลใจไปหมดทุกเรื่อง ร้อยละ 16 มีปัญหาด้านสมาธิ ใจลอย ร้อยละ 5 และมีความรู้สึกเศร้า ร้อยละ 4.4 และจากการศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปร พบว่า จำนวนนักจิตวิทยามีความสัมพันธ์กับระดับชั้นของโรงเรียน ทับปุดวิทยา เหตุการณ์ในอดีต ปัญหากับคนรัก ความเครียดที่โรงเรียน การมีความขัดแย้งกับสมาชิกในครอบครัวหรือเพื่อน และปัญหาด้านการเงิน

สำหรับการศึกษาเกี่ยวกับกลุ่มโรคเครียดจากบาดแผลใจหลังเกิดภัยอันตราย Post traumatic stress disorder (PTSD) ในเด็กหลังเกิดเหตุการณ์ภัยพิบัติสึนามิในประเทศไทยนั้น วินัดดา ปิยะศิลป์, พนม เกตุมาน, รัตโนทัย พลับรู้งการ, วชิรพร โชติพาวรส, สมทรง ต้นประเสริฐ, สุมิตรา อ่าวจินดา, และสมจิตต์ ธีรมโนภาพ (2550) ได้ศึกษาปัญหาจิตใจที่เกิดขึ้นตามหลังเหตุการณ์ภัยพิบัติสึนามิ ในนักเรียนจำนวน 1,364 คน จาก 2 โรงเรียนในอำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา ซึ่งอยู่ในพื้นที่ประสบภัยอันตรายจากคลื่นสึนามิ ตั้งแต่เวลา 6 สัปดาห์ถึงเวลา 2 ปี หลังเหตุการณ์ ผลการศึกษาพบอัตราการเกิดกลุ่มโรคเครียดจากบาดแผลใจหลังเกิดภัยอันตราย (PTSD) ในนักเรียนที่ประสบอันตราย ร้อยละ 57.3, 46.1, 31.6, 10.4 และ 7.6 ที่เวลา 6 สัปดาห์, 6 เดือน, 1 ปี, 1 ปี 6 เดือน และ 2 ปี ตามลำดับ พบในเพศหญิง : เพศชาย 1.7:1 พบอาการสูงสุดที่ช่วงอายุ 9-10 ปี และการศึกษาสภาพแวดล้อมที่คุกคามชีวิต และกระตุ้นให้เกิดความรู้สึกกลัวสุดขีด พบว่านักเรียน 48 ราย (ร้อยละ 27.3) ของที่เสี่ยงชีวิตอยู่ในคลื่นมีอาการของโรค PTSD ขณะที่นักเรียน 42 ราย (ร้อยละ 3.1) มีอาการของโรคเครียดจากบาดแผลใจหลังเกิดภัยอันตราย โดยที่ไม่ได้อยู่ในเหตุการณ์แต่อยู่ท่ามกลางเพื่อนและผู้ใหญ่ที่อยู่ในเหตุการณ์ ซึ่งมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จากการศึกษาของวินัดดา ปิยะศิลป์และคณะ (2550) สามารถสรุปได้ว่า โรคเครียดจากบาดแผลใจหลังเกิดภัยอันตราย พบในนักเรียนที่ประสบภัยพิบัติสึนามิในอัตราสูงถึงร้อยละ 57.3 มีการดำเนินโรคนานถึง 1 ปี และลดลงมากในช่วง 1 ปี 6 เดือนถึง 2 ปี โดยยังพบโรคเครียดจากบาดแผลใจหลังเกิดภัยอันตราย ได้ร้อยละ 7.6 หลังเหตุการณ์สึนามิ ถึงแม้ว่านักเรียนได้รับความช่วยเหลือทั้งด้านสวัสดิการการเงิน การศึกษา และการแพทย์ไปพร้อมกัน ตั้งแต่หลังเกิดเหตุเป็นระยะสม่ำเสมอ ดังนั้นการติดตามและให้ความช่วยเหลือจำเป็นต้องใช้เวลานานเพื่อป้องกันผลระยะยาว

นอกจากนี้ Tienkura, Cardozo และ Chakkaraband (2006) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับอัตราการเกิดโรคเครียดจากบาดแผลใจหลังเกิดภัยอันตราย (PTSD) ในเด็กที่ได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติสึนามิที่อาศัยในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบทางภาคใต้ของประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า เด็กที่อาศัยในศูนย์พักพิงชั่วคราวมีอัตราการเกิดโรคเครียดจากบาดแผลใจหลังเกิดภัยอันตราย ร้อยละ 13 เด็กที่อาศัยในหมู่บ้านที่ได้รับผลกระทบมีอัตราการเกิดของโรคเครียดจากบาดแผลใจหลังเกิดภัยอันตราย ร้อยละ 11 และเด็กที่ไม่ได้อาศัยในพื้นที่ประสบภัยมีอัตราการเกิดของโรคเครียดจากบาดแผลใจหลังเกิดภัยอันตรายร้อยละ 6 สำหรับอาการซึมเศร้า พบว่า มีอัตราการเกิดอาการ ร้อยละ 11, ร้อยละ 5 และร้อยละ 8 ตามลำดับ

สำหรับกลุ่มอาการอื่นๆ ที่เกิดขึ้นและเป็นผลกระทบที่เด็กและเยาวชนได้รับจากการ ประสบ ภัยพิบัติทางธรรมชาติได้มีผู้ศึกษาไว้ดังนี้

Vijayakumar, Kannan, และ Daniel (2006) ได้ทำการศึกษากับเด็กจำนวน 230 คน ที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้าน Srinivasapuram รัฐ Tamil Nadu ประเทศอินเดียซึ่งเป็นหมู่บ้านชายฝั่งทะเล ที่ประสบเหตุการณ์ภัยพิบัติสึนามิ ผลการวิจัย พบว่า ระดับความรุนแรงในการเผชิญกับภัยพิบัติ สึนามิมีความสัมพันธ์กับการมีอาการวิตกกังวลและอาการทางกายซึ่งเกิดจากการมีอาการทางจิต และพบว่าเด็กที่มีประวัติการเจ็บป่วยทางจิตจะแสดงอาการทางกายซึ่งเกิดจากการมีอาการทางจิต รุนแรงมากกว่าเด็กที่ไม่มีประวัติการเจ็บป่วยทางจิตมาก่อนและทำให้มีความผิดปกติทางด้าน อารมณ์รุนแรงมากขึ้นด้วย ทั้งนี้ระดับความรุนแรงในการเผชิญกับภัยพิบัติและการมีประวัติ การเจ็บป่วยทางจิตมีความสัมพันธ์กับโรคเครียดจากบาดแผลใจหลังเกิดภัยอันตราย (PTSD), พฤติกรรมอยู่ไม่นิ่งและปัญหาทางพฤติกรรม และคณะผู้ทำการวิจัยได้สรุปสิ่งที่สามารถอนุมานได้ จากผลการวิจัยว่าเด็กที่สูญเสียพ่อแม่ ญาติหรือพ่อแม่ ญาติได้รับบาดเจ็บจากการประสบ เหตุการณ์ภัยพิบัติจะมีแนวโน้มที่จะมีอาการความวิตกกังวลมากกว่า และเด็กที่มีประวัติอาการ ทางจิตมาก่อนนั้นมีแนวโน้มที่จะมีความผิดปกติทางอารมณ์มากกว่าเด็กที่ไม่เคยประสบเหตุการณ์ ต่างๆ เหล่านี้

ในการศึกษากับวัยผู้ใหญ่ที่ประสบภัยพิบัติสึนามินั้น Griensven และคณะ (2006) ศึกษา ปัญหาสุขภาพจิตในผู้ใหญ่ที่อาศัยอยู่ในบริเวณที่ได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติสึนามิตามภาคใต้ ของประเทศไทย ได้แก่จังหวัดพังงา จังหวัดกระบี่ และจังหวัดภูเก็ต การศึกษามีวัตถุประสงค์เพื่อ ประเมินอัตราการเกิดโรคเครียดจากบาดแผลใจหลังเกิดภัยอันตรายความวิตกกังวลและภาวะ ซึมเศร้าของบุคคลที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ภัยพิบัติสึนามิ โดยมีการประเมินในด้านต่างๆ ดังต่อไปนี้คือ การรับรู้ของตนเองเกี่ยวกับสุขภาพโดยทั่วไป การประเมินความเจ็บป่วยของตนเอง ด้านร่างกาย การประเมินความสามารถทางสังคมและความสามารถด้านอารมณ์ โดยประเมิน อาการโรคเครียดจากบาดแผลใจหลังเกิดภัยอันตราย ความวิตกกังวลและภาวะซึมเศร้า กลุ่ม ตัวอย่างแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ คือ กลุ่มที่ไร้ที่อยู่อาศัยกับกลุ่มที่มีที่อยู่อาศัย จำนวน 371 คน และ 690 คน ตามลำดับ ผลการวิจัยพบว่า อัตราการเกิดกลุ่มโรคเครียดจากบาดแผลใจหลังเกิด ภัยอันตราย (PTSD) ในกลุ่มไร้ที่อยู่อาศัย คือ ร้อยละ 12 ในขณะที่กลุ่มที่มีที่อยู่อาศัยพบอัตราการ เกิด กลุ่มโรคเครียดจากบาดแผลใจหลังเกิดภัยอันตราย (PTSD) ร้อยละ 7 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ อาศัย อยู่ในจังหวัดพังงาเท่านั้น สำหรับกลุ่มตัวอย่างในจังหวัดกระบี่และจังหวัดภูเก็ต ผู้วิจัยศึกษา เฉพาะกลุ่มที่มีที่อยู่อาศัยซึ่งพบอัตราการเกิดกลุ่มโรคเครียดจากบาดแผลใจหลังเกิดภัยอันตราย (PTSD) ร้อยละ 3 ส่วนการประเมินอัตราการเกิดความวิตกกังวลในจังหวัดพังงาของกลุ่มที่ไร้ที่อยู่

อาศัย กับกลุ่มที่มีที่อยู่อาศัย คือ ร้อยละ 37 และ ร้อยละ 30 ตามลำดับ ทั้งนี้ในจังหวัดกระบี่และภูเก็ต เฉพาะกลุ่มที่มีที่อยู่อาศัยพบอัตราการเกิดความวิตกกังวล ร้อยละ 22 และการประเมินอัตราการเกิดภาวะซึมเศร้า พบว่า ในจังหวัดพังงาของกลุ่มที่ไร้ที่อยู่อาศัยกับกลุ่มที่มีที่อยู่อาศัย คือ ร้อยละ 30 และร้อยละ 21 ตามลำดับ และในจังหวัดกระบี่และภูเก็ตเฉพาะกลุ่มที่มีที่อยู่อาศัย พบอัตราการเกิดภาวะซึมเศร้าร้อยละ 10 นอกจากนี้การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพบว่า การสูญเสียการดำเนินชีวิตอย่างที่เคยก่อนประสบภัยพิบัติสินามินั้นมีความสัมพันธ์กับอัตราการเกิดกลุ่มโรคเครียดจากบาดแผลใจหลังเกิดภัยอันตราย (PTSD) ความวิตกกังวลและภาวะซึมเศร้า

ในการศึกษาเกี่ยวกับอัตราการเกิดโรคเครียดจากบาดแผลใจหลังเกิดภัยอันตราย (PTSD)

ในประเทศที่ประสบภัยพิบัติสินามินั้น Kumar และคณะ (2007) ได้ทำการศึกษาที่เมือง Nadu ประเทศอินเดีย ซึ่งเป็นหมู่บ้านที่อยู่ติดกับชายฝั่งทะเลที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ภัยพิบัติสินามิโดยตรง โดยการศึกษามีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจอัตราการเกิดเครียดจากบาดแผลใจหลังเกิดภัยอันตราย (PTSD) และระบุปัจจัยเสี่ยงของการเกิดความเครียดจากบาดแผลใจหลังเกิดภัยอันตราย กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาทั้งหมด จำนวน 314 คน อายุเฉลี่ย 35.8 ปี ทั้งนี้ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับครอบครัวของผู้ประสบภัย ได้แก่ ขนาดครอบครัว รายได้ของครอบครัว ข้อมูลทั่วไปของผู้ประสบภัย ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับภัยพิบัติและปัจจัยคัดสรร ซึ่งเป็นปัจจัยเสี่ยงต่อการมีอาการ Trauma ซึ่งเกี่ยวข้องกับอาการผิดปกติทางจิตเวช จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไปมีอัตราการเกิดโรคเครียดจากบาดแผลใจหลังเกิดภัยอันตราย (PTSD) ร้อยละ 12.7 และกลุ่มที่เสี่ยงต่อการมีอาการเครียดจากบาดแผลใจหลังเกิดภัยอันตราย (PTSD) ได้แก่ กลุ่มที่ไม่มีอาชีพหลังจากเกิดภัยพิบัติ เพศหญิงและกลุ่มที่ได้รับบาดเจ็บจากเหตุการณ์ภัยพิบัติสินามิ ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ให้ความเห็นว่า ภาวะซึมเศร้าก็เป็นอาการหนึ่งที่เกิดขึ้นกับผู้ประสบภัยพิบัติในด้านการให้ความช่วยเหลือและบำบัดรักษาควรเน้นที่กลุ่มผู้หญิง กลุ่มที่ได้รับบาดเจ็บและมุ่งเน้นการสร้างอาชีพให้แก่กลุ่มคนที่ไม่มียาได้หลังจากเกิดเหตุการณ์ภัยพิบัติขึ้น

นอกจากนี้ยังมีการศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบของภัยพิบัติสินามิที่ศึกษาในบริบทของชุมชน คือ Rajkumar และ Premkumar (2008) ศึกษาผลกระทบทางด้านจิตใจจากภัยพิบัติสินามิและทำความเข้าใจกลไกในการเผชิญปัญหาในกลุ่มชุมชนชาวประมงชาวอินเดีย หลังจากเกิดภัยพิบัติสินามิ 9 เดือน ทีมผู้วิจัยใช้การศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อมุ่งเข้าใจแง่มุมทางด้านสังคมและวัฒนธรรมในการฟื้นฟูในผู้ประสบภัยดังกล่าวกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ชาวประมง จำนวนประมาณ 30 คน แม่บ้าน จำนวนประมาณ 30 คน ผู้นำชุมชน จำนวนประมาณ 15 คน และเยาวชนจำนวน 15 คน กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดอาศัยอยู่ในหมู่บ้านชายฝั่งทะเลจำนวน 4 หมู่บ้าน ได้แก่

Thirumullaivaasal, Kottraimedu, Pudhukuppam and Cheruthur ของเขต Nagapattinam ในรัฐ Tamil Nadu

ผลการวิจัยสรุปเป็นประเด็นหลักๆ 4 ประเด็นได้แก่

1. ผลกระทบทางด้านจิตใจหลังจากประสบภัยพิบัติสึนามิ ผู้เข้าร่วมการวิจัยหลายคนประสบกับการสูญเสียหลายด้าน และถูกคลื่นซัดในเหตุการณ์ รายงานว่า พวกเขารู้สึกตระหนกเมื่อเกิดข่าวลือว่าจะเกิดเหตุการณ์นั้นอีกเรื่อยๆ การพูดปากต่อปากมีอิทธิพลทำให้เกิดความหวาดกลัว ในขณะที่โรงเรียนหลายโรงเรียนมีการเปิดเรียนอีกครั้งโดยสามารถจัดการเรียนการสอนได้ในระดับเดียวกับก่อนเกิดสึนามิ แต่เด็กหลายคนยังแสดงความกลัว โดยการหลีกเลี่ยงการอยู่บริเวณชายฝั่ง และในบางรายหลีกเลี่ยงการไปโรงเรียนซึ่งอาการเหล่านี้แตกต่างกันไปตามระยะห่างจากจุดศูนย์กลางในขณะที่เกิดเหตุ นอกจากนี้ผู้ให้ข้อมูลยังได้แสดงความห่วงใยกับหญิงหม้ายที่สูญเสียสามีจากภัยพิบัติสึนามิและแยกตัวออกจากสังคม

2. การเปลี่ยนแปลงเจตคติหลังจากเหตุการณ์สึนามิ กลุ่มตัวอย่างระบุว่า การได้รับความช่วยเหลือจากคนแปลกหน้าและหน่วยงานบรรเทาทุกข์ทำให้พวกเขาซาบซึ้งกับความช่วยเหลือที่ได้รับประสบการณ์หลังจากเหตุการณ์เกิดการเปลี่ยนแปลงกับทัศนคติหรือมุมมองต่อชีวิต มุมมองต่อโลกแผนการสำหรับอนาคตของลูกเปลี่ยนไป อย่างไรก็ตามผู้วิจัยพบว่าความเชื่อเกี่ยวกับผีสิงเทวดาและการออกทะเลกลับมีผลน้อย

3. กลวิธีในการเผชิญกับปัญหาของชุมชน คนในชุมชนจะมีมุมมองว่าตนเองไม่ใช่เป็นคนเดียวที่ได้รับผลกระทบแต่คนอื่นในชุมชน ได้รับผลกระทบเช่นเดียวกัน และการรอดชีวิตจากเหตุการณ์เป็นของขวัญจากพระเจ้า รวมทั้งการมีความปรารถนาที่จะไม่มองตนเองว่าตกเป็นเหยื่อของเหตุการณ์ที่เกิด

4. การรับรู้การเปลี่ยนแปลงในสังคมหลังเหตุการณ์สึนามิ ผู้เข้าร่วมสนทนามองว่าพวกเขาเป็นหนึ่งในเด็วมามากขึ้นและความขัดแย้งระหว่างกลุ่มที่ผ่านมาก็ลดลงหลังเกิดเหตุการณ์ นอกจากนี้ผู้หญิงหลายคนต่างกังวลเกี่ยวกับการบริโภคแอลกอฮอล์ ที่เพิ่มขึ้นในหมู่ผู้ชายและจะเพิ่มความรุนแรงได้ ในหมู่บ้านได้มีการออกกฎในเรื่องการขายและการบริโภคแอลกอฮอล์ เพื่อให้ชุมชนอยู่อย่างปลอดภัย

โดยทั่วไปแล้วเมื่อเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติชุมชนทั้งหมดจะได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติ รวมทั้งมีผลกระทบต่อความรู้สึกมั่นคงปลอดภัยและการรับรู้ของเด็กต่อเหตุการณ์ในภาวะผิดปกติที่เกิดขึ้นด้วยสิ่งที่มีผลกระทบต่อเด็กโดยตรงจากภัยพิบัติ ได้แก่ ความจำเป็นที่ต้องย้ายถิ่นฐานเมื่อที่อยู่อาศัยหรือชุมชนถูกทำลาย การพลัดพรากจากผู้ปกครองในระหว่างที่เกิดเหตุการณ์ ภัยพิบัติ การสูญเสียบุคคลอันเป็นที่รัก การได้รับบาดเจ็บของตนเองและ/หรือบุคคลอันเป็นที่รัก

(Lazarus, Jimerson, & Brock, 2002) สิ่งเหล่านี้ทำให้เด็กเกิดปัญหาในการปรับตัวหลังจากเหตุการณ์ภัยพิบัติได้ผ่านพ้นไปแล้ว แต่ทั้งนี้เด็กส่วนใหญ่จะมีการตอบสนองต่อภัยพิบัติที่เหมาะสมโดยเฉพาะเมื่อเด็กมีการรับรู้ว่าคุณเองได้รับการปกป้องจากผู้ปกครองหรือผู้ดูแลเด็กอย่างใกล้ชิดในระหว่างและหลังจากที่เกิดภัยพิบัติขึ้น เนื่องจากเด็กจะมีผู้ปกครองหรือผู้ดูแล เป็นตัวแบบเพื่อเป็นแนวทางว่าเขาควรจะมีการจัดการกับปฏิกิริยาของตนเองอย่างไรเมื่อ เหตุการณ์ภัยพิบัตินั้นสิ้นสุดลง (เพ็ญพักตร์ อุทิศ, ชมพูนุช โสภากาจารย์, พวงทิพย์ ชัยพิบาลสุษณี, สุชาดา รัชชกุล, และวิณา จีระแพทย์, 2549) อย่างไรก็ตามความเป็นจริงที่ว่าตัวผู้ปกครองเอง ก็ตกเป็น ผู้ประสบภัยพิบัติทางธรรมชาติในเวลาเดียวกันกับตัวเด็กจึงส่งผลให้ ผู้ปกครองเองก็ ไม่สามารถให้ความดูแลและความปลอดภัยแก่เด็กอย่างเต็มที่ซึ่งทำให้เด็กบางคนไม่ สามารถ ปรับตัวได้และมีการแสดงอาการต่างๆ อันเป็นผลมาจากการเผชิญกับเหตุการณ์ภัยพิบัติทาง ธรรมชาติปัจจัยที่ส่งผลให้เด็กแต่ละคนมีการแสดงอาการที่แตกต่างกันนั้น ได้แก่ เพศ ประวัติการ เจ็บป่วยทั้ง ทางด้านร่างกายและจิตใจ ระดับเศรษฐกิจของครอบครัว ระดับความรุนแรงของ ภัยพิบัติที่เด็กแต่ละคนเผชิญ วิธีการในการจัดการกับปัญหา (coping strategies) และการรับรู้ ระดับ ความสามารถของตนเอง (self efficacy) (Mcintire, 2007; Norris, 2002) ปัจจัยต่างๆ เหล่านี้ทำให้เด็กแต่ละคนแสดงระดับความรุนแรงของผลกระทบที่ตนเองได้รับจากภัยพิบัติ แตกต่างกันทั้งในแง่ของระดับความรุนแรงของอาการที่แสดงและความยาวนานของอาการ ทั้งนี้เด็กก็มีการตอบสนองต่อภัยพิบัติ โดยแสดงอาการต่างๆ ที่อาจคล้ายคลึงกับผู้ใหญ่แต่โดย ธรรมชาติของเด็กแล้วเด็กมักจะแสดงอาการต่างๆ เหล่านี้ออกมาอย่างชัดเจนและมีความเสถียร น้อยกว่าผู้ใหญ่ (Ehrenreich, 2001)

ปฏิกิริยาการตอบสนองต่อภัยพิบัติดังกล่าวข้างต้นเป็นปฏิกิริยาที่มักจะเกิดกับ ผู้ประสบภัยพิบัติทางธรรมชาติ ทั้งนี้ผู้ประสบภัยแต่ละคนจะมีอาการแสดงออกที่แตกต่างกันไปทั้ง ในด้านของการแสดงความรุนแรงของอาการ และระยะเวลายาวนานของอาการ ทั้งนี้มีผู้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยซึ่งทำให้ผู้ประสบภัยแสดงอาการต่างๆแตกต่างกัน ดังนี้

Terranova, Boxer และ Morris (2009) ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเกิดโรค เครียดจากบาดแผลใจหลังเกิดภัยอันตราย (PTSD) หลังจากเผชิญภัยพิบัติทางธรรมชาติ (Hurricane) โดยศึกษากับกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุเฉลี่ยเท่ากับ 11.5 ปี ซึ่งพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการแสดงอาการของโรคเครียดจากบาดแผลใจหลังเกิดภัยอันตราย (PTSD) ของเด็ก คือ ปัจจัยด้าน เชื้อชาติ ซึ่งพบว่าชนกลุ่มน้อยจะได้รับผลกระทบมากกว่ากลุ่มประชากรทั่วไป ปัจจัยด้านเพศโดย เพศชายจะแสดงอาการต่างๆ น้อยกว่าเพศหญิง ปัจจัยอื่นๆ ได้แก่ วิธีการจัดการกับปัญหาที่เด็ก

แต่แต่ละคนใช้ในการเผชิญกับภัยพิบัติ พบว่า เด็กที่ใช้วิธีการจัดการปัญหาในทางลบและการใช้วิธีการจัดการปัญหาโดยการโทษตนเองจะมีการแสดงอาการของโรคเครียดจากบาดแผลใจหลังเกิดภัยอันตราย (PTSD) สูงกว่าเด็กที่ใช้วิธีการจัดการกับปัญหาในรูปแบบอื่นๆ และปฏิกิริยาความกลัวของเด็กแต่ละคนที่ตอบสนองต่อเหตุการณ์ที่ก่อให้เกิดความกลัวโดยทั่วไปมีอิทธิพลต่อการแสดงอาการของโรคเครียดจากบาดแผลใจหลังเกิดภัยอันตราย (PTSD) เช่นกัน โดยที่เด็กที่มีปฏิกิริยาความกลัวมากจะมีการแสดงอาการของโรคเครียดจากบาดแผลใจหลังเกิดภัยอันตราย (PTSD) ในระดับที่รุนแรงมากกว่าเด็กที่มีปฏิกิริยาความกลัวน้อย รวมทั้งพบว่า ความสามารถในการควบคุมตนเองมีความสัมพันธ์ทางลบกับอาการเครียดจากบาดแผลใจหลังเกิดภัยอันตราย (PTSD) หลังจากระสบภัยพิบัติ ซึ่ง Norris, Byrne, Diaz, และ Kaniasty (ไม่ระบุปีที่พิมพ์) พบผลที่สอดคล้องกันในปัจจัยด้านเพศและปัจจัยด้านเชื้อชาติ ทั้งนี้ได้ อธิบายเพิ่มเติมว่า เพศหญิงจะได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติที่รุนแรงกว่าเพศชาย และจะมีความยาวนานในการแสดงอาการมากกว่า สัดส่วนของการแสดงอาการของโรคเครียดจากบาดแผลใจหลังเกิดภัยอันตราย (PTSD) ของเพศหญิงต่อเพศชายหลังประสบภัยพิบัติ คือ 2 : 1 ซึ่งมีความสอดคล้องกับการวิจัยของอริญญา ดุ้ยคำภีร์ และ Romano (2008) ที่ได้ทำการศึกษาเพื่อตรวจสอบผลกระทบของเหตุการณ์ภัยพิบัติสึนามิที่มีต่อวัยรุ่นไทยจำนวน 400 คน หลังจากผ่านเหตุการณ์สึนามิไปแล้ว 1 ปี ผลการวิจัยพบว่า เพศมีความสัมพันธ์กับปัญหาด้านพฤติกรรมของวัยรุ่นโดยเพศหญิงจะมีความยากลำบากในการปรับตัวมากกว่าเพศชาย สำหรับสาเหตุที่ชนกลุ่มน้อยได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติทางธรรมชาติที่รุนแรงกว่าประชากรทั่วไปนั้น เนื่องจากชนกลุ่มน้อยมักจะได้เผชิญกับภัยพิบัติในระดับที่รุนแรงกว่าและการมีความเชื่อหรือวัฒนธรรมบางประการของชนกลุ่มน้อยเป็นสิ่งที่ขัดขวางไม่ให้ชนกลุ่มน้อยแสวงหาความช่วยเหลือหลังจากที่เกิดภัยพิบัติขึ้น นอกจากนี้ยังพบว่า มีปัจจัยอื่นๆ อีก ได้แก่ ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ โดยพบว่า บุคคลที่มีเศรษฐกิจต่ำมีความสัมพันธ์กับการมีความกดดันเพิ่มมากขึ้นหลังจากเผชิญกับภัยพิบัติทางธรรมชาติ และจะยังมีอิทธิพลเพิ่มมากขึ้นเมื่อบุคคลมีการเผชิญกับภัยพิบัติที่มีความรุนแรงมากขึ้น นอกจากนี้พบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการแสดงอาการมากที่สุดคือ ประวัติความเจ็บป่วยของผู้ประสบภัยทั้งทางด้านร่างกายและด้านจิตใจก่อนการประสบกับภัยพิบัติทางธรรมชาติ โดยที่ผู้ประสบภัยที่มีประวัติที่เคยมีการเจ็บป่วยดังกล่าว ก่อนหน้าการเผชิญกับภัยพิบัติทางธรรมชาติมักจะมีการแสดงอาการรุนแรงและยาวนานกว่าผู้ที่ไม่เคยมีประวัติความเจ็บป่วย

รวมทั้ง Bland, O'Leary, Farinaro, Jossa, และ Trevisan (1996) พบว่า การย้ายถิ่นฐานของผู้ประสบภัยพิบัติมีผลกระทบต่อผู้ประสบภัยโดยที่ผู้ประสบภัยพิบัติที่มีความจำเป็นต้องย้ายถิ่นฐานจะแสดงอาการของโรคเครียดจากบาดแผลใจหลังเกิดภัยอันตราย (PTSD) มากกว่า

ผู้ประสบภัยที่ไม่ต้องย้ายถิ่นฐานซึ่งความจำเป็นในการย้ายถิ่นฐานนั้นขึ้นอยู่กับระดับความเสียหายของทรัพย์สินของบุคคลโดยเฉพาะที่อยู่อาศัยและชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับการรายงานของ Young และคณะ (n.d) ที่พบว่า ระดับความสูญเสียด้านทรัพย์สินมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการแสดงอาการของโรคเครียดจากบาดแผลใจหลังเกิดภัยอันตราย (PTSD) ของผู้ประสบภัยพิบัติและส่งผลให้ผู้ประสบภัยมีความเสี่ยงต่อการมีปัญหาในการปรับตัวหลังประสบภัยพิบัติเพิ่มมากขึ้น

ทั้งนี้มีการวิจัยที่เสนอรูปแบบโมเดลของปัจจัยเสี่ยงที่เป็นสาเหตุให้ผู้ประสบภัยพิบัติทางธรรมชาติ ได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติมากขึ้น ดังนี้

Freedy และคณะ (1994) พบว่าการเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติมีผลกระทบต่อสุขภาพจิต โดยผู้ประสบภัยส่วนมากจะประสบกับปัญหาชั่วคราวด้านจิตใจที่ไม่รุนแรงนัก เช่น ความเศร้า ความวิตกกังวลและการวิตกกังวลเกี่ยวกับสุขภาพ โดยปัจจัยเสี่ยงต่อการมีปัญหาสุขภาพจิต ได้แก่ ปัจจัยเสี่ยงอัตนัย (Subjective risk factor) และปัจจัยเสี่ยงปรนัย (Objective risk factor)

ปัจจัยเสี่ยงอัตนัยประกอบด้วย การรับรู้ของบุคคลต่อเหตุการณ์ภัยพิบัติที่เกิดขึ้น ซึ่งมีความสัมพันธ์กับการเกิดความกดดันที่รุนแรง การมีความสามารถในการควบคุมตนเองต่ำ การมีความสามารถในการคาดการณ์ต่ำและการมีการรับรู้ถึงเหตุการณ์ที่คุกคามต่อชีวิต

ปัจจัยเสี่ยงปรนัยประกอบด้วย ประเภทของประสบการณ์ที่แต่ละบุคคลได้รับ ซึ่งได้แก่

- การสูญเสียบุคคลอันเป็นที่รักโดยเฉพาะญาติใกล้ชิดและคนสนิท
- การสูญเสียทรัพย์สินและที่อยู่อาศัย
- การได้รับบาดเจ็บของตนเองนั้นมีความรุนแรงมากน้อยเพียงใด
- การว่างงาน

ทั้งนี้ การปฏิสัมพันธ์กันของปัจจัยเสี่ยงอัตนัย (Subjective risk factor) และปัจจัยเสี่ยงปรนัย (Objective risk factor) มีผลต่อการปรับตัวทางด้านจิตใจของบุคคลและปัจจัยเสี่ยงปรนัย เป็นปัจจัยที่ทำให้ระดับของความกดดันทางจิตใจ (Psychological distress) มีความรุนแรงมากขึ้น นอกจากนี้ในการวิจัยยังใช้ทฤษฎีลดความเครียดโดยการสนทนาหาแหล่งข้อมูล (Conservation of Resources (COR) stress theory) อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์ที่ผู้ประสบภัยได้รับจากภัยพิบัติทางธรรมชาติและการปรับตัวด้านจิตใจของผู้ประสบภัยว่า ตามโมเดล COR ในบุคคลแต่ละคนจะมีทั้งแหล่งทรัพยากรภายใน (Internal Resource) และแหล่งทรัพยากรภายนอก (External Resource) ในบุคคลคนหนึ่ง

แหล่งทรัพยากรภายใน (Internal Resource) ได้แก่ ลักษณะส่วนบุคคลซึ่งเป็นลักษณะภายใน เช่น ความสามารถในการควบคุมตนเอง (sense of control) และการรับรู้ความสามารถแห่งตน (self efficacy)

แหล่งทรัพยากรภายนอก (External Resource) ได้แก่ ทรัพยากรส่วนบุคคลความสัมพันธ์ทางสังคมและปัจจัยภายนอกอื่นๆ เช่น เงิน เวลา และทักษะต่างๆ

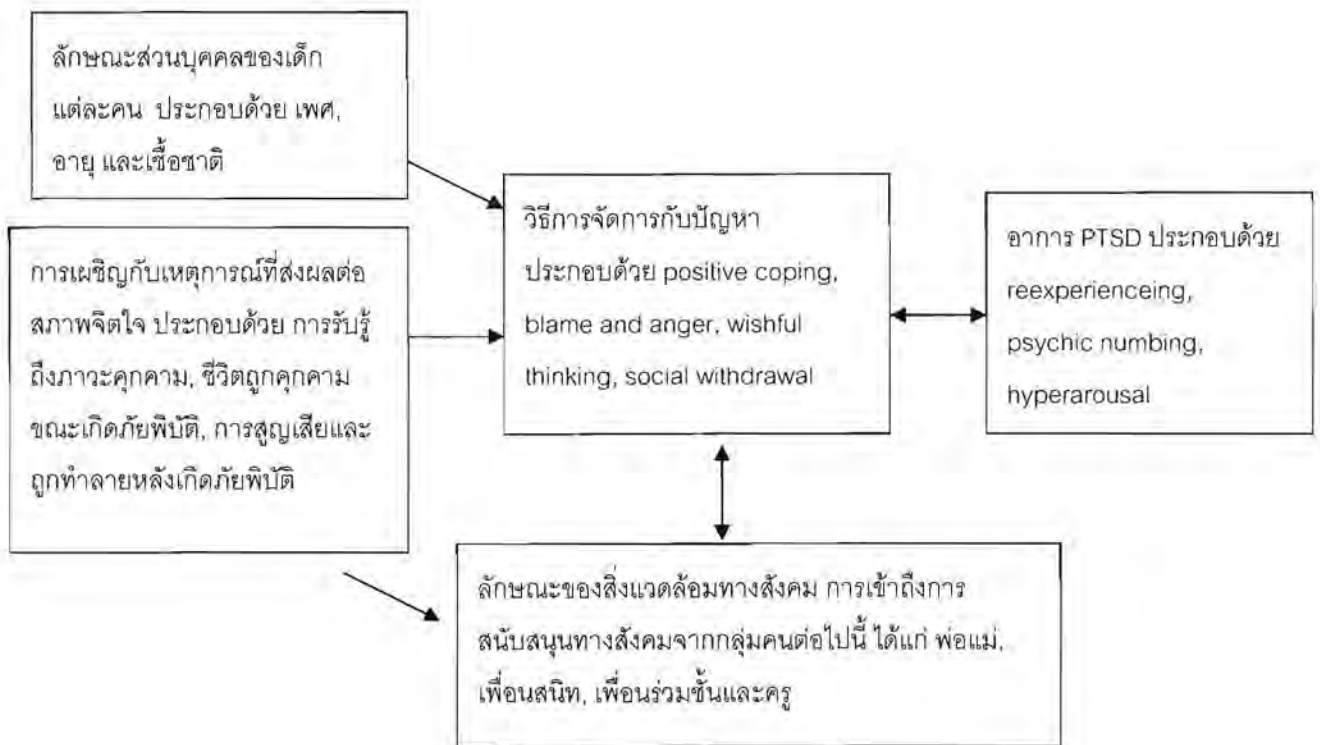
ทั้งนี้การมีแหล่งทรัพยากรภายนอกที่เพียงพอจะนำไปสู่การพัฒนาแหล่งทรัพยากรภายในของบุคคลและตามโมเดล COR การเกิดเหตุการณ์ภัยพิบัติทางธรรมชาตินั้นทำให้บุคคลสูญเสียทั้งแหล่งทรัพยากรภายใน (Internal Resource) และแหล่งทรัพยากรภายนอก (External Resource) และการสูญเสียดังกล่าวลดทางเลือกของวิธีการจัดการกับปัญหาที่ใช้ในการแก้ปัญหาของบุคคลซึ่งนำไปสู่การมีปัญหาในการปรับตัวและการมีปัญหาด้านจิตใจหลังจากเผชิญภัยพิบัติ ทั้งนี้ระดับของการเกิดการสูญเสียมีความสัมพันธ์กับระดับของความกดดันทางจิตใจของบุคคล นอกจากนี้ยังพบว่าบุคคลที่ประสบกับเหตุการณ์ความเครียดระดับต่ำในชีวิตหลายครั้ง และมีระดับความเครียดมากกว่าจะมีความสัมพันธ์กับการสูญเสียทรัพยากรทั้งภายนอกและภายในรวมทั้ง บุคคลนั้นจะมีแนวโน้มในการรายงานระดับของความกดดันทางจิตใจมากกว่า

การวิจัยของ Freedy และคณะ (1994) ชี้ให้เห็นว่า หากบุคคลมีแหล่งทรัพยากรภายใน (Internal Resource) และแหล่งทรัพยากรภายนอก (External Resource) เพียงพอ เมื่อบุคคลประสบภัยพิบัติทางธรรมชาติจะทำให้บุคคลมีการปรับตัวหลังจากประสบภัยพิบัติได้ดีและเกิดปัญหาทางด้านสุขภาพจิตน้อยลง ดังนั้นแนวทางในการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบภัยควรช่วยจำกัดหรือลดการสูญเสียแหล่งทรัพยากรภายในและแหล่งทรัพยากรภายนอกที่เกิดจากภัยพิบัติทางธรรมชาติของผู้ประสบภัย

การวิจัยที่เสนอรูปแบบโมเดลของปัจจัยเสี่ยงที่เป็นสาเหตุให้ผู้ประสบภัยพิบัติทางธรรมชาติได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติมากกว่าเมื่อเทียบกับผู้ประสบภัยคนอื่นๆ อีกการวิจัย คือ Vernberg, La Greca, Silverman, และ Prinstein (1996) ที่ใช้โมเดลทำนายการเกิดกลุ่มอาการเครียดผิดปกติหลังภัยพิบัติ (PTSD) ในเด็กระดับชั้นประถมศึกษาหลังจากเกิด Hurricane Andrew 3 เดือน ทั้งนี้โมเดลประกอบด้วย 4 ปัจจัย ได้แก่

1. การเผชิญกับเหตุการณ์ที่ส่งผลต่อสภาพจิตใจ
2. ลักษณะส่วนบุคคลของเด็กแต่ละคน
3. การเข้าถึงการสนับสนุนทางสังคม
4. วิธีการจัดการกับปัญหาของเด็ก

กรอบแนวคิดของโมเดลที่ใช้ทำนายการเกิดปฏิกิริยาตอบสนองของเด็กต่อภัยพิบัติทางธรรมชาติในการวิจัยของ Vernberg และคณะ (1996) แสดงดังภาพ 2

ภาพ 2 กรอบแนวคิดสำหรับการทำนายการเกิดปฏิกิริยาตอบสนองของเด็กต่อภัยพิบัติทางธรรมชาติ (ที่มา : Vernberg และคณะ, 1996, หน้า 238)

ทั้งนี้เป้าหมายหลัก คือ การตรวจสอบปัจจัยที่ทำนายระดับของกลุ่มอาการของโรคเครียดจากบาดแผลใจหลังเกิดภัยอันตราย (PTSD) ในเด็กหลังจากการเผชิญเหตุการณ์ภัยพิบัติทางธรรมชาติซึ่งการเสนอโมเดลทำให้สามารถระบุได้ว่าเด็กที่มีลักษณะใดที่เสี่ยงต่อการมีปฏิกิริยาตอบสนองทางลบต่อภัยพิบัติทางธรรมชาติมากที่สุด ทั้งนี้ Vogel และ Vernberg (1993) ระบุว่าข้อจำกัดของการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยซึ่งทำให้บุคคลแต่ละคนมีการตอบสนองต่อการเผชิญภัยพิบัติแตกต่างกัน คือ การวิจัยนั้นทำอย่างไม่เป็นระบบระเบียบและมีหลักเกณฑ์ในการเลือกตัวแปรในการวิจัยที่ไม่ชัดเจนจึงทำให้ไม่สามารถระบุได้ชัดเจนว่าปัจจัยที่สัมพันธ์กับปฏิกิริยาของเด็กหลังประสบภัยพิบัติคืออะไร ดังนั้นการเสนอโมเดลเพื่ออธิบายปัจจัยดังกล่าวจะทำให้ระเบียบวิธีวิจัย มีความเป็นระบบและสามารถระบุปัจจัยดังกล่าวได้อย่างชัดเจนมากขึ้น

ผลการวิจัยพบว่า สามารถใช้โมเดลซึ่งประกอบด้วยปัจจัย 4 ปัจจัย อันได้แก่ การเผชิญกับเหตุการณ์ที่ส่งผลต่อสภาพจิตใจ ลักษณะส่วนบุคคลของเด็กแต่ละคน การเข้าถึงการสนับสนุนทางสังคมและทักษะการแก้ปัญหาของเด็ก ซึ่งอธิบายความแปรปรวนของคะแนนรวมที่ได้จากการประเมินการตรวจสอบปัจจัยที่ทำนายระดับของกลุ่มโรคเครียดจากบาดแผลใจหลังเกิดภัยอันตราย (PTSD) ในเด็กได้ร้อยละ 62 รวมทั้งพบว่าตัวแปรทุกตัวที่ใช้ในโมเดลมีความสัมพันธ์กับคะแนนกลุ่มอาการโรคเครียดจากบาดแผลใจหลังเกิดภัยอันตราย PTSD อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

การเสนอโมเดลในการวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบว่าปัจจัยอะไรบ้างที่มีอิทธิพลต่อปฏิบัติการการตอบสนองต่อพฤติกรรมของเด็กรวมทั้งทำให้เกิดความเข้าใจปฏิบัติการของเด็กมากขึ้นสามารถอธิบายได้ดังนี้

ปัจจัยด้านการเผชิญกับเหตุการณ์ที่ส่งผลต่อสภาพจิตใจ พบว่า สอดคล้องกับงานวิจัยของ Lonigan, Shannon, Taylor, Finch, และ Sallee (1994) ที่พบว่า ตัวแปรการเผชิญกับเหตุการณ์ที่ส่งผลต่อสภาพจิตใจมีความสามารถในการทำนายอาการโรคเครียดจากบาดแผลใจหลังเกิดภัยอันตราย (PTSD) ได้สูงที่สุด ซึ่งตัวแปรการเผชิญกับเหตุการณ์ที่ส่งผลต่อสภาพจิตใจและในงานวิจัยของ Lonigan และคณะ (1994) ประกอบด้วยตัวแปรย่อยอีก 3 ตัวแปร ได้แก่ การรับรู้ถึงการถูกคุกคามต่อชีวิต จำนวนครั้งของประสบการณ์ในการเผชิญกับสถานการณ์เลวร้าย และจำนวนครั้งของการมีประสบการณ์เกี่ยวกับการสูญเสีย

ปัจจัยด้านลักษณะส่วนบุคคลของเด็กแต่ละคน พบว่า เฉพาะปัจจัยด้านเพศเท่านั้นที่สามารถใช้ในการทำนายอาการเครียดผิดปกติหลังภัยพิบัติ (PTSD) ได้ โดยที่เด็กหญิงจะแสดงอาการโรคเครียดจากบาดแผลใจหลังเกิดภัยอันตรายสูงกว่า เด็กชายซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ Shannon, Lonigan, Finch, และ Taylor (1994) ที่ศึกษากับกลุ่มเด็กที่ได้รับผลกระทบจากการเกิดเฮอริเคนฮิวโก้ (Hurricane Hugo)

ปัจจัยด้านการเข้าถึงการสนับสนุนทางสังคม พบว่า การได้รับการสนับสนุนทางสังคมเป็นตัวแปรที่สามารถทำนายอาการเครียดผิดปกติหลังภัยพิบัติ (PTSD) ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยพบผลเช่นนี้ เฉพาะการได้รับการสนับสนุนจากครูและเพื่อนร่วมชั้น (unique effects) ซึ่งทำให้เห็นว่าการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครูและเพื่อนร่วมชั้นมีความสำคัญต่อสุขภาพจิตของเด็กหลังจากประสบภัยพิบัติทางธรรมชาติ

ปัจจัยด้านทักษะในการจัดการกับปัญหาของเด็ก พบว่า ทักษะในการจัดการกับปัญหามีความสัมพันธ์กับความกดดันทางอารมณ์ ทั้งนี้ระดับความรุนแรงของอารมณ์หลังประสบภัยพิบัติทำให้เด็กมีการใช้การจัดการกับปัญหาด้วยวิธีต่างๆ ตามมาซึ่งเป็นวิธีทั้งทางบวกและทาง

ลบ การประสพภัยพิบัติทำให้เด็กเกิดความเครียดและทำให้เกิดความวิตกกังวล รวมทั้งทำให้ การดำเนินกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวันของเด็กถูกรบกวน ซึ่งเป็นผลให้เด็กเกิดการเรียนรู้วิธีการจัดการกับปัญหาว่าวิธีใดที่เหมาะสมเมื่อเวลาผ่านไประยะหนึ่ง ทั้งนี้เด็กที่เกิดการเรียนรู้จะสามารถปรับตัวได้หลังประสพภัยพิบัติ และพบว่าการใช้วิธีการจัดการกับปัญหาแบบ blam และ anger มีความสัมพันธ์กับการเกิดอาการเครียดผิดปกติหลังภัยพิบัติ (PTSD) มากที่สุด สิ่งสำคัญของข้อค้นพบเกี่ยวกับปัจจัยด้านนี้ คือ ทำให้ทราบว่าการใช้วิธีการจัดการกับปัญหาที่แตกต่างกัน ทำให้บุคคลมีลักษณะสภาพจิตใจที่แตกต่างกันด้วยในภาวะหลังประสพภัยพิบัติทางธรรมชาติ

จากการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับผลกระทบที่เด็กเยาวชนและครอบครัวที่ได้รับหลังประสพภัยพิบัติทางธรรมชาตินั้น สามารถสรุปได้ว่า เด็กและเยาวชนเป็นกลุ่มผู้ประสพภัยพิบัติที่ได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติไม่แตกต่างไปจากผู้ใหญ่โดยผลกระทบที่เด็กได้รับนั้นมีทั้งผลกระทบทางตรงและผลกระทบทางอ้อมดังที่กล่าวไว้แล้วข้างต้น ทั้งนี้ผลกระทบที่เด็กได้รับนั้นทำให้พัฒนาการตามปกติของเด็กทั้งทางด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ และพฤติกรรม ด้านสังคม และด้านสติปัญญาถูกรบกวนจากการที่เด็กมีปฏิกิริยาตอบสนองต่อภัยพิบัติทางธรรมชาติในรูปแบบต่างๆ ซึ่งหากการพัฒนาในด้านต่างๆ นั้นถูกรบกวนก็จะส่งผลถึงด้านบุคลิกภาพในวัยเด็ก ซึ่งเป็นวัยที่บุคลิกภาพยังมีการพัฒนาอยู่ ดังนั้นหากอาการแสดงที่เป็นผลตอบสนองมาจากภัยพิบัติทางธรรมชาติยังไม่ได้รับการบำบัดรักษาหรือยังคงอยู่เป็นระยะเวลายาวนานจะทำให้เกิดการพัฒนาบุคลิกภาพที่ผิดปกติ เช่นเด็กแสดงกลไกการป้องกันตนเองที่ทำให้เด็กมีการไวต่อความรู้สึกน้อยลง กลายเป็นเด็กที่มีลักษณะเย็นชา เป็นต้น (ประเสริฐ ผลิตผลการพิมพ์, 2552) สิ่งสำคัญสำหรับเด็กคือ เด็กจำเป็นต้องพึ่งพาผู้ใหญ่โดยเฉพาะพ่อแม่และสมาชิกในครอบครัว รวมทั้งต้องการสภาพแวดล้อมที่มั่นคงปลอดภัยในการช่วยเหลือให้เด็กที่ประสพภัยพิบัติทางธรรมชาติสามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสมเพื่อเป็นรากฐานสำหรับการเติบโตและพัฒนาการที่สมบูรณ์ของเด็กต่อไป

ผลการศึกษาพบว่า การเกิดภัยพิบัติสึนามิมีผลกระทบต่อเด็ก เยาวชน ครอบครัว และครู ทั้งทางร่างกายและจิตใจหลังจากเกิดเหตุการณ์ 2 ปี (2549) ธนพรธณ ธาณี และคณะ พบว่า ความหวาดกลัว ความเครียด ความเสียใจหดหู่ ระแวงและวิตกกังวล รวมทั้งฝันร้ายยังคงเหลืออยู่ในผู้ประสพภัยพิบัติสึนามิระดับปานกลางและจากการเก็บข้อมูลในงานวิจัยครั้งนี้ (2552) หลังจากภัยพิบัติผ่านไปแล้ว 5 ปี ข้อมูลซึ่งได้รายงานในบทที่ 3 ก็ยังพบผลกระทบนี้ในเด็ก เยาวชน ครอบครัว และครู

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการความช่วยเหลือและผลกระทบต่อ การดำเนินชีวิตของเด็ก เยาวชน ครอบครัว และครูผู้ประสพภัยพิบัติสึนามิ พ.ศ. 2547 โดยมีระเบียบวิธีการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยนักเรียนระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา ครอบครัว และครู ที่ได้รับผลกระทบจากการประสพภัยพิบัติสึนามิ ปี 2547 ในโรงเรียนประถมศึกษา และโรงเรียนมัธยมศึกษา (รายชื่อในภาคผนวก) อำเภอตะกั่วป่า และอำเภอคุระบุรี จังหวัดพังงา รวมเป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 784 คน โดยแบ่งเป็นเด็กประถมศึกษา 240 คน วัยรุ่นระดับมัธยมศึกษา 226คน ผู้ปกครอง 187 คน และครู 128 คน นอกจากนี้กลุ่มเด็กประถมศึกษายังมีกลุ่มควบคุมเพิ่มอีก 192คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย

กลุ่มที่ 1 แบบสอบถามสำหรับเด็ก

1. แบบสอบถามข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ เพศ ชั้นปี และ น้ำหนัก ส่วนสูง (ณ วันที่ตอบแบบสอบถาม) เป็นต้น

2. แบบสำรวจความต้องการความช่วยเหลือของผู้ประสพภัยพิบัติสึนามิ ฉบับสภาพแวดล้อมสำหรับเด็ก พัฒนาโดยคณะผู้วิจัย แบบสำรวจความต้องการความช่วยเหลือผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้าง (Content validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ (ภาคผนวก ก) ตัวอย่างข้อคำถามในแบบสอบถาม เช่น ฉันอยากมีสถานที่เรียนหลายๆ แห่งที่สอนฉันให้ฉันเป็นคนเก่ง และคนดีตั้งแต่เล็กๆ จนโต, ฉันอยากให้มีคนมาแจกเสื้อผ้า ขนม และของเล่น

3. แบบสอบถามความสุข ฉบับสภาพแวดล้อมสำหรับเด็ก พัฒนาโดยคณะผู้วิจัย จากแบบวัด The Oxford Happiness Index (OHI) โดย Argyle Martin และ Crossland (1991) ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 10 ข้อ ที่ให้เด็กเลือกตอบ ทั้งนี้แบบสอบถามความสุข ฉบับ

ภาพวาดสำหรับเด็กได้ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ (ภาคผนวก ก)

ตัวอย่างข้อคำถาม

☐ ก	 ฉันไม่มีความสุขเลย	☐ ข	 ฉันมีความสุขดี
☐ ค	 ฉันมีความสุขมาก	☐ ง	 ฉันมีความสุขอย่างไม่น่าเชื่อ

4. แบบสำรวจผลกระทบทางเขาวนปัญญาของเด็กและวัยรุ่น พัฒนาโดยเพ็ญพิไล ฤทธาคณานนท์ และสมบุญ จารุเกษมทวี โดยแบ่งเป็นความสามารถทางเขาวนปัญญา 5 ด้าน

1. ความสามารถด้านจำนวน
2. ความสามารถด้านมิติสัมพันธ์
3. ความสามารถด้านการบวกและลบเลข
4. ความสามารถด้านการอุปมา
5. ความสามารถด้านการเปรียบเทียบเชิงปริมาณ

ตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 4 คน และตรวจสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (CITC) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 60 คนที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อคัดเลือกข้อกระทงที่เหมาะสม 22 ข้อ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ครอนบาคัลฟ่าในแต่ละด้าน ดังนี้

- 1.ด้านจำนวน 0.818
- 2.ด้านมิติสัมพันธ์ 0.196
- 3.ด้านการบวกและลบเลข 0.819
- 4.ด้านอุปมา 0.273
- 5.ด้านเปรียบเทียบเชิงปริมาณ 0.804
- 6.ความสามารถทั้งหมด 0.806

กลุ่มที่ 2 แบบสอบถามสำหรับวัยรุ่น

1. แบบสอบถามข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ อายุ เพศ ศาสนา อาชีพ และรายได้ของผู้ปกครอง เป็นต้น
2. แบบสำรวจความต้องการความช่วยเหลือของผู้ประสบภัยพิบัติสึนามิ พัฒนาโดย พรพนทิพย์ ศิริวรรณบุญย์
3. แบบสอบถามประสบการณ์ภัยพิบัติสึนามิ ฉบับภาษาไทยแปลมาจาก The Objective Tsunami Experience Index (OTEI) ที่พัฒนาโดย Tuicomepee และ Romano (2008)
4. แบบสอบถามการทำหน้าที่ของครอบครัวภายหลังประสบภัยพิบัติ คณะผู้วิจัย ดัดแปลงมาจากแบบสอบถามการทำหน้าที่ของครอบครัว The General Functioning Subscale (GF: Byles et al., 1988) และ Family Assessment Device (FAD: Epstein, Bishop, & Baldwin, 1983)) ตาม McMaster model
5. แบบสอบถามความเชื่อและการปฏิบัติกิจกรรมทางศาสนา ฉบับภาษาไทย แปลมาจาก The Religious Beliefs and Practices Index ที่พัฒนาโดย Tuicomepee และ Romano (2008) แบบสอบถามนี้เป็นการประเมินตนเองในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา ค่าความเที่ยงของแบบวัด Chronbach's alpha เท่ากับ .81
6. แบบสำรวจพฤติกรรมเด็ก ดัดแปลงมาจาก The Thai Youth Checklist (TYC: Weisz, Suwanlert, Chaiyasit, Weiss, Achenbach, & Eastman, 1993) โดย สมทรง สุวรรณเลิศ และวันชัย ไชยสิทธิ์ (2540) แบบสำรวจนี้ ประกอบด้วย ปัญหาพฤติกรรมที่เป็นปัญหา 2 กลุ่มใหญ่ คือ แบบที่แสดงออกอย่างตรงไปตรงมา ขาดการควบคุม (externalizing problems) เช่น ขอบโต้เถียง ทำลายสิ่งของ และแบบเก็บกดปัญหาหรือแสดงออกในอาการฝายกาย (internalizing problems) โดยได้แบ่งปัญหาทางพฤติกรรมใน 2 กลุ่มออกเป็น ดังกล่าวย่อยออกเป็น 8 ด้าน ได้แก่ withdrawn, somatic complaints, anxious/depressed, social problems, thought problems, attention problems, delinquent behavior, และ aggressive behavior แบบสำรวจนี้เป็นการประเมินตนเอง โดยมีตัวเลือก 3 ตัวเลือก คือ คะแนน 0 ไม่มีพฤติกรรมดังกล่าว คะแนน 1 มีพฤติกรรมดังกล่าวเพียงเล็กน้อยหรือเป็นบางครั้ง คะแนน 2 มีพฤติกรรมดังกล่าวอย่างมาก หรือ บ่อยครั้งมาก การคิดคะแนนได้จากการรวมคะแนนของทุกข้อที่ผู้ตอบประเมินพฤติกรรมและให้คะแนน แบบสำรวจนี้ มีค่าความเชื่อถือได้และความแม่นยำอยู่ในเกณฑ์ดีได้แก่ ความสอดคล้องภายใน (Internal consistency) แบบ Cronbach's alpha coefficient เท่ากับ .81

7. แบบสอบถามความสุข แปลและเรียบเรียงโดยคณะผู้วิจัยจากแบบวัด The Oxford Happiness Index (OHI) โดย Argyle Martin และ Crossland (1991) ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 29 ข้อ แบบสอบถามนี้เป็นการสำรวจตนเองเกี่ยวกับความสุข โดยผู้ตอบจะพิจารณาถึงความสุขของตนเองในรอบ 1 สัปดาห์ที่ผ่านมา ผู้ตอบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก สำหรับคุณสมบัติด้านความตรงและความเที่ยงของมาตรวัดนี้ โดย Argyle และ Peter (2002) ได้ตรวจสอบความตรงของมาตรวัด โดยนำมาตรวัดนี้ไปใช้กับนักศึกษาของ Oxford Brookes University และเก็บในเพื่อนและญาติของนักศึกษาเหล่านั้นด้วย โดยมีอายุระหว่าง 13-68 ปี จำนวน 172 คน เป็นเพศชาย 66 คน และเพศหญิง 99 คน ส่วนอีก 7 คนไม่ระบุเพศ โดยการตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct validity) และได้รายงานค่าความเที่ยงของมาตรวัดทั้งฉบับโดยใช้สูตรการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แบบแอลฟาของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.91

กลุ่มที่ 3 แบบสอบถามสำหรับครูและผู้ปกครอง

1. แบบสอบถามข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ อายุ เพศ ศาสนา สถานภาพสมรส อาชีพ และรายได้ของครอบครัว เป็นต้น
2. แบบสำรวจความต้องการความช่วยเหลือของผู้ประสบภัยพิบัติสึนามิ พัฒนาโดย พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุศย์
3. แบบสอบถามประสบการณ์ภัยพิบัติสึนามิ ฉบับภาษาไทยแปลมาจาก The Objective Tsunami Experience Index (OTEI) ที่พัฒนาโดย Tuicomepee และ Romano (2008)
4. แบบสอบถามการทำหน้าที่ของครอบครัวภายหลังประสบภัยพิบัติ คณะผู้วิจัยดัดแปลงมาจากแบบสอบถามการทำหน้าที่ของครอบครัว The General Functioning Subscale (GF: Byles et al., 1988) และ Family Assessment Device (FAD: Epstein, Bishop, & Baldwin, 1983) ตาม McMaster model จำนวน 30 ข้อ
5. แบบสอบถามความสุข แปลและเรียบเรียงโดยคณะผู้วิจัยจากแบบวัด The Oxford Happiness Index (OHI) โดย Argyle Martin และ Crossland (1991) ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 29 ข้อ แบบสอบถามนี้เป็นการสำรวจตนเองเกี่ยวกับความสุข โดยผู้ตอบจะพิจารณาถึงความสุขของตนเองในรอบ 1 สัปดาห์ที่ผ่านมา ผู้ตอบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก
6. แบบคัดกรองปัญหาสุขภาพจิต คณะผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม General Health Questionnaire ฉบับภาษาไทย ฉบับ 60 ข้อ พัฒนาโดย นายแพทย์ธนา นิลชัยโกวิทย์

ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ โรงพยาบาลรามาริบัติ และคณะ จากแบบวัด GHQ ของ Goldberg (1972) แบบคัดกรอง Thai GHQ -60 แบ่งคะแนนเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่ม 1 อาการทางกาย (Somatic Symptoms) กลุ่ม 2 อาการวิตกกังวลและการนอนไม่หลับ (Anxiety and insomnia) กลุ่ม 3 ความบกพร่องทางสังคม (Social dysfunction) และกลุ่ม 4 อาการซึมเศร้าที่รุนแรง (Severe depression) แบบคัดกรองนี้เป็นแบบสอบถามที่ให้ผู้ตอบรายงานตนเอง โดยคำตอบแต่ละข้อมี 4 ตัวเลือก การให้คะแนนของ GHQ Goldberg แนะนำให้ใช้การคิดแบบ GHQ score (0-0-1-1) ซึ่งสะดวกและได้ผลไม่แตกต่างจากการคิดคะแนนแบบ Likert score (0-1-2-3) โดยพบว่า correlation ระหว่าง 2 วิธีนี้ อยู่ระหว่าง 0.92-0.94 การแปลผลคะแนน Thai GHQ -60 ใช้จุดตัดคะแนนค่า 11/12 โดยคะแนนตั้งแต่ 12 ขึ้นไปถือว่าผิดปกติ ผลการทดสอบความเชื่อถือได้ และความแม่นยำของเครื่องมือในการคัดกรองปัญหาสุขภาพจิตในชุมชนเมื่อเปรียบเทียบกับการวินิจฉัยของจิตแพทย์ พบว่า Thai GHQ-60 มีค่าความเชื่อถือได้ และความแม่นยำอยู่ในเกณฑ์ดี ได้แก่ ความสอดคล้องภายใน (Internal consistency) ของข้อคำถามมีค่า Cronbach's alpha coefficient ตั้งแต่ 0.84 ถึง 0.94 และมีค่าความไว (Sensitivity) ตั้งแต่ร้อยละ 78.1 ถึง 85.3 และความจำเพาะ (Specificity) ตั้งแต่ร้อยละ 84.4 ถึง 89.7

7. คำถามสัมภาษณ์ (Interview Questions) พัฒนาโดยรังสิมันต์ สุนทรไชยา และ อรัญญา ดุ้ยคำภีร์ จากงานวิจัยและวรรณกรรม โดยคำถามสัมภาษณ์นี้ใช้เฉพาะผู้สูงอายุในครอบครัวที่ประสบภัยพิบัติ

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

1. ผู้วิจัยและคณะติดต่อประสานงานกับโรงเรียนในพื้นที่จังหวัดพังงาและประสานงานกับโรงเรียนในพื้นที่จังหวัดพังงา และประสานงานกับคณะผู้ช่วยวิจัยในท้องถิ่นในการเก็บข้อมูล ภาคส่วนต่างๆ ทั้ง 4 กลุ่ม โดยเก็บข้อมูลในโรงเรียน 3 โรงเรียน โดยการเก็บข้อมูลนักเรียนประถมศึกษา นักเรียนมัธยมศึกษา และครูในโรงเรียนดำเนินการตั้งแต่ มกราคม ถึงมีนาคม 2552 และเก็บข้อมูลจากครอบครัวและผู้สูงอายุในครอบครัวเพิ่มเติมจนถึงเดือน พฤษภาคม 2552

2. ขั้นตอนในการเก็บข้อมูลในการวิจัยมีการดำเนินการดังนี้

2.1 ในกลุ่มเด็กประถมศึกษามีการเก็บข้อมูลความต้องการความช่วยเหลือ และข้อมูลในส่วนผลกระทบด้านต่างๆ ซึ่งมีการเก็บข้อมูลกลุ่มเด็กปกติเป็นกลุ่มควบคุมเพื่อ

เปรียบเทียบให้เห็นผลกระทบที่ชัดเจนทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา และอารมณ์ในกลุ่มเด็ก
ประสบภัยพิบัติ

2.2 ส่วนในกลุ่มวัยรุ่น มีการเก็บข้อมูลทั้งการประเมินความต้องการ และ
ผลกระทบจากภัยพิบัติสึนามิ

2.3 ในส่วนของครอบครัว มีเก็บข้อมูลผลกระทบจากภัยพิบัติและตลอดจนมี
การสัมภาษณ์เพิ่มเติม

2.4 ในส่วนของครูเก็บข้อมูลมีการเก็บข้อมูลทั้งการประเมินความต้องการ และ
ผลกระทบจากภัยพิบัติสึนามิ

3. นำข้อมูลที่ได้ในเบื้องต้นมาถกแถลงกับผู้ทรงวุฒิต่างประเทศที่เข้าร่วมประชุมโดย
นำเสนอผลการวิจัยในลักษณะ Symposium ในการประชุมทางวิชาการของการประชุม
วิชาการนานาชาติทางจิตวิทยา (Psychological Congress) ณ ประเทศออสเตรเลีย ในหัวข้อ
"Sustainable mental rehabilitation and collaboration Psychological rebuilding for
children adolescents families and teacher in the Tsunami aftermath." คณะวิจัยนำข้อ
คำถามและความคิดเห็นมาเพิ่มเติมในผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างทุกกลุ่ม
2. ทดสอบความแตกต่างด้วย t-test และวิเคราะห์ความแปรปรวนของตัวแปรโดย
สถิติ F-test
3. แสดงแผนภาพประกอบค่าสถิติ
4. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกของผู้สูงอายุในครอบครัวด้วยการ
วิเคราะห์เชิงคุณภาพ
5. วิเคราะห์ข้อมูลสัมภาษณ์โดยวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลแบบธิมมาติก

การรายงานผลฉบับนี้เป็นการรายงานผลการวิจัยในระยะที่ 1 และระยะที่ 2 คือ
การศึกษาความต้องการความช่วยเหลือและผลกระทบจากภัยพิบัติของเด็ก เยาวชน ครอบครัว
และครู โดยศึกษากับกลุ่มตัวอย่างที่ประสบภัยพิบัติสึนามิในปีพ.ศ. 2547

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

บทนี้ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล 5 ตอน กล่าวคือ ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง ความต้องการความช่วยเหลือและผลกระทบของภัยพิบัติสึนามิในเด็ก ความต้องการความช่วยเหลือและผลกระทบของภัยพิบัติสึนามิในวัยรุ่น ความต้องการความช่วยเหลือและผลกระทบของภัยพิบัติสึนามิในครอบครัวและครู และผลกระทบของภัยพิบัติต่อครูดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลกลุ่มตัวอย่างในตาราง 1 แบ่งเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้ 1. กลุ่มเด็กประถมศึกษาจำนวน 442 คน แบ่งเป็นเด็กที่ประสบภัยพิบัติสึนามิจำนวน 240 คน เป็นชายจำนวน 125 คน หญิงจำนวน 115 คน เด็กที่ไม่ประสบภัยพิบัติสึนามิจำนวน 202 คน เป็นหญิงจำนวน 127 คน ชายจำนวน 75 คน จำแนกตามชั้นปี ตามข้อมูลในตารางที่ 1 ดังนี้

1. กลุ่มนักเรียนประถมที่ประสบภัยพิบัติสึนามิเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มากที่สุดร้อยละ 20.5 หรือ 50 คน

2. ข้อมูลวัยรุ่นหรือเด็กมัธยมศึกษาเป็นเด็กที่ประสบภัยพิบัติสึนามิจำนวน 226 คน เป็นชาย 130 คน เป็นหญิง 96 คน จำแนกตามชั้นเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ตามข้อมูลในตารางกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ถึง ร้อยละ 30.5 หรือ 69 คน เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 น้อยที่สุดร้อยละ 4.4 หรือ 10 คน

3. ข้อมูลกลุ่มผู้ปกครองมีจำนวน 187 คน แบ่งเป็นชาย 122 คน หญิง 63 คน อายุเฉลี่ยของผู้ปกครอง 39.09 ปี ส่วนใหญ่เป็นผู้ปกครองของเด็กมัธยมศึกษาปีที่ 3 ร้อยละ 17.1 จำนวน 32 คน

4. ข้อมูลกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูมีทั้งสิ้น 128 คน แบ่งเป็นชาย 30 คน หญิง 95 คน อายุเฉลี่ยของครู 46.36 ปี

ตามตาราง 1 ดังต่อไปนี้

ตาราง 1 ข้อมูลพื้นฐาน จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรจำแนกตามประเภทของกลุ่มตัวอย่างที่ประสบภัยพิบัติสึนามิ

ตัวแปร / กลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (คน)	เพศ (จำนวน, ร้อยละ)	อายุ (M, SD)	โรงเรียน (จำนวน, ร้อยละ)
เด็ก (7 ถึง 12 ปี)	240	- ชาย 125(52.5) - หญิง 115(47.5)	9.15(1.70)	- ราชประชานุเคราะห์ 35 159(66.3) - บ้านน้ำเค็ม 81(33.7)
วัยรุ่น	226	- ชาย 130(57.5) - หญิง 96(42.5)	14.83(1.77)	รวมโรงเรียนไม่มีข้อมูลแยกโรงเรียน
ผู้ปกครอง	187	- ชาย 122(65.2) - หญิง 63(33.7)	39.06(9.95)	รวมโรงเรียนไม่มีข้อมูลแยกโรงเรียน
ครู	128	- ชาย 33(25.7) - หญิง 95(74.3)	42.36(11.82)	รวมโรงเรียนไม่มีข้อมูลแยกโรงเรียน

ตอนที่ 2 ความต้องการความช่วยเหลือและผลกระทบของภัยพิบัติสึนามิในเด็ก

สำหรับส่วนที่ 2 ข้อมูลจะถูกนำเสนอเป็น 2 ส่วนหลัก ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินความต้องการของเด็กที่ประสบภัยพิบัติสึนามิ และข้อมูลเกี่ยวกับผลกระทบจากภัยพิบัติสึนามิ โดยในส่วนของผลกระทบจากภัยพิบัติสึนามิจะถูกแบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ ผลกระทบด้านสติปัญญา (โดยการเปรียบเทียบความแตกต่างความสามารถทางสติปัญญาระหว่างเด็กในโรงเรียนที่ประสบภัยพิบัติสึนามิกับเด็กในโรงเรียนที่ไม่ประสบภัยพิบัติสึนามิ) ผลกระทบด้านอารมณ์ (โดยการเปรียบเทียบความแตกต่างด้านอารมณ์ระหว่างเด็กในโรงเรียนที่ประสบภัยพิบัติสึนามิกับเด็กในโรงเรียนที่ไม่ประสบภัยพิบัติสึนามิ) และผลกระทบทางร่างกาย แบ่งเป็นน้ำหนักและส่วนสูง (โดยการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างน้ำหนักตัวของเด็กที่เรียนในโรงเรียนที่ประสบภัยพิบัติสึนามิและไม่ประสบภัยพิบัติสึนามิกับเกณฑ์น้ำหนักตัวมาตรฐาน) เช่นเดียวกับการเปรียบเทียบส่วนสูงซึ่งเด็กจากทั้งโรงเรียนที่ประสบภัยพิบัติสึนามิและไม่ประสบภัยพิบัติสึนามิจะถูกนำมาเปรียบเทียบความแตกต่างกับเกณฑ์ส่วนสูงมาตรฐาน)

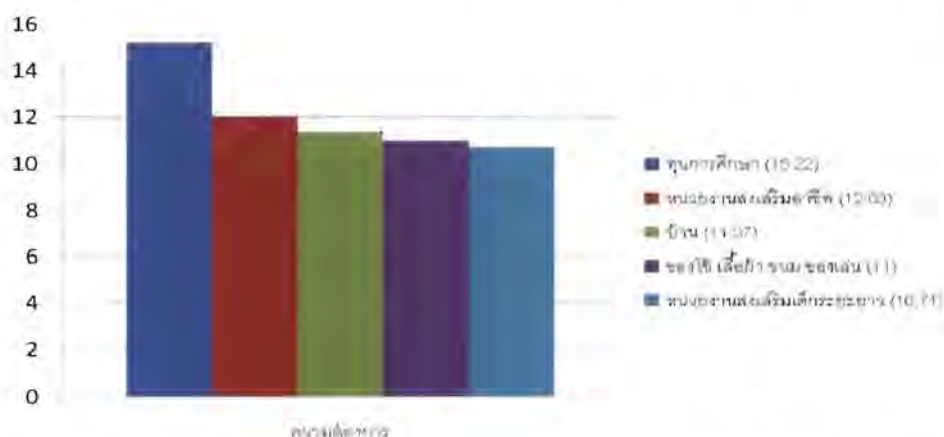
1. การประเมินความต้องการความช่วยเหลือ

การประเมินความต้องการเป็นข้อมูลที่ประเมินจากนักเรียนประถมศึกษาที่ประสบภัยพิบัติสึนามิ จำนวน 240 คน พบว่า กลุ่มตัวอย่างเด็กวัยประถมศึกษาต้องการทุนการศึกษาต่อเนื่องจนจบการศึกษามากที่สุด โดยเลือกข้อนี้เป็นความต้องการสูงสุด จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 15.22 รองลงมาได้แก่ ความต้องการหน่วยงานส่งเสริมอาชีพให้นักเรียนและผู้ปกครอง

จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 12.03 และความต้องการบ้านใหม่ให้นักเรียนและครอบครัวเป็นลำดับ 3 จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 11.37 ส่วนความต้องการในลำดับสุดท้าย ได้แก่ การหาครอบครัวใหม่ให้เด็กกำพร้า จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 6.67 ดังข้อมูลในตาราง 2 ตาราง 2 ร้อยละ และลำดับของความต้องการความช่วยเหลือของกลุ่มตัวอย่างเด็กประถมศึกษา (n= 240)

ความต้องการ	จำนวน(ร้อยละ)	ลำดับ
1. มีหน่วยงานที่ช่วยส่งเสริมพัฒนาเด็กในระยะยาว	26(10.71)	5
2. มีทุนการศึกษาต่อเนื่องจนจบการศึกษา	37(15.22)	1
3. มีการอบรมฟื้นฟูจิตใจอย่างต่อเนื่อง	22(9.12)	6
4. มีหน่วยงานช่วยส่งเสริมอาชีพให้นักเรียนและผู้ปกครอง	29(12.03)	2
5. หาครอบครัวใหม่ให้เด็กกำพร้า	16(6.67)	10
6. สร้างบ้านใหม่ให้นักเรียนและครอบครัว	27(11.37)	3
7. มีอาจารย์จิตวิทยาประจำโรงเรียน	18(7.52)	9
8. ให้ความรู้ติดตามรอดูให้เข้าใจบุตรหลาน	19(8.08)	8
9. ให้ของใช้ เสื้อผ้า ขนมและของเล่นให้กับนักเรียน	26(11.00)	4
10. ให้ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับสึนามิกับนักเรียนและครอบครัว	20(8.27)	7

โดยสรุปแล้วนักเรียนระดับประถมศึกษามีความต้องการ 5 อันดับแรก แสดงดังแผนภูมิ

ภาพ 3 แผนภูมิแสดงลำดับความต้องการ 5 อันดับแรกของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา

เมื่อทราบข้อมูลความต้องการแล้ว ผู้วิจัยศึกษาผลกระทบด้านต่างๆ ของภัยพิบัติสึนามิที่มีต่อเด็กประถมศึกษา การศึกษาผลกระทบด้านร่างกาย ด้านเชาวน์ปัญญา และด้านอารมณ์

2. ผลกระทบของภัยพิบัติสึนามิในเด็ก

เมื่อทราบลำดับความต้องการความช่วยเหลือของกลุ่มตัวอย่างเด็กประถมศึกษา ผู้วิจัยจึงศึกษาผลกระทบด้านต่างๆ ของภัยพิบัติสึนามิที่มีต่อเด็กประถมศึกษา ตามลำดับได้แก่ ผลกระทบทางร่างกาย ผลกระทบต่อเชาวน์ปัญญา และผลกระทบทางอารมณ์

2.1 ด้านร่างกาย ประเมินจากน้ำหนักและส่วนสูง

การทดสอบความแตกต่างระหว่างน้ำหนักและส่วนสูงจริง และน้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์ของนักเรียนชายในโรงเรียนที่ประสบภัยพิบัติสึนามิแยกตามระดับการศึกษา จากตาราง 3 พบว่าในโรงเรียนที่ประสบภัยพิบัติสึนามิ นักเรียนชายชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีค่าเฉลี่ยของน้ำหนักจริง (กิโลกรัม) ต่ำกว่าเกณฑ์อ้างอิงการเจริญเติบโตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = -2.476, p < .05$) นอกจากนี้ยังพบว่านักเรียนชายชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และ 6 มีน้ำหนักจริงสูงกว่าเกณฑ์อ้างอิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = 2.087, p < .05$ และ $t = 2.132, p < .05$ ตามลำดับ) ส่วนนักเรียนชายชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 5 มีน้ำหนักจริงไม่แตกต่างจากเกณฑ์อ้างอิง

ตาราง 3 การทดสอบความแตกต่างระหว่างน้ำหนักและส่วนสูงจริง และน้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์ของนักเรียนชายในโรงเรียนที่ประสบภัยพิบัติสึนามิ แบ่งตามระดับการศึกษา ($N = 125$)

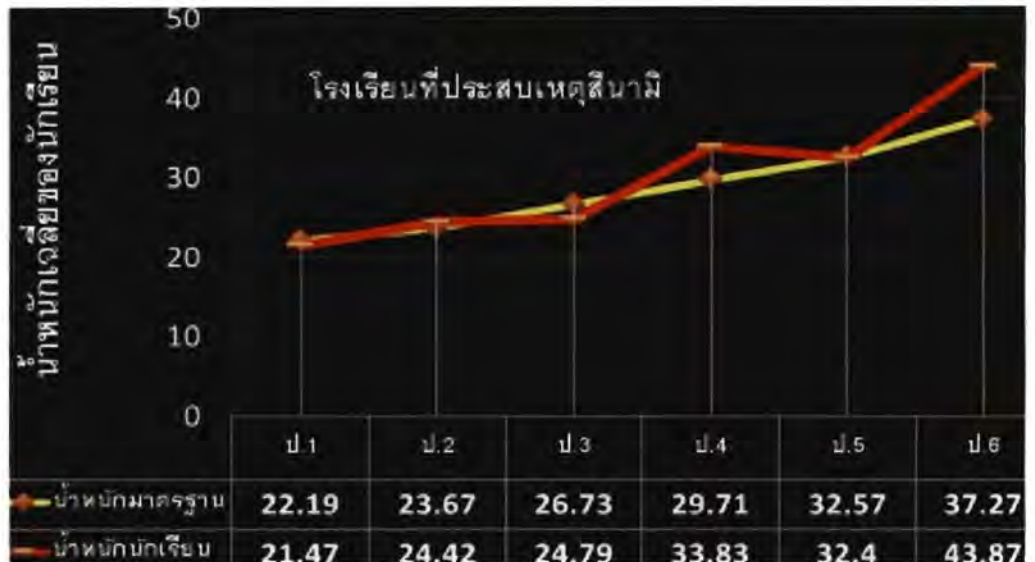
ระดับการศึกษา	อายุเฉลี่ย (ขณะเกิดสึนามิ)		อายุเฉลี่ย (ปัจจุบัน)		ตัวแปร	M	n	SD	d	SE	t
	ปี	เดือน	ปี	เดือน							
ป.1	2	9	7	0	น้ำหนัก ของนักเรียน	21.47	16	3.72	-0.72	0.96	-0.748
					น้ำหนัก ตามเกณฑ์	22.19	16	0.63			
					ส่วนสูง ของนักเรียน	115.72	16	4.55	-4.59	1.14	-4.032***
					ส่วนสูง ตามเกณฑ์	120.31	16	1.56			
ป.2	2	10	7	9	น้ำหนัก ของนักเรียน	24.42	26	5.58	0.75	1.10	0.682
					น้ำหนัก ตามเกณฑ์	23.67	26	0.63			
					ส่วนสูง ของนักเรียน	120.40	26	5.17	-3.69	1.06	-3.476**
					ส่วนสูง ตามเกณฑ์	124.10	26	1.52			

ตาราง 3 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างน้ำหนักและส่วนสูงจริงและน้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์
ของนักเรียนชายในโรงเรียนที่ประสบภัยพิบัติสึนามิ แยกตามระดับการศึกษา (N = 125) (ต่อ)

ระดับการศึกษา	อายุเฉลี่ย (ขณะเกิดสึนามิ)		อายุเฉลี่ย (ปัจจุบัน)		ตัวแปร	M	n	SD	d	SE	t
	ปี	เดือน	ปี	เดือน							
ป.3	3	10	8	11	น้ำหนัก ของนักเรียน	24.79	19	3.48	-1.97	0.80	-2.476*
					น้ำหนัก ตามเกณฑ์	26.73	19	1.13			
					ส่วนสูง ของนักเรียน	123.76	19	6.03	-6.55	1.32	-4.964***
					ส่วนสูง ตามเกณฑ์	130.32	19	1.81			
ป.4	5	8	10	0	น้ำหนัก ของนักเรียน	33.83	24	9.92	4.12	1.98	2.087*
					น้ำหนัก ตามเกณฑ์	29.71	24	4.13			
					ส่วนสูง ของนักเรียน	133.94	24	9.34	-1.25	1.90	-0.658
					ส่วนสูง ตามเกณฑ์	135.19	24	6.04			
ป.5	6	0	10	10	น้ำหนัก ของนักเรียน	32.40	20	9.11	-0.17	2.13	-0.082
					น้ำหนัก ตามเกณฑ์	32.57	20	1.07			
					ส่วนสูง ของนักเรียน	134.62	20	6.82	-4.60	1.59	-2.895**
					ส่วนสูง ตามเกณฑ์	139.22	20	1.49			
ป.6	7	1	11	9	น้ำหนัก ของนักเรียน	43.87	20	14.11	6.60	3.09	2.132*
					น้ำหนัก ตามเกณฑ์	37.27	20	4.21			
					ส่วนสูง ของนักเรียน	147.80	20	9.01	1.37	1.77	0.778
					ส่วนสูง ตามเกณฑ์	146.42	20	6.23			

*** $p < .001$, ** $p < .01$, * $p < .05$

ในด้านส่วนสูงนั้น พบว่า ในโรงเรียนที่ประสบภัยพิบัติสึนามิ นักเรียนชายชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2, 3 และ 5 มีค่าเฉลี่ยส่วนสูง (เซนติเมตร) ต่ำกว่าเกณฑ์อ้างอิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = -4.032, p < .01$; $t = -3.476, p < .01$; $t = -4.964, p < .001$ และ $t = -2.895, p < .01$ ตามลำดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และ 6 มีค่าเฉลี่ยส่วนสูงไม่แตกต่างจากเกณฑ์อ้างอิง

ภาพ 4 แสดงน้ำหนักจริงและน้ำหนักตามเกณฑ์อ้างอิงของนักเรียนชายในโรงเรียนที่ประสบภัยพิบัติสึนามิจำแนกตามระดับการศึกษา

ภาพ 5 แสดงส่วนสูงจริงและส่วนสูงตามเกณฑ์อ้างอิงของนักเรียนชายในโรงเรียนที่ประสบภัยพิบัติสึนามิจำแนกตามระดับการศึกษา

การทดสอบความแตกต่างระหว่างน้ำหนักและส่วนสูงจริง และตามเกณฑ์ของนักเรียนหญิง ในโรงเรียนที่ประสบภัยพิบัติสึนามิแยกตามระดับการศึกษา พบว่า นักเรียนหญิงชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีค่าเฉลี่ยของน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์อ้างอิง และปีที่ 3 มีค่าเฉลี่ยของน้ำหนักสูงกว่าเกณฑ์อ้างอิง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนนักเรียนหญิงชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 4, 5 และ 6 มีค่าเฉลี่ยน้ำหนักไม่แตกต่างจากเกณฑ์อ้างอิง

ตาราง 4 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างน้ำหนักและส่วนสูงจริง และน้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์ ของนักเรียนหญิงในโรงเรียนที่ประสบภัยพิบัติสึนามิ แยกตามระดับการศึกษา (N = 115)

ระดับการศึกษา	อายุเฉลี่ย (ขณะเกิดสึนามิ)		อายุเฉลี่ย (ปัจจุบัน)		ตัวแปร	M	n	SD	d	SE	t
	ปี	เดือน	ปี	เดือน							
ป.1	2	9	7	0	น้ำหนัก ของนักเรียน	22.00	15	4.07	0.57	1.07	0.531
					น้ำหนัก ตามเกณฑ์	21.43	15	0.59			
					ส่วนสูง ของนักเรียน	114.33	15	6.60	-5.43	1.68	-3.225**
					ส่วนสูง ตามเกณฑ์	119.77	15	1.33			
ป.2	3	10	8	10	น้ำหนัก ของนักเรียน	22.89	9	5.25	-5.50	1.53	-3.601**
					น้ำหนัก ตามเกณฑ์	28.39	9	7.10			
					ส่วนสูง ของนักเรียน	123.06	9	9.75	-9.33	2.79	-3.341**
					ส่วนสูง ตามเกณฑ์	132.39	9	10.35			
ป.3	3	9	8	10	น้ำหนัก ของนักเรียน	28.77	24	5.35	2.60	1.12	2.319*
					น้ำหนัก ตามเกณฑ์	26.17	24	0.96			
					ส่วนสูง ของนักเรียน	128.73	24	7.45	-0.77	1.58	-0.486
					ส่วนสูง ตามเกณฑ์	129.50	24	1.61			

ตาราง 4 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างน้ำหนักและส่วนสูงจริงและน้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์
 ของนักเรียนหญิงในโรงเรียนที่ประสบภัยพิบัติสึนามิ แยกตามระดับการศึกษา (N = 115) (ต่อ)

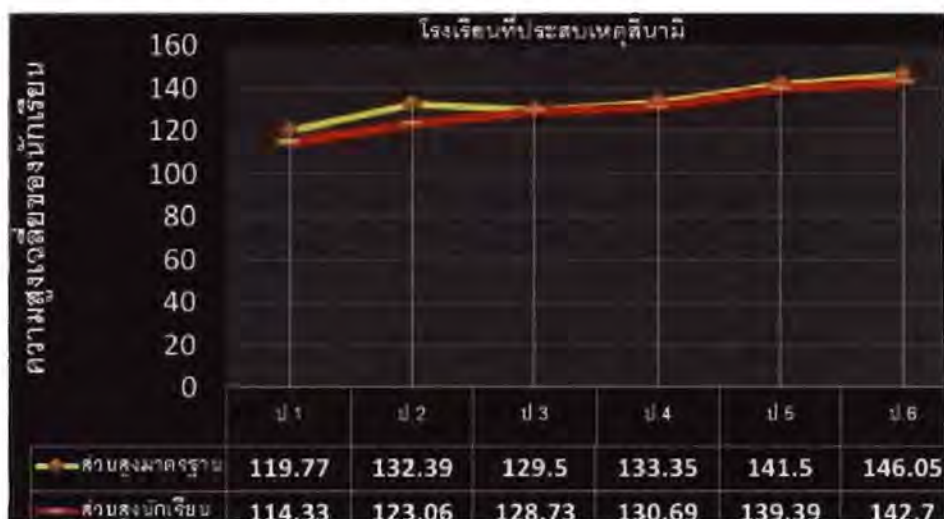
ระดับ การศึกษา	อายุเฉลี่ย (ขณะเกิดสึนามิ)		อายุเฉลี่ย (ปัจจุบัน)		ตัวแปร	M	n	SD	d	SE	t
	ปี	เดือน	ปี	เดือน							
ป.4	4	10	9	7	น้ำหนัก ของนักเรียน	30.73	26	10.20	2.40	2.10	1.147
					น้ำหนัก ตามเกณฑ์	28.33	26	1.83			
					ส่วนสูง ของนักเรียน	130.69	26	8.44	-2.65	1.68	-1.584
					ส่วนสูง ตามเกณฑ์	133.35	26	3.24			
ป.5	5	10	10	7	น้ำหนัก ของนักเรียน	36.74	19	10.81	3.39	2.53	1.344
					น้ำหนัก ตามเกณฑ์	33.34	19	2.83			
					ส่วนสูง ของนักเรียน	139.39	19	6.79	-2.10	1.76	-1.194
					ส่วนสูง ตามเกณฑ์	141.50	19	3.94			
ป.6	6	11	11	6	น้ำหนัก ของนักเรียน	37.25	22	8.17	0.73	1.78	.409
					น้ำหนัก ตามเกณฑ์	36.52	22	1.43			
					ส่วนสูง ของนักเรียน	142.70	22	7.82	-3.34	1.66	-2.010
					ส่วนสูง ตามเกณฑ์	146.05	22	1.81			

** $p < .01$, * $p < .05$

ในด้านส่วนสูงนั้นพบว่า ในโรงเรียนที่ประสบภัยพิบัติสึนามิ นักเรียนหญิงชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 มีค่าเฉลี่ยส่วนสูง (เซนติเมตร) ต่ำกว่าเกณฑ์อ้างอิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = -3.225, p < .01$ และ $t = -3.601, p < .01$ ตามลำดับ) ส่วนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3, 4, 5 และ 6 มีค่าเฉลี่ยส่วนสูงไม่แตกต่างจากเกณฑ์อ้างอิง

ภาพ 6 แสดงน้ำหนักจริงและน้ำหนักตามเกณฑ์อ้างอิงของนักเรียนหญิงในโรงเรียนที่ประสบภัยพิบัติสึนามิจำแนกตามระดับการศึกษา

ภาพ 7 แสดงส่วนสูงจริงและส่วนสูงตามเกณฑ์อ้างอิงของนักเรียนหญิงในโรงเรียนที่ประสบภัยพิบัติสึนามิจำแนกตามระดับการศึกษา

การทดสอบความแตกต่างระหว่างน้ำหนักและส่วนสูงจริงและน้ำหนัก และส่วนสูงตามเกณฑ์ของนักเรียนชายในโรงเรียนที่ไม่ประสบภัยพิบัติสึนามิแยกตามระดับการศึกษา

ตาราง 5 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างน้ำหนักและส่วนสูงจริง และน้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์ของนักเรียนชายในโรงเรียนที่ไม่ประสบภัยพิบัติสึนามิ แยกตามระดับการศึกษา (N = 75)

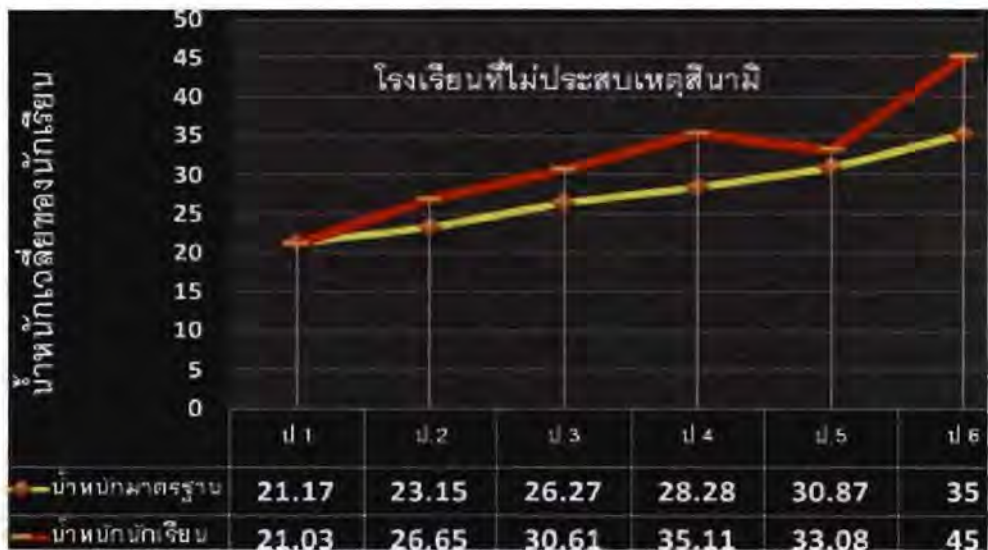
ระดับการศึกษา	อายุเฉลี่ย (ขณะเกิดสึนามิ)		อายุเฉลี่ย (ปัจจุบัน)		ตัวแปร	M	n	SD	d	SE	t
	ปี	เดือน	ปี	เดือน							
ป.1	1	9	6	8	น้ำหนัก ของนักเรียน	21.03	15	5.44	-0.13	1.35	-0.099
					น้ำหนัก ตามเกณฑ์	21.17	15	0.70			
					ส่วนสูง ของนักเรียน	117.03	15	7.28	-0.97	1.78	-0.543
					ส่วนสูง ตามเกณฑ์	118.00	15	1.86			
ป.2	2	10	7	8	น้ำหนัก ของนักเรียน	26.65	17	9.43	3.50	2.29	1.526
					น้ำหนัก ตามเกณฑ์	23.15	17	0.86			
					ส่วนสูง ของนักเรียน	123.35	17	7.31	0.47	1.71	0.275
					ส่วนสูง ตามเกณฑ์	122.88	17	2.06			
ป.3	3	9	8	9	น้ำหนัก ของนักเรียน	30.61	13	8.36	4.35	2.42	1.798
					น้ำหนัก ตามเกณฑ์	26.27	13	1.42			
					ส่วนสูง ของนักเรียน	131.96	13	4.38	2.65	1.59	1.666
					ส่วนสูง ตามเกณฑ์	129.31	13	2.59			

ตาราง 5 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างน้ำหนักและส่วนสูงจริงและน้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์ของนักเรียนชายในโรงเรียนที่ไม่ประสบภัยพิบัติสึนามิ แยกตามระดับการศึกษา (N = 75) (ต่อ)

ระดับการศึกษา	อายุเฉลี่ย (ขณะเกิดสึนามิ)		อายุเฉลี่ย (ปัจจุบัน)		ตัวแปร	M	n	SD	d	SE	t
	ปี	เดือน	ปี	เดือน							
ป.4	4	9	9	5	น้ำหนักของนักเรียน	35.11	9	8.59	6.83	2.91	2.349*
					น้ำหนักตามเกณฑ์	28.28	9	1.06			
					ส่วนสูงของนักเรียน	139.78	9	6.61	7.00	2.39	2.928*
					ส่วนสูงตามเกณฑ์	132.78	9	1.80			
ป.5	5	9	10	5	น้ำหนักของนักเรียน	33.08	12	6.76	2.21	2.11	1.047
					น้ำหนักตามเกณฑ์	30.87	12	1.17			
					ส่วนสูงของนักเรียน	140.33	12	4.14	3.46	1.50	2.305*
					ส่วนสูงตามเกณฑ์	136.87	12	1.82			
ป.6	6	10	11	5	น้ำหนักของนักเรียน	45.00	9	12.14	10.00	4.00	2.501*
					น้ำหนักตามเกณฑ์	35.00	9	1.35			
					ส่วนสูงของนักเรียน	149.06	9	6.62	6.50	2.15	3.022*
					ส่วนสูงตามเกณฑ์	142.56	9	2.24			

* $p < .05$

จากตาราง 5 พบว่า ในโรงเรียนที่ไม่ประสบภัยพิบัติสึนามิ นักเรียนชายชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และ 6 มีค่าเฉลี่ยน้ำหนัก (กิโลกรัม) สูงกว่าเกณฑ์อ้างอิงการเจริญเติบโตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = 2.349, p < .05$ และ $t = 2.501, p < .05$ ตามลำดับ) ส่วนนักเรียนชายชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2, 3, และ 5 มีค่าเฉลี่ยน้ำหนักไม่แตกต่างจากเกณฑ์อ้างอิง ในด้านส่วนสูงนั้นพบว่า ในโรงเรียนที่ไม่ประสบภัยพิบัติสึนามิ นักเรียนชายชั้นประถมศึกษาปีที่ 4, 5 และ 6 มีค่าเฉลี่ยส่วนสูง (เซนติเมตร) สูงกว่าเกณฑ์อ้างอิงการเจริญเติบโตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = 2.928, p < .05$; $t = 2.305, p < .05$ และ $t = 3.022, p < .05$ ตามลำดับ) ส่วนนักเรียนชายชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 2 และ 3 มีค่าเฉลี่ยความสูงไม่แตกต่างจากเกณฑ์อ้างอิง

ภาพ 8 แสดงน้ำหนักจริงและน้ำหนักตามเกณฑ์อ้างอิงของนักเรียนชายในโรงเรียนที่ไม่ประสบภัยพิบัติสึนามิจำแนกตามระดับการศึกษา

ภาพ 9 แสดงส่วนสูงจริงและส่วนสูงตามเกณฑ์อ้างอิงของนักเรียนชายในโรงเรียนที่ไม่ประสบภัยพิบัติสึนามิจำแนกตามระดับการศึกษา

สุดท้าย การทดสอบความแตกต่างระหว่างน้ำหนักและส่วนสูงจริงและน้ำหนัก และส่วนสูงตามเกณฑ์ของนักเรียนหญิงในโรงเรียนที่ไม่ประสบภัยพิบัติสึนามิแยกตามระดับการศึกษา

ตาราง 6 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างน้ำหนักและส่วนสูงจริง และน้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์ของนักเรียนหญิงในโรงเรียนที่ไม่ประสบภัยพิบัติสึนามิ แยกตามระดับการศึกษา (N = 127)

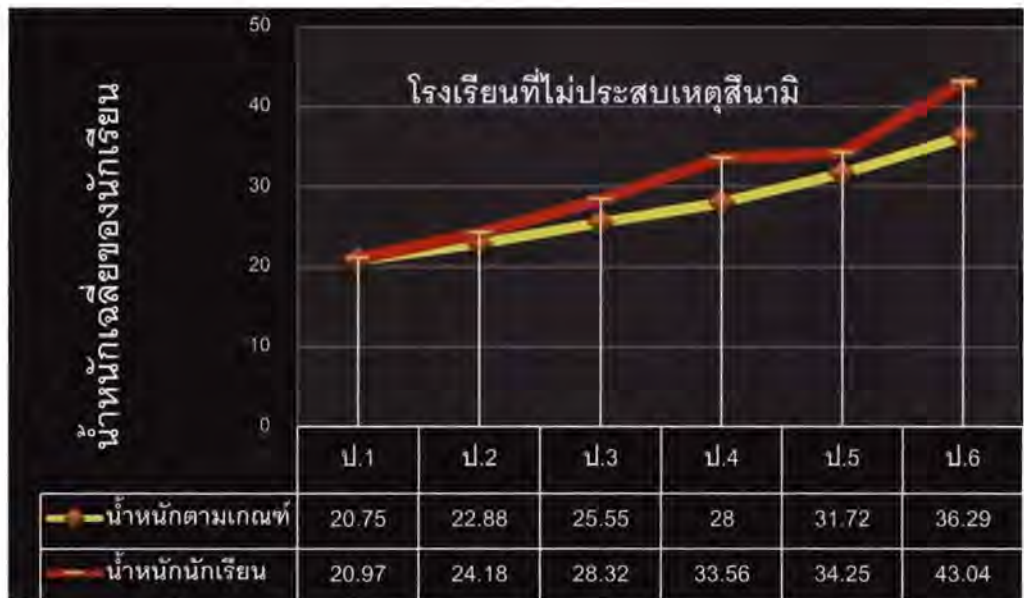
ระดับการศึกษา	อายุเฉลี่ย (ขณะเกิดสึนามิ)		อายุเฉลี่ย (ปัจจุบัน)		ตัวแปร	M	n	SD	d	SE	t
	ปี	เดือน	ปี	เดือน							
ป.1	1	11	6	9	น้ำหนัก ของนักเรียน	20.97	20	7.66	0.22	1.74	0.129
					น้ำหนัก ตามเกณฑ์	20.75	20	1.23			
					ส่วนสูง ของนักเรียน	116.85	20	5.16	-0.95	1.24	-0.764
					ส่วนสูง ตามเกณฑ์	117.80	20	2.84			
ป.2	2	11	7	10	น้ำหนัก ของนักเรียน	24.18	17	6.34	1.29	1.53	0.846
					น้ำหนัก ตามเกณฑ์	22.88	17	0.96			
					ส่วนสูง ของนักเรียน	122.53	17	4.11	-0.85	0.82	-1.035
					ส่วนสูง ตามเกณฑ์	123.38	17	2.31			
ป.3	3	10	8	9	น้ำหนัก ของนักเรียน	28.32	19	5.80	2.76	1.29	2.148*
					น้ำหนัก ตามเกณฑ์	25.55	19	1.60			
					ส่วนสูง ของนักเรียน	132.92	19	4.22	4.50	0.89	5.041***
					ส่วนสูง ตามเกณฑ์	128.42	19	2.74			

ตาราง 6 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างน้ำหนักและส่วนสูงจริงและน้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์ของนักเรียนหญิงในโรงเรียนที่ไม่ประสบภัยพิบัติสึนามิ แยกตามระดับการศึกษา (N = 127) (ต่อ)

ระดับการศึกษา	อายุเฉลี่ย (ขณะเกิดสึนามิ)		อายุเฉลี่ย (ปัจจุบัน)		ตัวแปร	M	n	SD	d	SE	t
	ปี	เดือน	ปี	เดือน							
ป.4	4	11	9	6	น้ำหนัก ของนักเรียน	33.56	25	8.67	5.56	1.63	3.419**
					น้ำหนัก ตามเกณฑ์	28.00	25	1.61			
					ส่วนสูง ของนักเรียน	138.24	25	6.13	5.56	1.14	4.881***
					ส่วนสูง ตามเกณฑ์	132.68	25	2.68			
ป.5	5	10	10	6	น้ำหนัก ของนักเรียน	34.25	20	7.14	2.52	1.53	1.652
					น้ำหนัก ตามเกณฑ์	31.72	20	1.93			
					ส่วนสูง ของนักเรียน	143.75	20	6.19	4.35	1.29	3.368**
					ส่วนสูง ตามเกณฑ์	139.40	20	3.05			
ป.6	7	0	11	7	น้ำหนัก ของนักเรียน	43.04	26	14.63	6.75	2.97	2.272*
					น้ำหนัก ตามเกณฑ์	36.29	26	1.81			
					ส่วนสูง ของนักเรียน	151.06	26	8.33	5.15	1.60	3.224**
					ส่วนสูง ตามเกณฑ์	145.90	26	2.59			

*** $p < .001$, ** $p < .01$, * $p < .05$

ผลจากตาราง 6 พบว่า ในโรงเรียนที่ไม่ประสบภัยพิบัติสึนามิ นักเรียนหญิงชั้นประถมศึกษาปีที่ 3, 4 และ 6 มีค่าเฉลี่ยน้ำหนัก (กิโลกรัม) สูงกว่าเกณฑ์อ้างอิงการเจริญเติบโตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = 2.148, p < .05$; $t = 3.419, p < .01$ และ $t = 2.272, p < .05$ ตามลำดับ) ส่วนนักเรียนหญิงชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 5 มีค่าเฉลี่ยน้ำหนักไม่แตกต่างจากเกณฑ์อ้างอิง

ภาพ 10 แสดงน้ำหนักจริงและน้ำหนักตามเกณฑ์อ้างอิงของนักเรียนหญิงในโรงเรียนที่ไม่ประสบภัยพิบัติสึนามิจำแนกตามระดับการศึกษา

ในด้านส่วนสูงนั้นพบว่า ในโรงเรียนที่ไม่ประสบภัยพิบัติสึนามิ นักเรียนหญิงชั้นประถมศึกษาปีที่ 3, 4, 5 และ 6 มีค่าเฉลี่ยส่วนสูง (เซนติเมตร) สูงกว่าเกณฑ์อ้างอิงการเจริญเติบโตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = 5.041, p < .001$; $t = 4.881, p < .001$; $t = 3.368, p < .01$ และ $t = 3.224, p < .01$ ตามลำดับ) ส่วนนักเรียนหญิงชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 มีค่าเฉลี่ยส่วนสูงไม่แตกต่างจากเกณฑ์อ้างอิง

ภาพ 11 แสดงส่วนสูงจริงและส่วนสูงตามเกณฑ์อ้างอิงของนักเรียนหญิงในโรงเรียนที่ไม่ประสบภัยพิบัติสึนามิจำแนกตามระดับการศึกษา

2.2 ด้านความสามารถทางเชาวน์ปัญญา

จากตาราง 7 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเป็นนักเรียนระดับประถมศึกษาที่ 1-6 จำนวน 432 คน แบ่งเป็นนักเรียนที่อยู่ในเขตที่ประสบภัยพิบัติสึนามิจำนวน 240 คน (53.6 %) และไม่ประสบภัยพิบัติสึนามิจำนวน 202 คน (45.3%) นักเรียนทั้ง 432 คน มีคะแนนเฉลี่ยความสามารถทางปัญญาโดยรวม 14.31 ($SD = 3.96$) จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน นักเรียนในโรงเรียนที่ประสบภัยพิบัติสึนามิมีคะแนนเฉลี่ยความสามารถทางปัญญาโดยรวม 13.83 ($SD = 3.93$) และนักเรียนในโรงเรียนที่ไม่ประสบภัยพิบัติสึนามิมีคะแนนเฉลี่ยความสามารถทางปัญญาโดยรวม 14.87 ($SD = 3.92$)

ตาราง 7 แสดงผลความสามารถทางเชาว์ปัญญาเปรียบเทียบระหว่างเด็กที่โรงเรียนประสบภัยพิบัติสึนามิกับโรงเรียนที่ไม่ประสบภัยพิบัติสึนามิ

ความสามารถทางเชาว์ปัญญา	โรงเรียนที่ไม่ประสบ	โรงเรียนที่ประสบภัย
	ภัยพิบัติสึนามิ (n=202)	พิบัติสึนามิ (n=240)
	M (SD)	M (SD)
ด้านจำนวน	3.06 (1.38)	2.82 (1.45)
ด้านมิติสัมพันธ์	2.24 (.72)	1.99 (.80)
ด้านการบวกและลบเลข	4.09 (2.00)	3.81 (2.05)
ด้านการอุปมา	2.81 (.43)	2.68 (.61)
ด้านการเปรียบเทียบเชิงปริมาณ	2.68 (1.47)	2.53 (1.42)
รวมทุกด้าน	14.87 (3.92)	13.83 (3.93)

การเปรียบเทียบความสามารถทางเชาว์ปัญญาของนักเรียนจำแนกตามประเภทของโรงเรียนและระดับการศึกษา

จากตาราง 8 พบว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียนที่ไม่ประสบภัยพิบัติสึนามิมีคะแนนค่าเฉลี่ยความสามารถทางปัญญาโดยรวมสูงสุด ($M = 17.72$, $SD = 1.92$) รองลงมาคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนที่ไม่ประสบภัยพิบัติสึนามิ ($M = 17.26$, $SD = 3.02$) ส่วนนักเรียนที่มีคะแนนค่าเฉลี่ยของความสามารถทางปัญญาโดยรวมต่ำสุดคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ในโรงเรียนที่ประสบและไม่ประสบภัยพิบัติสึนามิ ($M = 10.76$, $SD = 3.58$ และ $M = 10.77$, $SD = 3.21$ ตามลำดับ) เมื่อพิจารณาระดับสติปัญญาโดยรวมของนักเรียนแยกตามประเภทของโรงเรียน พบว่า นักเรียนในโรงเรียนที่ไม่ประสบภัยพิบัติสึนามิมีแนวโน้มที่จะมีระดับสติปัญญาสูงกว่านักเรียนในโรงเรียนที่ประสบภัยพิบัติสึนามิ ($M = 14.87$, $SD = 3.92$ และ $M = 13.83$, $SD = 3.93$ ตามลำดับ)

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสามารถทางปัญญาจำแนกตามประเภทของโรงเรียนและระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	ประเภทของโรงเรียน					
	โรงเรียนที่ไม่ประสพภัยพิบัติสึนามิ			โรงเรียนที่ประสพภัยพิบัติสึนามิ		
	N	M	SD	N	M	SD
ประถมศึกษาปีที่ 1	35	12.50	2.76	20	11.10	3.48
ประถมศึกษาปีที่ 2	34	10.76	3.58	31	10.77	3.21
ประถมศึกษาปีที่ 3	32	13.84	3.50	43	13.91	3.60
ประถมศึกษาปีที่ 4	34	16.53	2.72	48	15.85	3.33
ประถมศึกษาปีที่ 5	32	17.72	1.92	39	14.18	3.51
ประถมศึกษาปีที่ 6	35	17.26	3.02	41	14.68	4.11
รวม	202	14.87	3.92	222	13.83	3.93

ตาราง 9 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของตัวแปรระดับเชาวน์ปัญญาระหว่างประเภทของโรงเรียน ระดับและตัวแปรระดับการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	η^2
ประเภทของโรงเรียน	179.839	1	179.839	16.431***	.039
ระดับการศึกษา	1779.947	5	355.989	32.526***	.288
ประเภทของโรงเรียน ระดับการศึกษา	188.120	5	37.624	3.438**	.041
Error	4475.301	402	11.133		

** $p < .01$, *** $p < .001$

จากตาราง 9 เมื่อพิจารณาถึงอิทธิพลหลัก พบว่าประเภทของโรงเรียนมีอิทธิพลต่อความสามารถทางปัญญาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ($F(1,402) = 16.431$, $\eta^2 = .039$) และระดับการศึกษามีอิทธิพลต่อความสามารถทางปัญญาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ($F(5,402) = 32.526$, $\eta^2 = .288$) ในส่วนของอิทธิพลปฏิสัมพันธ์ พบว่า ประเภทของโรงเรียนและระดับการศึกษามีผลเชิงปฏิสัมพันธ์ต่อความสามารถทางปัญญาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($F(5,402) = 3.438$, $\eta^2 = .041$) ซึ่งสามารถตีความได้ว่าถึงแม้ว่าประเภทของโรงเรียนและระดับการศึกษาจะมีอิทธิพลต่อระดับความสามารถทางปัญญา แต่ประเภทของโรงเรียนจะส่งผลต่อความสามารถทางปัญญาต้องขึ้นอยู่กับระดับการศึกษาด้วย ดังนั้นเพื่อให้เห็น

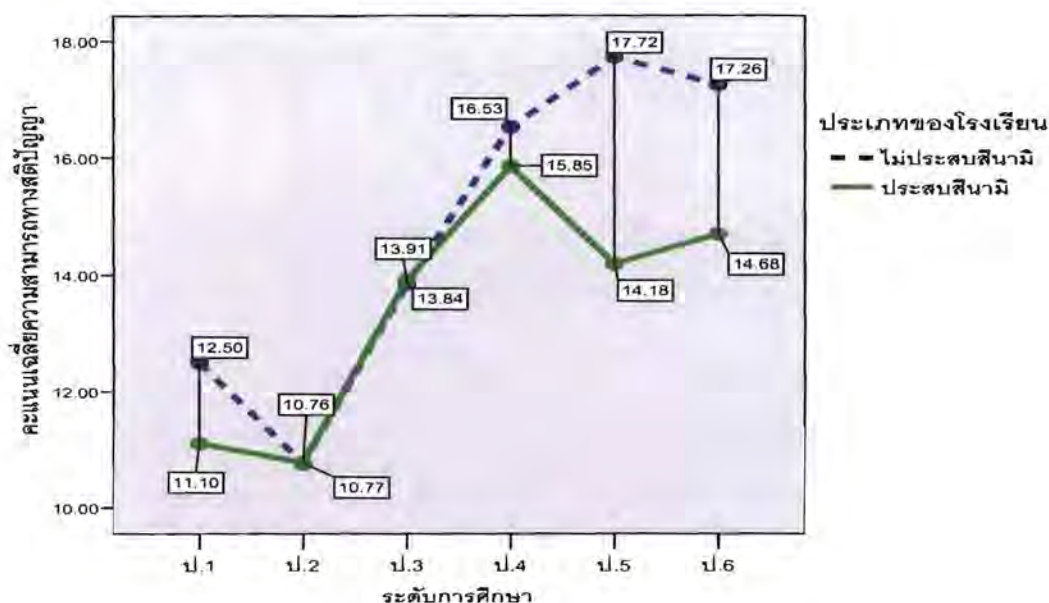
รายละเอียดชัดเจนในส่วนของความแตกต่างระหว่างคะแนนความสามารถทางปัญญาในแต่ละประเภทของโรงเรียนและในแต่ละระดับชั้นเรียน ผู้วิจัยจึงได้วิเคราะห์ simple effect ดังแสดงในตาราง 10

ตาราง 10 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของความสามารถทางเชาวน์ปัญญาระหว่างประเภทของโรงเรียน (2 ระดับ) และระดับการศึกษา (6 ระดับ) (simple effect)

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ระดับชั้น ป.1 ของโรงเรียน 2 ประเภท	6.17	1	6.17	.41
ระดับชั้น ป.2 ของโรงเรียน 2 ประเภท	.93	1	.93	.06
ระดับชั้น ป.3 ของโรงเรียน 2 ประเภท	.11	1	.11	.01
ระดับชั้น ป.4 ของโรงเรียน 2 ประเภท	.05	1	.05	.00
ระดับชั้น ป.5 ของโรงเรียน 2 ประเภท	184.30	1	184.30	12.149***
ระดับชั้น ป.6 ของโรงเรียน 2 ประเภท	102.08	1	102.08	6.72**
Error	6179.80	407	15.18	

** $p < .01$, *** $p < .001$

จากตาราง 10 พบว่าคะแนนเฉลี่ยความสามารถทางปัญญาของนักเรียนในโรงเรียนที่ประสบภัยพิบัติสึนามิแตกต่างจากคะแนนเฉลี่ยความสามารถทางปัญญาของนักเรียนในโรงเรียนที่ไม่ประสบภัยพิบัติสึนามิอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในระดับชั้นประถมปีที่ 5 และ 6 เท่านั้น ($F(1,407) = 12.149, p < .001$ และ $F(1,407) = 6.72, p < .01$ ตามลำดับ) โดยทั้งสองระดับชั้นนักเรียนในโรงเรียนที่ไม่ประสบภัยพิบัติสึนามิมีคะแนนเฉลี่ยความสามารถทางปัญญาสูงกว่านักเรียนในโรงเรียนที่ประสบภัยพิบัติสึนามิ และเมื่อนำคะแนนเฉลี่ยความสามารถทางปัญญาของนักเรียนจำแนกตามระดับการศึกษาและประเภทของโรงเรียนมาเขียนเป็นกราฟจะได้แผนภาพดังแผนภาพ 11

ภาพ 12 คะแนนเฉลี่ยความสามารถทางเชาวน์ปัญญาของนักเรียนจำแนกตามประเภทของโรงเรียนและระดับการศึกษา

การเปรียบเทียบความสามารถทางปัญญารายด้านของนักเรียนจำแนกตามประเภทของโรงเรียนและระดับการศึกษา เนื่องจากความสามารถทางปัญญารายด้านทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ความสามารถด้านจำนวน ความสามารถด้านมิติสัมพันธ์ ความสามารถด้านการบวกและลบเลข ความสามารถด้านการอุปมา และความสามารถด้านการเปรียบเทียบเชิงปริมาณเป็นตัวแปรย่อยของตัวแปรความสามารถทางปัญญารวม ตัวแปรเหล่านี้ย่อมมีความสัมพันธ์ต่อกัน หากวิเคราะห์แยกในแต่ละด้านหลาย ๆ ครั้งแทนที่จะวิเคราะห์แต่ละด้านเพียงครั้งเดียว อาจส่งผลให้เกิด Type I Error เพิ่มขึ้น (Hair et al., 2006) ผู้วิจัยจึงวิเคราะห์ความแตกต่างของความสามารถทางปัญญาในแต่ละด้านของนักเรียนจำแนกตามประเภทของโรงเรียนที่ประสบนามิและไม่ประสบนามิ และระดับการศึกษาด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางพหุนาม (two-way MANOVA) จากตาราง 11 เมื่อพิจารณาความสามารถด้านจำนวน พบว่าคะแนนเฉลี่ยความสามารถด้านจำนวนของนักเรียนแต่ละระดับชั้นมีแนวโน้มแตกต่างกัน โดยในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 3, 4, 5, และ 6 นักเรียนของโรงเรียนที่ประสบนามิมีแนวโน้มที่จะมีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่านักเรียนของโรงเรียนที่ไม่ประสบนามิ

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความสามารถทางเชาวน์ปัญญาด้าน
จำนวน จำแนกตามประเภทของโรงเรียนและระดับการศึกษา

ตัวแปรตาม	ระดับการศึกษา	ประเภทของโรงเรียน	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>
ความสามารถ ด้านจำนวน	ป.1	ไม่ประสภัยพิบัติสึนามิ	35	3.08	.84
		ประสภัยพิบัติสึนามิ	20	2.90	1.29
	ป.2	ไม่ประสภัยพิบัติสึนามิ	34	1.88	1.60
		ประสภัยพิบัติสึนามิ	31	2.55	1.57
	ป.3	ไม่ประสภัยพิบัติสึนามิ	32	3.28	1.17
		ประสภัยพิบัติสึนามิ	43	2.67	1.46
	ป.4	ไม่ประสภัยพิบัติสึนามิ	34	3.26	1.31
		ประสภัยพิบัติสึนามิ	48	3.19	1.23
	ป.5	ไม่ประสภัยพิบัติสึนามิ	32	3.66	.90
		ประสภัยพิบัติสึนามิ	39	2.77	1.48
	ป.6	ไม่ประสภัยพิบัติสึนามิ	35	3.20	1.53
		ประสภัยพิบัติสึนามิ	41	2.78	1.60

หมายเหตุ *Box' $M = 371.602$; $F = 2.112$; $df = 165, 98942.06$, $p = 0.000$.

** Bartlett's test of sphericity (approx. chi-square) = 726.409; $df = 14$, $p = 0.000$.

จากตาราง 12 เมื่อพิจารณาความสามารถด้านมิติสัมพันธ์ พบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนความสามารถด้านมิติสัมพันธ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2, 4, 5, และ 6 มีแนวโน้มแตกต่างกัน โดยนักเรียนของโรงเรียนที่ประสภัยพิบัติสึนามิมีแนวโน้มที่จะมีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่านักเรียนของโรงเรียนที่ไม่ประสภัยพิบัติสึนามิ

จากตาราง 13 เมื่อพิจารณาความสามารถด้านการบวกและลบเลข พบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนความสามารถด้านการบวกและลบเลขของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 3, 4, 5, และ 6 มีแนวโน้มแตกต่างกัน โดยนักเรียนของโรงเรียนที่ประสภัยพิบัติสึนามิมีแนวโน้มที่จะมีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่านักเรียนของโรงเรียนที่ไม่ประสภัยพิบัติสึนามิและจากตาราง 14 เมื่อพิจารณาความสามารถด้านการอุปมา พบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนความสามารถด้านการอุปมาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2, 5, และ 6 มีแนวโน้มแตกต่างกัน โดยนักเรียนของโรงเรียนที่ประสภัยพิบัติสึนามิมีแนวโน้มที่จะมีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่านักเรียนของโรงเรียนที่ไม่ประสภัยพิบัติสึนามิ

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความสามารถทางเชาวน์ปัญญาด้านมิติสัมพันธ์ จำแนกตามประเภทของโรงเรียนและระดับการศึกษา

ตัวแปรตาม	ระดับการศึกษา	ประเภทของโรงเรียน	N	M	SD
ความสามารถ ด้านมิติสัมพันธ์	ป.1	ไม่ประสบกัยพิบัติสึนามิ	35	1.85	.78
		ประสบกัยพิบัติสึนามิ	20	1.30	.80
	ป.2	ไม่ประสบกัยพิบัติสึนามิ	34	1.88	.70
		ประสบกัยพิบัติสึนามิ	31	1.61	.76
	ป.3	ไม่ประสบกัยพิบัติสึนามิ	32	1.91	.64
		ประสบกัยพิบัติสึนามิ	43	2.05	.78
	ป.4	ไม่ประสบกัยพิบัติสึนามิ	34	2.38	.65
		ประสบกัยพิบัติสึนามิ	48	2.17	.75
	ป.5	ไม่ประสบกัยพิบัติสึนามิ	32	2.59	.56
		ประสบกัยพิบัติสึนามิ	39	2.15	.63
	ป.6	ไม่ประสบกัยพิบัติสึนามิ	35	2.71	.46
		ประสบกัยพิบัติสึนามิ	41	2.22	.79

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความสามารถทางเชาวน์ปัญญาด้านการบวกและลบเลข จำแนกตามประเภทของโรงเรียนและระดับการศึกษา

ตัวแปรตาม	ระดับการศึกษา	ประเภทของโรงเรียน	N	M	SD
ความสามารถ ด้านการบวก และลบเลข	ป.1	ไม่ประสบกัยพิบัติสึนามิ	35	2.85	1.51
		ประสบกัยพิบัติสึนามิ	20	2.60	1.57
	ป.2	ไม่ประสบกัยพิบัติสึนามิ	34	1.70	1.86
		ประสบกัยพิบัติสึนามิ	31	1.90	1.89
	ป.3	ไม่ประสบกัยพิบัติสึนามิ	32	4.19	2.04
		ประสบกัยพิบัติสึนามิ	43	4.05	1.90
	ป.4	ไม่ประสบกัยพิบัติสึนามิ	34	4.94	1.32
		ประสบกัยพิบัติสึนามิ	48	4.90	1.64
	ป.5	ไม่ประสบกัยพิบัติสึนามิ	32	5.37	.83
		ประสบกัยพิบัติสึนามิ	39	3.97	1.86
	ป.6	ไม่ประสบกัยพิบัติสึนามิ	35	5.17	1.04
		ประสบกัยพิบัติสึนามิ	41	4.15	1.99

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความสามารถทางเชาวน์ปัญญาด้านการอุปมา จำแนกตามประเภทของโรงเรียนและระดับการศึกษา

ตัวแปรตาม	ระดับการศึกษา	ประเภทของโรงเรียน	N	M	SD
ความสามารถ ด้านการอุปมา	ป.1	ไม่ประสบภัยพิบัติสึนามิ	35	2.65	.48
		ประสบภัยพิบัติสึนามิ	20	2.80	.41
	ป.2	ไม่ประสบภัยพิบัติสึนามิ	34	2.76	.43
		ประสบภัยพิบัติสึนามิ	31	2.48	.68
	ป.3	ไม่ประสบภัยพิบัติสึนามิ	32	2.59	.66
		ประสบภัยพิบัติสึนามิ	43	2.60	.62
	ป.4	ไม่ประสบภัยพิบัติสึนามิ	34	2.91	.29
		ประสบภัยพิบัติสึนามิ	48	2.73	.57
	ป.5	ไม่ประสบภัยพิบัติสึนามิ	32	2.97	.18
		ประสบภัยพิบัติสึนามิ	39	2.59	.82
	ป.6	ไม่ประสบภัยพิบัติสึนามิ	35	2.94	.23
		ประสบภัยพิบัติสึนามิ	41	2.85	.36

ตาราง 15 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความสามารถทางปัญญาด้านการเปรียบเทียบเชิงปริมาณ จำแนกตามประเภทของโรงเรียนและระดับการศึกษา

ตัวแปรตาม	ระดับการศึกษา	ประเภทของโรงเรียน	N	M	SD
ความสามารถ ด้านการเปรียบเทียบ เชิงปริมาณ	ป.1	ไม่ประสบภัยพิบัติสึนามิ	35	2.08	1.29
		ประสบภัยพิบัติสึนามิ	20	1.50	1.28
	ป.2	ไม่ประสบภัยพิบัติสึนามิ	34	2.54	1.35
		ประสบภัยพิบัติสึนามิ	31	2.23	1.26
	ป.3	ไม่ประสบภัยพิบัติสึนามิ	32	1.87	1.58
		ประสบภัยพิบัติสึนามิ	43	2.53	1.49
	ป.4	ไม่ประสบภัยพิบัติสึนามิ	34	3.03	1.42
		ประสบภัยพิบัติสึนามิ	48	2.87	1.31
	ป.5	ไม่ประสบภัยพิบัติสึนามิ	32	3.12	1.36
		ประสบภัยพิบัติสึนามิ	39	2.69	1.38
	ป.6	ไม่ประสบภัยพิบัติสึนามิ	35	3.23	1.33
		ประสบภัยพิบัติสึนามิ	41	2.68	1.49

จากตาราง 15 เมื่อพิจารณาความสามารถด้านการเปรียบเทียบเชิงปริมาณ พบว่าค่าเฉลี่ยคะแนนความสามารถด้านการบวกและลบเลขของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2, 5,

และ 6 มีแนวโน้มแตกต่างกัน โดยนักเรียนของโรงเรียนที่ประสบภัยพิบัติสึนามิมีแนวโน้มที่จะมีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่านักเรียนของโรงเรียนที่ไม่ประสบภัยพิบัติสึนามิ

ก่อนที่ผู้วิจัยจะวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางพหุนาม (two-way MANOVA) ผู้วิจัยได้ทดสอบสมมติฐานเบื้องต้น โดยพิจารณาจากค่า Box'M เพื่อทดสอบความเท่ากันของเมทริกซ์ความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วมระหว่างกลุ่ม พบว่าความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วมระหว่างกลุ่มมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งเป็นการละเมิดสมมติฐาน แต่ถึงอย่างไรก็ตามผลการวิจัยครั้งนี้ยังคงแกร่ง (robust) เมื่อพิจารณาจากสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละเงื่อนไขที่ควรมีสัดส่วนใกล้เคียงกันและแตกต่างกันไม่เกิน 1.5 เท่า (Hair et al., 2006) ต่อมาผู้วิจัยได้ทดสอบสมมติฐานเบื้องต้นความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามทั้ง 5 ตัว จากค่า Bartlett's test of sphericity พบว่าตัวแปรตามทั้ง 5 มีความสัมพันธ์ต่อกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 จากผลการทดสอบสมมติฐานเบื้องต้นทั้ง 2 ข้อ จึงสามารถทดสอบการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางพหุนาม (two-way MANOVA) ต่อไป

จากตาราง 16 พบว่าระดับการศึกษา ประเภทของโรงเรียน (อิทธิพลหลัก) และปฏิสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษาและประเภทของโรงเรียน (อิทธิพลปฏิสัมพันธ์) ที่แตกต่างกันทำให้ค่าเฉลี่ยของตัวแปรตามซึ่งได้แก่ ความสามารถทางปัญญารายด้านทั้ง 5 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยพิจารณาจากค่า Pillai's Trace, ค่า Wilks' Lamda, ค่า Hotelling's Trace และค่า Roy's Largest Root ที่สอดคล้องกัน และเมื่อพิจารณาจากค่าขนาดอิทธิพล (η^2) จะเห็นว่าระดับการศึกษาที่แตกต่างกันทำให้ค่าเฉลี่ยของความสามารถทางปัญญาทั้ง 5 ด้าน แตกต่างกันอย่างมากที่สุด

จากตาราง 17 เมื่อพิจารณาตัวแปรความสามารถทางปัญญารายด้านที่มีระดับการศึกษา ประเภทของโรงเรียน และระดับการศึกษา-ประเภทของโรงเรียน แตกต่างกัน พบว่าทั้งอิทธิพลปฏิสัมพันธ์ของตัวแปรต้น ซึ่งเป็นข้อค้นพบที่สำคัญที่สุดได้แก่ ระดับการศึกษาในโรงเรียนแต่ละประเภทที่ต่างกันทำให้ความสามารถ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านจำนวน ด้านมิติสัมพันธ์ และด้านความสามารถในการบวกและลบเลข แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นความสามารถด้านการอุปมา และการเปรียบเทียบเชิงปริมาณ ดังนั้นเมื่ออิทธิพลปฏิสัมพันธ์มีนัยสำคัญทางสถิติต่อตัวแปรตาม ผู้วิจัยจึงต้องวิเคราะห์ในรายละเอียดของแต่ละระดับการศึกษาของโรงเรียนแต่ละประเภทด้วยการหา simple effect ประกอบกับแผนภาพเพื่อให้เกิดความชัดเจนในการตีความผลการวิจัย ดังแสดงในตาราง 16, 17, 18, 19 และ 20 และในแผนภาพ 2, 3, 4, 5, และ 6

ตาราง 16 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของทางพหุนามของความสามารถทางเชาวน์ปัญญา
ด้านจำแนกตามระดับการศึกษาและประเภทของโรงเรียน

ตัวแปรตาม		Value	F	df	Error df	η^2
ระดับการศึกษา	Pillai's Trace	.477	8.479***	25	2010.000	.095
	Wilks' Lambda	.567	9.770***	25	1480.006	.107
	Hotelling's Trace	.688	10.909***	25	1982.000	.121
	Roy's Largest Root	.562	45.147***	5	402.000	.360
ประเภทของโรงเรียน	Pillai's Trace	.063	5.326***	5	398.000	.063
	Wilks' Lambda	.937	5.326***	5	398.000	.063
	Hotelling's Trace	.067	5.326***	5	398.000	.063
	Roy's Largest Root	.067	5.326***	5	398.000	.063
ระดับการศึกษา * ประเภทของโรงเรียน	Pillai's Trace	.121	2.000**	25	2010.000	.024
	Wilks' Lambda	.883	2.011**	25	1480.006	.025
	Hotelling's Trace	.127	2.011**	25	1982.000	.025
	Roy's Largest Root	.056	4.538***	5	402.000	.053

** $p < .01$, *** $p < .001$

ตาราง 17 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของความสามารถทางเชาวน์ปัญญา
รายด้านจำแนกตามระดับการศึกษาและประเภทของโรงเรียน

ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม	SS	df	MS	F
ระดับการศึกษา	ความสามารถด้านจำนวน	45.842	5	9.168	4.879***
	ความสามารถด้าน มิติสัมพันธ์	39.488	5	7.898	16.137***
	ความสามารถด้าน การบวกและลบเลข	515.188	5	103.038	36.476***
	ความสามารถด้านการอุปมา	4.871	5	.974	3.544**
	ความสามารถด้านการ เปรียบเทียบเชิงปริมาณ	70.285	5	14.057	7.285***
	ประเภทของโรงเรียน	ความสามารถด้านจำนวน	6.137	1	6.137
ความสามารถด้าน มิติสัมพันธ์		9.081	1	9.081	18.555***
ความสามารถด้าน การบวกและลบเลข		19.235	1	19.235	6.809**
ความสามารถด้านการอุปมา		1.611	1	1.611	5.860*
ความสามารถด้านการ เปรียบเทียบเชิงปริมาณ		5.129	1	5.129	2.658
ระดับการศึกษา ประเภท ของโรงเรียน		ความสามารถด้านจำนวน	24.145	5	4.829
	ความสามารถด้าน มิติสัมพันธ์	5.443	5	1.089	2.224*
	ความสามารถด้าน การบวกและลบเลข	34.483	5	6.897	2.441*
	ความสามารถด้านการอุปมา	2.718	5	.544	1.977
	ความสามารถด้านการ เปรียบเทียบเชิงปริมาณ	18.649	5	3.730	1.933

* $p < .05$, ** $p < .01$, *** $p < .001$

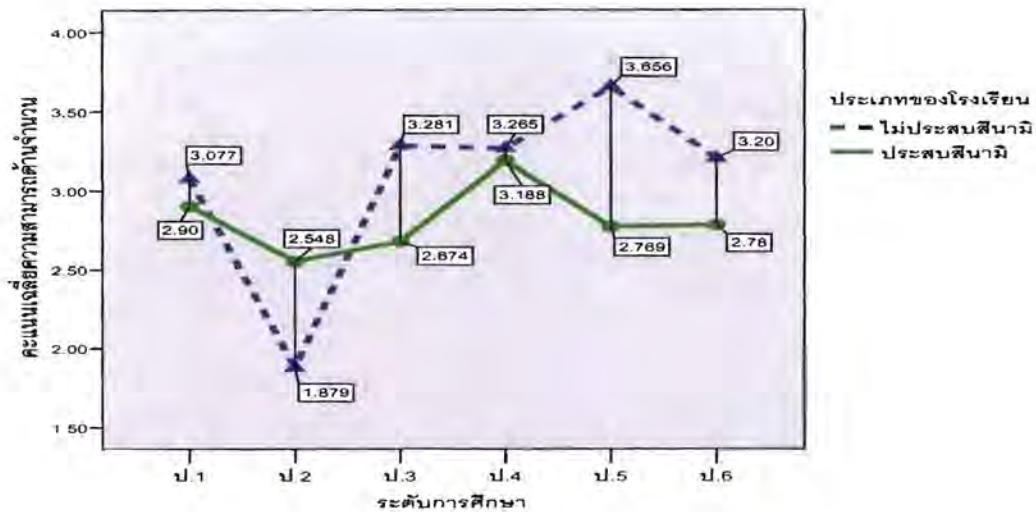
หมายเหตุ Levene's test of equality of error variances $F_{\text{ความสามารถด้านจำนวน}} (11, 402) = 4.374, p < .001$. $F_{\text{ความสามารถด้านมิติสัมพันธ์}} (11, 402) = 1.248, p = .253$. $F_{\text{ความสามารถด้านการบวกและลบเลข}} (11, 402) = 4.197, p < .001$. $F_{\text{ความสามารถด้านการอุปมา}} (11, 402) = 12.774, p < .001$. $F_{\text{ความสามารถด้านการเปรียบเทียบเชิงปริมาณ}} (11, 402) = .984, p = < .460$.

ตาราง 18 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความสามารถด้านจำนวน ระหว่างประเภทของโรงเรียน (2 ระดับ) ในแต่ละระดับการศึกษา (6 ระดับ) (simple effect)

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ระดับชั้น ป.1 ของโรงเรียน 2 ประเภท	.40	1	.40	.20
ระดับชั้น ป.2 ของโรงเรียน 2 ประเภท	8.19	1	8.19	4.16*
ระดับชั้น ป.3 ของโรงเรียน 2 ประเภท	6.70	1	6.70	3.40
ระดับชั้น ป.4 ของโรงเรียน 2 ประเภท	.01	1	.01	.00
ระดับชั้น ป.5 ของโรงเรียน 2 ประเภท	12.36	1	12.36	6.28*
ระดับชั้น ป.6 ของโรงเรียน 2 ประเภท	3.24	1	3.24	1.65
Error	801.29	407	1.97	

* $p < .05$

จากตาราง 18 พบว่า ความสามารถทางปัญญาด้านจำนวนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และประถมศึกษาปีที่ 5 ของโรงเรียนที่ประสบภัยพิบัติสึนามิและไม่ประสบภัยพิบัติสึนามิมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F(1,407) = 4.16$ และ $F(1,407) = 6.28$ ตามลำดับ) โดยนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ของโรงเรียนที่ประสบภัย สึนามิมีคะแนนความสามารถด้านจำนวนสูงกว่านักเรียนของโรงเรียนที่ไม่ประสบภัยพิบัติสึนามิ ($M = 2.55$, $SD = 1.57$ และ $M = 1.88$, $SD = 1.60$ ตามลำดับ) แต่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ของโรงเรียนที่ไม่ประสบภัยพิบัติสึนามิมีคะแนนความสามารถด้านจำนวนสูงกว่านักเรียนระดับชั้นเดียวกันของโรงเรียนที่ประสบภัยพิบัติสึนามิ ($M = 3.66$, $SD = 0.90$ และ $M = 2.77$, $SD = 1.48$ ตามลำดับ) ดังแสดงในแผนภาพ 12

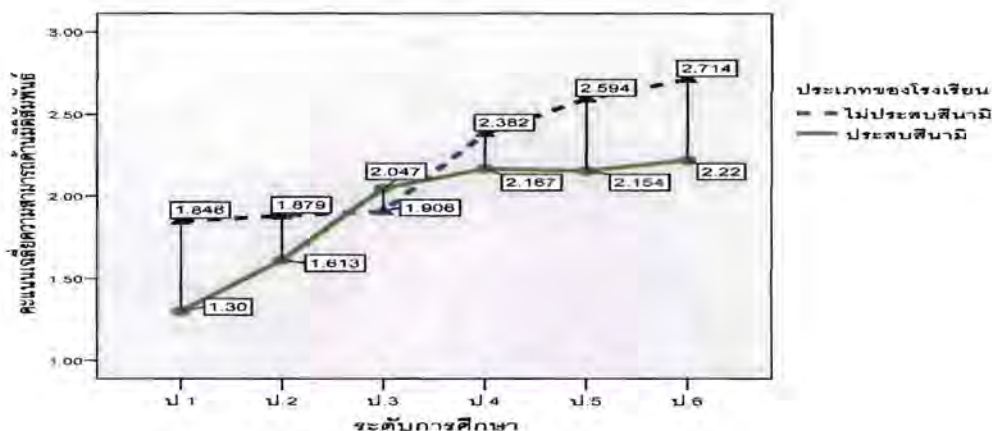
ภาพ 13 คะแนนเฉลี่ยความสามารถด้านจำนวนของนักเรียนประถมศึกษาจำแนกตามระดับการศึกษาและประเภทของโรงเรียน

จากตาราง 19 พบว่าความสามารถทางปัญญาด้านมิติสัมพันธ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนที่ประสบภัยพิบัติสึนามิและไม่ประสบภัยพิบัติสึนามิมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F(1,407) = 4.61$ และ $F(1,407) = 6.30$ ตามลำดับ) โดยนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 ของโรงเรียนที่ไม่ประสบภัยพิบัติสึนามิมีคะแนนความสามารถด้านมิติสัมพันธ์ ($M = 2.59$, $SD = 0.56$ และ $M = 2.71$, $SD = 0.46$ ตามลำดับ) สูงกว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 ($M = 2.15$, $SD = 0.63$ และ $M = 2.22$, $SD = 0.79$ ตามลำดับ) ของโรงเรียนที่ประสบภัยพิบัติสึนามิ ดังแผนภาพ 13

ตาราง 19 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความสามารถด้านมิติสัมพันธ์ ระหว่างประเภทของโรงเรียน (2 ระดับ) ในแต่ละระดับการศึกษา (6 ระดับ) (simple effect)

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ระดับชั้น ป.1 ของโรงเรียน 2 ประเภท	1.89	1	1.89	3.25
ระดับชั้น ป.2 ของโรงเรียน 2 ประเภท	.94	1	.94	1.63
ระดับชั้น ป.3 ของโรงเรียน 2 ประเภท	.19	1	.19	.32
ระดับชั้น ป.4 ของโรงเรียน 2 ประเภท	.53	1	.53	.91
ระดับชั้น ป.5 ของโรงเรียน 2 ประเภท	2.67	1	2.67	4.61*
ระดับชั้น ป.6 ของโรงเรียน 2 ประเภท	3.66	1	3.66	6.30*
Error	236.23	407	.58	

* $p < .05$

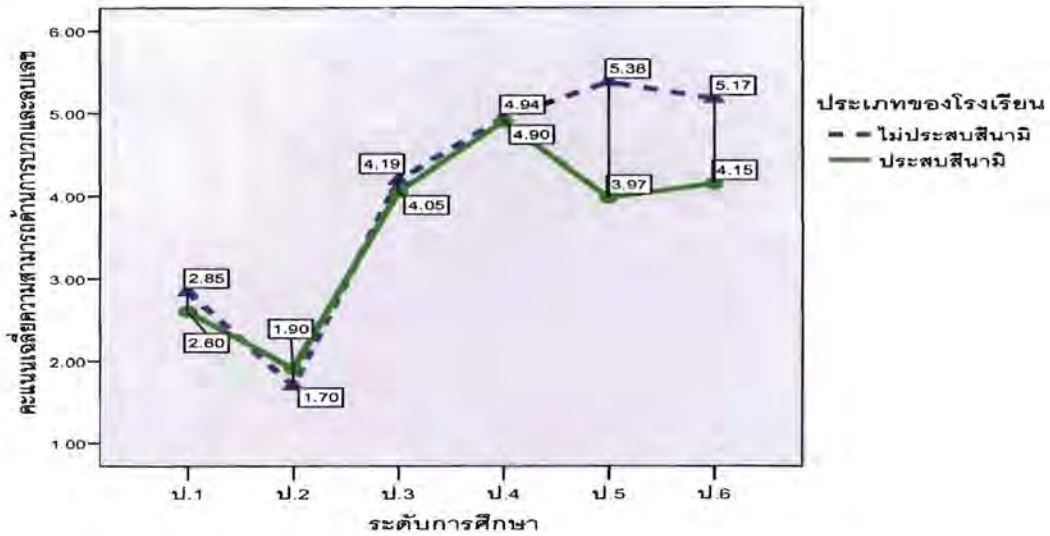
ภาพ 14 คะแนนเฉลี่ยความสามารถด้านมิติสัมพันธ์ของนักเรียนประถมศึกษาจำแนกตามระดับการศึกษาและประเภทของโรงเรียน

จากตาราง 20 พบว่าความสามารถทางปัญญาด้านการบวกและลบเลขของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนที่ประสบภัยพิบัติสึนามิและไม่ประสบภัยพิบัติสึนามิมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F(1,407) = 6.92$ และ $F(1,407) = 3.90$ ตามลำดับ) โดยนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 ของโรงเรียนที่ไม่ประสบภัยพิบัติสึนามิมีคะแนนความสามารถด้านการบวกและลบเลข ($M = 5.37$, $SD = 0.83$ และ $M = 5.17$, $SD = 1.04$ ตามลำดับ) สูงกว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 ($M = 3.97$, $SD = 1.86$ และ $M = 4.15$, $SD = 1.99$ ตามลำดับ) ของโรงเรียนที่ประสบภัยพิบัติสึนามิ ดังแสดงในแผนภาพ 14

ตาราง 20 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความสามารถด้านการบวกและลบเลข ระหว่างประเภทของโรงเรียน (2 ระดับ) ในแต่ละระดับการศึกษา (6 ระดับ) (simple effect)

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ระดับชั้น ป.1 ของโรงเรียน 2 ประเภท	.06	1	.06	.02
ระดับชั้น ป.2 ของโรงเรียน 2 ประเภท	1.86	1	1.86	.46
ระดับชั้น ป.3 ของโรงเรียน 2 ประเภท	.16	1	.16	.04
ระดับชั้น ป.4 ของโรงเรียน 2 ประเภท	1.65	1	1.65	.41
ระดับชั้น ป.5 ของโรงเรียน 2 ประเภท	28.05	1	28.05	6.92**
ระดับชั้น ป.6 ของโรงเรียน 2 ประเภท	15.84	1	15.84	3.90*
Error	1650.76	407	4.06	

* $p < .05$, ** $p < .01$

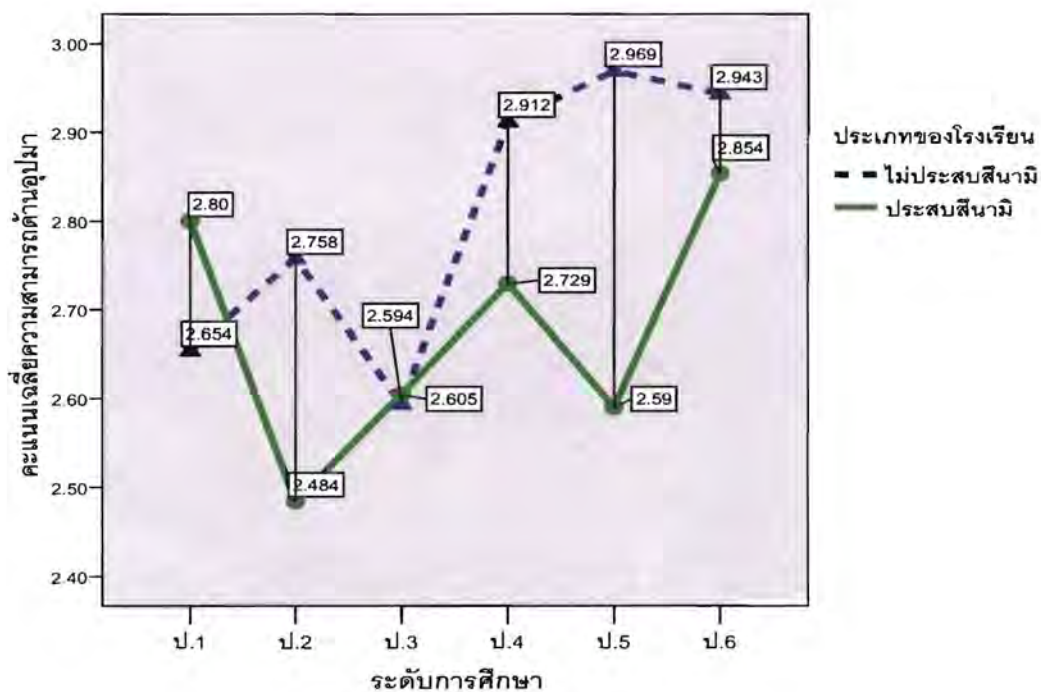
ภาพ 15 คะแนนเฉลี่ยความสามารถด้านการบวกและลบเลขของนักเรียนประถมศึกษาจำแนกตามระดับการศึกษาและประเภทของโรงเรียน

จากตาราง 21 พบว่าความสามารถทางปัญญาด้านการอุปมาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และประถมศึกษาปีที่ 5 ของโรงเรียนที่ประสบภัยพิบัติสึนามิและไม่ประสบภัยพิบัติสึนามิมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F(1,407) = 3.99$ และ $F(1,407) = 8.67$ ตามลำดับ) โดยนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และ 5 ของโรงเรียนที่ไม่ประสบภัยพิบัติสึนามิมีคะแนนความสามารถด้านการอุปมา ($M = 2.76$, $SD = 0.43$ และ $M = 2.97$, $SD = 0.18$ ตามลำดับ) สูงกว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และ 5 ($M = 2.48$, $SD = 0.68$ และ $M = 2.59$, $SD = 0.82$ ตามลำดับ) ของโรงเรียนที่ประสบภัยพิบัติสึนามิ ดังแสดงในแผนภาพ 15

ตาราง 21 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความสามารถด้านการอุปมา ระหว่างประเภทของโรงเรียน (2 ระดับ) ในแต่ละระดับการศึกษา (6 ระดับ) (simple effect)

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ระดับชั้น ป.1 ของโรงเรียน 2 ประเภท	.26	1	.26	.93
ระดับชั้น ป.2 ของโรงเรียน 2 ประเภท	1.13	1	1.13	3.99*
ระดับชั้น ป.3 ของโรงเรียน 2 ประเภท	.02	1	.02	.07
ระดับชั้น ป.4 ของโรงเรียน 2 ประเภท	.50	1	.50	1.78
ระดับชั้น ป.5 ของโรงเรียน 2 ประเภท	2.46	1	2.46	8.67**
ระดับชั้น ป.6 ของโรงเรียน 2 ประเภท	.08	1	.08	.28
Error	115.38	407	.28	

* $p < .05$, ** $p < .01$

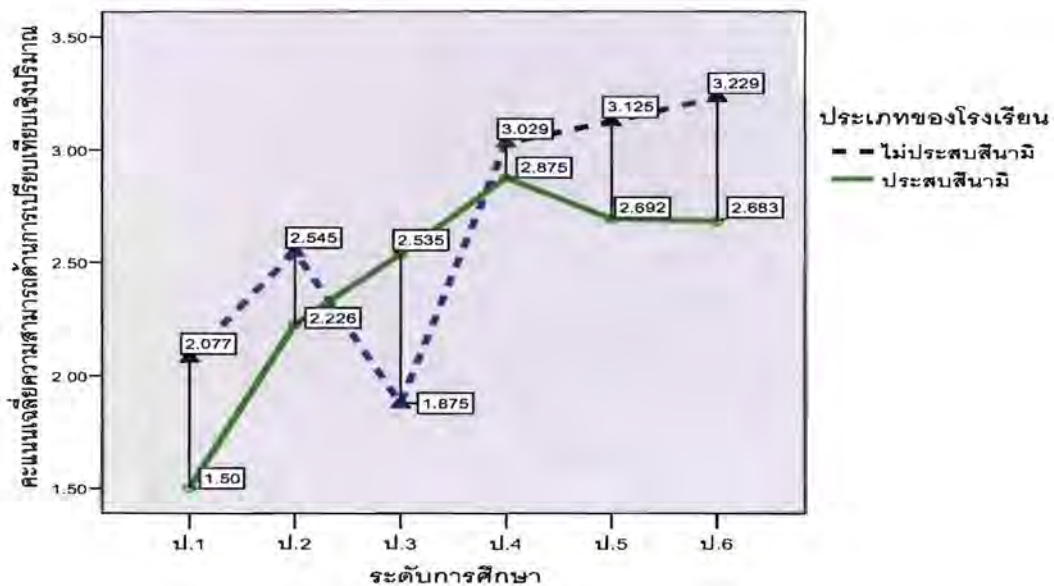

ภาพ 16 คะแนนเฉลี่ยความสามารถด้านการอุปมาของนักเรียนประถมศึกษาจำแนกตามระดับการศึกษาและประเภทของโรงเรียน

จากตาราง 22 พบว่าความสามารถทางปัญญาด้านการเปรียบเทียบเชิงปริมาณของนักเรียนทุกระดับชั้นของโรงเรียนที่ประสบภัยพิบัติสึนามิและไม่ประสบภัยพิบัติสึนามิไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังแสดงในแผนภาพ 16

ตาราง 22 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความสามารถด้านการเปรียบเทียบเชิงปริมาณ ระหว่างประเภทของโรงเรียน (2 ระดับ) ในแต่ละระดับการศึกษา (6 ระดับ) (simple effect)

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ระดับชั้น ป.1 ของโรงเรียน 2 ประเภท	1.55	1	1.55	.74
ระดับชั้น ป.2 ของโรงเรียน 2 ประเภท	1.50	1	1.50	.72
ระดับชั้น ป.3 ของโรงเรียน 2 ประเภท	5.57	1	5.57	2.68
ระดับชั้น ป.4 ของโรงเรียน 2 ประเภท	.02	1	.02	.01
ระดับชั้น ป.5 ของโรงเรียน 2 ประเภท	2.43	1	2.43	1.17
ระดับชั้น ป.6 ของโรงเรียน 2 ประเภท	4.53	1	4.53	2.18
Error	846.01	407	2.08	

ภาพ 17 คะแนนเฉลี่ยความสามารถด้านการเปรียบเทียบเชิงปริมาณของนักเรียน ประถมศึกษาจำแนกตามระดับการศึกษาและประเภทของโรงเรียน

2.2 ด้านอารมณ์

จากตาราง 23 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับอารมณ์ของนักเรียน จำแนกตามเพศชายและหญิง ประเภทของโรงเรียนที่ประสบและไม่ประสบภัยพิบัติสึนามิ และระดับการศึกษา 6 ระดับ พบว่า ในระดับชั้นป.1 นักเรียนชายในโรงเรียนที่ประสบภัยพิบัติสึนามิมีแนวโน้มของการมีระดับอารมณ์ทางบวกสูงกว่านักเรียนชายในโรงเรียนที่ไม่ประสบภัยพิบัติสึนามิ ($M = 3.81, SD = 0.23$ และ $M = 3.33, SD = 0.85$) และนักเรียนเพศหญิงในโรงเรียนที่ประสบภัยพิบัติสึนามิ ก็มีแนวโน้มของการมีระดับอารมณ์ทางบวกสูงกว่านักเรียนเพศหญิงในโรงเรียนที่ไม่ประสบภัยพิบัติสึนามิเช่นเดียวกัน ($M = 3.71, SD = 0.47$ และ $M = 3.65, SD = 0.47$) ในระดับชั้นป.2 นักเรียนชายในโรงเรียนที่ประสบภัยพิบัติสึนามิมีแนวโน้มของการมีคะแนนเฉลี่ยระดับอารมณ์ทางบวกใกล้เคียงกับนักเรียนเพศชายในโรงเรียนที่ไม่ประสบภัยพิบัติสึนามิ ($M = 3.69, SD = 0.33$ และ $M = 3.61, SD = 0.37$) แต่สำหรับกลุ่มนักเรียนเพศหญิงกลับพบว่า นักเรียนหญิงในโรงเรียนที่ประสบภัยพิบัติสึนามิมีคะแนนเฉลี่ยระดับอารมณ์ทางบวกต่ำกว่านักเรียนหญิงในโรงเรียนที่ไม่ประสบภัยพิบัติสึนามิ ($M = 3.49, SD = 0.59$ และ $M = 3.71, SD = 0.34$) ในระดับชั้นป.3 กลุ่มนักเรียนชายในโรงเรียนที่ประสบภัยพิบัติสึนามิมีแนวโน้มที่จะมีคะแนนเฉลี่ยของระดับอารมณ์ทางบวกต่ำกว่านักเรียนชายในโรงเรียนที่ไม่ประสบภัยพิบัติสึนามิ ($M = 3.36, SD = 0.64$ และ $M = 3.49, SD = 0.37$) และนักเรียนหญิงในโรงเรียนที่ประสบภัยพิบัติสึนามิก็มีแนวโน้มที่จะมีคะแนนเฉลี่ยของระดับอารมณ์ทางบวกต่ำกว่านักเรียนหญิงของโรงเรียนที่ไม่ประสบภัยพิบัติสึนามิเช่นเดียวกัน ($M = 3.4, SD = 0.4$ และ $M = 3.67, SD = 0.31$) ในระดับชั้นป.4 และป.6 กลุ่มนักเรียนชายในโรงเรียนที่ประสบภัยพิบัติสึนามิมีแนวโน้มที่จะมีคะแนนเฉลี่ยของระดับอารมณ์ทางบวกสูงกว่านักเรียนชายในโรงเรียนที่ไม่ประสบภัยพิบัติสึนามิ (ระดับชั้นป.4 $M = 3.40, SD = 0.44$ และ $M = 3.31, SD = 0.28$ ในระดับชั้นป.6 $M = 3.14, SD = 0.39$ และ $M = 2.94, SD = 0.36$) แต่สำหรับกลุ่มนักเรียนหญิงกลับพบว่านักเรียนหญิงในโรงเรียนที่ประสบภัยพิบัติสึนามิมีแนวโน้มที่จะมีคะแนนเฉลี่ยของระดับอารมณ์ทางบวกต่ำกว่านักเรียนหญิงในโรงเรียนที่ไม่ประสบภัยพิบัติสึนามิ (ระดับชั้นป.4 $M = 3.30, SD = 0.52$ และ $M = 3.46, SD = 0.34$ ระดับชั้นป.6 $M = 3.22, SD = 0.57$ และ $M = 3.29, SD = 0.37$) ในระดับชั้นป.5 กลุ่มนักเรียนชายในโรงเรียนที่ประสบภัยพิบัติสึนามิมีแนวโน้มที่จะมีคะแนนเฉลี่ยของระดับอารมณ์ทางบวกใกล้เคียงกับนักเรียนชายในโรงเรียนที่ไม่ประสบภัยพิบัติสึนามิ ($M = 3.10, SD = 0.55$ และ $M = 3.17, SD = 0.66$) ส่วนในกลุ่มนักเรียนหญิงนั้นพบว่า นักเรียนหญิงในโรงเรียนที่ประสบภัยพิบัติสึนามิมีแนวโน้มที่จะมีคะแนนเฉลี่ยของระดับอารมณ์ทางบวกต่ำกว่านักเรียนหญิงในโรงเรียนที่ไม่ประสบภัยพิบัติสึนามิ ($M = 3.04, SD = 0.61$ และ $M = 3.41, SD = 0.29$)

ตาราง 23 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับอารมณ์จำแนกตามเพศ ประเภทของโรงเรียน และระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	เพศ	ประเภทของโรงเรียน								
		ประสบภัยพิบัติสึนามิ			ไม่ประสบภัยพิบัติสึนามิ			รวม 2 ประเภทโรงเรียน		
		N	M	SD	N	M	SD	N	M	SD
ประถมศึกษาปีที่ 1	ชาย	16	3.81	0.23	15	3.34	0.85	31	3.58	0.64
	หญิง	15	3.71	0.47	20	3.65	0.47	35	3.68	0.46
	รวม	25	3.76	0.37	35	3.53	0.64	66	3.64	0.54
ประถมศึกษาปีที่ 2	ชาย	26	3.69	0.33	17	3.61	0.37	43	3.66	0.34
	หญิง	9	3.49	0.59	17	3.71	0.34	26	3.63	0.45
	รวม	35	3.64	0.41	34	3.66	0.35	69	3.65	0.38
ประถมศึกษาปีที่ 3	ชาย	19	3.36	0.64	13	3.49	0.37	34	3.42	0.54
	หญิง	24	3.42	0.40	19	3.67	0.31	43	3.53	0.38
	รวม	43	3.40	0.51	32	3.60	0.34	75	3.48	0.45
ประถมศึกษาปีที่ 4	ชาย	24	3.40	0.44	9	3.31	0.28	33	3.38	0.40
	หญิง	26	3.30	0.52	25	3.46	0.34	51	3.38	0.44
	รวม	50	3.35	0.48	34	3.42	0.33	84	3.38	0.42
ประถมศึกษาปีที่ 5	ชาย	20	3.10	0.55	12	3.17	0.66	32	3.12	0.58
	หญิง	19	3.04	0.61	20	3.41	0.29	39	3.23	0.50
	รวม	39	3.07	0.57	32	3.32	0.47	71	3.18	0.54
ประถมศึกษาปีที่ 6	ชาย	20	3.14	0.39	9	2.94	0.36	29	3.08	0.38
	หญิง	22	3.22	0.57	26	3.29	0.37	48	3.26	0.47
	รวม	42	3.18	0.49	35	3.20	0.39	77	3.19	0.45
รวม		240	3.37	0.53	202	3.45	0.45	432	3.40	0.50

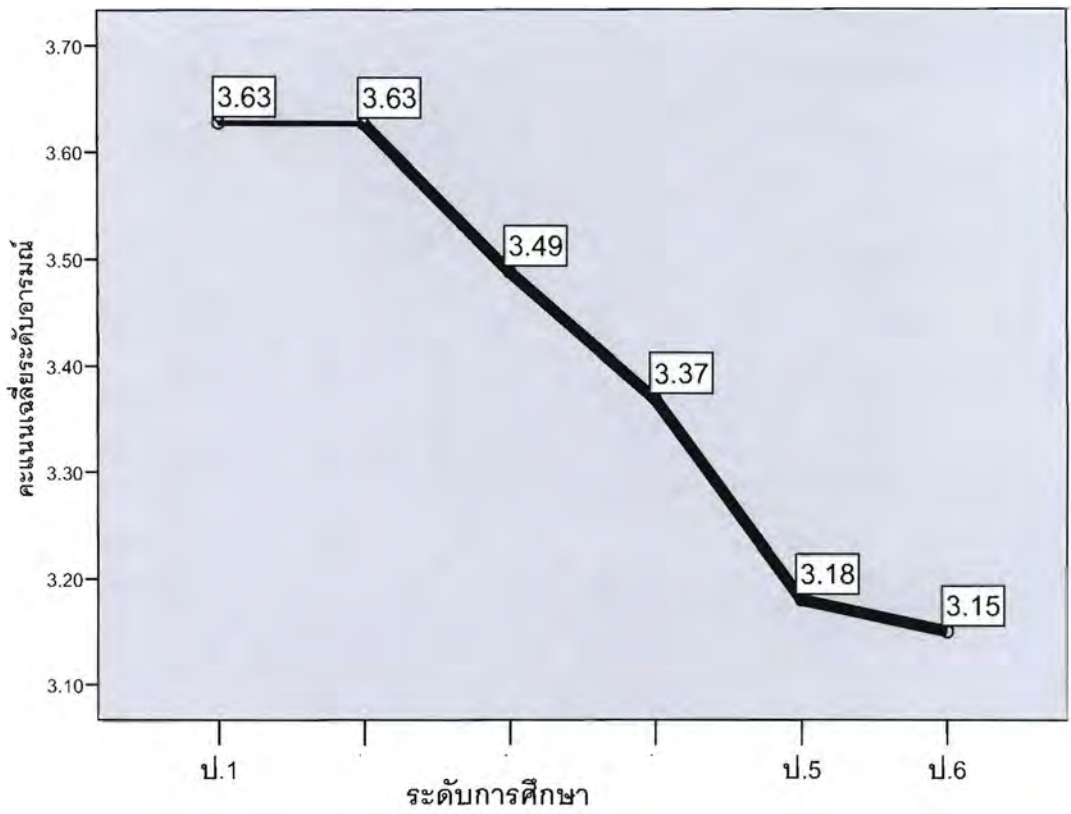
หมายเหตุ Levene's Test of Equality of Error Variances, $F(23, 401) = 2.521, p < .001$

ตาราง 24 การวิเคราะห์ความแปรปรวนสามทางของระดับอารมณ์ระหว่างประเภทของโรงเรียน เพศ และระดับการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	η^2
เพศ	0.682	1	0.682	3.218	0.008
ระดับการศึกษา	13.708	5	2.742	12.947***	0.139
ประเภทของโรงเรียน	0.087	1	0.087	0.410	0.001
เพศ*ระดับการศึกษา	0.654	5	0.131	0.617	0.008
เพศ*ประเภทของโรงเรียน	1.788	1	1.788	8.554**	0.021
ระดับการศึกษา*ประเภทของโรงเรียน	2.356	5	0.471	2.225*	0.027
เพศ*ระดับการศึกษา*ประเภทของโรงเรียน	0.173	5	0.035	0.164	0.002
Error	84.918	401	0.212		

*** $p < .001$, ** $p < .01$, * $p < .05$

ตาราง 24 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน 3 ทางของระดับอารมณ์ระหว่างประเภทของโรงเรียน 2 ประเภทคือ โรงเรียนที่ประสบภัยพิบัติสึนามิและโรงเรียนที่ไม่ประสบภัยพิบัติสึนามิ นักเรียนเพศชายและเพศหญิง และระดับการศึกษา 6 ระดับ (ป.1-ป.6) ผลพบว่า มีเพียงระดับการศึกษาเท่านั้นที่ส่งผลต่อระดับอารมณ์ของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ($F_{5,401} = 12.947, p < .001, \eta^2 = .139$) หมายความว่า เมื่อพิจารณาเฉพาะระดับการศึกษาโดยไม่คำนึงถึงเพศและประเภทของโรงเรียน ระดับการศึกษาที่ต่างกันมีผลต่อระดับอารมณ์ของนักเรียน โดยที่คะแนนเฉลี่ยระดับอารมณ์ของนักเรียนชั้นป.1 และป.2 มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดใกล้เคียงกัน และนักเรียนชั้นป.6 มีคะแนนเฉลี่ยของระดับอารมณ์ต่ำที่สุด ดังแสดงรายละเอียดในแผนภาพ 15 เมื่อทดสอบความแตกต่างรายคู่ในแต่ละระดับชั้นโดยใช้วิธีของ Games-Howell ดังแสดงในตาราง 3 พบว่า นักเรียนในระดับชั้นป.1 ถึงป.3 มีค่าเฉลี่ยของระดับอารมณ์ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เช่นเดียวกับนักเรียนในระดับชั้นป.4 ถึง ป.6 ก็มีค่าเฉลี่ยของระดับอารมณ์ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อนำทั้งสองกลุ่มคือ ป.1 ถึง ป.3 เปรียบเทียบกับ ป.4 ถึง ป.6 พบว่า คะแนนเฉลี่ยระดับอารมณ์ของนักเรียนชั้น ป.1 และ ป.2 แตกต่างจากชั้น ป.4 ป.5 และ ป.6 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนชั้น ป.3 มีคะแนนเฉลี่ยระดับอารมณ์แตกต่างจากนักเรียนชั้นป.5 และ ป.6 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

หมายเหตุ ค่าเฉลี่ยในกราฟเป็น Estimated marginal means

ภาพ 18 ค่าเฉลี่ยระดับอารมณ์จำแนกตามระดับการศึกษาของนักเรียน

ตาราง 25 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธี Games-Howell

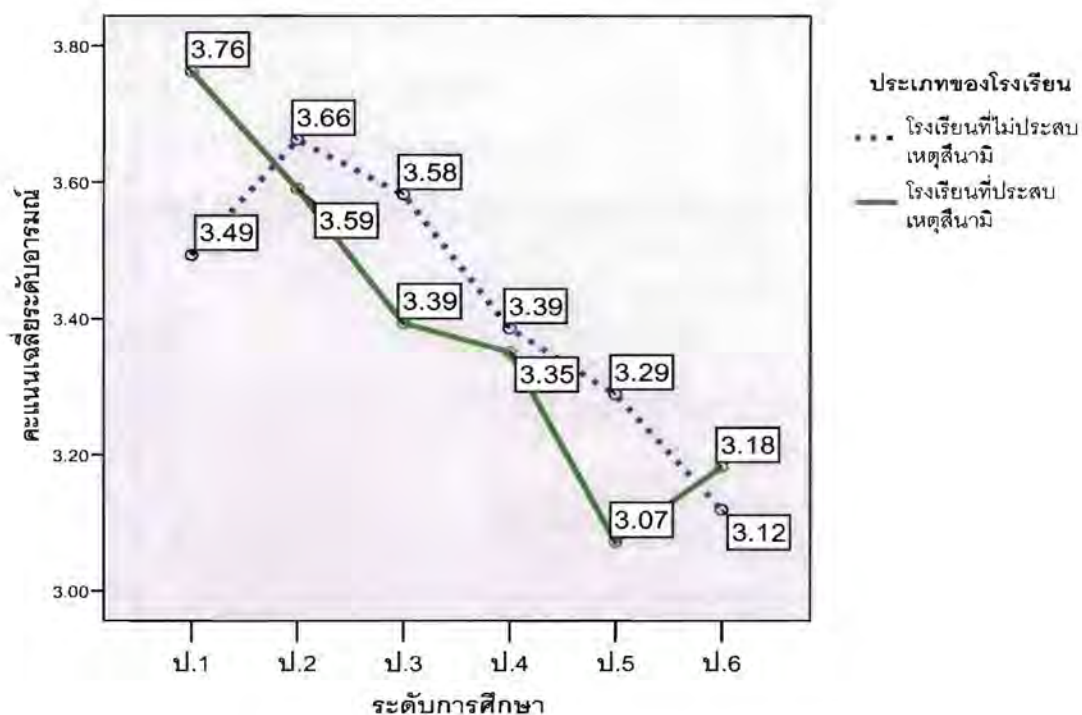
ระดับการศึกษา	ระดับการศึกษา	M	SD	d
ประถมศึกษปีที่1 (M = 3.64, SD = 0.54)	ประถมศึกษาปีที่2	3.65	0.38	-0.0122
	ประถมศึกษาปีที่3	3.48	0.45	0.1548
	ประถมศึกษาปีที่4	3.38	0.42	0.2602*
	ประถมศึกษาปีที่5	3.18	0.54	0.4551*
	ประถมศึกษาปีที่6	3.19	0.45	0.4448*
ประถมศึกษปีที่2 (M = 3.65, SD = 0.38)	ประถมศึกษาปีที่1	3.64	0.54	0.0122
	ประถมศึกษาปีที่3	3.48	0.45	0.1671
	ประถมศึกษาปีที่4	3.38	0.42	0.2724*
	ประถมศึกษาปีที่5	3.18	0.54	0.4673*
	ประถมศึกษาปีที่6	3.19	0.45	0.4570*
ประถมศึกษปีที่3 (M = 3.48, SD = 0.45)	ประถมศึกษาปีที่1	3.64	0.54	-0.1548
	ประถมศึกษาปีที่2	3.65	0.38	-0.1671
	ประถมศึกษาปีที่4	3.38	0.42	0.1054
	ประถมศึกษาปีที่5	3.18	0.54	0.3002*
	ประถมศึกษาปีที่6	3.19	0.45	0.2900*
ประถมศึกษปีที่4 (M = 3.38, SD = 0.42)	ประถมศึกษาปีที่1	3.64	0.54	-0.2602*
	ประถมศึกษาปีที่2	3.65	0.38	-0.2724*
	ประถมศึกษาปีที่3	3.48	0.45	-0.1054
	ประถมศึกษาปีที่5	3.18	0.54	0.1949
	ประถมศึกษาปีที่6	3.19	0.45	0.1846
ประถมศึกษปีที่5 (M = 3.18, SD = 0.54)	ประถมศึกษาปีที่1	3.64	0.54	-0.4551*
	ประถมศึกษาปีที่2	3.65	0.38	-0.4673*
	ประถมศึกษาปีที่3	3.48	0.45	-0.3002*
	ประถมศึกษาปีที่4	3.38	0.42	-0.1949
	ประถมศึกษาปีที่6	3.19	0.45	-0.0103

* $p < .05$ * $p < .05$

ตาราง 25 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธี Games-Howell (ต่อ)

ระดับการศึกษา	ระดับการศึกษา	M	SD	d
ประถมศึกษปีที่6 (M = 3.19, SD = 0.45)	ประถมศึกษปีที่1	3.64	0.54	-0.4448*
	ประถมศึกษปีที่2	3.65	0.38	-0.4570*
	ประถมศึกษปีที่3	3.48	0.45	-0.2900*
	ประถมศึกษปีที่4	3.38	0.42	-0.1846
	ประถมศึกษปีที่5	3.18	0.54	0.0103

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสามทางในตาราง 24 ยังได้แสดงถึงผลของปฏิสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษาและประเภทของโรงเรียนที่มีต่อระดับอารมณ์ของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F(5,401) = 2.225, p < .05, \eta^2 = .027$) ดังแสดงรายละเอียดในแผนภาพ 16 เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจนมากขึ้นจึงได้ทดสอบ simple effect ของระดับอารมณ์ในแต่ละประเภทโรงเรียนในแต่ละระดับการศึกษาดังแสดงในตาราง 25 ผลการทดสอบพบว่า เฉพาะนักเรียนชั้นป.5 ในโรงเรียนที่ประสบภัยพิบัติสึนามิเท่านั้นที่มีระดับอารมณ์ต่ำกว่านักเรียนระดับชั้นเดียวกันในโรงเรียนที่ไม่ประสบภัยพิบัติสึนามิอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 ($F(1,418) = 6.37, p < .01$)

หมายเหตุ ค่าเฉลี่ยในกราฟเป็น Estimated marginal means

ภาพ 19 คะแนนเฉลี่ยระดับอารมณ์จำแนกตามระดับการศึกษาและประเภทของโรงเรียน

ตาราง 26 ผลของการวิเคราะห์ความแปรปรวนของระดับอารมณ์ระหว่างประเภทของโรงเรียน (2 ระดับ) และระดับการศึกษา (6 ระดับ) (simple effect)

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ประเภทของโรงเรียน ภายในชั้น ป.1	0.51	1	0.51	2.09
ประเภทของโรงเรียน ภายในชั้น ป.2	0.00	1	0.00	0.02
ประเภทของโรงเรียน ภายในชั้น ป.3	0.55	1	0.55	2.24
ประเภทของโรงเรียน ภายในชั้น ป.4	0.15	1	0.15	0.60
ประเภทของโรงเรียน ภายในชั้น ป.5	1.56	1	1.56	6.37**
ประเภทของโรงเรียน ภายในชั้น ป.6	0.07	1	0.07	0.28
Error	102.21	418	0.24	

** $p < .01$

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสาม ทางในตาราง 24 ยังพบอิทธิพลของปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศของนักเรียนและประเภทของโรงเรียนที่มีต่อระดับอารมณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($F = (1,401) = 8.554, p < .01, \eta^2 = .021$) ดังแสดงรายละเอียดในแผนภาพ 17 และ

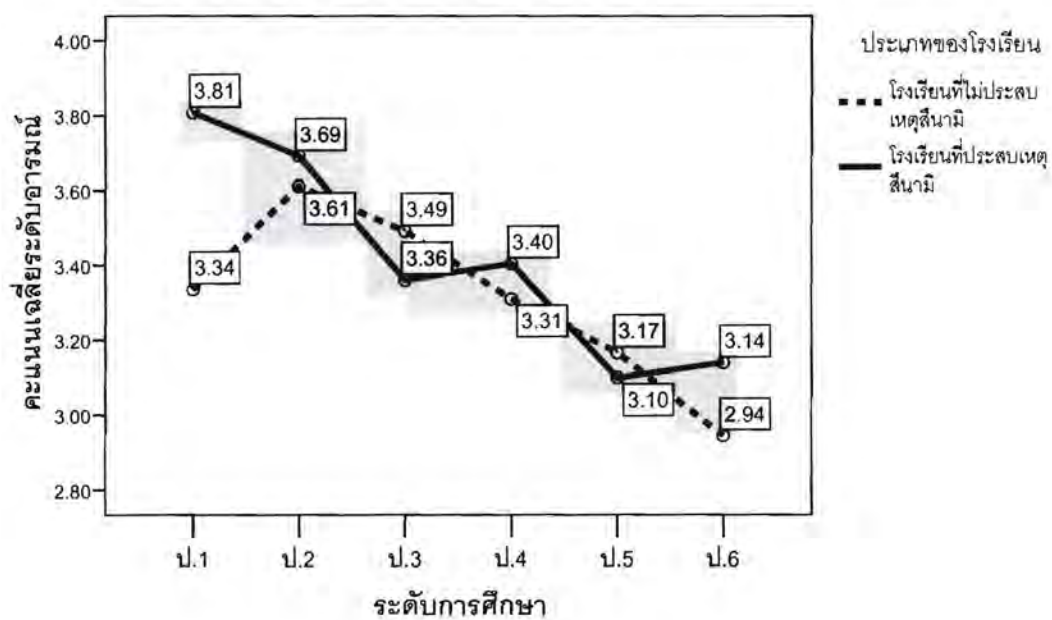
18 เมื่อนำข้อมูลที่ได้มาทดสอบ simple effect ของระดับอารมณ์ในเพศชายและเพศหญิงในแต่ละประเภทของโรงเรียน ดังแสดงในตาราง 27 พบว่า นักเรียนหญิงในโรงเรียนที่ประสบภัยพิบัติสึนามิ มีค่าเฉลี่ยระดับอารมณ์ต่ำกว่านักเรียนหญิงในโรงเรียนที่ไม่ประสบภัยพิบัติสึนามิอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($F(1,422) = 7.79, p < .01$) แต่ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติของค่าเฉลี่ยระดับอารมณ์ในนักเรียนชายระหว่างโรงเรียนที่ประสบภัยและไม่ประสบภัยพิบัติสึนามิ

ตาราง 27 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของระดับอารมณ์ระหว่างเพศ (2 ระดับ) และประเภทของโรงเรียน (2 ระดับ) (simple effect)

แหล่งความแปรปรวน	Sum of Squares	df	Mean Square	F
ประเภทของโรงเรียน ภายใน เพศชาย	0.07	1	0.07	0.29
ประเภทของโรงเรียน ภายใน เพศหญิง	1.90	1	1.90	7.79*
Error	103.05	422	0.24	

* $p < .05$

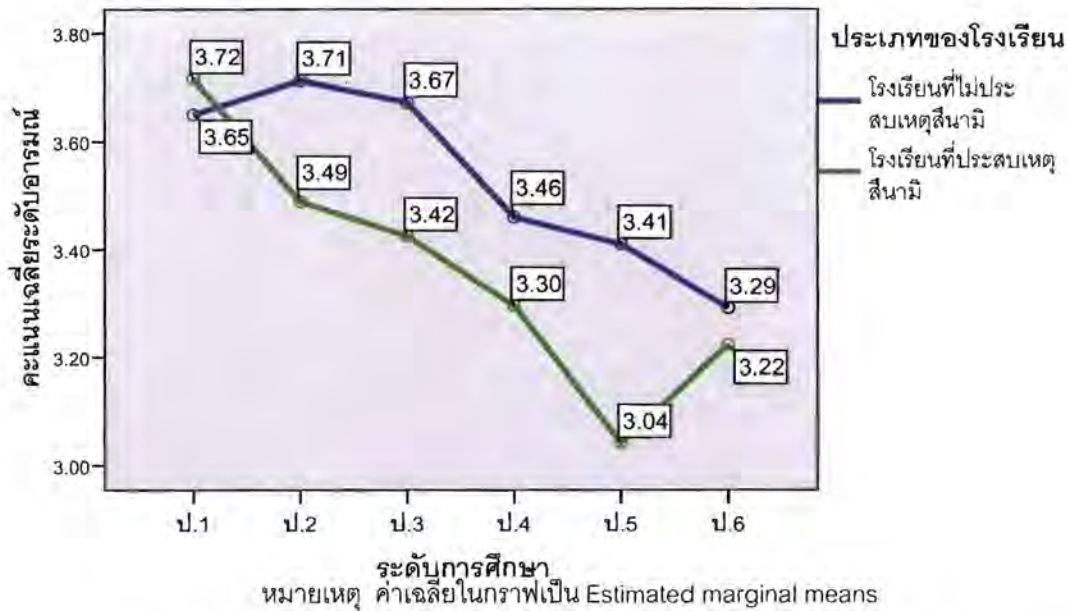
คะแนนเฉลี่ยระดับอารมณ์ของนักเรียนเพศชาย

หมายเหตุ ค่าเฉลี่ยในกราฟเป็น Estimated marginal means

ภาพ 20 คะแนนเฉลี่ยระดับอารมณ์ของนักเรียนเพศชายจำแนกตามประเภทของโรงเรียน

คะแนนเฉลี่ยระดับอารมณ์ของนักเรียนหญิง

ภาพ 21 คะแนนเฉลี่ยระดับอารมณ์ของนักเรียนเพศหญิงจำแนกตามประเภทของโรงเรียน

ตอนที่ 3 ความต้องการความช่วยเหลือและผลกระทบของภัยพิบัติสึนามิในวัยรุ่น

กลุ่มตัวอย่างวัยรุ่น จำนวน 226 คน แบ่งเป็นชาย 130 คน (57.5 %) และผู้หญิง 96 คน (42.5 %) นับถือศาสนาพุทธ 91.6 % เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 69 คน (30.5 %) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 62 คน (27.4%) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 44 คน (19.5 %) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 23 คน (10.2 %) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 18 คน (8.0 %) และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 10 คน (4.4 %) และส่วนใหญ่อาศัยอยู่กับบิดามารดา 50.9 % กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อาศัยอยู่กับบิดามารดา 50.9 % อาชีพบิดาเป็นเกษตรกร 20 % ขณะที่ไม่มีข้อมูลหรือประกอบอาชีพอื่นๆ ถึง 35.4 % และมารดาไม่ตอบข้อมูลถึง 27.9 %

ข้อมูลจะถูกนำเสนอเป็น 2 ส่วนหลัก ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินความต้องการของวัยรุ่นที่ประสบภัยพิบัติสึนามิ และข้อมูลเกี่ยวกับผลกระทบจากภัยพิบัติสึนามิ ดังนี้

1. การประเมินความต้องการความช่วยเหลือ

ข้อมูลจาก ตาราง 28 แสดงการประเมินความต้องการ พบว่ากลุ่มตัวอย่างวัยรุ่นมีความต้องการทุนการศึกษาต่อเนื่องจนจบการศึกษามากที่สุด โดยถูกเลือกเป็นอันดับ 1 จาก 78 คน คิดเป็นร้อยละ 45.3 ในลำดับสองได้แก่ ความต้องการให้หาครอบครัวใหม่ให้เด็กกำพร้า จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 10.5 และในลำดับสาม ได้แก่ ความต้องการให้มีการอบรมฟื้นฟูจิตใจอย่างต่อเนื่อง จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 8.1 ตามลำดับ ส่วนความต้องการที่ถูกเลือกเป็นลำดับสุดท้ายได้แก่ ความต้องการหน่วยงานที่ช่วยส่งเสริมพัฒนาเด็กในระยะยาว มีผู้เลือกจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.6

ตาราง 28 จำนวน ร้อยละ และลำดับของความต้องการของกลุ่มตัวอย่างวัยรุ่น

ความต้องการ	จำนวน(ร้อยละ)	ลำดับ
1. มีหน่วยงานที่ช่วยส่งเสริมพัฒนาเด็กในระยะยาว	1(0.6)	10
2. มีทุนการศึกษาต่อเนื่องจนจบการศึกษา	102(45.3)	1
3. มีการอบรมฟื้นฟูจิตใจอย่างต่อเนื่อง	14(8.1)	3
4. มีหน่วยงานช่วยส่งเสริมอาชีพให้นักเรียนและผู้ปกครอง	11(6.3)	5
5. หาครอบครัวใหม่ให้เด็กกำพร้า	18(10.5)	2
6. สร้างบ้านใหม่ให้นักเรียนและครอบครัว	12(7.0)	4
7. มีอาจารย์จิตวิทยาประจำโรงเรียน	8(4.7)	8
8. ให้ความรู้บิดามารดาให้เข้าใจบุตรหลาน	8(4.7)	8
9. ให้ของใช้ เสื้อผ้า ขนมและของเล่นให้กับนักเรียน	11(6.4)	6
10. ให้ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับสึนามิกับนักเรียนและครอบครัว	11(6.4)	6

2. ผลกระทบของภัยพิบัติสึนามิในวัยรุ่น

2.1 ประสบการณ์ภัยพิบัติสึนามิ วัยรุ่นมีประสบการณ์ภัยพิบัติสึนามิ โดยเฉลี่ย 5 ข้อใน 11 ข้อ โดยมีร้อยละ 50 รายงานว่าพวกเขาสูญเสียพื้นที่นั่งอย่างน้อยหนึ่งคนเสียชีวิต และที่สำคัญเกือบหนึ่งในห้าที่ระบุว่าพวกเขาสูญเสียบุคคลอื่นเป็นที่รัก เช่น พ่อ แม่ พี่น้องร่วมสายเลือด ดังปรากฏตามตารางที่ 29

ตาราง 29 ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสบการณ์ภัยพิบัติสึนามิในวัยรุ่น

ข้อคำถาม	ไม่ใช่ (%)	ใช่ (%)	ข้อมูลขาดหาย จำนวน(%)
1. ฉันได้รับบาดเจ็บร่างกาย และต้องพบแพทย์	160(70.8)	55(24.3)	11(4.9)
2. คนในครอบครัวของฉันได้รับบาดเจ็บทางร่างกายและต้องพบแพทย์	11(52.7)	96(42.5)	11(4.9)
3. ฉันเห็นคนอื่น (ไม่ใช่คนในครอบครัวของฉัน) ได้รับบาดเจ็บทางร่างกาย และต้องพบแพทย์	48(21.2)	165(73.0)	13(5.8)
4. ฉันเห็นคนตาย	70(31.0)	144(63.7)	12(5.3)
5. ฉันเห็นซากปรักหักพังของบ้านเรือน ยานยนต์ และเรือ	44(19.5)	171(75.7)	11(4.9)
6. ครอบครัวของฉันสูญเสียบ้าน ที่อยู่อาศัย	120(53.1)	95(42.0)	11(4.9)
7. ครอบครัวของฉันสูญเสียเรือ	150(66.4)	65(28.8)	11(4.9)
8. ครอบครัวของฉันสูญเสียทรัพย์สินอื่นๆ (จักรยานยนต์ หรือของมีค่าอื่นๆ)	88(38.9)	126(55.8)	12(5.3)
9. ฉันสูญเสียญาติอย่างน้อย 1 คน แต่ไม่มีใครในครอบครัวสูญเสีย	101(44.7)	114(50.4)	11(4.9)
10.ฉันสูญเสียพี่น้องร่วมบิดามารดา แต่บิดามารดาอยู่ครบ	172(76.1)	43(19.0)	11 (4.9)
11.ฉันสูญเสียบิดา/มารดาหรือทั้งคู่	170(75.2)	44(19.5)	12(5.3)
คะแนนเฉลี่ย (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน)		5.17(2.24)	

2.2 ด้านพฤติกรรมที่เป็นปัญหา

ด้านพฤติกรรมที่เป็นปัญหาประกอบด้วย หัวข้อพฤติกรรมต่างๆ 2 กลุ่มใหญ่ คือ (1) แบบที่แสดงออกอย่างตรงไปตรงมา ขาดการควบคุม (externalizing problems) เช่น ชอบโต้เถียง ทำลายสิ่งของ และ(2) แบบเก็บกดปัญหาหรือแสดงออกในอาการฝายกาย (internalizing problems) และสามารถแบ่งออกเป็น 8 ด้านย่อย ได้แก่ withdrawn, somatic complaints, anxious/depressed, social problems, thought problems, attention problems, delinquent behavior, และ aggressive behavior ทั้งนี้ในการประเมินจะพิจารณาตามความมากน้อยของพฤติกรรมที่เกิดขึ้นในปัจจุบันหรือในช่วง 2 เดือนที่ผ่านมา โดยคะแนน 0 ไม่มีพฤติกรรมดังกล่าว คะแนน 1 มีพฤติกรรมดังกล่าวเพียงเล็กน้อยหรือเป็นบางครั้ง และ คะแนน 2 มีพฤติกรรมดังกล่าวอย่างมาก หรือ บ่อยครั้งมาก ผลการสำรวจพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของวัยรุ่นที่ประสบภัยพิบัติ สีนามิมีดังนี้

ตาราง 30 (ก) ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนสุขภาพทั่วไป ด้าน Somatic complaints รายข้อ

ข้อกระทบ	จำนวนผู้ตอบ (ร้อยละ)						ค่าเฉลี่ย (SD)	
	0	1	2	0	1	2		
1. (36)ฉันเจ็บตัวบ่อยโดยไม่จำเป็น	86	35.8	126	55.8	14	6.3	.70	.583
2. (49)ฉันทำสิ่งต่างๆ ได้ดีกว่าเด็กส่วนใหญ่	62	23.9	150	66.4	14	6.2	.82	.529
3. (50)ฉันกลัวหรือวิตกกังวลเกินไป	104	43.8	104	46.0	18	8.0	.63	.630
4. (51)ฉันรู้สึกเวียนศีรษะ	64	27.9	133	58.8	25	11.1	.83	.609
5. (54)ฉันรู้สึกเหนื่อยง่าย	67	28.3	100	44.2	55	24.3	.96	.738
6. (56ก)ปวดน้มน้มนเจ็บนี้ (ไม่ใช่ปวดศีรษะ)	149	55.3	68	30.1	9	4.0	.43	.579
7. (56ข)ปวดศีรษะ	73	24.8	126	55.8	27	11.9	.86	.616
8. (56ค)คลื่นไส้ ไม่สบาย	154	58.0	65	28.8	7	3.1	.39	.555
9. (56ง)มีปัญหาเกี่ยวกับตา	165	64.2	49	21.7	12	5.3	.35	.589
10. (56จ)เป็นผื่นหรือมีปัญหาเกี่ยวกับโรคผิวหนัง	148	56.2	58	25.7	20	8.8	.48	.668
11. (56ฉ)ปวดหรือมีอาการเกร็งในท้อง	136	60.2	66	29.2	5	2.2	.37	.531
12. (56ช)อาเจียนหรือเวียน	156	69.0	43	19.0	5	2.2	.26	.492
13. (80)ฉันเป็นเหยื่อเพื่อสิทธิของตนเอง	48	21.2	107	47.3	61	27.0	1.06	.709
14. (102)ฉันไม่มีใครมีเรียวแรง	140	61.9	72	31.9	6	2.7	.39	.542
15. (112)ฉันกังวลใจ	83	36.7	116	51.3	20	8.8	.71	.624
คะแนนรวม	1508	47.29	1383	43.37	298	9.34	.55	4.71

ตาราง 30 (ข) ค่าสถิติพื้นฐานด้าน Somatic complaints

คะแนน	ความถี่	ร้อยละ	คะแนนเฉลี่ย (ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน)	จุดตัดคะแนน	คะแนนเต็ม
0	3	2.3	9.13(4.71)	7	32
2	5	3.9			
3	2	1.6			
4	6	4.7			
5	11	8.6			
6	14	10.9			
7	11	8.6			
8	13	10.2			
9	9	7.0			
10	8	6.3			
11	7	5.5			
12	10	7.8			
13	9	7.0			
14	9	7.0			
15	3	2.3			
16	1	.8			
18	2	1.6			
19	2	1.6			
20	1	.8			
25	1	.8			
28	1	.8			
รวม	128	100.0			

ผลจากตาราง 30 (ก และ ข) พบว่า วิทยาลัยมีคะแนนด้าน Somatic complaints เฉลี่ย โดยรวมอยู่ในกลุ่มที่มีคะแนนสูงกว่าค่าปกติตามเกณฑ์อ้างอิง

ตาราง 31 (ก) ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนเบี่ยงมาตรฐานของสุขภาพทั่วไป ด้าน Schizoid รายข้อ

ข้อกระทง	จำนวนผู้ตอบ (ร้อยละ)						ค่าเฉลี่ย (SD)	
	0	1	2	3	4	5		
1. (5) ฉันประพฤติตนเหมือนเพศตรงข้าม	160	70.8	55	24.3	5	2.2	.30	.505
2. (11) ฉันพึ่งพาผู้อื่นมากเกินไป	57	25.2	149	65.9	14	6.2	.80	.535
3. (30) ฉันกลัวการไปโรงเรียน	183	81.0	31	13.7	7	3.1	.20	.476
4. (31) ฉันกลัวว่าจะคิดหรือกระทำในสิ่งที่ไม่ดี	90	39.8	106	46.9	25	11.1	.71	.660
5. (32) ฉันรู้สึกว่าคุณต้องไม่มีอะไรบกพร่อง	15	6.6	115	50.9	89	39.4	1.34	.602
6. (40) ฉันได้ยินเสียงหรือเสียงพูดที่คนอื่นไม่คิดว่ามีอยู่จริง	149	65.9	65	28.8	5	2.2	.34	.522
7. (51) ฉันรู้สึกวิงเวียนศีรษะ	63	27.9	133	58.8	25	11.1	.83	.609
8. (52) ฉันรู้สึกผิดมากเกินไป	103	45.6	105	46.5	12	5.3	.59	.594
9. (99) ฉันพะวงกับเรื่องความเรียบร้อยหรือความสะอาดมากเกินไป	34	15.0	144	63.7	43	19.0	1.04	.590
10.(112) ฉันกังวลใจ	83	36.7	116	51.3	20	8.8	.71	.624
คะแนนรวม	937	42.57	1019	46.30	245	11.13		

ตาราง 31 (ข) ค่าสถิติพื้นฐานและช่วงคะแนนจากแบบสอบถามสุขภาพทั่วไป ด้าน schizoid

คะแนน	ความถี่	ร้อยละ	คะแนนเฉลี่ย (ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน)	จุดตัดคะแนน	คะแนนเต็ม
0	2	1.6	5.88(2.79)	5	20
1	4	3.1			
2	4	3.1			
3	13	10.2			
4	16	12.5			
5	15	11.7			
6	30	23.4			
7	15	11.7			
8	15	11.7			
9	5	3.9			
11	4	3.1			
12	2	1.6			
13	2	1.6			
19	1	0.8			
รวม	122	100.0			

ผลจากตาราง 31 (ก และ ข) พบว่า สุขภาพด้าน Schizoid มีคะแนนค่าเฉลี่ยรวม มีคะแนนค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในกลุ่มที่มีคะแนนสูงกว่าค่าปกติตามเกณฑ์อ้างอิง

ตาราง 32 (ก) ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสุขภาพทั่วไป ด้าน *Uncommunicative* รายข้อ

ข้อกระทง	จำนวนผู้ตอบ (ร้อยละ)						ค่าเฉลี่ย (SD)	
	0	1	2	3	4	5		
1. (13)ฉันรู้สึกสับสนหรืองงงวย	79	35.0	117	51.8	23	10.2	.75	.589
2. (42)ฉันชอบอยู่ตามลำพังมากกว่าอยู่กับคนอื่น	83	36.7	107	47.3	31	13.7	.83	.700
3. (65)ฉันไม่ยอมพูด	140	61.9	76	33.6	3	1.3	.34	.493
4. (69)ฉันชอบทำอะไรหลายๆ อย่าง ไม่แสดงให้คนอื่นรู้	129	57.1	78	34.5	12	5.3	.41	.596
5. (71)ฉันระมัดระวังตัวเองหรือประหม่าง่าย	71	31.4	126	55.8	21	9.3	.84	.637
6. (75)ฉันเป็นคนขี้อาย	36	15.9	122	54.0	60	26.5	1.17	.629
7. (80)ฉันยื่นหยัดเพื่อสิทธิของตนเอง	48	21.2	107	47.3	61	27.0	1.09	.732
8. (86)ฉันเป็นคนดี	61	27.0	125	55.3	33	14.6	.88	.623
9. (87)อารมณ์หรือความรู้สึกของฉันเปลี่ยนแปลงกะทันหัน	45	19.9	129	57.1	43	19.0	1.03	.639
10.(88)ฉันพอใจที่จะอยู่กับผู้อื่น	40	17.7	127	56.2	54	23.9	1.13	.632
11.(89)ฉันเป็นคนช่างสงสัย	37	16.4	121	53.5	63	27.9	1.15	.616
12.(102)ฉันไม่มีใครมีเรี่ยวแรง	140	61.9	72	31.9	6	2.7	.34	.553
13.(103)ฉันไม่มีความสุข เสียใจ เศร้า ซึม	94	41.6	106	46.9	20	8.8	.66	.645
14.(111)ฉันหลีกเลี่ยงการเกี่ยวข้องกับบุคคลอื่น	97	42.9	114	50.4	8	3.5	.57	.528
15.(112)ฉันกังวลใจ	83	36.7	116	51.3	20	8.8	.64	.585
คะแนนรวม	1183	36.02	1643	50.03	458	13.95		

ตาราง 32 (ข) ค่าสถิติพื้นฐานและช่วงคะแนนจากแบบสอบถามสุขภาพทั่วไป ด้าน *uncommunicative*

คะแนน	ความถี่	ร้อยละ	คะแนนเฉลี่ย (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน)	จุดตัดคะแนน	คะแนนเต็ม			
0	2	1.6	11.84(4.83)	13	30			
1	1	0.8						
3	1	0.8						
4	2	1.6						
5	5	3.9						
6	3	2.3						
7	6	4.7						
8	11	8.6						
9	10	7.8						
10	13	10.2						
11	10	7.8						
12	6	4.7						
13	15	11.7						
14	11	8.6						
15	4	3.1						
16	7	5.5						
17	8	6.3						
18	4	3.1						
19	2	1.6						
20	1	0.8						
21	1	0.8						
23	1	0.8						
24	3	2.3						
25	1	0.8						
รวม	122	100.0						

ผลจกตาราง 32 (ก และ ข) พบว่า สุขภาพด้าน *Uncommunicative* มีคะแนนค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในกลุ่มค่าปกติตามเกณฑ์อ้างอิง

ตาราง 33 (ก) ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสุขภาพทั่วไป ด้าน *Immature* รายข้อ

ข้อกระทง	จำนวนผู้ตอบ (ร้อยละ)						ค่าเฉลี่ย (SD)	
	0	1	2	3	4	5		
1. (1) ฉันประพฤติดนเด็กกว่าวัย	84	37.2	128	56.6	9	4.0	.66	.554
2. (11) ฉันพึ่งพาผู้ใหญ่มากเกินไป	57	25.2	149	65.9	14	6.2	.80	.535
3. (14) ฉันร้องไห้มาก	116	51.3	88	38.9	17	7.5	.55	.635
4. (19) ฉันพยายามเรียกร้องความสนใจมาก	150	66.4	67	29.6	4	1.8	.34	.511
5. (64) ฉันชอบอยู่กับเด็กที่อายุน้อยกว่ามากกว่าอยู่กับเด็กวัยเดียวกัน	89	39.4	112	49.6	18	8.0	.68	.621
6. (108) ฉันชอบใช้ชีวิตแบบง่ายๆ	22	9.7	50	22.1	148	65.5	1.57	.668
7. (109) ฉันพยายามช่วยผู้อื่นเท่าที่จะทำได้	17	7.5	77	34.1	126	55.8	1.50	.637
คะแนนรวม	535	34.69	671	43.51	336	21.80		

ตาราง 33 (ข) ค่าสถิติพื้นฐานและช่วงคะแนนจากแบบสอบถามสุขภาพทั่วไป ด้าน *immature*

คะแนน	ความถี่	ร้อยละ	คะแนนเฉลี่ย (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน)	จุดตัดคะแนน	คะแนนเต็ม
0	2	1.6	6.28(1.98)	4	14
1	1	0.8			
2	2	1.6			
3	4	3.1			
4	14	10.9			
5	17	13.3			
6	19	14.8			
7	36	28.1			
8	23	18.0			
9	7	5.5			
10	2	1.6			
13	1	0.8			
รวม	128	100.0			

ผลจากตาราง 33 (ก และ ข) พบว่า สุขภาพด้าน *Immature* มีคะแนนค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในกลุ่มที่มีคะแนนสูงกว่าค่าปกติตามเกณฑ์อ้างอิง

ตาราง 34 (ก) ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสุขภาพทั่วไป ด้าน Obsessive - compulsive รายข้อ

ข้อกระทง	จำนวนผู้ตอบ (ร้อยละ)						ค่าเฉลี่ย (SD)	
	0	1	2	3	4	5		
1. (7) ฉันขอบคุณไม่ ใจอวด	68	53.1	56	43.8	4	3.1	.50	.561
2. (9) ฉันหมกมุ่นอยู่กับความคิดอย่างใดอย่างหนึ่งหรือคิดซ้ำๆ อยู่เรื่องเดียว	56	43.8	56	43.8	16	12.5	.69	.684
3. (17) ฉันฝันกลางวันมาก	92	71.9	31	24.2	5	3.9	.32	.546
4. (31) ฉันกลัวว่าจะคิดหรือกระทำในสิ่งที่ไม่ดี	55	43.0	59	46.1	14	10.9	.68	.663
5. (66) ฉันทำอะไรสิ่งหนึ่งซ้ำๆ	80	62.5	40	31.3	8	6.3	.44	.612
6. (83) ฉันสะสมสิ่งของที่ตนเองไม่ต้องการใช้	82	64.1	41	32.0	5	3.9	.40	.566
7. (84) ฉันทำสิ่งที่คนอื่นคิดว่าแปลก	75	58.6	45	35.2	8	6.3	.48	.614
8. (85) ฉันมีความคิดที่คนอื่นคิดว่าแปลก	72	56.3	49	38.3	7	5.5	.49	.602
9. (104) ฉันส่งเสียงเอะอะมากกว่าเด็กคนอื่นๆ	76	59.4	43	33.6	9	7.0	.48	.627
คะแนนรวม	656	56.94	420	36.46	76	6.60		

ตาราง 34 (ข) ค่าสถิติพื้นฐานและช่วงคะแนนจากแบบสอบถามสุขภาพทั่วไป ด้าน obsessive - compulsive

คะแนน	ความถี่	ร้อยละ	คะแนนเฉลี่ย (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน)	จุดตัด คะแนน	คะแนนเต็ม
0	5	3.9	4.47(3.15)	6	18
1	16	12.5			
2	18	14.1			
3	17	13.3			
4	17	13.3			
5	18	14.1			
6	7	5.5			
7	10	7.8			
8	7	5.5			
9	6	4.7			
10	1	0.8			
11	2	1.6			
12	1	0.8			
13	1	0.8			
14	1	0.8			
18	1	0.8			
รวม	128	100.0			

ผลจากตาราง 34 (ก และ ข) พบว่า สุขภาพด้าน Obsessive - compulsive มีคะแนนค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในกลุ่มปกติตามเกณฑ์อ้างอิง

ตาราง 35 (ก) ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคุณภาพทั่วไป ด้าน Hostile Withdrawal รายข้อ

ข้อกระทง	จำนวนผู้ตอบ (ร้อยละ)						ค่าเฉลี่ย (SD)	
	0	1	2	3	4	5		
1. (1)ฉันประพุดิตตนเด็กกว่าวัย	46	35.9	78	60.9	4	3.1	.67	.534
2. (12)ฉันรู้สึกเหงา	37	28.9	70	54.7	21	16.4	.88	.664
3. (20)ฉันทำลายสิ่งของของตนเอง	87	68.0	38	29.7	3	2.3	.34	.524
4. (21)ฉันทำลายสิ่งของของผู้อื่น	106	82.8	21	16.4	1	0.8	.18	.405
5. (25)ฉันเข้ากับเด็กคนอื่นไม่ได้	97	75.8	26	20.3	5	3.9	.28	.531
6. (33)ฉันรู้สึกว่าไม่มีใครรัก	64	50.0	56	43.8	8	6.3	.56	.612
7. (34)ฉันรู้สึกว่าคนอื่นคอยปองร้าย	68	53.1	49	38.3	11	8.6	.55	.650
8. (35)ฉันรู้สึกว่าไม่มีคุณค่าหรือมี ปมด้อย	68	53.1	43	33.6	17	13.3	.60	.714
9. (37)ฉันมักมีเรื่องต่อสู้กับคนอื่น	75	58.6	44	34.4	9	7.0	.48	.627
10.(38)ฉันถูกล้อเลียนมาก	57	44.5	58	45.3	13	10.2	.66	.657
11.(48)ฉันไม่เป็นที่ชอบพอของเด็ก อื่นๆ	70	54.7	55	43.0	3	2.3	.48	.546
12.(62)ฉันเป็นคนเงอะงะ งุ่มง่าม	57	44.5	62	48.4	9	7.0	.63	.615
13.(64)ฉันชอบอยู่เด็กที่อายุน้อยกว่า มากกว่าอยู่กับเด็กวัยเดียวกัน	56	43.8	64	50.0	8	6.3	.63	.602
14.(111)ฉันหลีกเลี่ยงการเกี่ยวข้องกับ บุคคลอื่น	57	44.5	69	53.9	2	1.6	.57	.528
คะแนนรวม	945	52.73	733	40.91	114	6.36		

ตาราง 35 (ข) ค่าสถิติพื้นฐานและช่วงคะแนนจากแบบสอบถามสุขภาพทั่วไป ด้าน Hostile Withdrawal

คะแนน	ความถี่	ร้อยละ	คะแนนเฉลี่ย (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน)	จุดตัด คะแนน	คะแนนเต็ม
0	1	0.8	7.51(4.31)	9	28
1	8	6.3			
2	8	6.3			
3	8	6.3			
4	6	4.7			
5	9	7.0			
6	14	10.9			
7	17	13.3			
8	10	7.8			
9	9	7.0			
10	13	10.2			
11	6	4.7			
12	5	3.9			
13	2	1.6			
14	2	1.6			
15	3	2.3			
16	4	3.1			
17	1	0.8			
20	1	0.8			
24	1	0.8			
รวม	128	100.0			

ผลจากรายการ 35 (ก และ ข) พบว่า สุขภาพด้าน Hostile Withdrawal มีคะแนนค่าเฉลี่ยรวม มีคะแนนค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในกลุ่มที่มีค่าคะแนนปกติตามเกณฑ์อ้างอิง

ตาราง 36 (ก) ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสุขภาพทั่วไป ด้าน Delinquent รายข้อ

ข้อกระทง	จำนวนผู้ตอบ (ร้อยละ)						ค่าเฉลี่ย (SD)	
	0	1	2	3	4	5		
1. (20)ฉันทำลายสิ่งของของตนเอง	141	62.4	75	33.2	5	2.2	.38	.532
2. (21)ฉันทำลายสิ่งของของผู้อื่น	180	79.6	40	17.7	1	0.4	.19	.405
3. (23)ฉันไม่เชื่อฟังเมื่ออยู่โรงเรียน	110	48.7	102	45.1	9	4.0	.54	.575
4. (39)ฉันมีวุ่นวายกับเด็กอื่นที่ก่อเรื่องเดือดร้อน	159	70.4	53	23.5	8	3.5	.31	.538
5. (43)ฉันชอบพูดปดหรือหลอกหลวง	123	54.4	93	41.2	5	2.2	.47	.544
6. (61)ผลการเรียนของฉันไม่ดี	54	23.9	146	64.6	18	8.0	.83	.552
7. (67)ฉันหนีออกจากบ้าน	187	82.7	30	13.3	2	0.9	.16	.387
8. (72)ฉันชอบจุดไฟเผาของที่ไม่ควรเผา	179	79.2	34	15.0	5	2.2	.20	.456
9. (81)ฉันขโมยของในบ้าน	195	86.3	21	9.3	4	1.8	.13	.389
10.(82)ฉันขโมยของนอกบ้าน	207	91.6	10	4.4	2	0.9	.06	.280
11.(101)ฉันหนีเรียนหรือขาดเรียน	134	59.3	83	36.7	3	1.3	.40	.519
12.(105)ฉันใช้เหล้าหรือยาโดยไม่ใช้เพื่อการบำบัดรักษาทางการแพทย์	193	85.4	22	9.7	5	2.2	.15	.413
13.(106)ฉันพยายามที่จะไม่เอาเปรียบคนอื่น	84	37.2	82	36.3	54	23.9	.86	.782
คะแนนรวม	1946	68.09	791	27.68	121	4.23		

คะแนน	ความถี่	ร้อยละ	คะแนนเฉลี่ย (ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน)	จุดตัดคะแนน	คะแนนเต็ม
0	7	5.5	4.40(3.27)	7	36
1	10	7.8			
2	17	13.3			
3	24	18.8			
4	20	15.6			
5	13	10.2			
6	15	11.7			
7	6	4.7			
8	7	5.5			
9	3	2.3			
11	2	1.6			
13	2	1.6			
20	2	1.6			
รวม	128	100.0			

ผลจากตาราง 36 (ก และ ข) พบว่า สุขภาพด้าน Delinquent มีคะแนนค่าเฉลี่ยรวม มีคะแนนค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในกลุ่มที่มีค่าคะแนนปกติตามเกณฑ์อ้างอิง

ตาราง 37 (ก) ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสุขภาพทั่วไป ด้าน Aggression รายข้อ

ข้อกระทง	จำนวนผู้ตอบ (ร้อยละ)						ค่าเฉลี่ย (SD)	
	0	1	2	3	4	5		
1. (3)ฉันเป็นคนช่างได้เตียง	54	23.9	133	58.8	34	15.0	.91	.626
2. (10)ฉันมีความลำบากในการนั่งอยู่นิ่งๆ	84	37.2	109	48.2	27	11.9	.74	.663
3. (16)ฉันใจคับแคบกับผู้อื่น	148	65.5	64	28.3	8	3.5	.36	.553
4. (19)ฉันพยายามเรียกร้องความสนใจมาก	150	66.4	67	29.6	4	1.8	.34	.511
5. (22)ฉันไม่เชื่อฟังพ่อ แม่ ผู้ปกครอง	110	48.7	94	41.6	13	5.8	.55	.607
6. (27)ฉันอิจฉาผู้อื่น	147	65.0	69	30.5	5	2.2	.36	.526
7. (34)ฉันรู้สึกว่าคุณคนอื่นคอยปองร้าย	121	53.5	87	38.5	13	5.8	.51	.608
8. (37)ฉันมักมีเรื่องต่อสู้อกับคนอื่น	131	58.0	74	32.7	14	6.2	.47	.615
9. (41)ฉันทำอะไรโดยไม่มียั้งคิด	62	27.4	119	52.7	18	8.0	.78	.596
10.(45)ฉันประหม่าหรือเครียด	81	35.8	117	51.8	23	10.2	.74	.635
11.(57)ฉันทำร้ายร่างกายผู้อื่น	168	74.3	37	16.4	7	3.1	.24	.500
12.(68)ฉันส่งเสียงร้องกรี๊ดกราดบ่อย	172	76.1	39	17.3	8	3.5	.25	.512
13.(86)ฉันเป็นคนดี	61	27.0	125	55.3	33	14.6	.87	.644
14.(87)อารมณ์หรือความรู้สึกของฉันเปลี่ยนแปลงกะทันหัน	45	19.9	129	57.1	43	19.0	.99	.638
15.(88)ฉันพอใจที่จะอยู่กับคนอื่น	40	17.7	127	56.2	54	23.9	1.06	.651
16. (89)ฉันเป็นคนช่างสงสัย	37	16.4	121	53.5	63	27.9	1.12	.664
17. (90)ฉันสลดหรือใช้คำหยาบ	74	32.7	120	53.1	25	11.1	.78	.635
18. (93)ฉันพูดมากเกินไป	55	24.3	135	59.7	30	13.3	.89	.612
19. (94)ฉันชอบล้อเลียนผู้อื่นมาก	105	46.5	103	45.6	12	5.3	.58	.596
20. (95)ฉันอารมณ์ร้อน	52	23.0	110	48.7	59	26.1	1.03	.710
21. (97)ฉันจะจะทำร้ายผู้อื่น	176	77.9	41	18.1	4	1.8	.22	.458
22. (104)ฉันส่งเสียงเอะอะ มากกว่าเด็กคนอื่น ๆ	130	57.5	77	34.1	13	5.8	.47	.607
คะแนนรวม	2203	45.80	2097	43.60	510	10.60		

ตาราง 37 (ข) ค่าสถิติพื้นฐานและช่วงคะแนนจากแบบสอบถามสุขภาพทั่วไป ด้าน Aggression

คะแนน	ความถี่	ร้อยละ	คะแนนเฉลี่ย (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน)	จุดตัดคะแนน	คะแนนเต็ม
0	1	.8	14.46(6.94)	21	44
1	1	.8			
2	2	1.6			
3	2	1.6			
4	2	1.6			
5	2	1.6			
7	5	3.9			
8	6	4.7			
9	6	4.7			
10	8	6.3			
11	8	6.3			
12	9	7.0			
13	14	10.9			
14	8	6.3			
15	6	4.7			
16	8	6.3			
17	7	5.5			
18	4	3.1			
19	4	3.1			
20	4	3.1			
21	3	2.3			
22	2	1.6			
23	1	.8			
24	4	3.1			
25	2	1.6			
27	2	1.6			
28	4	3.1			
31	1	.8			
36	1	.8			
41	1	.8			
รวม	128	100.0			

ผลจากตาราง 37 (ก และ ข) พบว่า สุขภาพด้าน Aggression มีคะแนนค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในกลุ่มที่มีค่าคะแนนปกติตามเกณฑ์อ้างอิง

ตาราง 38 (ก) ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคุณภาพทั่วไป ด้าน Hyperactive รายข้อ

ข้อกระทง	จำนวนผู้ตอบ (ร้อยละ)						ค่าเฉลี่ย (SD)	
	0	1	2	3	4	5		
1. (1) ฉันประพฤติตนเด็กกว่าวัย	84	37.2	128	56.6	9	4.0	.66	.554
2. (8) ฉันมีความลำบากในการใช้สมาธิหรือสนใจสิ่งใดได้ไม่นาน	59	26.1	128	56.6	30	13.3	.87	.628
3. (10) ฉันมีความลำบากในการนั่งอยู่นิ่งๆ	84	37.2	109	48.2	27	11.9	.74	.663
4. (23) ฉันไม่เชื่อฟังเมื่ออยู่โรงเรียน	110	48.7	102	45.1	9	4.0	.54	.575
5. (41) ฉันทำอะไรโดยไม่ยั้งคิด	62	27.4	119	52.7	18	8.0	.78	.596
6. (44) ฉันชอบกัดเล็บมือตัวเอง	169	74.8	36	15.9	16	7.1	.31	.600
7. (45) ฉันประหม่าหรือเครียด	81	35.8	117	51.8	23	10.2	.74	.635
8. (61) ผลการเรียนของฉันไม่ดี	54	23.9	146	64.6	18	8.0	.83	.552
9. (62) ฉันเป็นคนงอแง รุ่มง่าม	91	40.3	113	50.0	14	6.2	.65	.599
10.(74) ฉันชอบอวดตัว หรือทำตลก	79	35.0	115	50.9	23	10.2	.74	.637
คะแนนรวม	873	40.17	1113	51.22	187	8.61		

ตาราง 38 (ข) ค่าสถิติพื้นฐานและช่วงคะแนนจากแบบสอบถามสุขภาพทั่วไปด้าน Hyperactive รายข้อ

คะแนน	ความถี่	ร้อยละ	คะแนนเฉลี่ย (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน)	จุดตัดคะแนน	คะแนนเต็ม			
0	3	2.3	6.69(3.26)	9	20			
2	5	3.9						
3	13	10.2						
4	12	9.4						
5	12	9.4						
6	23	18.0						
7	14	10.9						
8	13	10.2						
9	11	8.6						
10	9	7.0						
11	3	2.3						
12	4	3.1						
13	2	1.6						
14	1	.8						
15	2	1.6						
20	1	.8						
รวม	128	100.0						

ผลจากตาราง 38 (ก และ ข) พบว่า สุขภาพด้าน Hyperactive มีคะแนนค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในกลุ่มที่มีค่าคะแนนปกติตามเกณฑ์อ้างอิง

ตาราง 39 ค่าสถิติพื้นฐานและช่วงคะแนนด้าน internalizing รายข้อ

คะแนน	ความถี่	ร้อยละ		คะแนน	ความถี่	ร้อยละ	
0	1	.8		32	6	4.7	
1	1	.8		33	4	3.1	
4	1	.8		34	2	1.6	
13	1	.8		35	8	6.3	
14	1	.8		36	3	2.3	
16	2	1.6		37	7	5.5	
17	4	3.1		38	7	5.5	
18	4	3.1		39	2	1.6	
19	4	3.1		40	3	2.3	
20	1	.8		43	4	3.1	
21	3	2.3		44	6	4.7	
22	1	.8		45	4	3.1	
23	4	3.1		46	1	0.8	
24	2	1.6		47	2	1.6	
25	3	2.3		49	2	1.6	
26	6	4.7		50	3	2.3	
27	5	3.9		53	1	0.8	
28	3	2.3		59	1	0.8	
29	6	4.7		61	1	0.8	
30	4	3.1		73	1	0.8	
31	2	1.6		89	1	0.8	
คะแนนเฉลี่ย (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน) = 32.60							
จุดตัดคะแนน = 29 คะแนนเต็ม = 98							

ตาราง 40 ค่าสถิติพื้นฐานและช่วงคะแนนด้าน Externalizing รายข้อ

คะแนน	ความถี่	ร้อยละ		คะแนน	ความถี่	ร้อยละ
0	1	.8		23	7	5.5
2	1	.8		24	5	3.9
4	1	.8		25	4	3.1
5	1	.8		26	6	4.7
6	1	.8		27	2	1.6
7	2	1.6		28	1	.8
8	1	.8		29	3	2.3
9	1	.8		30	2	1.6
10	2	1.6		31	2	1.6
11	1	.8		32	3	2.3
12	5	3.9		33	2	1.6
13	4	3.1		34	2	1.6
14	5	3.9		35	1	.8
15	5	3.9		36	3	2.3
16	7	5.5		38	2	1.6
17	7	5.5		40	2	1.6
18	8	6.3		41	1	.8
19	10	7.8		42	2	1.6
20	4	3.1		48	1	.8
21	4	3.1		63	1	.8
22	4	3.1		71	1	.8
คะแนนเฉลี่ย (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน) = 22.01(10.64)						
จุดตัดคะแนน = 32 คะแนนเต็ม = 80						

2.3 ด้านการปฏิบัติตนตามหลักศาสนา

ตาราง 41 ความเชื่อและการปฏิบัติตนตามหลักศาสนา

ข้อคำถาม	จำนวน (%)	จำนวน (%)	จำนวน (%)	M (SD)	ไม่มี คำตอบ จำนวน (%)
	ไม่มีอิทธิพล เลย	มีอิทธิพล เล็กน้อย	มีอิทธิพล มาก		
1. ความเชื่อและการปฏิบัติ					
ศาสนิกมีอิทธิพลต่อ				1.19	26 (11.5)
ชีวิตประจำวันของนักเรียน	21 (9.3)	120 (53.1)	59 (26.1)	(.605)	
มากน้อยเพียงใด					

ผลจากตาราง 41 พบว่าในด้านผลกระทบด้านการดำเนินชีวิตประจำวัน จากข้อคำถาม "ความเชื่อและการปฏิบัติศาสนิกมีอิทธิพลต่อชีวิตประจำวันของนักเรียนมากน้อยเพียงใด" ส่วนใหญ่ตอบว่ามีอิทธิพลเล็กน้อย ร้อยละ 53.1 รองลงมาตอบว่า มีอิทธิพลมาก ร้อยละ 26.1 และตอบว่า ไม่มีอิทธิพลเลย ร้อยละ 9.3 ตามลำดับ

ตาราง 42 การปฏิบัติศาสนาของนักเรียนที่นับถือศาสนาพุทธในปีที่ผ่านมา

ข้อคำถาม	จำนวน (%)	จำนวน (%)	จำนวน (%)	จำนวน (%)	M (SD)
	ไม่เคยเลย	นานๆ ครั้ง	บ่อยครั้ง	สม่ำเสมอ	
ก. ไปวัดในวันพระ หรือไป ฟังเทศน์ที่วัด	6 (3.0)	135 (66.8)	48 (23.8)	13 (6.4)	1.34 (.643)
ข. สวดมนต์ ไหว้พระทุกวัน	9 (4.5)	67 (33.5)	55 (27.5)	69 (34.5)	1.92 (.926)
ค. ทำบุญ ตักบาตรพระสงฆ์ ตอนเช้า	22 (11.1)	125 (63.1)	42 (21.2)	9 (4.5)	1.19 (.686)
ง. ทำบุญ ตักบาตรพระสงฆ์ หมู่ ในวันสำคัญ หรือไป ร่วมงานบุญประจำปีที่ วัด	13 (6.5)	83 (41.7)	74 (37.2)	29 (14.6)	1.60 (.816)
จ. แหวน หรือมีเครื่องราง ของขลัง พุทธบูชา เช่น พระพุทธรูป รูปพระ เกจิอาจารย์ต่างๆ	46 (24.1)	99 (51.8)	21 (11.0)	25 (13.1)	1.13 (.928)
รวม					1.42 (0.50)

ผลจากตาราง 42 การปฏิบัติศาสนาของนักเรียนที่นับถือศาสนาพุทธในปีที่ผ่านมา ในด้านพฤติกรรมสวดมนต์ไหว้พระทุกวันมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ($M = 1.92$) รองลงมา การทำบุญตักบาตรพระสงฆ์หมู่ ในวันสำคัญ ($M = 1.60$) ส่วนพฤติกรรมที่คะแนนเฉลี่ยน้อยสุด ได้แก่ การแขวน หรือมีเครื่องราง ของขลัง พุทธบูชา ($M = 1.13$)

ตาราง 43 การปฏิบัติศาสนาของนักเรียนที่นับถือศาสนาอิสลามในปีที่ผ่านมา

ข้อคำถาม	จำนวน (%) ไม่เคยเลย	จำนวน (%) นานๆ ครั้ง	จำนวน (%) บ่อยครั้ง	จำนวน (%) เสมอ	M (SD)
ก. ละมาด ตอนเช้าและตอนเย็น ทุกวัน	11 (30.6)	15 (41.7)	6 (16.7)	4 (11.1)	1.08 (.967)
ข. สวดมนต์ทุกวันก่อนมื้ออาหาร	13 (35.1)	9 (24.3)	8 (21.6)	7 (18.9)	1.24 (1.140)
ค. ปฏิบัติอย่างเคร่งครัดในช่วงถือศีลอดรามาตอน	10 (28.6)	8 (22.9)	9 (25.7)	8 (22.9)	1.43 (1.145)
ง. ร่วมสวดมนต์หมู่กับพี่น้องมุสลิม	13 (38.2)	11 (32.4)	7 (20.6)	3 (8.8)	1.00 (.985)
จ. แขวน หรือมีเครื่องรางของขลัง	24 (70.6)	7 (20.6)	1 (2.9)	2 (5.9)	0.44 (.824)
					รวม
					1.05 (0.81)

ผลจากตาราง 43 การปฏิบัติศาสนาของนักเรียนที่นับถือศาสนาอิสลามในปีที่ผ่านมา พฤติกรรมการปฏิบัติอย่างเคร่งครัดในช่วงถือศีลอดรามาตอน มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ($M = 1.43$) รองลงมาสวดมนต์ทุกวันก่อนมื้ออาหาร ($M = 1.24$) ส่วนพฤติกรรมที่คะแนนเฉลี่ยน้อยสุด ได้แก่ การแขวน หรือมีเครื่องรางของขลัง เช่น สัญลักษณ์พระอัลลอร์ ($M = 0.44$)

ตาราง 44 การปฏิบัติศาสนาของนักเรียนที่นับถือศาสนาคริสต์ในปีที่ผ่านมา

ข้อคำถาม	จำนวน (%) ไม่เคยเลย	จำนวน (%) นานๆ ครั้ง	จำนวน (%) บ่อยครั้ง	จำนวน (%) สม่ำเสมอ	M (SD)
ก. สวดมนต์ทุกวัน	5 (10.2)	17 (34.7)	9 (18.4)	18 (36.7)	1.82
ข. ไปโบสถ์ทุกวันอาทิตย์	25 (54.3)	17 (37.0)	3 (6.5)	1 (2.2)	0.57
ค. ศึกษาพระคัมภีร์ หรือ คำสอนของพระเจ้า	20 (42.6)	20 (42.6)	6 (12.8)	1 (2.1)	0.74
ง. ร่วมกิจกรรมของโบสถ์	27 (60.0)	13 (28.9)	4 (8.9)	1 (2.2)	0.53
จ. แขนงหรือมีเครื่องราง ของขลัง เช่น สัญลักษณ์ไม้กางเขน รูปนักบุญต่างๆ	21 (44.7)	13 (27.7)	9 (19.1)	4 (8.5)	0.91
					รวม
					0.90 (0.60)

ผลจากตาราง 44 การปฏิบัติศาสนาของนักเรียนที่นับถือศาสนาคริสต์ในปีที่ผ่านมา พฤติกรรมการสวดมนต์ทุกวัน มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ($M = 1.82$) รองลงมาการแขวนหรือมีเครื่องราง ของขลัง เช่น สัญลักษณ์ไม้กางเขน รูปนักบุญต่างๆ ($M = .91$) ส่วนพฤติกรรมที่คะแนนเฉลี่ยน้อยสุด ได้แก่ ร่วมกิจกรรมของโบสถ์ ($M = .53$)

2.4 ด้านการทำหน้าที่ภายในครอบครัว

ข้อมูลจากตาราง 45 ระบุถึงคะแนนเฉลี่ยการทำหน้าที่ภายในครอบครัวตามการรับรู้ของกลุ่มตัวอย่างนักเรียน (วัยรุ่น) หลังจากเกิดเหตุสึนามิพบว่าเท่ากับ 3.01 จากคะแนนเต็ม 4 แสดงว่าการทำหน้าที่ภายในครอบครัวเป็นไปในทิศทางบวก เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของข้อคำถาม พบว่ากลุ่มตัวอย่างวัยรุ่นให้ความเห็นต่อการทำหน้าที่ภายในครอบครัวของตนสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) การที่สมาชิกทุกคนในครอบครัวของตนมีหน้าที่ในบ้านต้องรับผิดชอบ 2) กลุ่มตัวอย่างวัยรุ่นรู้สึกสมาชิกในครอบครัวของตนต่างมีความไว้วางใจซึ่งกันและกัน และ 3) กลุ่มตัวอย่างวัยรุ่นคิดว่าครอบครัวของตนแสดงความรักใคร่ผูกพันต่อกันเสมอ

ตาราง 45 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรการทำหน้าที่ภายในครอบครัว

ข้อคำถาม	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง จำนวน(%)	ไม่เห็น ด้วย จำนวน (%)	เห็นด้วย จำนวน(%)	เห็นด้วย อย่างยิ่ง จำนวน(%)	M (SD)	ข้อมูลขาด หาย จำนวน(%)
1. สมาชิกในครอบครัวช่วยกันแก้ไข ปัญหาส่วนใหญ่ที่เกิดในบ้านได้	5(2.2)	14(6.2)	125(55.3)	75(33.2)	3.23(.667)	7(3.1)
2. มีการพูดคุยปรึกษากันเสมอว่าวิธี แก้ปัญหาที่ทำไปนั้นได้ผลหรือไม่	1(0.4)	19(8.4)	157(69.5)	42(18.6)	3.10(.538)	7(3.1)
3. เมื่อฉันขอให้คนในครอบครัวทำ อะไรให้ ฉันมักไม่แน่ใจว่าเขาจะทำให้ หรือไม่	22(9.7)	72(31.9)	102(45.1)	23(10.2)	2.58(.811)	7(3.1)
4. ครอบครัวฉันแสดงความผูกพันรัก ใคร่ต่อกันเสมอ	4(1.8)	20(8.8)	111(49.1)	80(35.4)	3.24(.695)	11(4.9)
5. ทุกคนเข้ากันได้หลังผจญภัยพิบัติ	15(6.6)	26(11.5)	123(54.4)	54(23.9)	2.99(.803)	8(3.5)
6. เมื่อเผชิญปัญหาเราจะปรึกษากัน ว่าจะแก้ปัญหายังไง	2(9)	21(9.3)	142(62.8)	54(23.9)	3.13(.603)	7(3.1)
7. บ่อยครั้งที่ฉันไม่สามารถพูดในสิ่งที่ คุณคิดหรือรู้สึกกับคนในครอบครัว	7(3.1)	51(22.6)	130(57.5)	28(12.4)	2.83(.684)	10(4.4)
8. ทุกคนในครอบครัวมีหน้าที่ในบ้าน ต้องรับผิดชอบ	2(9)	18(8.0)	109(48.2)	90(39.8)	3.31(.660)	7(3.1)
9. ทุกคนในครอบครัวแสดงความรู้สึก ทั้งดีและไม่ดีต่อกันอย่างเปิดเผย	22(9.7)	44(19.5)	112(49.6)	40(17.7)	2.78(.863)	8(3.5)
10. คนในครอบครัวจะสนใจฉันก็ ต่อเมื่อเรื่องนั้นเป็นเรื่องสำคัญสำหรับ เขา	35(15.5)	70(31.0)	85(37.6)	28(12.4)	2.49(.912)	8(3.5)
11. สมาชิกในครอบครัวมีความ ไว้วางใจซึ่งกันและกัน	4(1.8)	23(10.2)	97(42.9)	90(39.8)	3.28(.728)	12(5.3)
12. ทุกคนสามารถพูดกัน ตรงไปตรงมาไม่อ้อมค้อม	6(2.7)	23(10.2)	124(54.9)	62(27.4)	3.13(.702)	11(4.9)
13. ครอบครัวของฉันไม่เคยขาด สิ่งจำเป็น เช่น อาหาร เสื้อผ้า ยารักษา โรคหลังภัยพิบัติ	3(1.3)	38(16.8)	126(55.8)	46(20.4)	3.01(.673)	13(5.8)

ข้อคำถาม	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง จำนวน(%)	ไม่เห็น ด้วย จำนวน (%)	เห็นด้วย จำนวน(%)	เห็นด้วย อย่างยิ่ง จำนวน(%)	M (SD)	ข้อมูลขาด หาย จำนวน(%)
14. บางคนในครอบครัวไม่เคยแสดง อารมณ์และความรู้สึกอย่างเปิดเผย หลังภัยพิบัติ	20(8.8)	85(37.6)	98(43.4)	15(6.6)	2.50(.757)	8(3.5)
15. ครอบครัวของฉันรักใคร่ปรองดอง กันดีหลังภัยพิบัติ	5(2.2)	35(15.5)	117(51.8)	55(24.3)	3.05(.720)	14(6.2)
16. บางคนในครอบครัวก็ยุ่งวุ่นวายกับ สมาชิกในครอบครัวคนอื่นมากเกินไป จนน่าอึดอัดใจ	32(14.2)	91(40.3)	76(33.6)	16(7.1)	2.35(.824)	11(4.9)
17. ขณะนี้ครอบครัวของฉันมีความสุข มากพอแล้ว	8(3.5)	43(19.0)	118(52.2)	49(21.7)	2.95(.755)	8(3.5)
18. ครอบครัวของฉันต่างคนต่างอยู่	69(30.5)	69(30.5)	60(26.5)	14(6.2)	2.09(.932)	14(6.2)
19. ครอบครัวของฉันเผชิญหน้ากับ ปัญหาที่เกิดขึ้นร่วมกันได้ดี	8(3.5)	22(9.7)	150(66.4)	36(15.9)	2.99(.647)	10(4.4)
20. ครอบครัวของฉันแก้ปัญหาความ ไม่สบายใจระหว่างกันได้ค่อนข้างดี	7(3.1)	28(12.4)	142(62.8)	39(17.3)	2.99(.665)	10(4.4)
21. แต่ละคนในครอบครัวปฏิบัติ หน้าที่ของแต่ละคนได้อย่างไม่ขาดตก บกพร่อง	6(2.7)	28(12.4)	142(62.8)	40(17.7)	3.00(.654)	10(4.4)
22. ในยามวิกฤติคนในครอบครัว สามารถพึ่งพาอาศัยกันได้	5(2.2)	27(11.9)	120(53.1)	65(28.8)	3.13(.708)	9(4.0)
23. ผู้ใหญ่ในครอบครัวออกคำสั่งหรือ ควบคุมฉันมากเกินไป	23(10.2)	91(40.3)	80(35.8)	22(9.7)	2.47(.817)	9(4.0)
24. ฉันบอกเล่าความทุกข์ใจให้คนใน ครอบครัวฟังได้	9(4.0)	47(20.8)	125(55.3)	34(15.0)	2.86(.725)	11(4.9)
25. ครอบครัวของฉันให้ความสำคัญ ต่อความรู้สึกของสมาชิก	5(2.2)	38(16.8)	129(57.1)	45(19.9)	2.99(.690)	9(4.0)
26. ในครอบครัวของฉันมีความรู้สึกที่ ไม่ดีเกิดขึ้นมากมายหลังเกิดภัยพิบัติ	29(12.8)	78(34.5)	94(41.6)	13(5.8)	2.43(.800)	12(5.3)
27. หลังการสูญเสียชีวิตของฉัน พังทลาย	50(22.1)	91(40.3)	61(27.0)	13(5.8)	2.17(.856)	11(4.9)

ข้อคำถาม	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง จำนวน(%)	ไม่เห็น ด้วย จำนวน (%)	เห็นด้วย จำนวน(%)	เห็นด้วย อย่างยิ่ง จำนวน(%)	M (SD)	ข้อมูลขาด หาย จำนวน(%)
28. การย้ายที่อยู่อาศัยทำให้ฉันรู้สึก เหมือนไม่มีบ้าน	39(17.3)	78(34.5)	75(33.2)	23(10.2)	2.38(.904)	11(4.9)
29. สถานที่อยู่ปัจจุบันมีลักษณะคล้าย บ้านที่ฉันเคยอาศัยอยู่	37(16.4)	61(27.0)	94(41.6)	24(10.6)	2.49(.905)	10(4.4)
30. ฐานะทางการเงินของครอบครัวฉัน อยู่ในสภาวะปกติ	7(3.1)	72(31.9)	110(48.7)	29(12.8)	2.74(.725)	8(3.5)
		คะแนนเฉลี่ย				3.01
		ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน				0.268

2.5 ด้านอารมณ์

ข้อมูลจากตาราง 46 ระบุถึงความสุขในการดำเนินชีวิตประจำวันของกลุ่มตัวอย่างวัยรุ่น พบว่ากลุ่มตัวอย่างได้คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.47 จากคะแนนเต็ม 4 ดีความได้ว่ามีความสุขอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 46 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรความสุขในการใช้ชีวิตประจำวัน

ข้อ ที่	คำถามข้อ ก.	คำถามข้อ ข.	คำถามข้อ ค.	คำถามข้อ ง.	M (SD)
1	ฉันไม่มีความสุขเลย	ฉันมีความสุขดี	ฉันมีความสุขมาก	ฉันมีความสุขอย่างไม่น่าเชื่อ	2.15(.651)
2	ฉันไม่มั่นใจว่าชีวิตข้างหน้าของฉันจะดีหรือไม่	ฉันมั่นใจว่าชีวิตข้างหน้าของฉันจะดี	ฉันมั่นใจว่าชีวิตข้างหน้าของฉันมีเรื่องที่ดี	ฉันมั่นใจว่าชีวิตข้างหน้าของฉันเต็มไปด้วยสิ่งดีที่น่าพึงพอใจที่สุด	2.05(1.022)
3	ฉันไม่ค่อยพึงพอใจสิ่งต่างๆ ในชีวิตของตนเลย	ฉันพึงพอใจสิ่งต่างๆ ในชีวิตของตนอยู่บ้าง	ฉันพึงพอใจมากกับสิ่งต่างๆ ในชีวิตของตน	ฉันพึงพอใจมากที่สุดกับสิ่งต่างๆ ในชีวิตตน	2.32(.788)
4	ฉันไม่เคยกำหนดชีวิตตนเองได้เลย	ฉันกำหนดชีวิตตนเองได้บางเรื่อง	ฉันกำหนดชีวิตตนเองได้เกือบทุกเรื่อง	ฉันกำหนดชีวิตตนเองได้ทุกเรื่อง	2.38(.782)
5	ฉันรู้สึกที่ชีวิตของฉันไม่มีคุณค่าเลย	ฉันรู้สึกที่ชีวิตของฉันมีคุณค่าบ้าง	ฉันรู้สึกที่ชีวิตของฉันมีคุณค่ามาก	ฉันรู้สึกที่ชีวิตของฉันมีคุณค่ามากที่สุด	2.58(.859)
6	ฉันไม่เคยรู้สึกยินดีในสิ่งที่ตนเองเป็น	ฉันรู้สึกยินดีในสิ่งที่ตนเองเป็นอยู่บ้าง	ฉันรู้สึกยินดีมากที่สุดในเรื่องที่ตนเองเป็น	ฉันรู้สึกยินดีที่สุดในสิ่งที่ตนเองเป็น	2.60(.908)
7	ฉันไม่เคยมีอำนาจควบคุมสถานการณ์ต่างๆ ในชีวิตเลย	ฉันรู้สึกว่าตนมีอำนาจควบคุมสถานการณ์ต่างๆ ในชีวิตเป็นบางครั้ง	ฉันรู้สึกว่าตนมีอำนาจควบคุมสถานการณ์ต่างๆ ในชีวิตบ่อยครั้ง	ฉันรู้สึกว่าตนมีอำนาจควบคุมสถานการณ์ต่างๆ ในชีวิตเสมอๆ	2.40(.882)
8	ฉันรู้สึกว่าการทำงานต่างๆ เป็นเรื่องยาก	ฉันรู้สึกว่าการทำงานต่างๆ เป็นเรื่องค่อนข้างง่าย	ฉันรู้สึกว่าการทำงานต่างๆ เป็นเรื่องง่าย	ฉันรู้สึกว่าการทำงานต่างๆ เป็นเรื่องง่ายดาย	2.20(.923)
9	ชีวิตของฉันไม่เคยราบรื่น	ชีวิตของฉันราบรื่นเป็นบางครั้ง	ชีวิตของฉันราบรื่นบ่อยครั้ง	ชีวิตของฉันราบรื่นลงตัวที่สุด	2.38(.802)

ตาราง 46 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรความสุขในการใช้ชีวิตประจำวัน

ข้อ ที่	คำถามข้อ ก. (จำนวนร้อยละ)	คำถามข้อ ข. (จำนวนร้อยละ)	คำถามข้อ ค. (จำนวนร้อยละ)	คำถามข้อ ง. (จำนวนร้อยละ)	ค่าเฉลี่ย (SD)	ข้อมูล ขาด หาย
10.	ฉันมักจะไม่ สนใจผู้อื่น	ฉันสนใจผู้อื่นบ้าง	ฉันมักสนใจผู้อื่น มาก	ฉันมักสนใจผู้อื่น อย่างจริงจัง	2.51(.832)	12(5.3)
11.	ฉันพบว่าการ ตัดสินใจเป็น เรื่องยาก	ฉันพบว่าการ ตัดสินใจบางเรื่อง เป็นเรื่องค่อนข้าง ง่าย	ฉันพบว่าการ ตัดสินใจบาง เรื่องเป็นเรื่องง่าย	ฉันพบว่าการ ตัดสินใจบาง เรื่องเป็นเรื่อง ง่ายตาย	2.17(.917)	10(4.4)
12.	ฉันไม่เคยตื่น นอนด้วย ความรู้สึกสดชื่น เลย	ฉันตื่นนอนด้วย ความรู้สึกสดชื่น เป็นบางครั้ง	ฉันตื่นนอนด้วย ความรู้สึกสดชื่น บ่อยครั้ง	ฉันตื่นนอนด้วย ความรู้สึกสดชื่น ทุกครั้ง	2.48(.890)	11(4.9)
13.	ฉันไม่รู้สึก กระปรี้กระเปร่า เลย	ฉันรู้สึก กระปรี้กระเปร่า เป็นบางครั้ง	ฉันรู้สึก กระปรี้กระเปร่า บ่อยครั้ง	ฉันรู้สึก กระปรี้กระเปร่า ตลอดเวลา	2.41(.850)	8(3.5)
14.	ฉันไม่เคยคิดถึง ความงามของสิ่ง ต่างๆ รอบตัว	ฉันเห็นความงาม ในบางสิ่ง บางอย่างรอบตัว	ฉันเห็นความงาม ในเกือบทุกสิ่งทุก อย่างรอบตัว	ฉันเห็นความงาม ในทุกสิ่งทุกอย่าง รอบๆ ตัว	2.49(.852)	10(4.4)
15.	ฉันไม่เคยรู้สึก กระตือรือร้นเลย	ฉันรู้สึกค่อนข้าง กระตือรือร้น	ฉันรู้สึก กระตือรือร้นมาก	ฉันรู้สึก กระตือรือร้น อย่างเต็มที่	2.45(.772)	12(5.3)
16.	ฉันรู้สึกตนเองว่า สุขภาพไม่ดีเลย	ฉันรู้สึกตนเองว่า สุขภาพดีปาน กลาง	ฉันรู้สึกตนเองว่า สุขภาพแข็งแรงดี	ฉันรู้สึกตนเองว่า สุขภาพแข็งแรง ที่สุด	2.60(.819)	11(4.9)
17.	ฉันไม่เคยมี ความรู้สึกที่ดีต่อ ใครเลย	ฉันมีความรู้สึกที่ ดีต่อคนอื่นบ้าง	ฉันมีความรู้สึกที่ ดีต่อคนอื่นมาก	ฉันมีความรู้สึกที่ ดีต่อคนทุกคน	2.77(.874)	14(6.2)
18.	ฉันไม่เคยรู้สึก เบิกบานใจเลย	ฉันรู้สึกเบิกบาน ใจบางครั้ง	ฉันรู้สึกเบิกบาน ใจบ่อยครั้ง	ฉันรู้สึกเบิกบาน ใจตลอดเวลา	2.78(.869)	15(6.6)

ตาราง 46 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรความสุขในการใช้ชีวิตประจำวัน

ข้อ ที่	คำถามข้อ ก.	คำถามข้อ ข.	คำถามข้อ ค.	คำถามข้อ ง.	M (S.D)	ข้อมูลขาด หาย
19.	ฉันไม่เคยมีความทรงจำ ในอดีตที่เป็นสุขเลย	ฉันมีความทรงจำใน อดีตที่เป็นสุขอยู่บ้าง	ฉันมีความทรงจำ ในอดีตที่เป็นสุข เป็นส่วนใหญ่	เหตุการณ์ทั้งหมดในอดีต ของฉันเป็นความทรงจำที่ เป็นสุขอย่างยิ่ง	2.59(.897)	11(4.9)
20.	ฉันไม่เคยจัดสรรเวลา เพื่อทำสิ่งต่างๆ ตามที่ ฉันตั้งใจได้เลย	ฉันจัดสรรเวลาเพื่อ ทำสิ่งต่างๆ ตามที่ฉัน ตั้งใจได้บ้าง	ฉันจัดสรรเวลาเพื่อ ทำสิ่งต่างๆ ตามที่ ฉันตั้งใจได้เป็น อย่างดี	ฉันจัดสรรเวลาเพื่อทำสิ่ง ต่างๆ ตามที่ฉันตั้งใจได้ทุก เรื่องตามต้องการ	2.51(.853)	15(6.6)
21.	ฉันไม่เคยได้ทำในสิ่งที่ ฉันต้องการจะทำ	ฉันได้ทำบางสิ่งที่ฉัน ต้องการจะทำ	ฉันได้ทำหลายสิ่ง ที่ฉันต้องการจะทำ	ฉันได้ทำทุกสิ่งที่ฉันต้องการ จะทำ	2.62(.922)	10(4.4)
22.	ฉันไม่เคยรู้สึกสนุกเมื่อ อยู่กับผู้อื่น	ฉันรู้สึกสนุกบ้าง บางครั้งเมื่ออยู่กับ ผู้อื่น	ฉันรู้สึกสนุก บ่อยครั้งเมื่ออยู่กับ ผู้อื่น	ฉันรู้สึกสนุกอยู่เสมอเมื่ออยู่ กับผู้อื่น	2.77(.942)	16(7.1)
23.	ฉันมั่นใจว่าชีวิตข้างหน้า ของฉันคงจะดี	ฉันมั่นใจว่าชีวิต ข้างหน้าของฉันมี เรื่องที่ดี	ฉันมั่นใจว่าชีวิต ข้างหน้าของฉัน เต็มไปด้วยสิ่งดีที่ น่าพึงพอใจที่สุด	ฉันทำให้คนอื่นรำเริงได้ เสมอ	2.38(1.013)	17(7.5)
24.	ฉันไม่เคยมีภาระใดๆ ต้องรับผิดชอบในชีวิต	ฉันมีภาระต้อง รับผิดชอบในชีวิตอยู่ บ้าง	ฉันมีภาระต้อง รับผิดชอบในชีวิต อยู่มาก	ฉันมีภาระต้องรับผิดชอบใน ชีวิตอยู่เสมอ	2.65(.927)	22(9.7)
25.	ชีวิตของฉันไม่มี เป้าหมายและ ความหมายใดๆ เลย	ชีวิตของฉันมี เป้าหมายและ ความหมายอยู่บ้าง	ชีวิตของฉันมี เป้าหมายและ ความหมายอยู่ มาก	ชีวิตของฉันเต็มเปี่ยมไป ด้วยเป้าหมายและ ความหมาย	2.59(.902)	11(4.9)
26.	ฉันไม่เคยคิดว่าโลกนี้น่า อยู่	ฉันคิดว่าโลกนี้ ค่อนข้างน่าอยู่	ฉันคิดว่าโลกนี้น่า อยู่มาก	ฉันคิดว่าโลกนี้น่าอยู่เป็น ที่สุด	2.75(.914)	12(5.3)
27.	ฉันหัวเราะน้อยครั้งมาก	ฉันหัวเราะค่อนข้าง บ่อย	ฉันหัวเราะ บ่อยครั้ง	ฉันหัวเราะอยู่เสมอ	2.85(.959)	12(5.3)
28.	ฉันไม่เคยคิดว่าตนเองมี เสน่ห์เลย	ฉันคิดว่าตนเองเป็น คนมีเสน่ห์อยู่บ้าง	ฉันคิดว่าตนเอง เป็นคนมีเสน่ห์มาก	ฉันคิดเสมอว่าตนเองมี เสน่ห์ที่สุด	2.20(.934)	12(5.3)
29.	ฉันพบว่าสิ่งรอบตัวล้วน น่าเบื่อ	ฉันพบว่าสิ่งรอบ ตัวบางเรื่องน่าสนใจ	ฉันพบว่าสิ่ง รอบตัวเป็นเรื่องน่า สนุก	ฉันพบว่าสิ่งรอบตัวล้วนทำ ให้ฉันเพลิดเพลินใจ	2.59(.972)	11(4.9)
คะแนนเฉลี่ย (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน)					2.47(0.431)	

ตอนที่ 4 ความต้องการความช่วยเหลือและผลกระทบของภัยพิบัติสึนามิในผู้ปกครอง

กลุ่มตัวอย่างผู้ปกครองจำนวน 187 คน มีค่าอายุโดยเฉลี่ยประมาณ 39 ปี มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 9.95 ปี กลุ่มตัวอย่างผู้ปกครองเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง โดยเป็นเพศชายจำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 65.2 เป็นผู้ปกครองนักเรียนชั้น ป. 3 มากที่สุด จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 17.1 นับถือศาสนาพุทธเป็นส่วนมากจำนวน 167 คน คิดเป็นร้อยละ 89.3 กลุ่มตัวอย่างโดยส่วนมากแต่งงานแล้วมากกว่าร้อยละ 58 หรือจำนวน 110 คน และมีบุตรประมาณ 1 คน มีสมาชิกประมาณ 4 คน กลุ่มตัวอย่างผู้ปกครองประกอบอาชีพรับจ้าง (ในรีสอร์ทและโรงแรม) มากที่สุด จำนวน 56 คน หรือประมาณร้อยละ 30 และมีรายได้อยู่ระหว่าง 5,001 ถึง 10,000 มากที่สุดจำนวน 103 คิดเป็นร้อยละ 55.1

1. ผลกระทบของภัยพิบัติสึนามิในผู้ปกครอง

1.1 ประสบการณ์ภัยพิบัติสึนามิ วิทยุวันนี้ประสบการณ์ภัยพิบัติสึนามิ โดยเฉลี่ย 5 ข้อใน 11 ข้อ โดยมีร้อยละ 50 รายงานว่าพวกเขามีญาติพี่น้องอย่างน้อยหนึ่งคนเสียชีวิต และที่สำคัญเกือบหนึ่งในห้าที่ระบุว่าพวกเขาสูญเสียบุคคลอันเป็นที่รัก เช่น พ่อ แม่ พี่น้องร่วมสายเลือด ดังปรากฏตามตารางที่ 45

ตาราง 47 ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสบการณ์ภัยพิบัติสึนามิในวิทยุวันนี้

ข้อคำถาม	ไม่ใช่ (%)	ใช่ (%)	ข้อมูลขาดหาย จำนวน (%)
1. ฉันได้รับบาดเจ็บร่างกาย และต้องพบแพทย์	160(70.8)	55(24.3)	11(4.9)
2. คนในครอบครัวของฉันได้รับบาดเจ็บทางร่างกายและต้องพบแพทย์	11(52.7)	96(42.5)	11(4.9)
3. ฉันเห็นคนอื่น (ไม่ใช่คนในครอบครัวของฉัน) ได้รับบาดเจ็บทางร่างกาย และต้องพบแพทย์	48(21.2)	165(73.0)	13(5.8)
4. ฉันเห็นคนตาย	70(31.0)	144(63.7)	12(5.3)
5. ฉันเห็นซากปรักหักพังของบ้านเรือน ยานยนต์ และเรือ	44(19.5)	171(75.7)	11(4.9)

6. ครอบครัวของฉันสูญเสียบ้าน ที่อยู่อาศัย	120(53.1)	95(42.0)	11(4.9)
7. ครอบครัวของฉันสูญเสียเรือ	150(66.4)	65(28.8)	11(4.9)
8. ครอบครัวของฉันสูญเสียทรัพย์สินอื่นๆ (จักรยานยนต์ หรือของมีค่าอื่นๆ)	88(38.9)	126(55.8)	12(5.3)
9. ฉันสูญเสียญาติอย่างน้อย 1 คน แต่ไม่มีใครในครอบครัวสูญเสีย	101(44.7)	114(50.4)	11(4.9)
10. ฉันสูญเสียพี่น้องร่วมบิดามารดา แต่บิดามารดาอยู่ครบ	172(76.1)	43(19.0)	11(4.9)
11. ฉันสูญเสียบิดา/มารดาหรือทั้งคู่	170(75.2)	44(19.5)	12(5.3)
คะแนนเฉลี่ย (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน)	5.17(2.24)		

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้สัมภาษณ์ผู้ปกครอง จำนวน 22 คนและพบว่าผลกระทบด้านจิตใจของผู้ปกครอง แบ่งเป็น (1) ภาวะเครียดที่ยังฝังอยู่ในจิตใจ หมายถึง เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทำให้เกิดภาวะเครียดทางจิตใจ ถึงแม้เวลาจะผ่านไป ก็ยังมีความรู้สึกเศร้าลึกๆอยู่ในใจ มีความคิดถึงผู้เป็นที่รักโดยเฉพาะลูกและหลานของตนที่เสียชีวิตไปแล้ว และ (2) ความวิตกกังวลเกี่ยวกับอนาคตของตนสู่ลูกหลาน ในปัจจุบัน ความต้องการที่นึกถึงลำดับแรก คือ มีความรู้สึกเป็นห่วงลูกและหลานที่ยังมีชีวิตอยู่ ต้องการหาทุนการศึกษาสำหรับหลาน ต้องการผู้อุปการะสำหรับเด็กกำพร้า ต้องการให้ลูกมีงานทำ ส่วนความต้องการในลำดับต่อมา คือ ต้องการรักษาสุขภาพอย่างต่อเนื่อง และการสร้างพลังใจให้เข้มแข็ง ดังนี้

1) **ภาวะเครียดที่ยังฝังอยู่ในจิตใจ** ถึงแม้ผู้สูงอายุจะประสบภัยพิบัติสึนามิผ่านมาเป็นระยะเวลาถึง 4 ปีแล้วก็ตาม ภาวะจิตและอารมณ์ของผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนี้ ยังมีความเจ็บปวดฝังใจกับความรู้สึกสูญเสียอย่างมาก ส่วนใหญ่ผู้ให้ข้อมูลรายงานว่า เป็นภาวะของใจที่เจ็บปวดฝังอยู่ในใจ มีความรู้สึกเศร้าลึกๆอยู่ในใจ ยังรู้สึกคิดถึงผู้เป็นที่รักที่จากไป ถึงแม้เหตุการณ์ภัยพิบัติสึนามิเกิดขึ้นนานมาแล้ว 4 ปี ความรู้สึกคิดถึงโดยเฉพาะคิดถึงลูกและหลานที่เสียชีวิตไปแล้ว ยังคงมีอยู่ ความรู้สึกเจ็บปวดหรือทุกข์ทรมานทางจิตใจของผู้ให้ข้อมูล ส่วนใหญ่ได้รับการรักษาเยียวยาจากบุคลากรที่มสุขภาพ หน่วยงาน และองค์กรต่างๆ อย่างเพียงพอ ขณะนี้ ผู้ให้ข้อมูลสามารถประกอบอาชีพ เลี้ยงครอบครัวได้ แต่ภาวะสุขภาพที่เป็นโรคต่างๆ ยังคงหลงเหลืออยู่ และผลของภัยพิบัติสึนามิ ส่งผลต่อสุขภาพกายจิตใจและอารมณ์ภายหลังประสบภัยพิบัติสึนามิซึ่ง

ต้องการรักษาต่อเนื่อง ภาวะเครียดที่ฝังอยู่ในจิตใจนี้ เป็นสิ่งที่ไม่สามารถลืมได้ แม้เวลาจะผ่านไปนานเท่าใดก็ตาม ดังตัวอย่างคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูลต่อไปนี้

“ความเครียดอันนี้ก็บอกไม่ถูกเหมือนกัน มันเริ่มจากหงุดหงิดก่อน ไม่ได้ตั้งใจซักอย่างมันก็เครียด แต่เครียดเราก็อยาเครียดให้มันมากจนเกินไปเพื่อให้ลูกของเราสบายใจ ถ้าเรานั่งซึ่มนั่งร้อง พอลูกเห็นเดียวเขาก็ไม่สบายใจ”

“ก็ยังคิดถึงลูกเมียอยู่เรื่อย ว่าไม่มีใครทำกับข้าวให้ แต่ก่อนเคยอยู่กันพร้อมหน้าพร้อมตา

ถ้าพวกเขาอยู่ก็คงสบายกว่านี้ มันเหมือนขาดอะไรไปหลายๆ อย่าง นานๆ ครั้งยังคิดว่า ลูกเมียยังไม่ตาย คิดแล้วนั่งเศร้า”

“คิดเรื่องสีนามีที่ทำให้ลูกตายเมียตาย หลานตาย เมื่อก่อนฐานะดีกว่านี้ ทุกวันนี้ทำงานไม่ได้ เมื่อก่อนออกหาปลา กลับเข้ามารับเหมาก่อสร้าง แต่ตอนนี้ไม่ได้ทำงานอะไร ก็คิดได้ออกกำลังกายก็ดี แต่ตอนนี้ไม่ได้ทำงานร่างกายทรุดโทรม ก็อยู่ไปอย่างนั้นๆ ความสุขมันอยู่ที่จิตใจ ... มันไม่ลืมเรื่องลูกเมีย ลูกหลานที่จากไป มันลืมไม่ได้... ลืมไม่ได้ คิดอยู่ทุกวัน ... หลังสร้างบ้านได้ปีกว่าๆ ก็พังหมด ... หลังนี้เขาสร้างให้แต่หลังเล็ก ... ที่ได้ใหญ่เท่านี้เพราะสร้างเอง ... ขออุปการณ์ของเขาแล้วสร้างเอง”

“ยังคิดถึงลูก ทำให้ออนไม่หลับ ต้องอาศัยยานอนหลับทุกคืน อารมณ์หงุดหงิดง่าย เดินไป เดินมา”

“ตอนนี้ถ้านึกถึงก็น้ำตาไหลทุกที มันก็ผ่านมา 3-4 ปี แล้ว แต่ก็ยังนึกถึงตลอด เราชักที่สุดในบรรดาลูก มันนิสัยดี ช่วยเหลืองานบ้าน”

“ก็มีแค่โรคความดันอย่างเดียว ก็กินยา ก็กินตลอด กินมา 2 ปีแล้ว เมื่อก่อนไม่เป็น พังมาเป็นหลังสีนามี คิดถึงลูกบ้าง คิดถึงหลานบ้าง เป็น (โรคความดัน) มา 2 ปีได้

“มาอยู่ที่นี้ 30 กว่าปีแล้วไม่เคยเข้าโรงพยาบาล อาจเป็นเพราะเราเครียดด้วย”

“ใจนะสิ้นประจำแต่พยายามทน บางทีมีร้องไห้ ถ้าใครพูดหน่อยก็ร้อง ไม่รู้เหมือนกัน

“อยู่ดีๆ (น้ำตา) ก็ซึมไหลออกมา ตอนนี้ยังเป็นใจสั่นอยู่ เมื่อก่อน (ก่อนคลื่นยักษ์) ไม่เป็น เป็นหลังคลื่นสีนามีแล้ว เวลาใจสั่น มันมีนๆ เหมือนจะเป็นลมงานก็ไม่อยากทำ”

"สภาพของใจ บางครั้งใจหายๆ ใจหงุดหงิดมาก เป็นลมบ่อยๆ บางครั้งเป็น 5-6 วัน

ก่อนหน้าคลื่นไม่ค่อยเป็น แต่หลังเป็นคลื่นแล้วเป็น เป็นครั้งหนึ่ง 5-6 วัน มันเหมือนคล้ายจะชัก รู้สึกใจหายๆ แล้วจะคลื่นได้อาเจียน อาการคลื่นไส้จะเป็นบ่อยมาก เวลาคลื่นไส้ต้องรีบหายมารับประทาน ถ้าหายารับประทานไม่ทัน จะไม่รู้เรื่อง มันเหมือนใจจะขาด มันเหมือนจะขาดใจตาย มีอาการเป็นลม แล้วจะคลื่นได้อาเจียน

รับประทานอาหารไม่ได้ เบื่ออาหาร รู้สึกไม่สบายใจ เราทำอะไรไม่ได้ อยู่กินสร้างความลำบากให้กับลูก ถ้าเราตายไปก็จะได้หมดเวรหมดกรรมไป ทำอะไรไม่ได้มันขัดใจ ไม่เหมือนสมัยก่อนที่ยังหนุ่มแน่น เราทำได้ทุกอย่าง แต่ตอนนี้เหมือนคนพิการทำอะไรไม่ได้ พอมาแก่แล้วขัดใจที่ทำอะไรไม่ได้"

2) ความวิตกกังวลเกี่ยวกับอนาคตของลูกหลาน ผู้สูงอายุนำปัญหาด้านจิตใจอีกประการหนึ่งของพวกเขา คือ ความรู้สึกวิตกกังวลเป็นห่วงลูกและหลานที่ยังมีชีวิตอยู่ ต้องการหาทุนการศึกษาสำหรับหลาน ต้องการผู้อุปการะสำหรับเด็กกำพร้า ต้องการให้ลูกมีงานทำ ส่วนความต้องการในลำดับต่อมา คือ ต้องการรักษาสุขภาพอย่างต่อเนื่อง และการสร้างพลังใจให้เข้มแข็ง ในปัจจุบัน ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่รายงานว่า รู้สึกเป็นห่วงลูกและหลานที่ยังมีชีวิตอยู่ เนื่องจาก ลูกยังไม่มีการทำงาน ต้องการให้ลูกสามารถเลี้ยงตัวเองได้ ผู้ให้ข้อมูลบางรายรู้สึกกังวลด้วยความเป็นห่วงหลานที่ยังอายุน้อยๆ ที่ยังช่วยตัวเองไม่ได้ ต้องการให้หลานได้รับทุนการศึกษาไปตลอด จนกระทั่งสำเร็จการศึกษา บางรายต้องการหาผู้อุปการะสำหรับเด็กกำพร้า ดังตัวอย่างคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูลต่อไปนี้

"กังวลเรื่องความลำบากในครอบครัว ...ลูกหลานก็กำลังเรียน คิดไปเรื่อยเปื่อย ยากจนไม่มีเงินทอง คิดแต่ว่าอยากให้ลูกหลานได้เรียนเท่านั้น หลานก็เรียนสูงขึ้น ค่าใช้จ่ายก็มากขึ้น"

"ห่วงที่เขาไม่มีแม่ ห่วงสารพัด นึกจนบางที่ถึงตี 2 - ตี 3 ก็ห่วงเรื่องหลาน ถ้าเราตายไปหลานจะอยู่อย่างไร ...ผมเอาหลานมาเลี้ยง ตั้งแต่ยังเล็ก แม่มันตาย เราเอามาเลี้ยงก็ยืนได้ ก็เดินได้ดี เป็นห่วง เรื่องหลานตอนนี้มันยังเล็ก ถ้ามัน 15-16 ปี มันช่วยตัวเองได้ ก็ไม่ค่อยห่วง ตอนนี้นั้น 4-5 ปี ยังช่วยตัวเองไม่ได้"

"มันก็ห่วงอยู่อย่างเดียว เรื่องอนาคตลูกบางคนใช้ชีวิตมันยังไม่ถึงฝั่ง คนเรามันไม่มีปัญญา

ทำอะไรไม่ระมัดระวัง ไม่รัดกุม"

"เป็นห่วงหลาน กลัวว่าไม่ได้เรียน ต้องการให้หลานเรียนจนจบ อยากรได้ทุนการศึกษา

อยากให้ช่วยเด็กๆ เพราะเรามันแก่แล้ว เราก็ไม่รู้จะช่วยยังไง อยากรให้ช่วยเรื่องเงินที่จะได้ดูแลหลานๆ"

"เป็นห่วงสุขภาพของลูก พอได้เงินมาก็กินเหล้า การงานก็เสีย สุขภาพก็เสีย อยากรให้ลูกเรียนจบ มีงานทำ ให้มีกินมีใช้"

บางครั้ง ก็ห่วงสุขภาพของฉัน เหมือนกัน ...ก็โรคของคนแก่ สุขภาพก็ระดับระดับกลางๆ เจ็บป่วยไม่รุนแรง ไปเอายาที่โรงพยาบาลทุกเดือน"

"ได้หมอมารักษาที่ดีขึ้นพอทำงานได้ตอนนี้ก็ยังขาดยาไม่ได้เลย"

"มีแพทย์มาดูแลให้ ให้ยามารับประทาน ถ้าแพทย์ไม่มารักษาคงเป็นบ้ากันไปหมดแล้ว"

1.2 ด้านสุขภาพ

ข้อมูลจากตารางที่ 48 ระบุถึงสุขภาพทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างผู้ปกครอง โดยจำแนกผลกระทบด้านสุขภาพออกเป็น 6 ด้าน ได้แก่ ความเจ็บป่วยทั่วไป (general illness) ความบกพร่องในการปฏิบัติหน้าที่ในสังคม (social dysfunction) อาการซึมเศร้ารุนแรง (severe depression) การสูญเสียการยอมรับนับถือตนเอง (loss of self-esteem) อาการนอนหลับไม่สนิท (sleep disturbance) และการสูญเสียความสนใจในสิ่งต่างๆ (loss of interest) โดยในแต่ละด้านจะมีคะแนนเต็ม 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ด้านการสูญเสียการยอมรับนับถือตนเองได้คะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด โดยคะแนนที่สูงบ่งบอกถึงความรู้สึกทางบวก ดังนั้นจากตารางที่ 4.1 จึงสามารถสรุปได้ว่ากลุ่มตัวอย่างผู้ปกครองมีปัญหาเรื่องความเจ็บป่วยทั่วไปมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ปัญหาความบกพร่องในการปฏิบัติหน้าที่ในสังคม และในลำดับสามได้แก่ปัญหานอนหลับไม่สนิท

ตารางที่ 48 ความถี่ คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแต่ละองค์ประกอบในมาตร GHQ (N=187)

ด้าน	M	SD	จำนวนผู้ได้คะแนนต่ำกว่า 2 คะแนน	ร้อยละผู้ได้คะแนนต่ำกว่า 2 คะแนน
1. ความเจ็บป่วยทั่วไป	2.61	0.73	39	21.4
2. ความบกพร่องในการปฏิบัติหน้าที่ ในสังคม	2.67	0.61	19	10.3
3. อาการซึมเศร้ารุนแรง	2.93	1.03	37	19.9
4. การสูญเสียการยอมรับนับถือ ตนเอง	3.15	2.58	48	25.7
5. อาการนอนหลับไม่สนิท	2.80	0.83	28	15.0
6. การสูญเสียความสนใจในสิ่งต่างๆ	2.94	2.18	44	23.5

1.3 ด้านการทำหน้าที่ภายในครอบครัว

ข้อมูลจากตารางที่ 49 ระบุว่าถึงคะแนนเฉลี่ยการทำหน้าที่ภายในครอบครัวตามการรับรู้ของกลุ่มตัวอย่างผู้ปกครอง หลังจากเกิดเหตุสึนามิพบว่าเท่ากับ 2.92 จากคะแนนเต็ม 4 แสดงว่า การทำหน้าที่ภายในครอบครัวเป็นไปในทิศทางบวก เมื่อพิจารณาในรายข้อพบว่า ข้อมูลจากคะแนนเฉลี่ยกลุ่มตัวอย่างผู้ปกครองเห็นด้วยกับข้อ 1 "สมาชิกในครอบครัวช่วยกันแก้ไขปัญหาส่วนใหญ่ที่เกิดในบ้านได้" รองลงมาได้แก่ข้อ 4 "ครอบครัวฉันแสดงความผูกพันรักใคร่ต่อกันเสมอ" และข้อ 19 "ครอบครัวของฉันเผชิญหน้ากับปัญหาที่เกิดขึ้นร่วมกันได้ดี"

ตารางที่ 49 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรการทำหน้าที่ภายในครอบครัว
(n=187)

ข้อกระทง	M (SD)
1. สมาชิกในครอบครัวช่วยกันแก้ไขปัญหาส่วนใหญ่ที่เกิดขึ้นในบ้านได้	3.29(.56)
2. มีการพูดคุยปรึกษากันเสมอว่าวิธีแก้ปัญหานั้นทำไปนั้นได้ผลหรือไม่	3.24(.56)
3. เมื่อฉันขอให้คนในครอบครัวทำอะไรให้ ฉันมักไม่แน่ใจว่าเขาจะทำให้หรือเปล่า	2.48(.79)
4. ครอบครัวฉันแสดงความผูกพันรักใคร่ต่อกันเสมอ	3.28(.64)
5. ทุกคนเข้ากันได้หลังผจญภัยพิบัติ	3.20(.67)
6. เมื่อเผชิญปัญหาเราจะปรึกษากันว่าจะแก้ปัญหาลike อย่างไร	3.20(.59)
7. บ่อยครั้งที่ฉันไม่สามารถพูดในสิ่งที่ฉันคิดหรือรู้สึกกับคนในครอบครัว	2.45(.77)
8. ทุกคนในครอบครัวมีหน้าที่ในบ้านต้องรับผิดชอบ	3.20(.57)
9. ทุกคนในครอบครัวแสดงความรู้สึกทั้งดีและไม่ดีต่อกันอย่างเปิดเผย	3.02(.54)
10. คนในครอบครัวจะสนใจฉันก็ต่อเมื่อเรื่องนั้นเป็นเรื่องสำคัญสำหรับเขา	2.51(.77)
11. สมาชิกในครอบครัวมีความไว้วางใจซึ่งกันและกัน	3.21(.60)
12. ทุกคนสามารถพูดกันตรงไปตรงมา ไม่อ้อมค้อม	3.23(.62)
13. ครอบครัวของฉันไม่เคยขาดสิ่งจำเป็นเช่น อาหาร เสื้อผ้า ยารักษาโรคหลังภัยพิบัติ	3.18(.67)
14. บางคนในครอบครัวไม่เคยแสดงอารมณ์และความรู้สึกอย่างเปิดเผยหลังภัยพิบัติ	2.54(.74)
15. ครอบครัวของฉันรักใคร่ปรองดองกันดีหลังภัยพิบัติ	3.16(.52)
16. บางคนในครอบครัวก็ยุ่งวุ่นวายกับสมาชิกในครอบครัวคนอื่นมากเกินไปจน นำชีวิตจิตใจ	2.68(.79)
17. ขณะนี้ครอบครัวของฉันมีความสุขมากพอแล้ว	3.16(.61)
18. ครอบครัวของฉันต่างคนต่างอยู่	2.65(.87)
19. ครอบครัวของฉันเผชิญหน้ากับปัญหาที่เกิดขึ้นร่วมกันได้ดี	3.28(.55)
20. ครอบครัวของฉันแก้ปัญหาความไม่สบายใจระหว่างกันได้ค่อนข้างดี	3.15(.48)
21. แต่ละคนในครอบครัวปฏิบัติหน้าที่ของแต่ละคนได้อย่างไม่ขาดตกบกพร่อง	3.21(.55)
22. ในยามวิกฤติคนในครอบครัวสามารถพึ่งพาอาศัยกันได้	3.25(.56)
23. ผู้ใหญ่ในครอบครัวออกคำสั่งหรือควบคุมฉันมากเกินไป	2.63(.80)
24. ฉันบอกเล่าความทุกข์ใจให้คนในครอบครัวฟังได้	3.00(.63)
25. ครอบครัวของฉันให้ความสำคัญต่อความรู้สึกของสมาชิก	3.02(.64)

ข้อกระทง	M (SD)
26. ในครอบครัวของฉันทมีความรู้สึกที่ไม่ดีเกิดขึ้นมากมายหลังเกิดภัยพิบัติ	2.66(.74)
27. หลังการสูญเสียชีวิตของฉันททั้งหลาย	2.72(.83)
28. การย้ายที่อยู่อาศัยทำให้ฉันทรู้สึกเหมือนไม่มีบ้าน	2.70(.82)
29. สถานที่อยู่ปัจจุบันมีลักษณะคล้ายบ้านที่ฉันทเคยอาศัยอยู่	2.77(.82)
30. ฐานะการเงินของครอบครัวฉันทอยู่ในสภาวะปกติ	2.86(.59)
คะแนนเฉลี่ย (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน)	2.92(0.24)

1.4 ด้านอารมณ์

ข้อมูลจากตารางที่ 50 ระบุถึงความสุขในการดำเนินชีวิตประจำวันของกลุ่มตัวอย่าง ผู้ปกครอง พบว่ากลุ่มตัวอย่างผู้ปกครองได้คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.47 จากคะแนนเต็ม 4 หมายความว่ามีความสุขอยู่ในระดับ ปานกลางหรือในข้อกระทงที่แสดงถึงการเห็นคุณค่าในชีวิตหรือยินดีในสิ่งที่ตนเป็นอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างสูง (2.78) ข้อกระทงที่ได้คะแนนน้อยที่สุด คือ ความมั่นใจในชีวิตข้างหน้า

ตาราง 50 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสุข (n=187)

ข้อที่	คำถามข้อ ก.	คำถามข้อ ข.	คำถามข้อ ค.	คำถามข้อ ง.	M (SD)
	1	2	3	4	
1	ฉันไม่มีความสุขเลย	ฉันมีความสุขดี	ฉันมีความสุขมาก	ฉันมีความสุขอย่างไม่น่าเชื่อ	2.24(.649)
2	ฉันไม่มั่นใจว่าชีวิตข้างหน้าของฉันจะดีหรือไม่	ฉันมั่นใจว่าชีวิตข้างหน้าของฉันคงจะดี	ฉันมั่นใจว่าชีวิตข้างหน้าของฉันมีเรื่องที่ดี	ฉันมั่นใจว่าชีวิตข้างหน้าของฉันเต็มไปด้วยสิ่งดีที่น่าพึงพอใจที่สุด	2.35(.908)
3	ฉันไม่ค่อยพึงพอใจสิ่งต่างๆ ในชีวิตของตนเองเลย	ฉันพึงพอใจสิ่งต่างๆ ในชีวิตของตนเองอยู่บ้าง	ฉันพึงพอใจมากกับสิ่งต่างๆ ในชีวิตของตน	ฉันพึงพอใจมากที่สุดกับสิ่งต่างๆ ในชีวิตตน	2.64(.795)
4	ฉันไม่เคยกำหนดชีวิตตนเองได้เลย	ฉันกำหนดชีวิตตนเองได้บางเรื่อง	ฉันกำหนดชีวิตตนเองได้เกือบทุกเรื่อง	ฉันกำหนดชีวิตตนเองได้ทุกเรื่อง	2.62(.820)
5	ฉันรู้สึกว่าชีวิตของฉันไม่มีคุณค่าเลย	ฉันรู้สึกว่าชีวิตของฉันมีคุณค่าบ้าง	ฉันรู้สึกว่าชีวิตของฉันมีคุณค่ามาก	ฉันรู้สึกว่าชีวิตของฉันมีคุณค่ามากที่สุด	2.78(.777)
6	ฉันไม่เคยรู้สึกยินดีในสิ่งที่ตนเองเป็น	ฉันรู้สึกยินดีในสิ่งที่ตนเองเป็นอยู่บ้าง	ฉันรู้สึกยินดีมากที่สุดในสิ่งที่ตนเองเป็น	ฉันรู้สึกยินดีมากที่สุดในสิ่งที่ตนเองเป็น	2.78(.776)
7	ฉันไม่เคยมีอำนาจควบคุมสถานการณ์ต่างๆ ในชีวิตเลย	ฉันรู้สึกว่าตนมีอำนาจควบคุมสถานการณ์ต่างๆ ในชีวิตเป็นบางครั้ง	ฉันรู้สึกว่าตนมีอำนาจควบคุมสถานการณ์ต่างๆ ในชีวิตบ่อยครั้ง	ฉันรู้สึกว่าตนมีอำนาจควบคุมสถานการณ์ต่างๆ ในชีวิตเสมอๆ	2.82(.849)
8	ฉันรู้สึกว่าการทำงานต่างๆ เป็นเรื่องยาก	ฉันรู้สึกว่าการทำงานต่างๆ เป็นเรื่องค่อนข้างง่าย	ฉันรู้สึกว่าการทำงานต่างๆ เป็นเรื่องง่าย	ฉันรู้สึกว่าการทำงานต่างๆ เป็นเรื่องง่ายตาย	2.39(.815)
9	ชีวิตของฉันไม่เคยราบรื่น	ชีวิตของฉันราบรื่นเป็นบางครั้ง	ชีวิตของฉันราบรื่นบ่อยครั้ง	ชีวิตของฉันราบรื่นลงตัวที่สุด	2.65(.729)

ตาราง 50 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสุข($n=187$)

ข้อ ที่	คำถามข้อ ก. 1	คำถามข้อ ข. 2	คำถามข้อ ค. 3	คำถามข้อ ง. 4	M (SD)
10.	ฉันมักจะไม่สนใจผู้อื่น	ฉันสนใจผู้อื่นบ้าง	ฉันมักสนใจผู้อื่นมาก	ฉันมักสนใจผู้อื่นอย่าง จริงจัง	2.53(.695)
11.	ฉันพบว่าการตัดสินใจ เป็นเรื่องยาก	ฉันพบว่าการตัดสินใจ บางเรื่องเป็นเรื่อง ค่อนข้างง่าย	ฉันพบว่าการตัดสินใจ บางเรื่องเป็นเรื่องง่าย	ฉันพบว่าการตัดสินใจบาง เรื่องเป็นเรื่องง่ายตาย	2.48(.809)
12.	ฉันไม่เคยตื่นนอนด้วย ความรู้สึกสดชื่นเลย	ฉันตื่นนอนด้วย ความรู้สึกสดชื่นเป็น บางครั้ง	ฉันตื่นนอนด้วย ความรู้สึกสดชื่น บ่อยครั้ง	ฉันตื่นนอนด้วยความรู้สึก สดชื่นทุกครั้ง	2.65(.859)
13.	ฉันไม่รู้สีก กระปรี้กระเปร่าเลย	ฉันรู้สึกกระปรี้กระเปร่า เป็นบางครั้ง	ฉันรู้สึกกระปรี้กระเปร่า บ่อยครั้ง	ฉันรู้สึกกระปรี้กระเปร่า ตลอดเวลา	2.57(.832)
14.	ฉันไม่เคยคิดถึงความ งามของสิ่งต่างๆ รอบตัว	ฉันเห็นความงามในบาง สิ่งบางอย่างรอบตัว	ฉันเห็นความงามใน เกือบทุกสิ่งทุกอย่าง รอบตัว	ฉันเห็นความงามในทุกสิ่ง ทุกอย่างรอบๆ ตัว	2.52(.796)
15.	ฉันไม่เคยรู้สึก กระตือรือร้นเลย	ฉันรู้สึกค่อนข้าง กระตือรือร้น	ฉันรู้สึกกระตือรือร้น มาก	ฉันรู้สึกกระตือรือร้นอย่าง เต็มที่	2.52(.781)
16.	ฉันรู้สึกตนเองว่า สุขภาพไม่ดีเลย	ฉันรู้สึกตนเองว่าสุขภาพ ดีปานกลาง	ฉันรู้สึกตนเองว่า สุขภาพแข็งแรงดี	ฉันรู้สึกตนเองว่าสุขภาพ แข็งแรงที่สุด	2.39(.731)
17.	ฉันไม่เคยมีความรู้สึกที่ ดีต่อใครเลย	ฉันมีความรู้สึกที่ดีต่อคน อื่นบ้าง	ฉันมีความรู้สึกที่ดีต่อ คนอื่นมาก	ฉันมีความรู้สึกที่ดีต่อคนทุก คน	2.88(.818)
18.	ฉันไม่เคยรู้สึกเบิกบาน ใจเลย	ฉันรู้สึกเบิกบานใจ บางครั้ง	ฉันรู้สึกเบิกบานใจ บ่อยครั้ง	ฉันรู้สึกเบิกบานใจ ตลอดเวลา	2.64(.721)
19.	ฉันไม่เคยมีความทรง จำในอดีตที่เป็นสุขเลย	ฉันมีความทรงจำใน อดีตที่เป็นสุขอยู่บ้าง	ฉันมีความทรงจำใน อดีตที่เป็นสุขเป็นส่วน ใหญ่	เหตุการณ์ทั้งหมดในอดีต ของฉันเป็นความทรงจำที่ เป็นสุขอย่างยิ่ง	2.55(.798)

ตาราง 50 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสุข($n=187$)

ข้อ ที่	คำถามข้อ ก. 1	คำถามข้อ ข. 2	คำถามข้อ ค. 3	คำถามข้อ ง. 4	คะแนน เฉลี่ย (S.D)
20.	ฉันไม่เคยจัดสรรเวลาเพื่อ ทำ สิ่งต่างๆ ตามที่ฉันตั้งใจได้ เลย	ฉันจัดสรรเวลาเพื่อทำ สิ่งต่างๆ ตามที่ฉัน ตั้งใจได้บ้าง	ฉันจัดสรรเวลาเพื่อทำสิ่ง ต่างๆ ตามที่ฉันตั้งใจได้ เป็นอย่างดี	ฉันจัดสรรเวลาเพื่อ ทำสิ่งต่างๆ ตามที่ ฉันตั้งใจได้ทุกเรื่อง ตามต้องการ	2.55(.793)
21.	ฉันไม่เคยได้ทำในสิ่งที่ฉัน ต้องการจะทำ	ฉันได้ทำบางสิ่งที่ฉัน ต้องการจะทำ	ฉันได้ทำหลายสิ่งที่ฉัน ต้องการจะทำ	ฉันได้ทำทุกสิ่งที่ฉัน ต้องการจะทำ	2.82(.772)
22.	ฉันไม่เคยรู้สึกสนุกเมื่ออยู่ กับผู้อื่น	ฉันรู้สึกสนุกบ้าง บางครั้งเมื่ออยู่กับ ผู้อื่น	ฉันรู้สึกสนุกบ่อยครั้งเมื่อ อยู่กับผู้อื่น	ฉันรู้สึกสนุกอยู่เสมอ เมื่ออยู่กับผู้อื่น	2.67(.838)
23.	ฉันมั่นใจว่าชีวิตข้างหน้า ของฉันจะดี	ฉันมั่นใจว่าชีวิต ข้างหน้าของฉันมี เรื่องที่ดี	ฉันมั่นใจว่าชีวิตข้างหน้า ของฉันเต็มไปด้วยสิ่งดีที่ น่าพึงพอใจที่สุด	ฉันทำให้คนอื่นรู้ว่า เร่ิงได้เสมอ	2.41(.872)
24.	ฉันไม่เคยมีภาระใดๆ ต้อง รับผิดชอบในชีวิต	ฉันมีภาระต้อง รับผิดชอบในชีวิตอยู่ บ้าง	ฉันมีภาระต้องรับผิดชอบ ในชีวิตอยู่มาก	ฉันมีภาระต้อง รับผิดชอบในชีวิต อยู่เสมอ	2.79(.821)
25.	ชีวิตของฉันไม่มีเป้าหมาย และความหมายใดๆ เลย	ชีวิตของฉันมี เป้าหมายและ ความหมายอยู่บ้าง	ชีวิตของฉันมีเป้าหมาย และความหมายอยู่มาก	ชีวิตของฉันเต็ม เปี่ยมไปด้วย เป้าหมายและ ความหมาย	2.75(.784)
26.	ฉันไม่เคยคิดว่าโลกนี้น่าอยู่	ฉันคิดว่าโลกนี้ ค่อนข้างน่าอยู่	ฉันคิดว่าโลกนี้น่าอยู่มาก	ฉันคิดว่าโลกนี้น่าอยู่ เป็นที่สุด	2.67(.840)
27.	ฉันหัวเราะน้อยครั้งมาก	ฉันหัวเราะค่อนข้าง บ่อย	ฉันหัวเราะบ่อยครั้ง	ฉันหัวเราะอยู่เสมอ	2.64(.861)
28.	ฉันไม่เคยคิดว่าตนเองมี เสน่ห์เลย	ฉันคิดว่าตนเองเป็น คนมีเสน่ห์อยู่บ้าง	ฉันคิดว่าตนเองเป็นคนมี เสน่ห์มาก	ฉันคิดเสมอว่า ตนเองมีเสน่ห์ที่สุด	2.21(.663)
29.	ฉันพบว่าสิ่งรอบตัวล้วนน่า เบื่อ	ฉันพบว่าสิ่งรอบ ตัวบางเรื่องน่าสนใจ	ฉันพบว่าสิ่งรอบตัวเป็น เรื่องน่าสนใจ	ฉันพบว่าสิ่งรอบตัว ล้วนทำให้ฉัน เพลิดเพลินใจ	2.61(.848)
คะแนนเฉลี่ย (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน)					2.62(0.51)

ตอนที่ 5 ความต้องการความช่วยเหลือและผลกระทบของภัยพิบัติสึนามิในครู

กลุ่มตัวอย่างครูจำนวน 128 คน มีค่าอายุโดยเฉลี่ยประมาณ 42 ปี มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 11.82 ปี กลุ่มตัวอย่างผู้ปกครองเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย โดยเป็นเพศหญิงจำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 74.3 เป็นผู้ปกครองนักเรียนชั้น ม.1 มากที่สุด จำนวน 21 คิดเป็นร้อยละ 16.4 นับถือศาสนาพุทธเป็นส่วนมาก จำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 95.3 กลุ่มตัวอย่างโดยส่วนมาแต่งงานแล้วมากกว่าร้อยละ 48 หรือจำนวน 62 คนและมีบุตรประมาณ 1 คน มีสมาชิกในครอบครัวประมาณ 3 คน รายได้อยู่ระหว่าง 5,001 ถึง 10,000 มากที่สุดจำนวน 27 คิดเป็นร้อยละ 21.1

ตาราง 51 แสดงข้อมูลทั่วไปสำหรับกลุ่มตัวอย่างครู ($n = 128$)

ตัวแปร	จำนวน (ร้อยละ)
เพศ	
- ชาย	33(25.7)
- หญิง	95(74.3)
ครูนักเรียนชั้น	
- ม.1	21(16.4)
- ม.2	17(13.3)
- ม.3	17(13.3)
- ม.4	5(3.9)
- ม.5	3(2.3)
- ม.6	5(3.9)
- ไม่ระบุ	60(46.9)
ศาสนา	
- พุทธ	122(95.3)
- อิสลาม	2(1.6)
- ไม่ระบุ	4(3.1)
สถานภาพสมรส	
- โสด	54(42.2)
- แต่งงาน	62(48.4)
- หม้าย	10(7.8)
- แต่งงานและแยกกันอยู่	2(1.6)

ตาราง 51 แสดงข้อมูลทั่วไปสำหรับกลุ่มตัวอย่างครู (n = 128) (ต่อ)

ตัวแปร	จำนวน (ร้อยละ)
รายได้ต่อเดือน	
- 5,001 – 10,000 บาท	27(21.1)
- 10,001 – 15,000 บาท	18(14.1)
- 15,001 – 20,000 บาท	13(10.2)
- 20,001 – 25,000 บาท	9(7.0)
- 25,001 – 30,000 บาท	17(13.3)
- มากกว่า 30,000 บาท	42(9.7)
- อื่นๆ (ไม่ระบุ)	2(1.6)

1. ความต้องการความช่วยเหลือ (ความต้องการของครูที่มีต่อเด็ก)

ข้อมูลจาก ตาราง 52 พบว่า กลุ่มตัวอย่างครูต้องการทุนการศึกษาต่อเนื่องจนจบการศึกษาให้กับเด็กมากที่สุด (ร้อยละ 42.7) ลำดับสองได้แก่ต้องการให้มีหน่วยงานที่ช่วยเหลือส่งเสริมพัฒนาเด็กในระยะยาว(ร้อยละ 13.4)

ตาราง 52 จำนวน ร้อยละ และลำดับของความต้องการของกลุ่มตัวอย่างครู (N=128)

ความต้องการ	จำนวน(ร้อยละ)	ลำดับ
1. มีหน่วยงานที่ช่วยส่งเสริมพัฒนาเด็กในระยะยาว	21(13.4)	2
2. มีทุนการศึกษาต่อเนื่องจนจบการศึกษา	67(42.7)	1
3. มีการอบรมฟื้นฟูจิตใจอย่างต่อเนื่อง	13(8.5)	4
4. มีหน่วยงานช่วยส่งเสริมอาชีพให้นักเรียนและผู้ปกครอง	8(4.9)	7
5. หาครอบครัวใหม่ให้เด็กกำพร้า	4(2.4)	9
6. สร้างบ้านใหม่ให้นักเรียนและครอบครัว	11(7.3)	5
7. มีอาจารย์จิตวิทยาประจำโรงเรียน	6(3.7)	8
8. ให้ความรู้บิดามารดาให้เข้าใจบุตรหลาน	17(11.0)	3
9. ให้ของใช้ เสื้อผ้า ขนมและของเล่นให้กับนักเรียน	0(0.0)	10
10. ให้ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับสึนามิกับนักเรียนและครอบครัว	9(6.1)	6

2. ผลกระทบของภัยพิบัติสึนามิในครุ

2.1 ประสพการณ์ภัยพิบัติสึนามิ ครุมีประสพการณ์ภัยพิบัติสึนามิ โดยเฉลี่ย 3 ข้อใน 11 ข้อ ดังปรากฏตามตารางที่ 53

ตาราง 53 ค่าสถิติพื้นฐานประสพการณ์ภัยพิบัติสึนามิของครุ ($n = 128$)

ข้อกระทบ	สัดส่วน	
	ไม่ใช่ (ร้อยละ)	ใช่ (ร้อยละ)
1. ฉันได้รับบาดเจ็บร่างกายและต้องพบแพทย์	88(68.8)	35(27.3)
2. คนในครอบครัวของฉันได้รับบาดเจ็บทางร่างกายและต้องพบแพทย์	77(60.2)	46(35.9)
3. ฉันเห็นคนอื่น (ไม่ใช่คนในครอบครัว ของฉัน) บาดเจ็บทางร่างกายและต้อง พบแพทย์	25(19.5)	96(75.0)
4. ฉันเห็นคนตาย	45(35.2)	78(60.9)
5. ฉันเห็นซากปรักหักพังของบ้านเรือน ยานยนต์ และเรือ	32(25.0)	91(71.1)
6. ครอบครัวของฉันสูญเสียบ้าน ที่อยู่อาศัย	114(89.1)	7(5.5)
7. ครอบครัวของฉันสูญเสียเรือ	112(87.5)	11(8.6)
8. ครอบครัวของฉันสูญเสียทรัพย์สินอื่น ๆ (จักรยานยนต์หรือของมีค่าอื่น ๆ)	107(83.6)	15(11.7)
9. ฉันสูญเสียญาติอย่างน้อย 1 คน แต่ไม่มีใครในครอบครัวสูญเสีย	80(62.5)	43(33.6)
10. ฉันสูญเสียพี่น้องร่วมบิดามารดาแต่บิดามารดาอยู่ครบ	114(89.1)	9(7.0)
11. ฉันสูญเสียบิดา/มารดา หรือทั้งคู่	114(89.1)	8(6.3)
คะแนนเฉลี่ย(ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน)	3.54(2.167)*	

2.2 ด้านสุขภาพ

ข้อมูลจากตาราง 54 ระบุถึงสุขภาพทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างครู โดยจำแนกผลกระทบด้านสุขภาพออกเป็น 6 ด้าน (Molina et al., 2006) ได้แก่ ความเจ็บป่วยทั่วไป ความบกพร่องในการปฏิบัติหน้าที่ในสังคม อาการซึมเศร้ารุนแรง การสูญเสียการยอมรับนับถือตนเอง อาการนอนหลับไม่สนิท และการสูญเสียความสนใจในสิ่งต่างๆ โดยในแต่ละด้านจะมีคะแนนเต็ม 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ด้านอาการซึมเศร้ารุนแรง โดยคะแนนที่สูงบ่งบอกถึงความรู้สึกทางบวกหรืออาจกล่าวได้ว่ากลุ่มตัวอย่างครูมีปัญหาด้านนี้น้อยมากเมื่อเทียบกับด้านอื่นๆ ดังนั้นจากตาราง 52 จึงสามารถสรุปได้ว่ากลุ่มตัวอย่างครูมีปัญหา เรื่องความเจ็บป่วยทั่วไปมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ปัญหาความบกพร่องในการปฏิบัติหน้าที่ในสังคม และในลำดับสามได้แก่การสูญเสียความสนใจในสิ่งต่างๆ

ตาราง 54 ความถี่ คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแต่ละองค์ประกอบในมาตร GHQ (N=187)

ด้าน	คะแนนเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
1. ความเจ็บป่วยทั่วไป	2.95	0.46
2. ความบกพร่องในการปฏิบัติหน้าที่ในสังคม	3.08	0.25
3. อาการซึมเศร้ารุนแรง	3.85	0.30
4. การสูญเสียการยอมรับนับถือตนเอง	3.47	0.50
5. อาการนอนหลับไม่สนิท	3.56	0.40
6. การสูญเสียความสนใจในสิ่งต่างๆ	3.32	0.37

2.3 ด้านการทำหน้าที่ภายในครอบครัว

ข้อมูลจากตาราง 55 ระบุถึงคะแนนเฉลี่ยการทำหน้าที่ภายในครอบครัวตามการรับรู้ของกลุ่มตัวอย่างครู หลังจากเกิดเหตุสึนามิ พบว่าเท่ากับ 3.18 จากคะแนนเต็ม 4 แสดงว่าการทำหน้าที่ภายในครอบครัวเป็นไปในทิศทางบวก เมื่อพิจารณาในรายข้อพบว่า ข้อมูลจากคะแนนเฉลี่ยกลุ่มตัวอย่างผู้ปกครองเห็นด้วยกับข้อ 8 “ทุกคนในครอบครัวมีหน้าที่ในบ้านต้องรับผิดชอบ” รองลงมาได้แก่ข้อ 1 “สมาชิกในครอบครัวช่วยกันแก้ไขปัญหาส่วนใหญ่ที่เกิดขึ้นในบ้านได้”

ตาราง 55 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรการทำหน้าที่ภายในครอบครัว

ข้อกระทง	ค่าเฉลี่ย (ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน)
1. สมาชิกในครอบครัวช่วยกันแก้ไขปัญหาส่วนใหญ่ที่เกิดขึ้นในบ้านได้	3.49(.52)
2. มีการพูดคุยปรึกษากันเสมอว่าวิธีแก้ปัญหาที่ทำไปนั้นได้ผลหรือไม่	3.31(.48)
3. เมื่อฉันขอให้คนในครอบครัวทำอะไรให้ ฉันมักไม่แน่ใจว่าเขาจะทำได้หรือไม่	2.19(.75)
4. ครอบครัวฉันแสดงความผูกพันรักใคร่ต่อกันเสมอ	3.43(.57)
5. ทุกคนเข้ากันได้หลังผจญภัยพิบัติ	3.40(.55)
6. เมื่อเผชิญปัญหาเราจะปรึกษากันว่าจะแก้ปัญหายังไง	3.47(.52)
7. บ่อยครั้งที่ฉันไม่สามารถพูดในสิ่งที่ฉันคิดหรือรู้สึกกับคนในครอบครัว	2.40(.78)
8. ทุกคนในครอบครัวมีหน้าที่ในบ้านต้องรับผิดชอบ	3.51(.50)
9. ทุกคนในครอบครัวแสดงความรู้สึกทั้งดีและไม่ดีต่อกันอย่างเปิดเผย	2.98(.78)
10. คนในครอบครัวจะสนใจฉันก็ต่อเมื่อเรื่องนั้นเป็นเรื่องสำคัญสำหรับเขา	2.11(.82)
11. สมาชิกในครอบครัวมีความไว้วางใจซึ่งกันและกัน	3.47(.53)
12. ทุกคนสามารถพูดกันตรงไปตรงมา ไม่อ้อมค้อม	3.40(.51)
13. ครอบครัวของฉันไม่เคยขาดสิ่งจำเป็นเช่น อาหาร เสื้อผ้า ยารักษาโรคหลังภัยพิบัติ	3.32(.59)
14. บางคนในครอบครัวไม่เคยแสดงอารมณ์และความรู้สึกอย่างเปิดเผยหลังภัยพิบัติ	2.28(.77)
15. ครอบครัวของฉันรักใคร่ปรองดองกันดีหลังภัยพิบัติ	3.36(.62)
16. บางคนในครอบครัวก็ยุ่งวุ่นวายกับสมาชิกในครอบครัวคนอื่นมากเกินไปจนน่าอึดอัดใจ	2.02(.81)
17. ขณะนี้ครอบครัวของฉันมีความสุขมากพอแล้ว	3.27(.53)
18. ครอบครัวของฉันต่างคนต่างอยู่	1.98(.89)
19. ครอบครัวของฉันเผชิญหน้ากับปัญหาที่เกิดขึ้นร่วมกันได้ดี	3.27(.53)
20. ครอบครัวของฉันแก้ปัญหาความไม่สบายใจระหว่างกันได้ค่อนข้างดี	3.28(.53)
21. แต่ละคนในครอบครัวปฏิบัติหน้าที่ของแต่ละคนได้อย่างไม่ขาดตกบกพร่อง	3.18(.57)

ข้อกระทง	ค่าเฉลี่ย (ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน)
22. ในยามวิกฤติคนในครอบครัวสามารถพึ่งพาอาศัยกันได้	3.46(.58)
23. ผู้ใหญ่ในครอบครัวออกคำสั่งหรือควบคุมฉันมากเกินไป	1.96(.78)
24. ฉันบอกเล่าความทุกข์ใจให้คนในครอบครัวฟังได้	3.23(.56)
25. ครอบครัวของฉันให้ความสำคัญต่อความรู้สึกของสมาชิก	3.25(.66)
26. ในครอบครัวของฉันมีความรู้สึกที่ไม่ดีเกิดขึ้นมากมายหลังเกิดภัยพิบัติ	2.02(.74)
27. หลังการสูญเสียชีวิตของฉันพังทลาย	1.76(.80)
28. การย้ายที่อยู่อาศัยทำให้ฉันรู้สึกเหมือนไม่มีบ้าน	1.96(.85)
29. สถานที่อยู่ปัจจุบันมีลักษณะคล้ายบ้านที่ฉันเคยอาศัยอยู่	2.64(.94)
30. สถานะการเงินของครอบครัวฉันอยู่ในสภาวะปกติ	3.20(.58)
คะแนนเฉลี่ย (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน)	3.18(0.33)

2.4 ด้านอารมณ์

ข้อมูลจากตาราง 56 ระบุถึงความสุขในการดำเนินชีวิตประจำวันของกลุ่มตัวอย่างครู พบว่ากลุ่มตัวอย่างครูได้คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.83 จากคะแนนเต็ม 4 ดีความได้ว่ามีความสุขอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างสูงแต่ถ้าพิจารณาดูรายข้อจะพบว่า การเห็นคุณค่าของชีวิตมีคะแนนสูงสุด ($M=3.25$) และข้อที่มีคะแนนต่ำสุดคือ ความมั่นใจในชีวิตในอนาคต ($M = 2.23$)

ตาราง 56 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสุข

ข้อ ที่	คำถามข้อ ก. 1	คำถามข้อ ข. 2	คำถามข้อ ค. 3	คำถามข้อ ง. 4	M (SD)
1	ฉันไม่มีความสุขเลย	ฉันมีความสุขดี	ฉันมีความสุขมาก	ฉันมีความสุขอย่าง ไม่น่าเชื่อ	2.23(0.52)
2	ฉันไม่มั่นใจว่า ชีวิตข้างหน้าของ ฉันจะดีหรือไม่	ฉันมั่นใจว่าชีวิต ข้างหน้าของฉันคงจะดี	ฉันมั่นใจว่าชีวิต ข้างหน้าของฉันมี เรื่องที่ดี	ฉันมั่นใจว่าชีวิต ข้างหน้าของฉันเต็ม ไปด้วยสิ่งดีที่น่าพึง พอใจที่สุด	2.93(0.85)
3	ฉันไม่ค่อยพึง พอใจสิ่งต่างๆ ใน ชีวิตของตนเองเลย	ฉันพึงพอใจสิ่งต่างๆ ใน ชีวิตของตนอยู่บ้าง	ฉันพึงพอใจมากกับ สิ่งต่างๆ ในชีวิตของ ตน	ฉันพึงพอใจมาก ที่สุดกับสิ่งต่างๆ ใน ชีวิตตน	2.97(0.66)
4	ฉันไม่เคยกำหนด ชีวิตตนเองได้เลย	ฉันกำหนดชีวิตตนเอง ได้บางเรื่อง	ฉันกำหนดชีวิต ตนเองได้เกือบทุก เรื่อง	ฉันกำหนดชีวิต ตนเองได้ทุกเรื่อง	2.77(0.67)
5	ฉันรู้สึกว่าชีวิต ของฉันไม่มี คุณค่าเลย	ฉันรู้สึกว่าชีวิตของฉันมี คุณค่าบ้าง	ฉันรู้สึกว่าชีวิตของ ฉันมีคุณค่ามาก	ฉันรู้สึกว่าชีวิตของ ฉันมีคุณค่ามาก ที่สุด	3.25(0.64)
6	ฉันไม่เคยรู้สึก ยินดีในสิ่งที่ ตนเองเป็น	ฉันรู้สึกยินดีในสิ่งที่ ตนเองเป็นอยู่บ้าง	ฉันรู้สึกยินดีมาก ที่สุดในสิ่งที่ตนเอง เป็น	ฉันรู้สึกยินดีมาก ที่สุดในสิ่งที่ตนเอง เป็น	3.19(0.65)
7	ฉันไม่เคยมี อำนาจควบคุม สถานการณ์ ต่างๆ ในชีวิตเลย	ฉันรู้สึกว่าตนมีอำนาจ ควบคุมสถานการณ์ ต่างๆ ในชีวิตเป็น บางครั้ง	ฉันรู้สึกว่าตนมี อำนาจควบคุม สถานการณ์ต่างๆ ในชีวิตบ่อยครั้ง	ฉันรู้สึกว่าตนมีอาจ ควบคุม สถานการณ์ต่างๆ ในชีวิตเสมอๆ	3.14(0.79)
8	ฉันรู้สึกว่าการ เริ่มต้นกระทำสิ่ง ต่างๆ เป็นเรื่อง ยาก	ฉันรู้สึกว่าการเริ่มต้น กระทำสิ่งต่างๆ เป็น เรื่องค่อนข้างง่าย	ฉันรู้สึกว่าการ เริ่มต้นกระทำสิ่ง ต่างๆ เป็นเรื่องง่าย	ฉันรู้สึกว่าการ เริ่มต้นกระทำสิ่ง ต่างๆ เป็นเรื่อง ง่ายดาย	2.50(0.81)
9	ชีวิตของฉันไม่ เคยราบรื่น	ชีวิตของฉันราบรื่นเป็น บางครั้ง	ชีวิตของฉันราบรื่น บ่อยครั้ง	ชีวิตของฉันราบรื่น ลงตัวที่สุด	2.97(0.70)

ตาราง 56 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสุข

ข้อ ที่	คำถามข้อ ก. 1	คำถามข้อ ข. 2	คำถามข้อ ค. 3	คำถามข้อ ง. 4	M (SD)
10.	ฉันมักจะไม่สนใจผู้อื่น	ฉันสนใจผู้อื่นบ้าง	ฉันมักสนใจผู้อื่นมาก	ฉันมักสนใจผู้อื่นอย่าง จริงจัง	2.44 (0.74)
11.	ฉันพบว่าการตัดสินใจ เป็นเรื่องยาก	ฉันพบว่าการตัดสินใจบาง เรื่องเป็นเรื่องค่อนข้างง่าย	ฉันพบว่าการตัดสินใจ บางเรื่องเป็นเรื่องง่าย	ฉันพบว่าการตัดสินใจ บางเรื่องเป็นเรื่อง ง่ายดาย	2.66(0.74)
12.	ฉันไม่เคยตื่นนอนด้วย ความรู้สึกสดชื่นเลย	ฉันตื่นนอนด้วยความรู้สึก สดชื่นเป็นบางครั้ง	ฉันตื่นนอนด้วย ความรู้สึกสดชื่นบ่อยครั้ง	ฉันตื่นนอนด้วย ความรู้สึกสดชื่นทุก ครั้ง	2.92(0.67)
13.	ฉันไม่รู้สึก กระปรี้กระเปร่าเลย	ฉันรู้สึกกระปรี้กระเปร่าเป็น บางครั้ง	ฉันรู้สึกกระปรี้กระเปร่า บ่อยครั้ง	ฉันรู้สึก กระปรี้กระเปร่า ตลอดเวลา	2.79(0.67)
14.	ฉันไม่เคยคิดถึงความ งามของสิ่งต่างๆ รอบตัว	ฉันเห็นความงามในบางสิ่ง บางอย่างรอบตัว	ฉันเห็นความงามใน เกือบทุกสิ่งทุกอย่าง รอบตัว	ฉันเห็นความงามใน ทุกสิ่งทุกอย่างรอบๆ ตัว	2.75(0.7)
15.	ฉันไม่เคยรู้สึก กระตือรือร้นเลย	ฉันรู้สึกค่อนข้าง กระตือรือร้น	ฉันรู้สึกกระตือรือร้นมาก	ฉันรู้สึกกระตือรือร้น อย่างเต็มที่	2.63(0.71)
16.	ฉันรู้สึกตนเองว่า สุขภาพไม่ดีเลย	ฉันรู้สึกตนเองว่าสุขภาพดี ปานกลาง	ฉันรู้สึกตนเองว่าสุขภาพ แข็งแรงดี	ฉันรู้สึกตนเองว่า สุขภาพแข็งแรงที่สุด	2.58(0.67)
17.	ฉันไม่เคยมีความรู้สึกที่ ดีต่อใครเลย	ฉันมีความรู้สึกที่ดีต่อคนอื่น บ้าง	ฉันมีความรู้สึกที่ดีต่อคน อื่นมาก	ฉันมีความรู้สึกที่ดีต่อ คนทุกคน	3.26(0.66)
18.	ฉันไม่เคยรู้สึกเบิกบาน ใจเลย	ฉันรู้สึกเบิกบานใจบางครั้ง	ฉันรู้สึกเบิกบานใจ บ่อยครั้ง	ฉันรู้สึกเบิกบานใจ ตลอดเวลา	3.09(0.63)
19.	ฉันไม่เคยมีความทรง จำในอดีตที่เป็นสุขเลย	ฉันมีความทรงจำในอดีตที่ เป็นสุขอยู่บ้าง	ฉันมีความทรงจำในอดีต ที่เป็นสุขเป็นส่วนใหญ่	เหตุการณ์ทั้งหมดใน อดีตของฉันเป็นความ ทรงจำที่เป็นสุขอย่าง ยิ่ง	2.82(0.67)
20.	ฉันไม่เคยจัดสรรเวลา เพื่อทำสิ่งต่างๆ ตามที่ ฉันตั้งใจได้เลย	ฉันจัดสรรเวลาเพื่อทำสิ่ง ต่างๆ ตามที่ฉันตั้งใจได้บ้าง	ฉันจัดสรรเวลาเพื่อทำสิ่ง ต่างๆ ตามที่ฉันตั้งใจได้ เป็นอย่างดี	ฉันจัดสรรเวลาเพื่อทำ สิ่งต่างๆ ตามที่ฉัน ตั้งใจได้ทุกเรื่องตาม ต้องการ	2.81(0.62)
21.	ฉันไม่เคยได้ทำในสิ่งที่ ฉันต้องการจะทำ	ฉันได้ทำบางสิ่งที่ฉัน ต้องการจะทำ	ฉันได้ทำหลายสิ่งที่ฉัน ต้องการจะทำ	ฉันได้ทำทุกสิ่งที่ฉัน ต้องการจะทำ	2.94(0.61)

ตาราง 56 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสุข

ข้อ ที่	คำถามข้อ ก. 1	คำถามข้อ ข. 2	คำถามข้อ ค. 3	คำถามข้อ ง. 4	M (S.D)
22.	ฉันไม่เคยรู้สึก สนุกเมื่ออยู่กับ ผู้อื่น	ฉันรู้สึกสนุกบ้าง บางครั้งเมื่ออยู่กับ ผู้อื่น	ฉันรู้สึกสนุกบ่อยครั้ง เมื่ออยู่กับผู้อื่น	ฉันรู้สึกสนุกอยู่เสมอเมื่อ อยู่กับผู้อื่น	3.20(0.65)
23.	ฉันมั่นใจว่าชีวิต ข้างหน้าของฉัน คงจะดี	ฉันมั่นใจว่าชีวิต ข้างหน้าของฉันมีเรื่อง ที่ตี	ฉันมั่นใจว่าชีวิต ข้างหน้าของฉันเต็ม ไปด้วยสิ่งดีที่น่าพึง พอใจที่สุด	ฉันทำให้คนอื่นรำเริงได้ เสมอ	2.66(0.81)
24.	ฉันไม่เคยมีภาระ ใดๆ ต้อง รับผิดชอบใน ชีวิต	ฉันมีภาระต้อง รับผิดชอบในชีวิตอยู่ บ้าง	ฉันมีภาระต้อง รับผิดชอบในชีวิตอยู่ มาก	ฉันมีภาระต้องรับผิดชอบ ในชีวิตอยู่เสมอ	2.96(0.78)
25.	ชีวิตของฉันไม่มี เป้าหมายและ ความหมายใดๆ เลย	ชีวิตของฉันมี เป้าหมายและ ความหมายอยู่บ้าง	ชีวิตของฉันมี เป้าหมายและ ความหมายอยู่มาก	ชีวิตของฉันเต็มเปี่ยมไป ด้วยเป้าหมายและ ความหมาย	3.20(0.67)
26.	ฉันไม่เคยคิดว่า โลกนี้น่าอยู่	ฉันคิดว่าโลกนี้ ค่อนข้างน่าอยู่	ฉันคิดว่าโลกนี้น่าอยู่ มาก	ฉันคิดว่าโลกนี้น่าอยู่เป็น ที่สุด	3.20(0.62)
27.	ฉันหัวเราะน้อย ครั้งมาก	ฉันหัวเราะค่อนข้าง บ่อย	ฉันหัวเราะบ่อยครั้ง	ฉันหัวเราะอยู่เสมอ	3.09(0.86)
28.	ฉันไม่เคยคิดว่า ตนเองมีเสน่ห์ เลย	ฉันคิดว่าตนเองเป็น คนมีเสน่ห์อยู่บ้าง	ฉันคิดว่าตนเองเป็น คนมีเสน่ห์มาก	ฉันคิดเสมอว่าตนเองมี เสน่ห์ที่สุด	2.39(0.67)
29.	ฉันพบว่าสิ่ง รอบตัวล้วนน่า เบื่อ	ฉันพบว่าสิ่งรอบ ตัวบางเรื่องน่าสนใจ	ฉันพบว่าสิ่งรอบตัว เป็นเรื่องน่าสนใจ	ฉันพบว่าสิ่งรอบตัวล้วนทำ ให้ฉันเพลิดเพลินใจ	2.81(0.79)
		คะแนนเฉลี่ย (ส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน)			2.83(0.38)*

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์โดยรวม เพื่อศึกษาถึงการต้องการความช่วยเหลือและผลกระทบของภัยพิบัติสึนามิที่มีต่อเด็ก เยาวชน และครอบครัว โดยจำแนกศึกษาผลกระทบด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์พฤติกรรมสังคม และการดำเนินชีวิตประจำวัน โดยมีวัตถุประสงค์ย่อย คือ (1) เพื่อประเมินความต้องการการบำบัดช่วยเหลือทางจิตวิทยาของเด็ก เยาวชนและครู หลังประสบภัยพิบัติ และ (2) เพื่อศึกษาผลกระทบของภัยพิบัติสึนามิที่มีต่อเด็ก เยาวชน ครอบครัวและครู พร้อมทั้งศึกษาปัจจัย ด้านจิตวิทยาที่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตประจำวันของเด็ก เยาวชนและครอบครัว

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย มีดังนี้

กลุ่มตัวอย่าง แบ่งเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ เด็กประถมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 240 คน

นักเรียน มัธยมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 226 คน ผู้ปกครอง 187 คน และ ครู 127 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

กลุ่มที่ 1 แบบสอบถามสำหรับเด็ก ได้แก่ แบบสอบถามข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล แบบสำรวจความต้องการความช่วยเหลือของผู้ประสบภัยพิบัติสึนามิ ฉบับภาพวาดสำหรับเด็ก แบบสอบถามความสุข ฉบับภาพวาดสำหรับเด็ก แบบสำรวจผลกระทบทางเขาวงกตปัญญาของเด็ก และวัยรุ่น 5 ด้าน (ด้านจำนวน ด้านมิติสัมพันธ์ ด้านการบวกและลบเลข ด้านการอุปมา และ ด้านการเปรียบเทียบเชิงปริมาณ)

กลุ่มที่ 2 แบบสอบถามสำหรับวัยรุ่น ได้แก่ แบบสอบถามข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง แบบสำรวจความต้องการความช่วยเหลือของผู้ประสบภัยพิบัติสึนามิ แบบสอบถามประสบการณ์ภัยพิบัติสึนามิ แบบสอบถามการทำหน้าที่ของครอบครัวภายหลังประสบภัยพิบัติ แบบสอบถามความเชื่อและการปฏิบัติกิจกรรมทาง แบบสำรวจพฤติกรรมเด็ก และ แบบสอบถามความสุข

กลุ่มที่ 3 แบบสอบถามสำหรับครูและผู้ปกครอง ได้แก่ แบบสอบถามข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง แบบสำรวจความต้องการความช่วยเหลือของผู้ประสบภัยพิบัติสึนามิ แบบสอบถามประสบการณ์ภัยพิบัติสึนามิ แบบสอบถามการทำหน้าที่ของครอบครัวภายหลังประสบภัยพิบัติ แบบสอบถามความสุข แบบสอบถาม General Health Questionnaire ฉบับภาษาไทย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยและคณะติดต่อประสานงานกับโรงเรียนในพื้นที่จังหวัดพังงาและประสานงานกับโรงเรียนในพื้นที่จังหวัดพังงาและประสานงานกับคณะผู้ช่วยวิจัยในท้องถิ่นในการเก็บข้อมูลภาคส่วนต่างๆ ทั้ง 4 กลุ่ม โดยเก็บข้อมูลในโรงเรียน 3 โรงเรียน โดยการเก็บข้อมูลนักเรียนประถมศึกษา นักเรียนมัธยมศึกษาและครูในโรงเรียนดำเนินการตั้งแต่ มกราคม ถึงมีนาคม 2552 และเก็บข้อมูลจากครอบครัวและผู้สูงอายุในครอบครัวเพิ่มเติมจนถึงเดือนพฤษภาคม 2552

2. ขั้นตอนในการเก็บข้อมูลในการวิจัยมีการดำเนินการดังนี้

2.1 ในกลุ่มเด็กประถมศึกษามีการเก็บข้อมูลความต้องการความช่วยเหลือ และข้อมูลในส่วนผลกระทบด้านต่างๆ ซึ่งมีการเก็บข้อมูลกลุ่มเด็กปกติเป็นกลุ่มควบคุมเพื่อเปรียบเทียบ ให้เห็นผลกระทบที่ชัดเจนทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา และอารมณ์ในกลุ่มเด็กประสบภัยพิบัติ

2.2 ส่วนในกลุ่มวัยรุ่น มีการเก็บข้อมูลทั้งการประเมินความต้องการ และผลกระทบจากภัยพิบัติสึนามิ

2.3 ในส่วนของครอบครัว มีเก็บข้อมูลผลกระทบจากภัยพิบัติและตลอดจนมีการสัมภาษณ์เพิ่มเติม

2.4 ในส่วนของครูเก็บข้อมูลมีการเก็บข้อมูลทั้งการประเมินความต้องการ และผลกระทบจากภัยพิบัติสึนามิ

3. นำข้อมูลที่ได้ในเบื้องต้นมาถกแถลงกับผู้ทรงวุฒิต่างประเทศที่เข้าร่วมประชุมโดยนำเสนอผลการวิจัยในลักษณะ Symposium ในการประชุมทางวิชาการ ของการประชุมวิชาการนานาชาติทางจิตวิทยา(Psychological Congress) ณ ประเทศออสเตรเลีย ในหัวข้อ "Sustainable mental rehabilitation and collaboration Psychological rebuilding for children adolescents families and teacher in the Tsunami aftermath." คณะผู้วิจัยนำข้อคำถามและความคิดเห็นมาเพิ่มเติมในผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยสถิติพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างทุกกลุ่ม ทดสอบความแตกต่าง ด้วย t-test และวิเคราะห์ความแปรปรวนของตัวแปรโดยสถิติ F-test แสดงแผนภาพประกอบ ค่าสถิติ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยวิธีวิเคราะห์ข้อมูลแบบมีมาติค

สรุปผลการวิจัย

การรายงานผลฉบับนี้เป็นการรายงานผลการวิจัยในระยะที่ 1 และระยะที่ 2 คือ การศึกษาความต้องการความช่วยเหลือและผลกระทบจากภัยพิบัติของเด็ก เยาวชน ครอบครัว และครู โดยศึกษากับกลุ่มตัวอย่างที่ประสบภัยพิบัติสึนามิในปีพ.ศ. 2547

ผลการวิจัยที่สำคัญ สรุปได้ดังนี้

1. เด็กประถมศึกษาและเด็กมัธยมศึกษาทั้ง 2 กลุ่มต้องการความช่วยเหลือด้านทุนการศึกษาสูงสุด เด็กประถมศึกษาต้องการอาชีพเสริมให้ทั้งตนเองและผู้ปกครอง เป็นลำดับสอง และบ้านใหม่สำหรับครอบครัวเป็นลำดับที่ 3 ขณะที่เด็กมัธยมศึกษาต้องการความช่วยเหลือด้านความต้องการให้หาครอบครัวใหม่ให้เด็กกำพร้า เป็นลำดับที่ 2 และลำดับที่ 3 ต้องการความช่วยเหลือความต้องการให้มีการอบรมฟื้นฟูจิตใจอย่างต่อเนื่อง

นอกจากนี้ยังพบว่าเด็กประถมศึกษาที่ได้รับผลกระทบทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา และอารมณ์ ได้แก่ เด็กที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เพราะขณะเกิดภัยพิบัติเด็กสามารถรับรู้ถึงความรุนแรงของสถานการณ์ได้ดีกว่าเด็กประถมศึกษาปีที่ 1-4

2. เด็กมัธยมศึกษาได้รับผลกระทบด้านอารมณ์สูงสุด ผลกระทบต่อเยาวชน เยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 226 คน จากผลการวิจัย พบว่า เยาวชนได้รับผลกระทบจากสึนามิมี่ค่า x^2 ($p < .05$) ดังนี้ 1) ผลกระทบจากการสูญเสียครอบครัวหรือสมาชิกในครอบครัว .474* 2) ผลกระทบจากการสูญเสียบ้าน ทรัพย์สิน .369* 3) ผลกระทบจากการเห็นการสูญเสีย .769* ผลกระทบทางสุขภาพทั่วไป มีดังนี้ RPB1 ส่งผลต่อการเกิดปัญหาพฤติกรรม .913** ($p < .01$) RPB2 ส่งผลต่อการเกิดปัญหาพฤติกรรม .995** ($p < .01$) RPB1 ได้แก่ somatic, schizoid, immature RPB2 ได้แก่ aggression, hostile, delinquent, hyperactive ผลกระทบด้านความทุกข์ส่งผลต่อปัญหาพฤติกรรม .215** ($p < .01$) ผลกระทบจากการทำหน้าที่ของครอบครัวต่อปัญหาพฤติกรรมของเยาวชน พบว่า การทำหน้าที่ของครอบครัวส่งผลต่อความสัมพันธ์ในครอบครัวของวัยรุ่นในแต่ละส่วนดังนี้ การแก้ปัญหาในครอบครัว.89** ($p < .01$) การแสดงความรู้สึกในครอบครัว .94** ($p < .01$) การสื่อสารในครอบครัว .01 และการปฏิบัติหน้าที่ที่ดี .75** ($p < .01$)

3. ผลการวิจัย พบว่าครอบครัวมีความสำคัญสูงสุดต่อการฟื้นคืนดีของเด็กและเยาวชน ผลของข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้สูงอายุในครอบครัว พบว่า ผู้สูงอายุในครอบครัวมีความเศร้าเสียใจในการสูญเสียสมาชิกในครอบครัวมาก ผู้สูงอายุส่วนใหญ่แสดงความห่วงใยอนาคตของวัยรุ่นในครอบครัว ผู้สูงอายุเพิ่มการดูแลและสุขภาพของตนเองมากขึ้น การปฏิบัติธรรมในศาสนาช่วยฟื้นฟูสภาพจิตใจและการเผชิญปัญหาของผู้สูงอายุ

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลกระทบของภัยพิบัติสึนามิในเด็ก

ผลกระทบต่อการพัฒนาการทางกาย ทางปัญญา และทางอารมณ์ของเด็กนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1-6 ที่อาศัยอยู่ในเขตที่ได้ประสบภัยพิบัติสึนามิเมื่อเดือนธันวาคม พ.ศ. 2547 โดยเปรียบเทียบกับเด็กนักเรียนในระดับชั้นเดียวกันที่อาศัยอยู่ในเขตที่ไม่ได้ประสบภัยพิบัติสึนามิในจังหวัดพังงา ประเทศไทย สามารถอภิปรายเป็นข้อ ๆ ได้ ดังนี้

1.1 ผลกระทบของภัยพิบัติสึนามิต่อการพัฒนาการทางกาย

ผลจากการวิจัยพบว่า แม้ว่าจะมีนักเรียนที่อาศัยอยู่ในเขตที่ได้ประสบภัยพิบัติสึนามิบางระดับชั้นมีน้ำหนักและส่วนสูงไม่แตกต่างจากเกณฑ์อ้างอิงการเจริญเติบโตของเด็กไทย (กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข, 2542) แต่ก็มีนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาหลายระดับชั้นที่มีน้ำหนักและส่วนสูงต่ำกว่าเกณฑ์ เช่น นักเรียนชายชั้น ป. 3 และนักเรียนหญิงชั้น ป. 2 ที่อาศัยในเขตที่ได้ประสบภัยพิบัติสึนามิมีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์อ้างอิงการเจริญเติบโตของเด็กไทยในระดับอายุและเพศเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้ยังพบว่า นักเรียนชายชั้น ป. 1 ป. 2 ป. 3 และ ป. 5 และนักเรียนหญิงชั้น ป. 1 และ ป. 2 มีส่วนสูงต่ำกว่าเกณฑ์อ้างอิงการเจริญเติบโตของเด็กไทยในระดับอายุและเพศเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในขณะที่นักเรียนในระดับชั้นเดียวกันที่อาศัยในเขตที่ไม่ได้ประสบภัยพิบัติสึนามิมีน้ำหนักและส่วนสูงไม่แตกต่างจากเกณฑ์อ้างอิงหรือสูงกว่าเกณฑ์อ้างอิง ผลจากการวิจัยนี้แสดงให้เห็นถึงผลกระทบของภัยพิบัติสึนามิที่มีต่อการพัฒนาการทางกายของเด็กนักเรียนโดยเฉพาะเด็กที่เรียนในชั้น ป. 1-3 ซึ่งในขณะที่เกิดภัยพิบัติสึนามิเด็กเหล่านี้จะมีอายุประมาณ 2-4 ปีซึ่งยังอยู่ในวัยทารกและวัยเด็กตอนต้น การที่ครอบครัวต้องประสบความสูญเสียจากภัยพิบัติไม่ว่าจะเป็นการสูญเสียชีวิตของบุคคลในครอบครัว หรือการสูญเสียทรัพย์สินย่อมส่งผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของเด็กในครอบครัวด้วย เด็กอาจจะไม่ได้รับประทานอาหารที่ช่วยส่งเสริมการเจริญเติบโตฝ่ายร่างกายอย่างเพียงพอ มีผลทำให้น้ำหนักและส่วนสูงที่กำลังพัฒนาอย่างรวดเร็วในวัยทารกและวัยเด็กตอนต้นไม่เป็นไปตามที่ควร

เป็น ส่วนผลกระทบที่เกิดขึ้นในเด็กชั้น ป. 5 นั้นสามารถอธิบายได้ว่าในขณะที่เกิดภัยพิบัติสึนามิเมื่อสี่ปีที่แล้วเด็กเหล่านี้จะมีอายุประมาณ 6 ปี ซึ่งเป็นวัยที่สามารถรับรู้และจดจำเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้แล้ว ผลกระทบของภัยพิบัติอาจส่งผลกระทบต่อพัฒนาการทางกายได้ดังที่มีผู้รายงานไว้ว่า หลังเกิดเหตุสึนามิ เด็กส่วนใหญ่มีอาการนอนไม่หลับ ความอยากอาหารลดลง บั๊สสาวะรดที่นอน มีอาการวิตกกังวล ร้องไห้มากกว่าปกติ มีการรวมกลุ่มทางสังคมต่ำ และมีอาการทางกายที่ไม่สามารถระบุได้ชัดเจน (Math, Grimaji and Benegal (2006, อ้างถึงใน Vijayakumar, Kannan, and Daniel, 2006) ข้อสันนิษฐานนี้ยังมีความชัดเจนมากขึ้นจากผลการวิจัยที่แสดงให้เห็นว่าในนักเรียนระดับชั้นเดียวกันที่ไม่ได้อาศัยในเขตที่ประสบภัยพิบัติสึนามิมีน้ำหนักและส่วนสูงที่ไม่แตกต่างจากเกณฑ์อ้างอิงหรือสูงกว่าเกณฑ์อ้างอิง แสดงให้เห็นว่าเด็กเหล่านี้ที่ไม่ได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติสึนามิมีพัฒนาการทางกายที่เป็นไปตามปกติ และมีเด็กบางระดับชั้นที่มีน้ำหนักและส่วนสูงมากกว่าเกณฑ์ ซึ่งอาจจะเกิดจากการรับประทานอาหารที่มากเกินไปจนเกิดความจำเป็น ซึ่งย่อมสะท้อนให้เห็นสภาพความเป็นอยู่ที่ไม่ขาดแคลนของครอบครัวที่ไม่ได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติสึนามิได้เป็นอย่างดี ดังนั้นผู้ปกครองและครูของนักเรียนในโรงเรียนที่ได้ประสบภัยพิบัติสึนามิจึงควรให้ความสนใจต่อพัฒนาการทางกายของเด็กที่ต่ำกว่าเกณฑ์อ้างอิงโดยการจัดสรรอาหารที่ถูกต้องตามหลักโภชนาการให้กับเด็ก ให้เด็กได้พักผ่อนและรับประทานอาหารที่มีโปรตีนเพิ่มขึ้น ตลอดจนการส่งเสริมให้เด็กได้เล่นกีฬาและออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอเพื่อจะได้มีร่างกายที่แข็งแรงและมีน้ำหนักและส่วนสูงเพิ่มขึ้น

1.2 ผลกระทบของภัยพิบัติสึนามิต่อพัฒนาการทางเชาวน์ปัญญา

ผลการวิจัยแสดงให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่างความสามารถทางปัญญาของนักเรียนระดับชั้น ป. 5 และ ป. 6 ในโรงเรียนที่ได้ประสบและไม่ประสบภัยพิบัติสึนามิ โดยนักเรียนในโรงเรียนที่ไม่ได้ประสบภัยพิบัติสึนามิ มีความสามารถด้านจำนวน ด้านมิติสัมพันธ์ ด้านการบวกและลบเลข และด้านการอุปมาสูงกว่านักเรียนในโรงเรียนที่ได้ประสบภัยพิบัติสึนามิอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลจากการวิจัยนี้สามารถอธิบายได้ว่าในขณะที่เกิดสึนามิเมื่อสี่ปีที่แล้ว เป็นเวลาที่เด็กนักเรียนกลุ่มนี้มีอายุประมาณ 6-7 ปี ซึ่งเป็นเวลาที่เด็กเริ่มเข้าโรงเรียนและเรียนอยู่ในชั้น ป.1 หรือ ป.2 ของโรงเรียน เป็นเวลาที่เด็กได้รับการปูพื้นฐานด้านจำนวน การบวกลบเลข การใช้เหตุผล และการเปรียบเทียบเชิงอุปมา แต่เมื่อครอบครัวและเด็กประสบภัยพิบัติ รวมทั้งโรงเรียน ตลอดจนครูอาจารย์ก็ได้รับความเสียหายจากภัยพิบัติสึนามิร่วมกัน ทำให้การใช้ชีวิตและการเรียนการสอนในโรงเรียนได้รับผลกระทบอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ แม้รัฐบาลและองค์การเอกชนต่าง ๆ จะได้ยื่นมือเข้ามาให้ความช่วยเหลือโดยการสร้างบ้านและโรงเรียนหลังใหม่ให้ แต่ก็ต้องใช้เวลาทำให้

ความสามารถทางปัญญาหลายด้านของเด็กได้รับผลกระทบ และได้แสดงผลออกมาอย่างชัดเจน ในเด็กสองระดับชั้นนี้ ส่วนในระดับชั้น ป. 1-4 นั้น ผลการวิจัยไม่ได้แสดงให้เห็นความแตกต่างของ ความสามารถทางปัญญาระหว่างเด็กในโรงเรียนที่ได้ประสบภัยพิบัติสึนามิและที่ไม่ได้ประสบ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าเด็กทั้งสองกลุ่มนี้มาเข้าโรงเรียนหลังจากที่ภัยพิบัติได้ผ่านพ้นไปแล้ว ครอบครัวของเด็กและครูได้รับการเยียวยา ความเป็นอยู่ของชุมชนดีขึ้น ตลอดจนโรงเรียนและ อุปกรณ์การเรียนการสอนได้ถูกจัดสรรให้ใหม่ เด็กทั้งสองกลุ่มได้รับการสอนจากโรงเรียนและครูที่มีคุณภาพไม่แตกต่างกันจึงทำให้ไม่พบความแตกต่างทางความสามารถด้านปัญญาในเด็กสอง กลุ่มนี้ ผลการวิจัยนี้จึงสนับสนุนผลการวิจัยอื่นที่ได้แสดงให้เห็นผลกระทบทางพัฒนาการที่มีต่อผู้ ที่ประสบภัยพิบัติสึนามิที่พบว่า เด็กจะมีพัฒนาการที่ล่าช้า มีปัญหาในการอ่าน และความสามารถ ในการเข้าใจนามธรรม (Brown, 2005 อ้างถึงใน Vijayakumar, Kannan, and Daniel, 2006) จึงมี ความจำเป็นที่รัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องยื่นมือเข้ามาให้ความช่วยเหลือ เช่น การจัด โครงการพิเศษเพื่อสอนเสริมเด็กที่มีปัญหาในด้านการเรียน การจัดการฝึกอบรมครูให้สามารถที่จะ มีวิธีการสอนที่เร่งรัดและมีประสิทธิภาพเพื่อช่วยเด็กที่เรียนอ่อนให้สามารถเรียนได้ทันเพื่อน และ การจัดโครงการเพื่อนสอนเพื่อน (peer-tutoring) เป็นต้น เนื่องจากเด็กเหล่านี้อยู่ในระดับ ประถมศึกษาตอนปลายแล้ว อีกไม่ช้าก็ต้องเข้าเรียนในระดับมัธยมศึกษาที่มีเนื้อหาที่ยากมากขึ้น หากเด็กมีพื้นฐานความรู้ที่ไม่แน่นพอก็จะมีปัญหาในการเรียนต่อในระดับสูงได้ นอกจากนี้ โรงเรียนควรจัดให้มีการร่วมมือระหว่างผู้ปกครองและครูในการที่จะช่วยเด็ก โดยให้พ่อแม่เข้าใจ ปัญหาและสนับสนุนให้นักเรียนได้มีโอกาสเรียนซ่อมเสริม ตลอดจนการให้กำลังใจแก่บุตรหลานให้ มีความพยายามและตั้งใจในการเรียนมากขึ้น

1.3 ผลกระทบของภัยพิบัติสึนามิต่อพัฒนาการทางอารมณ์

ผลจากการวิจัยแสดงให้เห็นว่านักเรียนชั้น ป. 5 ในโรงเรียนที่ประสบภัยพิบัติสึนามิ มี อารมณ์ด้านบวกต่ำกว่านักเรียนในระดับชั้นเดียวกันในโรงเรียนที่ไม่ได้ประสบภัยพิบัติสึนามิอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติ และยังพบอีกว่านักเรียนหญิงในโรงเรียนที่ประสบภัยพิบัติสึนามิมีอารมณ์ ด้านบวกต่ำกว่านักเรียนหญิงในโรงเรียนที่ไม่ได้ประสบภัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในขณะที่ นักเรียนชายในโรงเรียนที่ประสบและไม่ประสบภัยพิบัติสึนามิมีอารมณ์ด้านบวกไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยนี้สนับสนุนงานวิจัยที่ทำมาก่อนหน้านี้ที่พบว่าผู้หญิงจะมีความเสี่ยงต่อการเกิดปัญหา ทางจิตใจมากกว่าผู้ชาย เนื่องจากได้รับผลกระทบทางจิตใจที่รุนแรงกว่า (Acierno, Ruggiero, Kilpatrick, Resnick, and Galea, 2006 อ้างถึงใน Tuicompee and Romano, 2008) และยัง พบว่าผู้หญิงที่มีอายุน้อยจะมีปัญหาทางจิตใจสูงกว่าผู้ที่มีอายุมากกว่าด้วย (Garrison, et al.,

1995; Goenjian et al., 2001 อ้างถึงใน Tuicompee and Romano, 2008) นอกจากนั้นยังมีงานวิจัยอื่น ๆ ที่พบความสัมพันธ์ระหว่างการประสบภัยอย่างรุนแรงกับอาการซึมเศร้าของเด็ก (Goenjian, 2005; Goenjian et al., 1997, 2001; Papageorgiou et al., 2005; Shaw et al., 1996) จากงานวิจัยต่าง ๆ เหล่านี้ทำให้อนุมานได้ว่าการที่นักเรียนระดับชั้น ป. 5 มีอารมณ์ด้านบวกต่ำกว่านักเรียนในระดับชั้นเดียวกัน และนักเรียนหญิงในโรงเรียนที่ประสบภัยพิบัติสึนามิมีอารมณ์ด้านบวกต่ำกว่านักเรียนหญิงในโรงเรียนที่ไม่ได้ประสบภัย นั้นอาจมาจากการที่เด็กระดับชั้น ป. 5 ซึ่งมีอายุประมาณ 6 ปี ในขณะที่เกิดสึนามินั้นสามารถรับรู้และจดจำเหตุการณ์ความสูญเสียที่เกิดขึ้นกับครอบครัวและชุมชนได้ และผลกระทบจากความสูญเสียนั้นมีผลระยะยาวต่ออารมณ์ของเด็กทำให้เด็กขาดความร่าเริงแจ่มใสและมองโลกในแง่ดีน้อยกว่าเด็กในระดับชั้นเดียวกันที่ไม่ได้ประสบภัยพิบัติสึนามิ ส่วนการที่เด็กชั้น ป. 6 ซึ่งมีอายุประมาณ 7 ปี ในขณะที่เกิดสึนามิมีอารมณ์ทางบวกไม่แตกต่างจากเด็กระดับชั้นเดียวกันที่ไม่ได้ประสบภัยพิบัติสึนามินั้นอาจจะอธิบายได้ว่าการมีอายุที่มากกว่าอาจทำให้เด็กได้รับผลกระทบทางจิตใจน้อยกว่า ดังเช่นที่งานวิจัยของ Aciermo, Ruggiero, Kilpatrick, Resnick, and Galea (2006, อ้างถึงใน Tuicompee and Romano, 2008) ที่พบว่าเด็กที่มีอายุน้อยจะได้รับผลกระทบทางด้านจิตใจในทางลบมากกว่า ส่วนการที่เพศหญิงในโรงเรียนที่ได้ประสบภัยพิบัติสึนามิมีอารมณ์ด้านบวกต่ำกว่าเพศหญิงในโรงเรียนที่ไม่ได้ประสบภัย ในขณะที่ไม่พบความแตกต่างนี้ในเพศชายอาจเป็นเพราะเพศหญิงซึ่งมีมีจิตใจที่อ่อนไหวได้รับผลกระทบจากการสูญเสียญาติมิตรและทรัพย์สินรุนแรงกว่าและส่งผลระยะยาวมากกว่า

อนึ่ง เนื่องจากมีงานวิจัยที่พบว่าเยาวชนที่รอดชีวิตจากภัยพิบัติสึนามิ และเป็นผู้ที่มีความเครียดเนื่องจากมีอาการเครียดจากบาดแผลทางใจ (post traumatic stress disorder) มีความเสี่ยงเกี่ยวกับการเกิดปัญหาทางอารมณ์และพฤติกรรม (Galante and Foa, 1985; McFarlane et al., 1987 อ้างถึงใน Tuicompee and Romano, 2008) จึงเป็นหน้าที่ของชุมชนและโรงเรียนที่จะช่วยป้องกันเยาวชนเหล่านี้ไม่ให้เกิดปัญหา

สำหรับในด้านชุมชนนั้นเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่นควรจัดการฝึกอบรมอาสาสมัครในชุมชนให้มีทักษะในการให้คำแนะนำและการปรึกษาเบื้องต้นแก่ผู้ใหญ่ที่มีปัญหาทางจิตใจก่อนที่จะส่งต่อไปให้นักจิตวิทยา หรือผู้ให้คำปรึกษาวิชาชีพ นอกจากนั้นเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่นควรจะให้ความรู้แก่สมาชิกในชุมชนให้ยอมรับการมาพบกับนักจิตวิทยาหรือผู้ให้คำปรึกษาวิชาชีพว่าเป็นการกระทำที่ปกติ เพื่อจะช่วยให้คนที่เข้ามาใช้บริการไม่ต้องถูกตราหน้าจากสังคมว่าเป็นผู้ที่มีปัญหาทางจิตใจ ส่วนในด้านของโรงเรียนนั้น ควรจะมีการฝึกอบรมครูและอาจารย์ให้รู้จักการสังเกต การเฝ้าระวัง และการช่วยเหลือเด็กที่มีภาวะเสี่ยงทางด้านจิตใจและการมีพฤติกรรมที่เป็น

ปัญหา เช่น การหนีโรงเรียน การสูบบุหรี่ การดื่มสุรา การใช้ยาเสพติด การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร การฆ่าตัวตาย และการประพฤติเป็นพาลเถร เป็นต้น เพื่อจะได้หาทางป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาขึ้น และถ้าเกิดปัญหาแล้วครูและอาจารย์จะได้สามารถช่วยเหลือเด็กได้อย่างทัน่วงที

2. ผลกระทบของภัยพิบัติสึนามิในวัยรุ่น

ผลการวิจัยพบว่าวัยรุ่นที่ตอบแบบสอบถามครั้งนี้มีค่าเฉลี่ยประสบการณ์สึนามิเท่ากับ 5.17 จากคะแนนเต็ม 11 คะแนนที่ค่อนข้างมากบ่งบอกถึงจำนวนประสบการณ์ทางลบต่อเหตุการณ์สึนามิที่สูง วัยรุ่นเหล่านี้ระบุว่าพวกเขามีความต้องการทุนการศึกษาต่อเนื่องจนจบการศึกษามากที่สุด โดยถูกเลือกเป็นอันดับ 1 ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลงานวิจัยเชิงคุณภาพโดย Tuicomepee และ Romano ที่พบว่า การได้รับทุนทางการศึกษานับเป็นปัจจัยปกป้องที่สำคัญในวัยรุ่นผู้ประสบภัย และลำดับสองได้แก่ ความต้องการให้หาครอบครัวใหม่ให้เด็กกำพร้า และในลำดับสาม ได้แก่ ความต้องการให้มีการอบรมฟื้นฟูจิตใจอย่างต่อเนื่อง

วัยรุ่นที่มีประสบการณ์สึนามิรายงานถึงการทำหน้าที่ภายในครอบครัวหลังจากเกิดเหตุสึนามิในทิศทางบวก เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของข้อคำถามพบว่ากลุ่มตัวอย่างวัยรุ่นให้ความเห็นต่อการทำหน้าที่ภายในครอบครัวของตนสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) การที่สมาชิกทุกคนในครอบครัวของตนมีหน้าที่ในบ้านต้องรับผิดชอบ 2) กลุ่มตัวอย่างวัยรุ่นรู้สึกสมาชิกในครอบครัวของตนต่างมีความไว้วางใจซึ่งกันและกัน และ 3) กลุ่มตัวอย่างรู้สึกว่าการครอบครัวของตนแสดงความรักใคร่ผูกพันต่อกันเสมอ

ส่วนด้านการปฏิบัติตนตามความเชื่อทางศาสนา พบว่ามีเพียงร้อยละ 26.1 ที่ตอบข้อคำถาม "ความเชื่อและการปฏิบัติศาสนิกก็มีอิทธิพลต่อชีวิตประจำวันของนักเรียนมากน้อยเพียงใด" ว่า "มีอิทธิพลมาก" ส่วนใหญ่วัยรุ่นจะตอบว่ามีอิทธิพลเล็กน้อย (จำนวนร้อยละ 53.1) สำหรับการปฏิบัติศาสนาของนักเรียนที่นับถือศาสนาพุทธในปีที่ผ่านมา ในด้านพฤติกรรมสวดมนต์ไหว้พระทุกวัน มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ($M = 1.92$) รองลงมา การทำบุญ ตักบาตรพระสงฆ์ หมู่วันสำคัญ ($M = 1.60$) การปฏิบัติศาสนาของนักเรียนที่นับถือศาสนาอิสลามในปีที่ผ่านมา พฤติกรรมการปฏิบัติอย่างเคร่งครัดในช่วงถือศีลอดรามาดอน มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ($M = 1.43$) รองลงมาสวดมนต์ทุกวันก่อนมื้ออาหาร ($M = 1.24$) และการปฏิบัติศาสนาของนักเรียนที่นับถือศาสนาคริสต์ในปีที่ผ่านมา พฤติกรรมการสวดมนต์ทุกวัน มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ($M = 1.82$) รองลงมาการแขวนหรือมีเครื่องราง ของขลัง เช่น สัญลักษณ์ไม้กางเขน รูปนักบุญต่างๆ ($M = .91$)

ด้านความสุขในการดำเนินชีวิตประจำวันของกลุ่มตัวอย่างวัยรุ่น พบว่ากลุ่มตัวอย่างได้คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.47 จากคะแนนเต็ม 4 ด้ความได้ว่ามีความสุขอยู่ในระดับ

ปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าข้อที่ได้คะแนนเฉลี่ยสูง 3 ลำดับแรกซึ่งสะท้อนถึงความสุขของกลุ่มตัวอย่างวัยรุ่นได้แก่ 1) รู้สึกหัวเราะบ่อยขึ้น 2) รู้สึกเบิกบานใจ 3) รู้สึกสนุกสนานเมื่ออยู่กับผู้อื่นและรู้สึกดีต่อทุกคน

นอกจากนี้ผลการศึกษา พบว่าวัยรุ่นที่ประสบภัยมีค่าคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรม Internalizing Behavior เท่ากับ 32.60 ซึ่งสูงกว่าจุดตัดค่าคะแนนเท่ากับ 29 นั้นหมายความว่าวัยรุ่นดังกล่าวมีปัญหาด้านอารมณ์และพฤติกรรมที่แสดงในรูปของความวิตกกังวล การเจ็บป่วยที่ตรวจไม่พบความผิดปกติทางร่างกาย ภาวะซึมเศร้า ซึ่งนี้หากไม่ได้รับการดูแลเฝ้าระวังและแก้ไข อาจก่อให้เกิดปัญหาด้านสุขภาพจิตที่รุนแรงขึ้นตามมา เช่น การเสพยาเสพติด ความประพฤติก้าวเผลอที่ไม่เหมาะสม และปัญหาทางจิตเวชอื่นๆ โดยเฉพาะปัญหาด้านอารมณ์และพฤติกรรมของวัยรุ่นที่เป็นกลุ่มเสี่ยง เช่น วัยรุ่นที่มีปัญหาครอบครัว หรือประสบกับความสูญเสีย

3. ผลกระทบของภัยพิบัติสึนามิในครอบครัว

ข้อมูลที่ได้จากผลการสำรวจผู้ปกครอง 187 คน พบว่า ผู้ปกครองมีปัญหาเรื่องความเจ็บป่วยทั่วไปมากที่สุด พร้อมกับรู้สึกต่อตนเองบกพร่องในการปฏิบัติหน้าที่ในสังคม ส่วนผลกระทบในชีวิตประจำวัน พบว่า ครอบครัวเห็นด้วยที่จะร่วมมือกันแก้ไขปัญหาลูกส่วนใหญ่ที่เกิดขึ้นในบ้านครอบครัวต้องเผชิญกับปัญหาที่เกิดขึ้นด้วยกันเพราะครอบครัวมีบทบาทอย่างยิ่งต่อสมาชิกในครอบครัวโดยเฉพาะเด็กและเยาวชน แต่อย่างไรก็ตาม ครอบครัวก็ยังรู้สึกหวาดกลัวต่อชีวิตเบื้องต้น ฉะนั้นการช่วยเหลือเด็กและเยาวชนหลังภัยพิบัติสึนามิ ครอบครัวจึงมีบทบาทที่สำคัญมาก Ehrenreich (2001) พบว่า เด็กที่เผชิญกับภัยพิบัติทางธรรมชาตินั้นจะได้รับผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อม ผลกระทบทางตรงคือ ประสบการณ์ที่เด็กได้รับการพบเห็นผู้เสียชีวิตในครอบครัวโดยเฉพาะบุคคลใกล้ชิดเช่น พ่อแม่ หรือต้องเผชิญต่อความเสียหายที่เกิดกับทรัพย์สินของครอบครัว ฉะนั้นพ่อแม่หรือบุคคลที่เหลือในครอบครัวจึงมีความสำคัญยิ่งในการฟื้นฟูภาวะจิตใจของเด็กและเยาวชน Lazarus et al. (2002) ระบุว่า สิ่งสำคัญที่สุดที่มีอิทธิพลต่อการตอบสนองของเด็กต่อภัยพิบัติทางธรรมชาติอย่างหนึ่งคือ ปฏิกริยาตอบสนองหรือการสนับสนุนจากสมาชิกในครอบครัว การปรับตัวของพ่อแม่เป็นสิ่งสำคัญยิ่งที่ช่วยในการปรับตัวของเด็ก ปฏิกริยาการตอบสนองของพ่อแม่และการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวหลังจากภัยพิบัติเป็นสิ่งสำคัญยิ่งในการช่วยเหลือเด็กหลังเผชิญกับภัยพิบัติทางธรรมชาติ

ผลการวิจัยได้จากผู้ให้ข้อมูลซึ่งเป็นผู้สูงอายุทั้งหญิงและชาย จำนวน 22 คน อายุระหว่าง 60 ปี ถึง 81 ปี เพศหญิง จำนวน 13 คน และเพศชายจำนวน 9 คน อาศัยอยู่ในพื้นที่

อำเภอตะกั่วป่า และอำเภอกะปง จังหวัดพังงา ซึ่งเป็นพื้นที่ประสบภัยได้รับผลกระทบเสียหายจำนวนมากที่สุดแห่งหนึ่งในประเทศไทย อาชีพส่วนใหญ่ของผู้ให้ข้อมูลรับจ้างทำสวนยาง ประมง และค้าขาย ทั้งหมดเป็นผู้เคยประสบเหตุการณ์ภัยพิบัติสึนามิเมื่อ 4 ปีที่แล้ว

ผลการวิจัยเป็นผลการวิจัยเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์ พบว่า ปัญหาทางด้านจิตใจของผู้ปกครอง ได้แก่ ภาวะเครียดที่ยังฝังอยู่ในจิตใจ หมายถึง เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทำให้เกิดภาวะเครียดทางจิตใจ ถึงแม้ว่าเวลาจะผ่านไป ยังมีความรู้สึกเศร้าลึกๆ อยู่ในใจ มีความคิดถึงผู้เป็นที่รักโดยเฉพาะลูกหลานของตนที่เสียชีวิตไปแล้ว และความวิตกกังวลเกี่ยวกับอนาคตของลูกหลานในปัจจุบัน ความต้องการที่นึกถึงลำดับแรก คือ มีความรู้สึกเป็นห่วงลูกและหลานที่ยังมีชีวิตอยู่ ต้องการหาทุนการศึกษาสำหรับหลาน ต้องการผู้อุปการะสำหรับเด็กกำพร้า ต้องการให้ลูกมีงานทำ ส่วนความต้องการในลำดับต่อมา คือ ต้องการรักษาสุขภาพอย่างต่อเนื่องและการสร้างพลังใจให้เข้มแข็ง

จะเห็นได้ว่าผลกระทบของภัยพิบัติดังกล่าวยังคงอยู่ส่งผลทำให้ผู้ประสบภัยพิบัติวิตกกังวลและมีความรู้สึกเศร้าแม้เวลาจะผ่านไปสี่ปีแล้วก็ตาม อย่างไรก็ตาม ปัญหาด้านจิตวิทยาในกลุ่มผู้ปกครองดูเหมือนว่าจะมีภาวะสุขภาพร่างกายเป็นปัจจัยร่วม กล่าวคือ อาการนอนไม่หลับ ปวดศีรษะ ตื่นตระหนกง่าย ผวา มีความวิตกกังวลสูง รวมทั้งต่อมามีอาการซึมเศร้า ซีด ความสามารถในการรับแรงกดดันต่างๆ ลดลงและร้องไห้ง่าย กลุ่มอาการเหล่านี้ได้ก่อให้เกิดปัญหาสุขภาพหรือทำให้ปัญหาสุขภาพที่มีอยู่ (เช่น ความดันโลหิตสูง เบาหวานรุนแรงขึ้น ทำให้ต้องรับประทานยาต่อเนื่องและปัญหาสุขภาพเหล่านี้ย้อนกลับมาส่งผลทำให้พวกเขามีความรู้สึกเศร้าง่ายและวิตกกังวลเกี่ยวกับอนาคตมากขึ้น นอกจากปัจจัยด้านสุขภาพทั้งร่างกาย จิตใจที่มีมากขึ้นหลังจากประสบภัยพิบัติแล้ว ผู้สูงอายุกลุ่มนี้ยังประสบกับความเครียดจากการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจและสังคมหลังจากภัยพิบัติ ตัวอย่างเช่น การเปลี่ยนแปลงจากการสูญเสียลูกหลานที่เป็นเสาหลักของครอบครัว บางรายสูญเสียเพื่อนหรือแหล่งสนับสนุนทางสังคมที่เคยช่วยเหลือทั้งด้านเศรษฐกิจและกลุ่มที่ทำกิจกรรมร่วมกัน

4. ผลกระทบของภัยพิบัติสึนามิในครู

ครูเป็นกลุ่มที่ต้องเป็นด่านหน้าที่ต้องเผชิญปัญหาต่างๆ ทั้งจากครอบครัวตนเอง ครอบครัวเด็ก และยังคงคอยตอบคำถามผู้ที่เกี่ยวข้องต่างๆ ทำให้ครูต้องปรับจิตใจของตนเองเพื่อให้สู้กับปัญหาที่เกิดขึ้น ดังจะพบว่า ความต้องการความช่วยเหลือของครูนั้นจะมุ่งผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับเด็กเป็นหลัก เช่น เรื่องทุนการศึกษาให้เด็กได้เรียนจนจบการศึกษาแม้ไม่มีผู้ปกครอง หรือครู

ต้องการหน่วยงานที่จะช่วยครูในการสร้างเสริมพัฒนาการเด็กในระยะยาว พร้อมทั้งห่วงใยในการให้ความรู้กับพ่อแม่เด็กที่จะช่วยเฝ้าระวังสภาพจิตใจของเด็ก

เมื่อพิจารณาผลกระทบต่อสุขภาพของครู จะพบว่า ครูมีอาการซึมเศร้าสูงสุด ในผลกระทบด้านสุขภาพ ($X = 3.85$) นอกจากนี้ยังมีอาการนอนหลับไม่สนิท ($X = 3.56$) สำหรับความสำคัญที่ครูให้การดำเนินการดำเนินชีวิตประจำวันคือ การที่สมาชิกในครอบครัวช่วยกันแก้ปัญหาส่วนใหญที่เกิดขึ้นในบ้านได้ ($X = 3.49$) นั่นคือ หากสมาชิกในบ้านสามารถแบ่งเบาภาระของครูในบ้านได้ ครูก็จะได้มีเวลาที่จะทุ่มเทแก้ไขปัญหาให้กับนักเรียนได้ ไม่ว่าจะเป็นปัญหาพฤติกรรมเบี่ยงเบน ปัญหาการจัดการหาทุนค่าเล่าเรียนของเด็กหรือการฟื้นฟูสภาพจิตใจเด็ก แต่อย่างไรก็ตามข้อมูลก็ยังคงแสดงว่า ครูสามารถปรับตนให้มีความสุขในชีวิตประจำวันได้ โดยมีคะแนนเฉลี่ยรวม 2.83 จากคะแนนเต็ม 4 และการที่ครูสามารถปรับตัวได้ทำให้ครูสามารถดูแลฟื้นฟูสภาพจิตใจเด็กได้ต่อไป และครูเป็นผู้มีความสำคัญต่อเด็กไม่น้อยกว่าครอบครัว

ข้อเสนอแนะจากงานวิจัย

ผลการวิจัย พบว่า เด็ก เยาวชน และสมาชิกครอบครัวต่างได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติสึนามิ และผลกระทบนั้นยังคงอยู่แม้เวลาจะผ่านไปกว่า 5 ปี ด้วยผลของภัยพิบัตียังฝังลึกในจิตใจ โดยเฉพาะเด็กในวัย 6 ปีแรกในชีวิต แต่ถ้าเด็กมีอายุน้อยกว่า 1 ปี ขณะที่เกิดภัยพิบัติผลกระทบจะส่งต่อพัฒนาการทุกด้านของเด็กจะน้อยกว่าเด็กที่อยู่ในช่วง 3-6 ปี ซึ่งเป็นวัยที่เรียนรู้และจดจำสิ่งต่างๆ ได้ดีกว่าจึงได้รับผลความรุนแรงของผลกระทบจากภัยพิบัติมากกว่า

ปัญหาด้านจิตใจของผู้ปกครอง เช่น ความเครียดฝังใจจากเหตุการณ์ภัยพิบัติสึนามิและความวิตกกังวลเกี่ยวกับอนาคต มีความเชื่อมโยงกับปัญหาด้านอื่นๆ เช่น ความไม่มั่นคงของครอบครัว เนื่องจากการสูญเสียลูกหลานที่เป็นผู้หารายได้ของครอบครัวและปัญหาด้านสุขภาพร่างกายที่เป็นผลมาจากการประสบเหตุภัยพิบัติ ดังนั้นการให้ความช่วยเหลือจึงควรผสมผสานไปกับการช่วยเหลือด้านอื่นๆ

การให้ความช่วยเหลือถาวรแก่เด็กทั้งจากครอบครัว โรงเรียนและชุมชนจึงเป็นสิ่งจำเป็น โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากเกิดภัยพิบัติขึ้นอีกในอนาคต

ในปี 2553 คนไทยจำนวนมากต้องเผชิญภัยพิบัติจากน้ำท่วมที่เรียกว่าสึนามิน้ำจืด การให้ความช่วยเหลือก็ยังขาดการวางแผนขั้นตอนที่ชัดเจนการช่วยเหลือในปัจจุบันจะเป็นไป เหตุการณ์ที่เกิดผลจากการวิจัยแสดงให้เห็นชัดเจนว่า เด็กและวัยรุ่นเมื่อประสบภัยพิบัติจากธรรมชาติจะมีภาวะเครียดในระดับวิกฤติ สมาธิ และความสามารถในการเรียนรู้จะลดลง เป็น

ภาวะเบื้องต้นของกลุ่มอาการความเครียดจากความบาดเจ็บทางจิตใจ (Posttraumatic stress disorder symptoms, PTSD) (Galante & Foa, 1985; Mcfarlane et al., 1987; Wickrama & Kasper, 2007)

ฉะนั้นการช่วยเหลือควรเป็นไปในลักษณะสร้างภูมิคุ้มกัน ให้ความช่วยเหลือเยียวยาจิตใจ สิ่งสำคัญที่สุดต้องมีการวางระบบการจัดการความช่วยเหลือให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ประสบภัยพิบัติในแต่ละวัย และเตรียมชุมชนให้มีความพร้อมในการป้องกันตนเองไม่ให้เกิดภาวะความเครียดจนไม่สามารถช่วยตนเองได้ในเบื้องต้น

การศึกษารูปแบบของผลกระทบจากภัยพิบัติการศึกษาความต้องการความช่วยเหลือน่าจะเป็นแนวทางนำไปสู่รูปแบบการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ และควรต้องดำเนินการโดยเร็วในขณะที่โลกเต็มไปด้วยการเผชิญกับภัยพิบัติในรูปแบบต่างๆ

ผลการวิจัยนี้สรุปว่าประสบการณ์สึนามิส่งผลต่อพัฒนาการทางร่างกาย อารมณ์ และพฤติกรรมทางสังคม ตลอดจนความสัมพันธ์ในครอบครัวของเด็กและเยาวชน จึงทำให้เป็นสาเหตุในการทำวิจัยในสวนที่ 2 ปีงบประมาณ 2553-2554 ที่นำเสนอหนทางการเยียวยาเด็กและเยาวชนหลังประสบภัยพิบัติ และพัฒนาความสามารถที่จะฟื้นคืนได้ ตลอดจนสภาวะความสามารถในด้านทานภัยพิบัติที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต ทั้งภัยพิบัติที่เกิดขึ้นจากธรรมชาติ และภัยพิบัติทางการเมืองที่โลกอนาคตจะต้องเผชิญต่อไป งานวิจัยในสวนที่ 3 คือการนำเสนอแนวทางการฟื้นฟูสภาวะจิตใจและการร่วมมือช่วยเหลือทางจิตวิทยาที่ยั่งยืนแก่เด็กเยาวชนและครอบครัวหลังประสบภัยพิบัติ ต่อไป

ส่วนที่ 3

รายงานการวิจัยโครงการวิจัยทุนงบประมาณแผ่นดิน ปี 2553-2554 เรื่องการ
นำเสนอศูนย์ฟื้นฟูจิตใจเด็กและครอบครัว และแนวทางการฟื้นฟูสภาวะจิตใจ
เด็ก เยาวชน และครอบครัว หลังการเกิดภัยพิบัติในอนาคต

บทนำ

ผลการวิจัยใน 2 ตอนเบื้องต้นที่ศึกษาความต้องการความช่วยเหลือหลังภัยพิบัติ และผลกระทบของภัยพิบัติปรากฏผลชัดเจนว่าเด็กและเยาวชนได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ เศรษฐกิจ และความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัว ฉะนั้นการหาแนวทางจัดการระบบการฟื้นฟูจิตใจของเด็กและเยาวชนจึงเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง ด้วยการวิจัยในส่วนที่ 3 นี้ มี

วัตถุประสงค์

1. เพื่อนำเสนอรูปแบบศูนย์ฟื้นฟูจิตใจเด็ก เยาวชน และครอบครัว โดยการร่วมมือระหว่างบุคลากรท้องถิ่นและนักวิชาการ
2. เพื่อนำเสนอแนวทางการจัดการฟื้นฟูจิตใจแก่เด็ก เยาวชน และครอบครัว สำหรับการเกิดภัยพิบัติในอนาคต

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยจัดเป็นการสัมมนา 2 ครั้ง

ครั้งที่ 1

เป็นการสัมมนาเพื่อหาความคิดเห็นจากชุมชนท้องถิ่นเกี่ยวกับผลการวิจัยและนำเสนอความคิดเห็น แนวทางการจัดการการฟื้นฟูจิตใจแก่เด็ก เยาวชน และครอบครัว

ครั้งที่ 2

เป็นการสัมมนาสรุปผลการวิจัย โดยกลุ่มเป้าหมาย (focus group)

กลุ่มตัวอย่าง ในการวิจัยส่วนที่ 3 นี้ ประกอบด้วย

1. ครูหรือนักวิชาการท้องถิ่น
2. เจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวข้องกับงานด้านบริหารจัดการ และเจ้าหน้าที่สาธารณสุขโดยตรง
3. ผู้นำท้องถิ่น และ NGO
4. บุคคลทั่วไปที่ให้ความสนใจ

เครื่องมือที่ใช้

2.1 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดตั้งหน่วยงานส่วนท้องถิ่นในการให้ความช่วยเหลือเบื้องต้นในการฟื้นฟูสภาพจิตใจของเด็ก และเยาวชน หลังเกิดภัยพิบัติ

2.2 จัดสัมมนาในกลุ่มเป้าหมาย(focus group) 4 กลุ่ม กลุ่มละ 12-15 คน เพื่อนำเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับการเยียวยาจิตใจเด็กและเยาวชนหลังประสบภัยพิบัติ

2.3 จัดประชุมกลุ่มเป้าหมาย(focus group) ครั้งที่ 2 โดยสัมมนาเรื่องนำเสนอประสบการณ์และความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับผลการวิจัยเพื่อสรุปผลการวิจัยครั้งสุดท้าย มีผู้เข้าร่วมประชุม 11 คน ดังนี้

1. นักวิชาการท้องถิ่น(ครู)	2 คน
2. นักสื่อสารมวลชน	1 คน
3. ผู้นำในท้องถิ่น	1 คน
4. ผู้ประสบภัยพิบัติ	1 คน
5. นักวิชาการ	2 คน
6. ผู้ช่วยวิจัย	4 คน

การดำเนินการวิจัย

การดำเนินการแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอนคือ

1. เก็บข้อมูลจากการสัมมนาครั้งแรกในวันที่ 2 สิงหาคม 2554 ณ โรงแรมเขาหลัก เอ็มเมอรัล บีช รีสอร์ท แอนด์สปา จังหวัดพังงา มีผู้เข้าร่วมสัมมนาทั้งสิ้น 70 คน

2. เก็บข้อมูลจากการสัมมนาครั้งที่ 2 ในวันที่ 4 มีนาคม 2555 เป็นการสรุปผลการวิจัยโดยตัวแทนกลุ่มเป้าหมายที่เกี่ยวข้องกับภัยพิบัติ 11 คน

ผลการวิจัยจากการสัมมนาทั้ง 2 ครั้ง นำเสนอในรายงานการวิจัยตอนที่ 2 ต่อไป

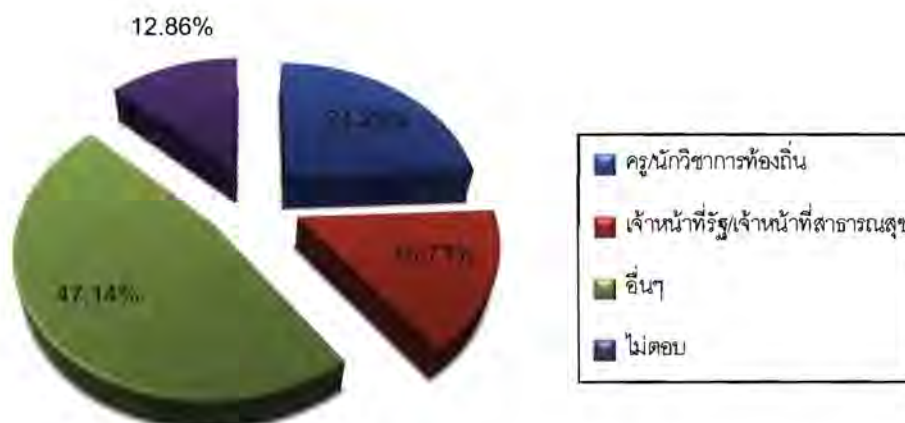
สรุปผลโครงการสัมมนา
เรื่อง "ภัยพิบัติสึนามิและผลกระทบต่อเด็ก เยาวชน และครอบครัว
สำหรับครู นักการศึกษา บุคลากรทางสาธารณสุข และผู้สนใจ"
วันอังคารที่ 2 สิงหาคม 2554
ณ โรงแรมเขาหลัก เอ็มเมอรัล บีช รีสอร์ท แอนด์ สปา จังหวัดพังงา

1. จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการสัมมนา

การดำเนินโครงการสัมมนาครั้งนี้ จำแนกผู้เข้าร่วมโครงการสัมมนาออกเป็น 3 กลุ่ม ตามสถานภาพของผู้เข้าร่วมโครงการสัมมนา ดังตารางที่ 1

ตาราง 1 จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการสัมมนา จำแนกตามสถานภาพ

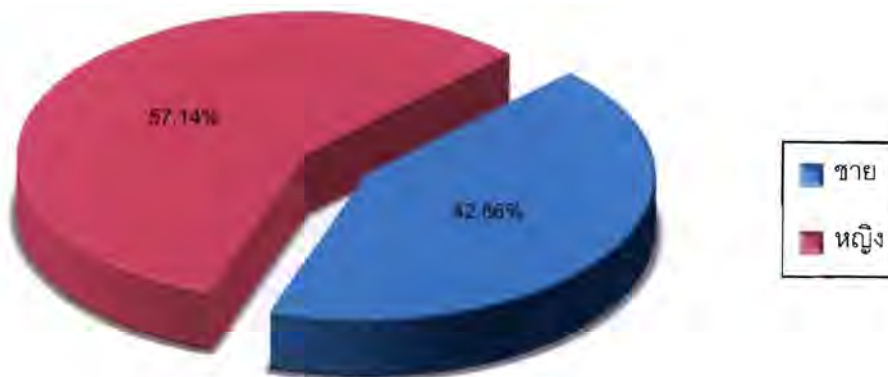
สถานภาพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ครู/นักวิชาการท้องถิ่น	17	24.29
2. เจ้าหน้าที่รัฐ/เจ้าหน้าที่สาธารณสุข	11	15.71
3. อื่นๆ เช่น อาสาสมัครสาธารณสุข ผู้สื่อข่าว แกนนำชุมชน ผู้บริหารสถานีวิทย์	33	47.14
ไม่ตอบ	9	12.86
รวม	70	100

จากตาราง 1 แสดงว่าผู้เข้าร่วมโครงการสัมมนาส่วนใหญ่มีสถานภาพเป็น อาสาสมัครสาธารณสุข ผู้สื่อข่าว แกนนำชุมชน ผู้บริหารสถานีวิทย์ จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 47.14 รองมาคือ ครู นักวิชาการท้องถิ่น จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 24.29 และลำดับสุดท้าย เป็นเจ้าหน้าที่รัฐ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 15.71

ตาราง 2 จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการสัมมนา จำแนกตามเพศ

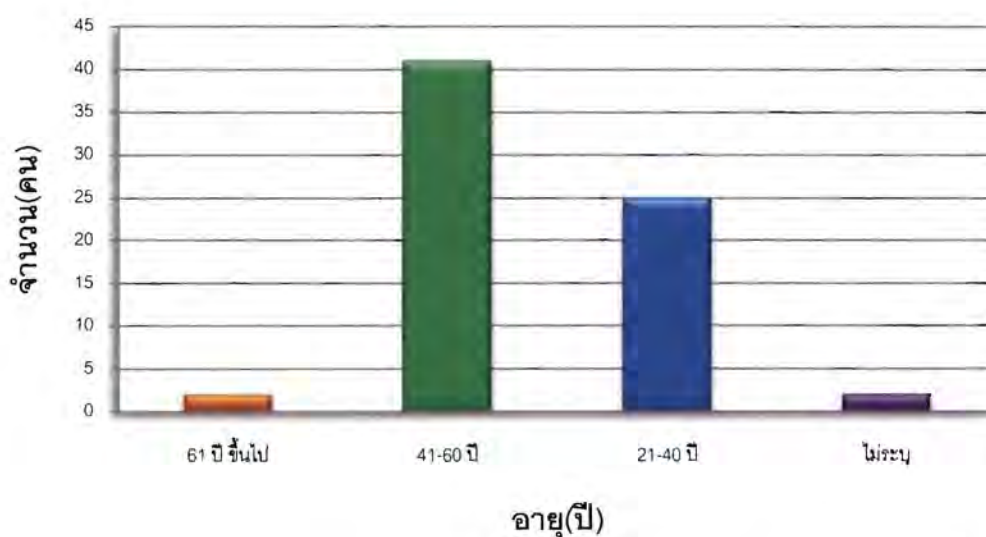
เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	30	42.86
หญิง	40	57.14
รวม	70	100

จากตาราง 2 แสดงว่าผู้เข้าร่วมโครงการสัมมนาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 57.14 และเป็นเพศชาย จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 42.86

ตาราง 3 จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการสัมมนา จำแนกตามอายุ

ช่วงอายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
61 ปี ขึ้นไป	2	2.86
41-60 ปี	41	58.57
21-40 ปี	25	35.71
ไม่ระบุ	2	2.86
รวม	70	100

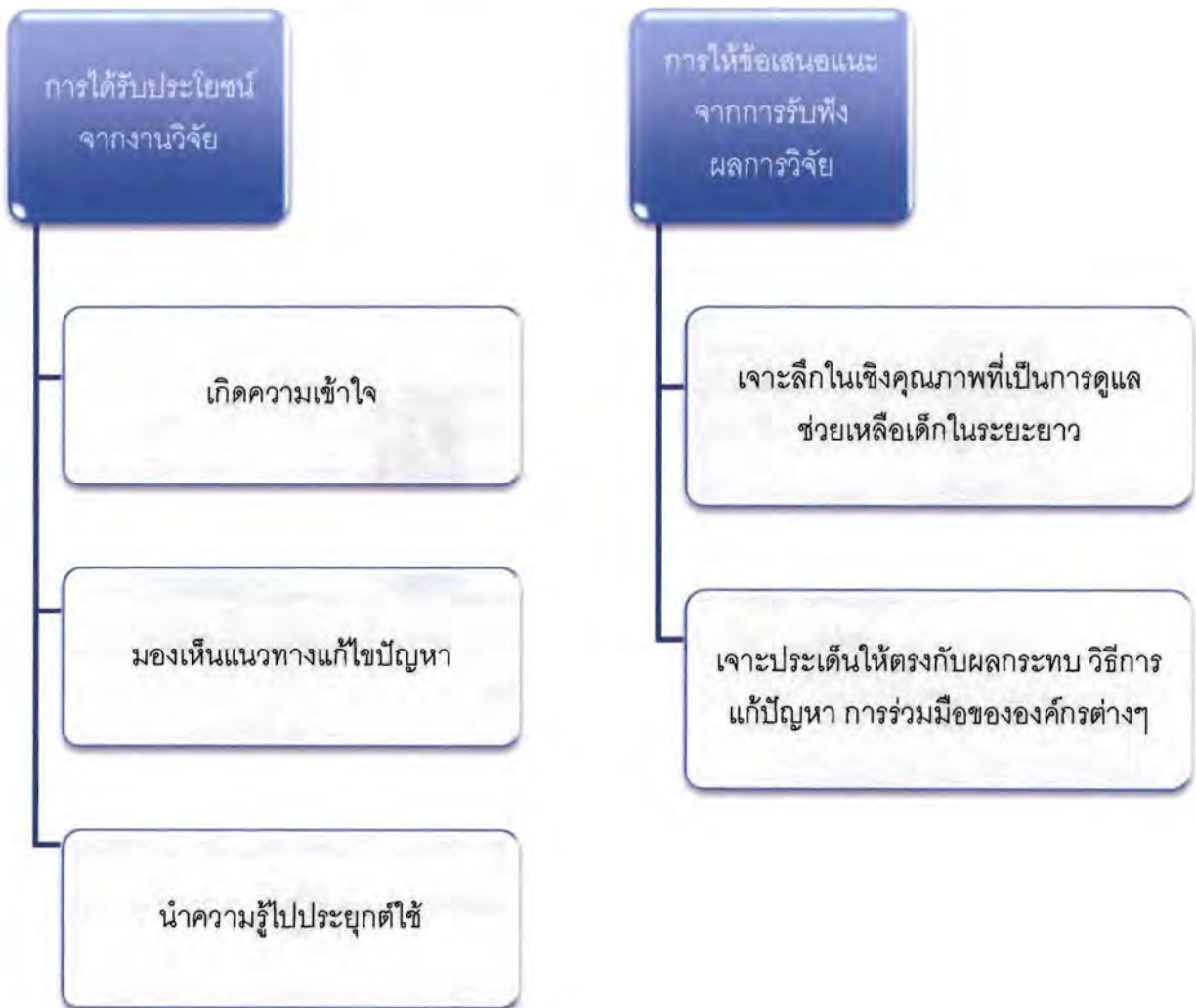

จากตาราง 3 แสดงว่าผู้เข้าร่วมโครงการสัมมนามีช่วงอายุใน 3 ลำดับแรกเรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ อายุระหว่าง 25 – 40 ปี จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 35.7 มีอายุระหว่าง 46 – 50 ปี จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 20 และมีอายุระหว่าง 40 -45 ปี จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 17.1 ตามลำดับ

2. สรุปข้อมูลจากแบบสอบถาม

จากแบบสอบถามโครงการสัมมนาเรื่อง ภัยพิบัติสึนามิและผลกระทบต่อเด็ก เยาวชน และครอบครัว สำหรับครูนักการศึกษา บุคลากรทางสาธารณสุข และผู้สนใจ สามารถสรุปข้อมูลได้ดังนี้

2.1 ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับงานวิจัย

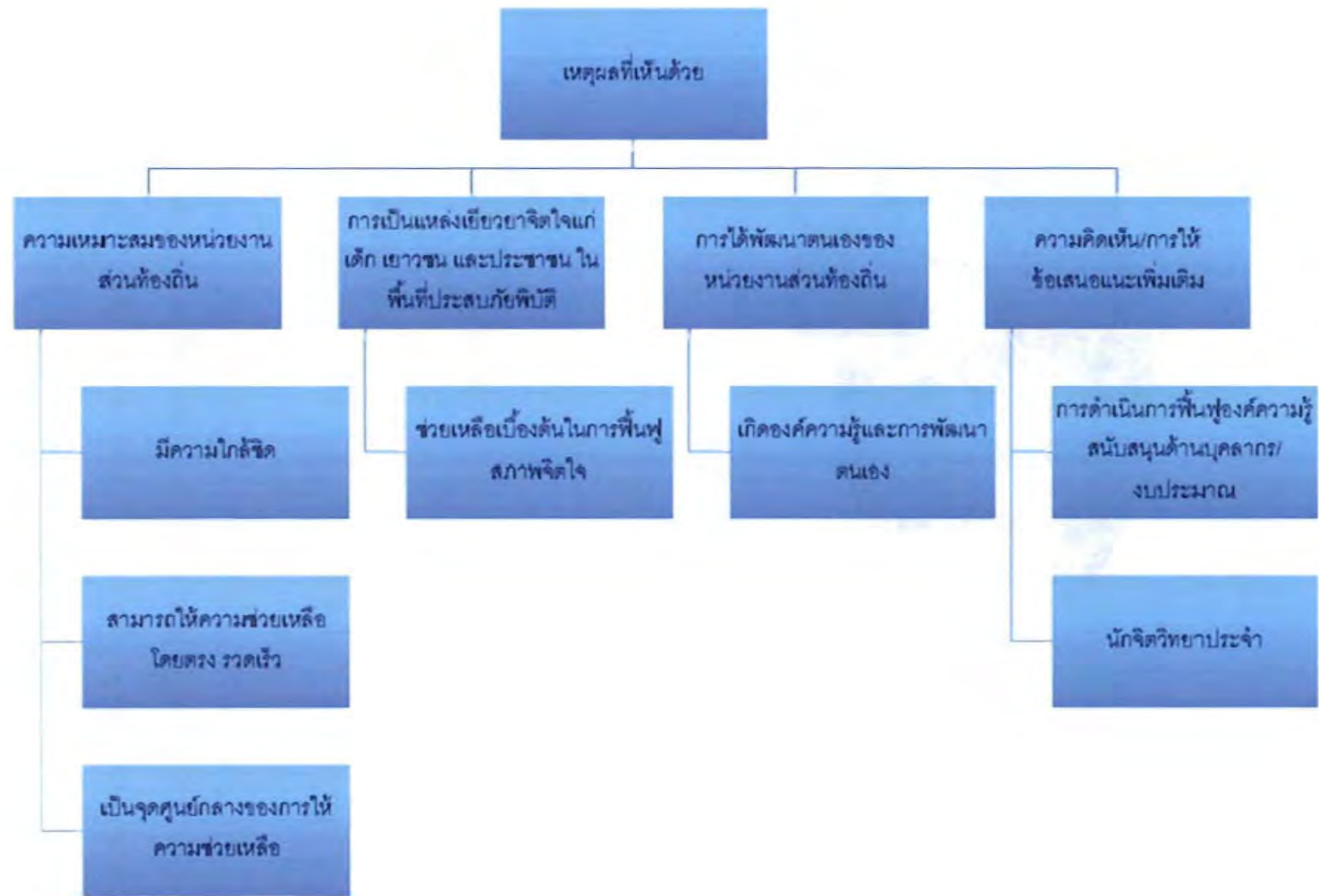
ความเห็นต่อการให้มีการจัดตั้งหน่วยงานส่วนท้องถิ่นที่ให้ความช่วยเหลือเบื้องต้นในการฟื้นฟูสภาพจิตใจของเด็กและเยาวชนหลังเกิดภัยพิบัติ

ผู้เข้าร่วมโครงการสัมมนาเรื่อง ภัยพิบัติสึนามิและผลกระทบต่อเด็ก เยาวชน และครอบครัว สำหรับครูนักการศึกษา บุคลากรทางสาธารณสุข และผู้ที่สนใจ แสดงความเห็นด้วยการให้มีการจัดตั้งหน่วยงานส่วนท้องถิ่นที่ให้ความช่วยเหลือเบื้องต้นในการฟื้นฟูสภาพจิตใจของเด็กและเยาวชนหลังเกิดภัยพิบัติ จำนวน 64 คน (ร้อยละ 91.43) โดยเห็นด้วยพร้อมแสดงผล จำนวน 52 คน และเห็นด้วยแต่ไม่แสดงผลจำนวน 12 คน และไม่เห็นด้วย จำนวน 6 คน (ร้อยละ 8.57) ดังตาราง 5

ความเห็นต่อการให้มีการจัดตั้งหน่วยงานส่วนท้องถิ่น	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เห็นด้วย	64	91.43
ไม่เห็นด้วย	6	8.57
รวม	70	100

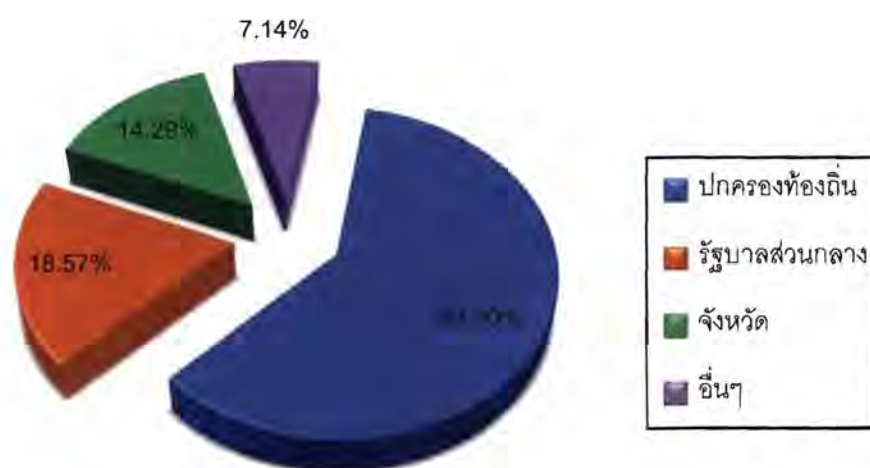

2.2 ความเห็นต่อการให้มีการจัดตั้งหน่วยงานส่วนท้องถิ่นที่ให้ความช่วยเหลือเบื้องต้นในการฟื้นฟูสภาพจิตใจของเด็กและเยาวชนหลังเกิดภัยพิบัติ

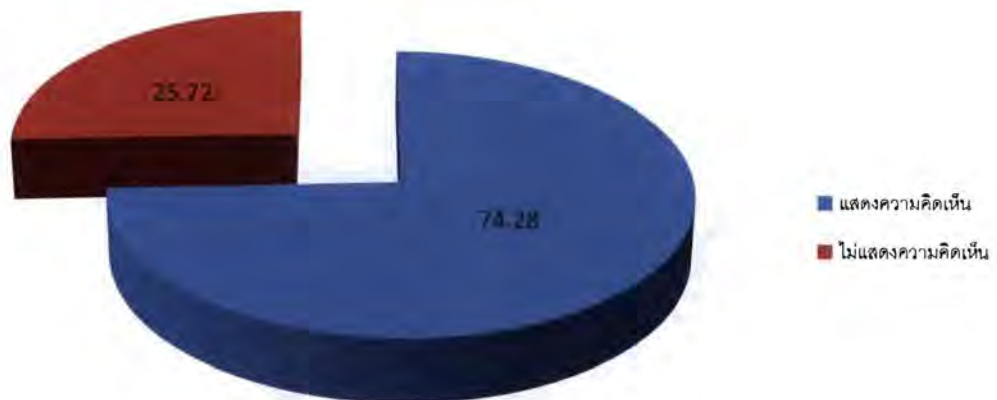
ตาราง 6 หน่วยงานที่ควรสังกัดในกรณี que เห็นด้วยต่อการให้มีการจัดตั้งหน่วยงานส่วนท้องถิ่นที่ให้ความช่วยเหลือเบื้องต้นในการฟื้นฟูสภาพจิตใจของเด็กและเยาวชนหลังเกิดภัยพิบัติ (N= 70)

หน่วยงาน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ปกครองท้องถิ่น	42	60.0
รัฐบาลส่วนกลาง	13	18.57
จังหวัด	10	14.29
อื่นๆ	5	7.14
รวม	70	100

จากตาราง 6 แสดงว่าผู้เข้าร่วมโครงการสัมมนาเห็นด้วยต่อการให้มีการจัดตั้งหน่วยงานส่วนท้องถิ่นที่ให้ความช่วยเหลือเบื้องต้นในการฟื้นฟูสภาพจิตใจของเด็กและเยาวชนหลังเกิดภัยพิบัติ โดยส่วนใหญ่เห็นว่าควรเป็นปกครองท้องถิ่น จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 60.0 รองลงมาคือ รัฐบาลส่วนกลาง จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 18.57 และสุดท้ายคือ จังหวัด จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 14.29

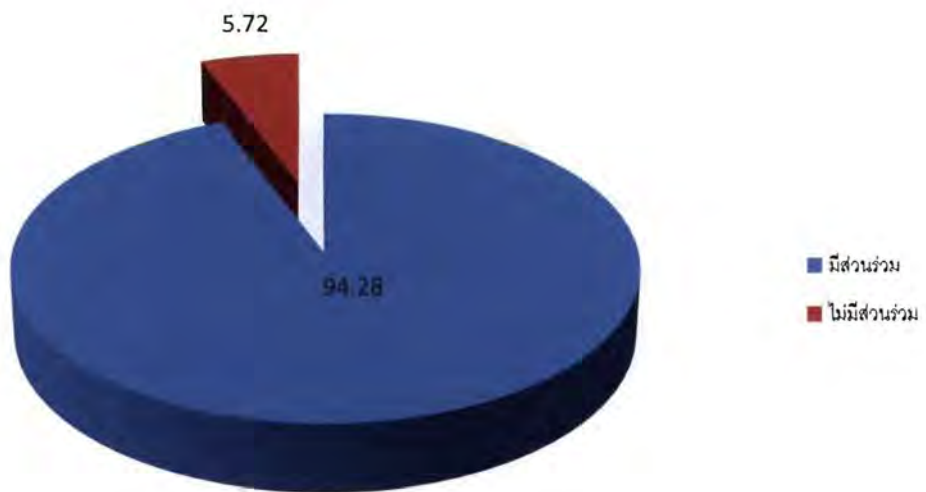
การมีส่วนร่วมของชุมชนเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการฟื้นฟูสภาพจิตใจของเด็กและเยาวชนหลังเกิดภัยพิบัติ ผู้เข้าร่วมโครงการสัมมนาแสดงความเห็นว่าเป็นสิ่งจำเป็น จำนวน 70 คน ซึ่งมีผู้ที่แสดงความเห็นจำนวน 52 คน และไม่แสดงความเห็นจำนวน 18 คน

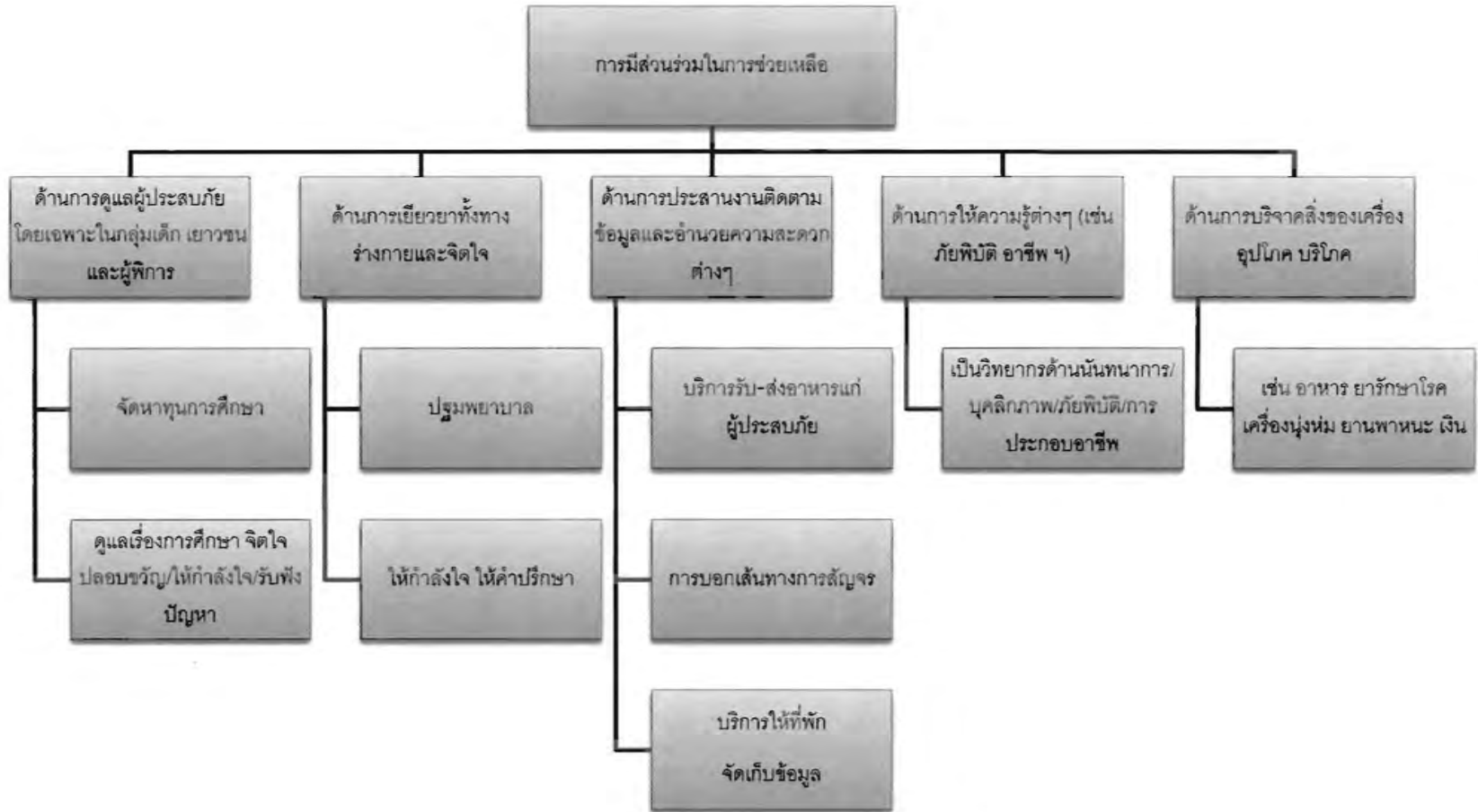
การมีส่วนร่วมของชุมชนเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับการฟื้นฟูสภาพจิตใจของเด็กและเยาวชนหลังเกิดภัยพิบัติ

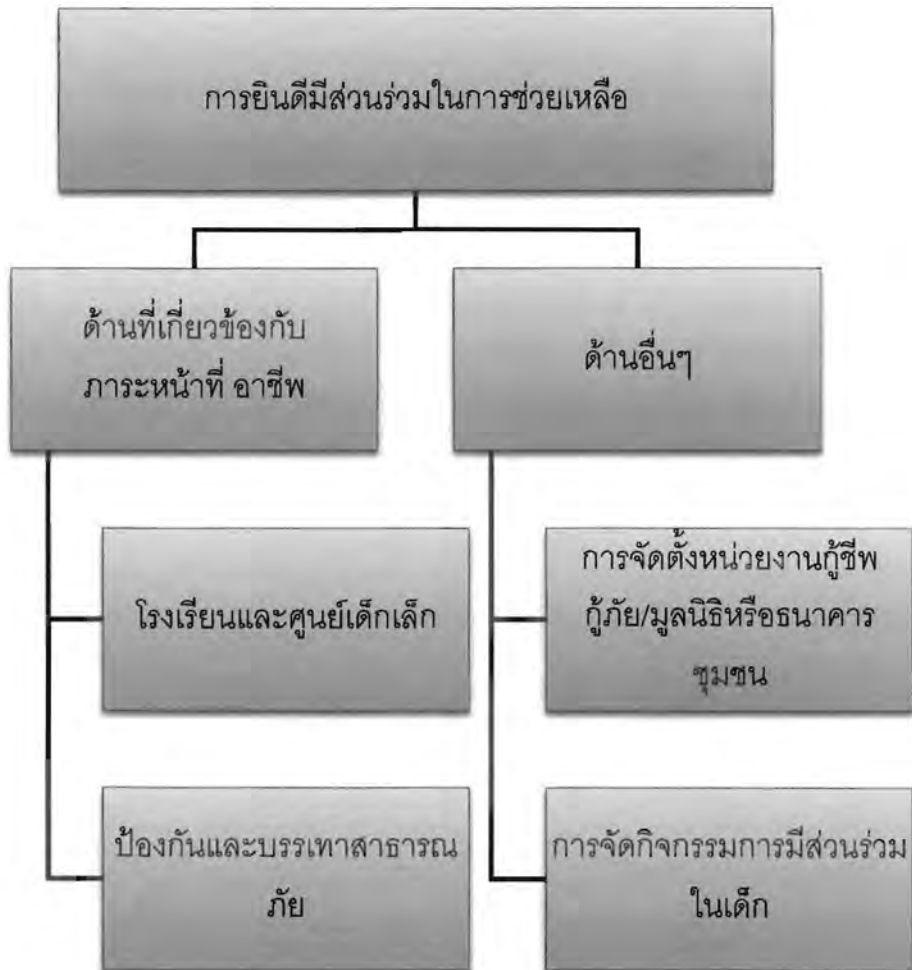
การมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือเยียวยาผู้ประสบภัยพิบัติ ผู้เข้าร่วมโครงการสัมมนามีส่วนร่วม จำนวน 66 คน และไม่มีส่วนร่วม จำนวน 4 คน

การมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือเหยี่ยวยาผู้ประสบภัยพิบัติ

การยินดีที่จะมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติเมื่อมีการเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติในกรณีที่เกิดภัยพิบัติในรูปแบบอื่นๆ ขึ้นในอนาคต

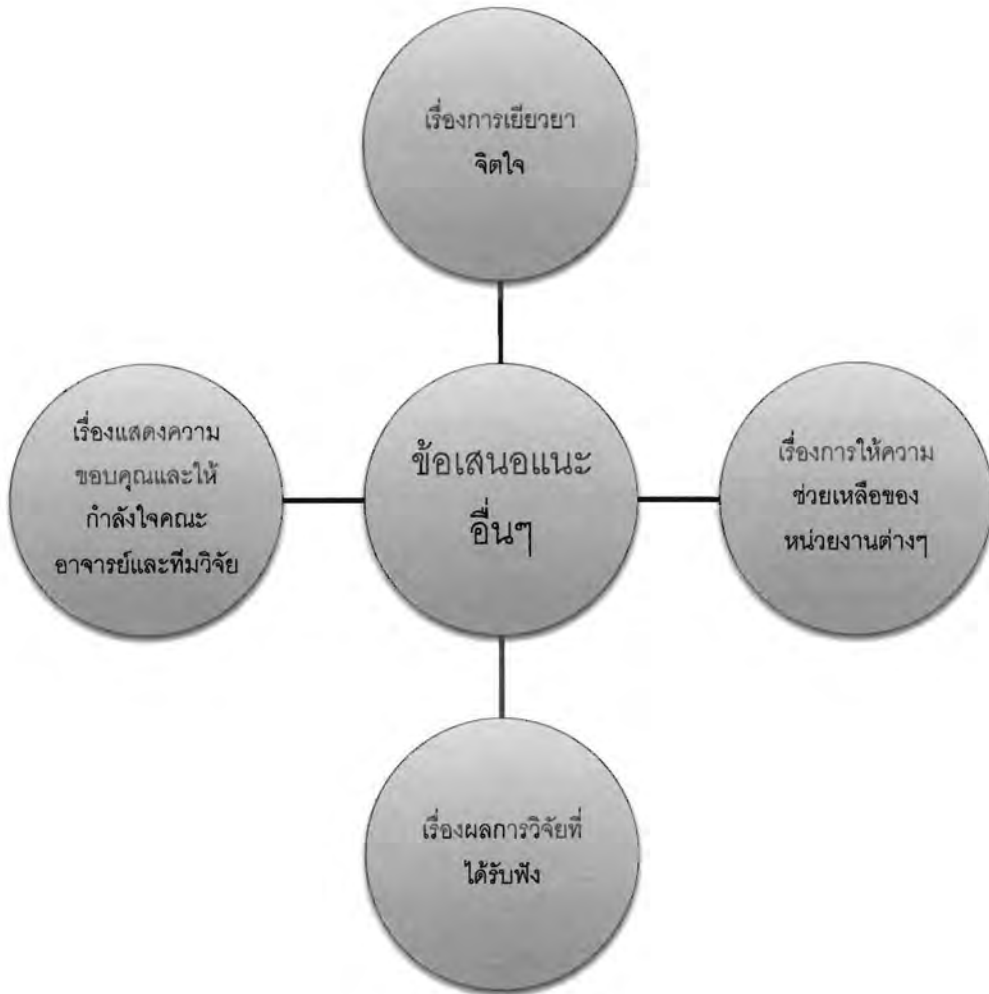

ตาราง 10 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือเด็กและเยาวชนหลังประสบภัยพิบัติ (N = 70)

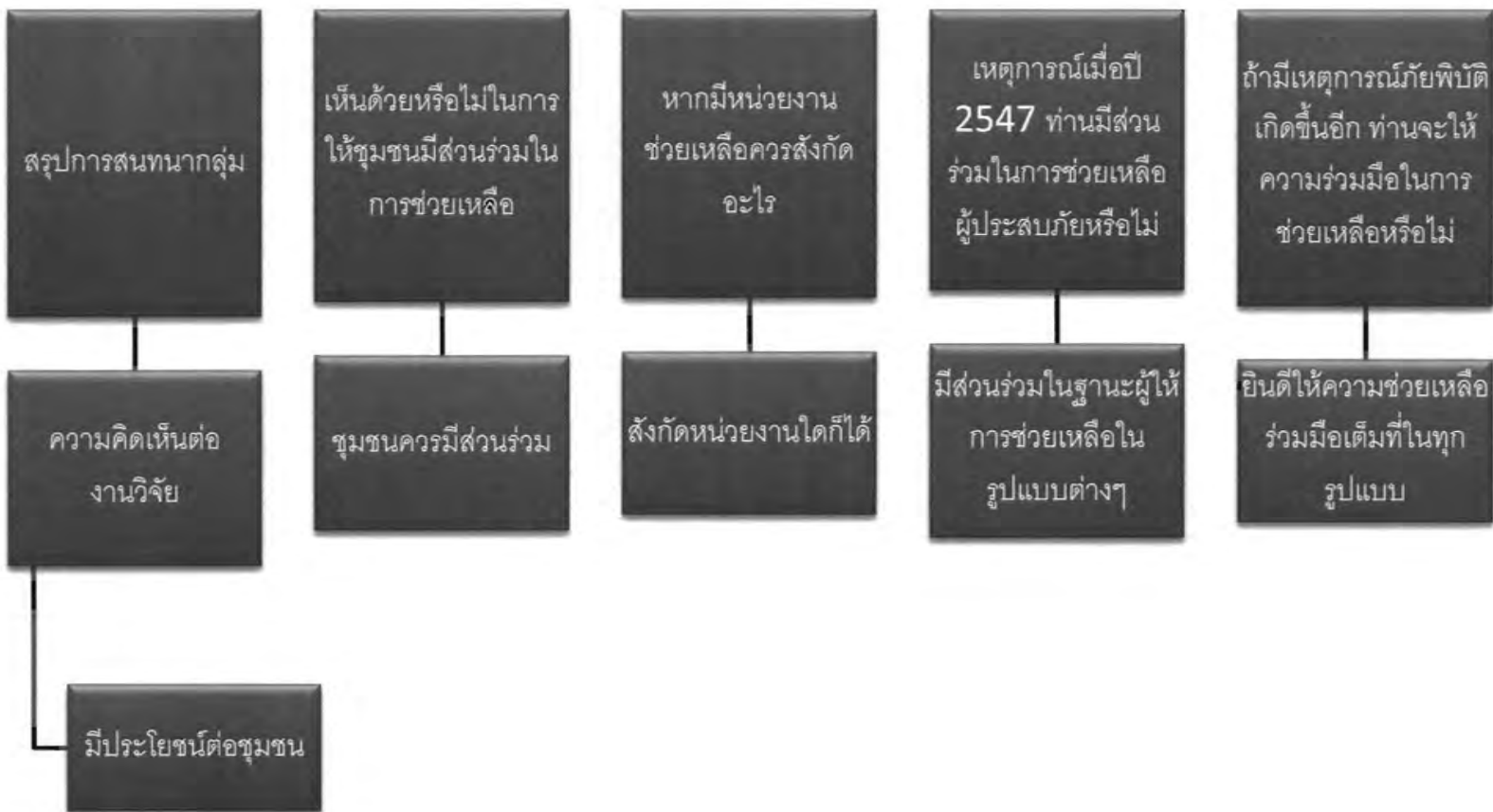
ข้อกระทง	เห็นด้วย อย่างยิ่ง (ร้อยละ) 4	เห็นด้วย (ร้อยละ) 3	ไม่เห็น ด้วย (ร้อยละ) 2	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง (ร้อยละ) 1	Missing data (ร้อยละ)
1. การให้ความช่วยเหลือทางจิตใจของเด็กและเยาวชนเป็นสิ่งที่จะต้องทำทันที	91.4	8.6	-	-	-
2. แม้นไม่อาจช่วยเหลือได้ด้วยตนเองท่านก็ยังได้ให้การสนับสนุนด้านอื่น	65.7	34.3	-	-	-
3. หน่วยงานราชการควรเป็นผู้รับผิดชอบให้ความช่วยเหลือ (-)	57.1	27.1	5.7	2.9	7.1
4. การช่วยเหลือต้องเป็นการร่วมมือระหว่างหน่วยงานของรัฐกับชุมชน	85.7	11.4	1.4	1.4	-
5. การให้ความช่วยเหลือเกี่ยวกับที่อยู่อาศัยต้องมาก่อนสิ่งอื่น (-)	47.1	32.9	14.3	1.4	4.3
6. เด็กมีจิตใจละเอียดอ่อนการช่วยเหลือเยียวยาทางจิตใจจึงจำเป็น	90.0	10.0	-	-	-
7. บุคลากรท้องถิ่นต้องร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับผู้เชี่ยวชาญทางจิตวิทยา	67.1	31.4	1.4	-	-
8. บุคลากรท้องถิ่นยอมเข้าใจเด็กและเยาวชนในท้องถิ่นได้ดีกว่า	68.6	24.3	7.1	-	-
9. การเยียวยาทางจิตใจควรเป็นหน้าที่ของผู้เชี่ยวชาญเท่านั้น (-)	31.4	22.9	35.7	8.6	1.4
10. การให้ความช่วยเหลือทางจิตใจต้องเป็นไปอย่างยั่งยืน	70.0	27.1	1.4	1.4	-
	คะแนนรวมทั้งฉบับ				
คะแนนต่ำสุด (Min)	26.00				
คะแนนสูงสุด(Max)	40.00				
คะแนนเฉลี่ย (Mean)	31.41				
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)	2.24				

จากการสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือเด็กและเยาวชนหลังประสบภัยพิบัติ จากผู้ร่วมสัมมนาจำนวน 70 คน พบว่า คะแนนรวมต่ำสุดเท่ากับ 26 คะแนน และคะแนนรวมสูงสุดเท่ากับ 40 คะแนน และคะแนนรวมเฉลี่ยเท่ากับ 31.41 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.24

ข้อเสนอแนะอื่นๆ

สรุปการสนทนากลุ่ม (focus group)

สรุปความคิดเห็นผู้เข้าร่วมโครงการประชุมสรุปผลการวิจัย

เรื่อง การฟื้นฟูภาวะจิตใจและการร่วมมือช่วยเหลือทางจิตวิทยาที่ยั่งยืนแก่เด็ก เยาวชน

และครอบครัวหลังการประสบภัยสึนามิ

วันอาทิตย์ที่ 4 มีนาคม 2555

ณ ห้องประชุม 214 อาคารศศนิเวศน์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

(Sasa International House)

ตัวแทนกลุ่มเป้าหมายที่เกี่ยวข้องกับภัยพิบัติ

1. ผู้แทนกลุ่มเด็ก เยาวชนผู้ได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติสึนามิ พ.ศ. 2547
2. ผู้แทนกลุ่มสื่อสารมวลชน
3. ผู้แทนกลุ่มครู
4. ผู้แทนกลุ่มสาธารณสุข

<p>1. ข้อมูลด้านผลกระทบที่ได้รับจากภัยพิบัติ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - สูญเสียบิดา - สูญเสียบ้าน ซึ่งเป็นโรงกลึง เครื่องมือที่เกี่ยวข้องกับการทำงานเสียหายทั้งหมด - สูญเสียลูกศิษย์ไปกับเหตุการณ์ภัยพิบัติ - เกิดความตื่นตระหนก ตกใจ เป็นกังวลต่อความปลอดภัยของสมาชิกในครอบครัวซึ่งอยู่ในบริเวณที่พื้นเสี่ยงภัยแม้ว่าจะไม่ได้เผชิญกับเหตุการณ์ภัยพิบัติโดยตรงด้วยตนเอง
<p>2. ข้อมูลด้านการได้รับความช่วยเหลือ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ทุนการศึกษา ได้รับทุนการศึกษาจากชาวต่างชาติทั้งที่บริจาคกับตัวผู้ประสบภัยโดยตรงและบริจาคผ่านทางโรงเรียน - บ้านพักอาศัย ได้มีกองทัพบกสร้างใหม่บนพื้นที่ดั้งเดิมของบ้านก่อนเกิดเหตุภัยพิบัติ แต่วัสดุอุปกรณ์ไม่ดีพอ เพราะเวลาผ่านไปไม่นานก็ชำรุดเสียหาย อีกทั้งสภาพบ้านที่สร้างขึ้นใหม่ ไม่เหมาะกับจำนวนสมาชิกในครอบครัว (จำนวน 4 คน) และมีมูลนิธิศุภนิมิตแห่งประเทศไทยเข้ามาซ่อมแซมบ้านในส่วนของชำรุดเสียหาย - มีนักจิตวิทยา มาสอบถามพูดคุยจำนวนหลายครั้ง แต่การพบนักจิตวิทยาที่มาสอบถามพูดคุยจำนวนบ่อยครั้ง ส่งผลให้ต้องเล่าเรื่องราวเดิมๆ ซ้ำๆ ทำให้เกิดความรู้สึกที่เสียเวลาในการตามหา

	<p>ศพของบิดาที่เสียชีวิตจากเหตุการณ์ภัยพิบัติ ซึ่งกล่าวว่าจะต้องใช้เวลามากกว่า 1 ปี กว่าจะพบ</p>
<p>3. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม</p>	<ul style="list-style-type: none"> - การสร้างอาชีพที่มีรายได้มั่นคงให้แก่ผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ที่สูญเสียอาชีพจากเหตุการณ์ภัยพิบัติ ซึ่งการสร้างอาชีพให้กับบุคคลในชุมชนเพราะหลังเกิดเหตุวิถีชีวิตเปลี่ยนไป ชาวประมงออกหาปลาไม่คุ้มกับค่าน้ำมัน ส่วนอาชีพรับจ้างอื่นๆ ก็เป็นการจ้างชั่วคราวหรือได้เงินตอบแทนน้อยกว่าที่ควรจะได้แต่ก็ต้องทำเพราะไม่มีอาชีพที่มั่นคง - ควรมีหน่วยคัดกรองในท้องถิ่นเพื่อคัดกรองหน่วยงานที่จะเข้าพบผู้ประสบภัยไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อน - การจัดกิจกรรมเพื่อเด็กและเยาวชนที่ได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติควรจัดอย่างต่อเนื่อง และกล่าวถึงตัวอย่างกิจกรรมที่ได้เคยเข้าร่วม และรู้สึกว่าได้ประโยชน์จากการเข้าร่วมกิจกรรม คือ กิจกรรมจากผู้รับเป็นผู้ให้ ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ให้เด็กและเยาวชนได้มีโอกาสช่วยเหลือผู้ประสบภัยโคลนถล่ม ณ จังหวัดอุดรธานี ทำให้เกิดการเรียนรู้การเป็นผู้ให้ และกิจกรรมทัศนศึกษา ณ สถานพินิจ โดยกล่าวว่าเป็นกิจกรรมที่ทำให้เกิดความรู้สึกตระหนักถึงการเลือกทางเดินชีวิตในอนาคตของเด็กและเยาวชนที่ได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติ เป็นต้น - เด็กและเยาวชนที่สูญเสียบิดามารดาจากเหตุการณ์ภัยพิบัติควรมีญาติ หรือสมาชิกในครอบครัวคนอื่นๆ ดูแล เพื่อเป็นการป้องกันปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคตกับเด็กและเยาวชน ส่วนการให้ความช่วยเหลือมีความเห็นว่ามีทั้งข้อดีและจุดอ่อน ในด้านจุดดีคือทำให้เด็กที่ประสบภัยพิบัติได้รับโอกาสที่ดีต่างๆ และการสนับสนุนมากมายในทุกด้าน แต่การช่วยเหลือที่เยอะเกินไปมีจุดอ่อนคือ ทำให้เด็กไม่รู้จักรับความช่วยเหลือตนเองและคอยที่จะพึ่งพาความช่วยเหลือจากภายนอกอย่างเดียว - ควรมีกู้มอาชีพที่สร้างรายได้ต่อเนื่องแก่ผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ภัยพิบัติ การสร้างอาชีพที่มีความมั่นคงและสร้างรายได้ประจำให้แก่บุคคลในชุมชน ควรมีความต่อเนื่องไม่เป็น

เพียงให้ความสนใจสร้างอาชีพให้ในช่วงแรกโดยไม่มี การติดตามผลในระยะยาว ทั้งนี้ในการส่งเสริมอาชีพควรส่งเสริมในด้านการตลาดควบคู่กันไปด้วย เพราะปัญหาที่ประสบอยู่ขณะนี้คือเมื่อบุคคลในท้องถิ่นสามารถผลิตสินค้าแล้ว แต่ขาดแหล่งที่จะรับซื้อสินค้าต่อทำให้การส่งเสริมอาชีพไม่มีความมั่นคง ดังนั้นหากจะทำให้ครบวงจร ควรจะต้องมีการส่งเสริมการตลาดและตลาดรองรับสินค้าที่ผลิตออกมาด้วย

- การขาดการประชาสัมพันธ์ หรือการกระจายข่าวการเกิดภัยพิบัติในวันที่เกิดเหตุ ซึ่งหากมีการเตือนภัยก่อนล่วงหน้าเกิดเหตุการณ์จะเป็นการช่วยลดการสูญเสียที่จะเกิดขึ้นจากภัยพิบัติได้ และในเบื้องต้นควรมีการจัดการเกี่ยวกับระบบเตือนภัยคลื่นยักษ์สึนามิ และศูนย์การให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบภัยให้มีความชัดเจนว่าอยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานใด และใครมีอำนาจในการสั่งการเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉินขึ้น รวมทั้งควรมีการให้ความรู้และความเข้าใจแก่บุคคลในท้องถิ่นเกี่ยวกับระบบเตือนภัยสึนามิด้วย
- โดยส่วนตัวมีความคิดเห็นว่าโครงการนี้มีประโยชน์มาก เพราะอย่างน้อยที่สุดมีการเผยแพร่ผลการวิจัยให้กับบุคคลในท้องถิ่นได้ทราบว่าการวิจัยเป็นเช่นไร และการเกิดเหตุการณ์สึนามิเป็นเหตุการณ์ที่ทำให้สภาพจิตใจย่ำแย่มาก ซึ่งการให้ความช่วยเหลือแก่เด็กนั้น คิดว่าครูซึ่งก็เป็นบุคคลที่ประสบภัยพิบัติเช่นกันสามารถให้ความช่วยเหลือแก่เด็กได้ในเบื้องต้นเท่าที่นั้น อย่างไรก็ตามการให้ความช่วยเหลือจากภายนอกมีทั้งข้อดีและข้อด้อย
- ในการให้ความช่วยเหลือด้านทุนการศึกษาควรมีการจัดการให้ชัดเจน เนื่องจากมีบางครอบครัวที่นำเงินช่วยเหลือด้านทุนการศึกษาของลูกไปช่วยเหลือครอบครัวในด้านอื่นๆ
- จากเหตุการณ์ภัยพิบัติที่เกิดขึ้นกลายเป็นโอกาสที่ดีสำหรับเด็กบางคน และมีหลายหน่วยงานที่ดูแลเด็กอย่างต่อเนื่องซึ่งเป็นผลดีสำหรับเด็ก เช่น มูลนิธิศุภนิมิตแห่งประเทศไทย มูลนิธิจุมภฏ-พันธุ์ทิพย์ และหน่วยงานต่างประเทศบางหน่วยงาน

รวมถึงคณะวิจัย คณะจิตวิทยาที่ยังให้ความสนใจกลุ่ม

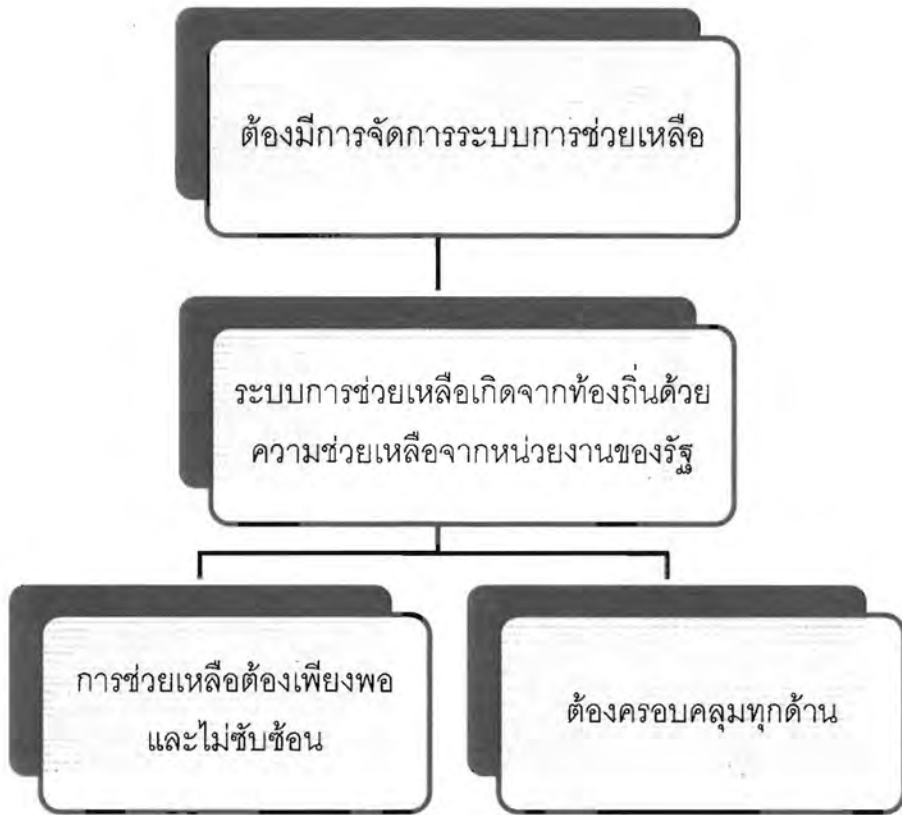
ผู้ประสบภัยอย่างต่อเนื่อง

- ขาดการประชาสัมพันธ์และการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ ระบบการสื่อสารทำให้ได้ข้อมูลที่ล่าช้าซึ่งทำให้จังหวัดพังงาได้รับผลกระทบมากกว่าที่ควรจะเป็น เพราะวันที่เกิดเหตุการณ์จังหวัดภูเก็ตเกิดเหตุการณ์สึนามีก่อนครึ่งชั่วโมง ซึ่งน่าจะสามารรถเตือนจังหวัดพังงาได้ทัน แต่ระบบการสื่อสารที่ไม่มีประสิทธิภาพ ทำให้ได้ข้อมูลไม่ทันท่วงที ทำให้เกิดการสูญเสีย รวมถึงขาดผู้บัญชาการในช่วงที่เกิดเหตุการณ์ด้วย
- ควรมีหลักสูตรเกี่ยวกับภัยพิบัติสึนามิบรรจุเป็นหลักสูตรในการเรียนการสอนของนักเรียนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษา ซึ่งจะเป็นการปลูกฝังความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภัยพิบัติสึนามิตั้งแต่วัยเด็ก โดยมีการให้ความรู้เกี่ยวกับการเกิดภัยพิบัติสึนามิ ระบบเตือนภัยตลอดจนแนวทางในการปฏิบัติตนเมื่อเกิดเหตุการณ์
- เนื่องจากในช่วงหลังเกิดเหตุการณ์ภัยพิบัติการส่งต่อความช่วยเหลือของหน่วยงานต่างๆ มุ่งตรงมายังครู ซึ่งกลุ่มครูต่างก็มีภาระหน้าที่ในการช่วยเหลือดูแลทั้งเด็กนักเรียนในโรงเรียน และงานด้านการสอนซึ่งเป็นความรับผิดชอบหลักอยู่แล้ว จึงเสนอแนะให้มีการจัดตั้งหน่วยงานกลาง หรือจัดตั้งเป็นจุดบริการกลางที่เมื่อมีบุคคลหรือหน่วยงานต่างๆ ติดต่อเข้ามาแสดงความช่วยเหลือจะได้ดำเนินการส่งต่อความช่วยเหลือ ไปยังจุดที่ต้องการความช่วยเหลือจากหน่วยงานนั้นๆ ต่อไป
- ควรมีการอบรมและให้ความรู้แก่กลุ่มครูเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือในเบื้องต้นแก่นักเรียนหลังจากเกิดเหตุการณ์ภัยพิบัติ
- ควรมีการให้ความรู้แก่บุคคลในชุมชนเกี่ยวกับระบบแจ้งเตือนภัยพิบัติอย่างสม่ำเสมอ
- และควรมีให้มีหน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับเรื่องระบบเตือนภัยอย่างชัดเจน
- ควรมีการจัดทำผังงาน (FLOWCHART) เพื่อแสดงให้เห็นถึงหน่วยงานที่รับผิดชอบในส่วนต่างๆ เมื่อเกิดภัยพิบัติ อันจะทำให้

	<p>ผู้ประสบภัยทราบว่าเมื่อต้องการความช่วยเหลือในเรื่องต่างๆ ต้องดำเนินการติดต่อขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานใดบ้าง</p> <ul style="list-style-type: none"> - การส่งเสริมอาชีพในกลุ่มเด็กนักเรียนที่ได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติ ควรจัดการส่งเสริมอาชีพที่ตรงกับความสนใจของเด็ก และควรมีตลาดรองรับสินค้าเมื่อมีการผลิตสินค้าออกมาจำหน่าย - มีความเห็นว่าในบางครั้งความช่วยเหลือที่ได้รับก็มากเกินไปสำหรับเด็กบางคน และการให้ความช่วยเหลือยังไม่ทั่วถึง เด็กบางคนไม่ได้รับความช่วยเหลือในขณะที่เด็กบางคนได้รับความช่วยเหลือซ้ำซ้อน
--	---

โดยข้อมูลจากความคิดเห็นผู้เข้าร่วมโครงการประชุมสรุปผลการวิจัยที่เป็นตัวแทนกลุ่มเป้าหมายที่เกี่ยวข้องกับภัยพิบัติ สามารถสรุปเป็นแผนภาพได้ดังนี้

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. (2548). ก้าวสู่ศูนย์ฟื้นฟูสุขภาพจิตผู้ประสบภัยพิบัติสึนามิ. นนทบุรี: สำนักพัฒนาสุขภาพจิต.
- กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. (2548). พี่ใหม่อันดามัน. นนทบุรี: สำนักพัฒนาสุขภาพจิต.
- กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. (2548). ผลกระทบทางสุขภาพจิตจากภัยพิบัติและบาดแผลจิตใจที่มีต่อบุคคลครอบครัวและชุมชน : องค์ความรู้และการช่วยเหลือ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข. (2550). เกณฑ์อ้างอิงการเจริญเติบโตของเด็กอายุ 5-18 ปี. กรุงเทพฯ.
- จิรพันธ์ ไตรทิพจรัส. (2548). ผลกระทบจากภัยพิบัติคลื่นสึนามิและความต้องการความช่วยเหลือของ ประชาชนจังหวัดภูเก็ต. ภูเก็ต : มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต.
- เพ็ญพักตร์ อุทิศ, ชมพูนุช ไสภอาจารย์, พวงทิพย์ ชัยพิบาลสฤณี, สุชาดา รัชชกุล, และวีณา จีระแพทย์. (2549). การเผชิญกับภัยพิบัติคู่มือปฏิบัติการช่วยเหลือดูแลด้านจิตใจแก่ผู้ประสบภัย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วาสนา เพ็ชรภักดี. (2550). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความผาสุกของผู้สูงอายุที่ประสบภัยพิบัติสึนามิปี 2547 อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา. วิทยานิพนธ์ปริญญาสาธาณสุขศาสตรมหาบัณฑิตบัณฑิตวิทยาลัย คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- เวทินี สตะเวทิน. (2553). ความสัมพันธ์ของการให้ความหมายต่อสถานการณ์กับโรคความผิดปกติทางจิตใจภายหลังภัยอันตราย (PTSD) เรือร้างในกลุ่มเด็กผู้ประสบภัยพิบัติสึนามิ ในเขตอำเภอ ตะกั่วป่า จังหวัดพังงา. วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย, 55(1), 3-13.
- พนม เกตุมานและคณะ. (2551). ความชุกของโรคความผิดปกติทางจิตใจภายหลังภัยอันตราย (PTSD) ในนักเรียน: ศึกษาหลังเหตุการณ์สึนามิผ่านไป 23 เดือน. วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย, 53, 8-20.
- ศิริรัตน์ อุฬารัตินนท์ และคณะ. (2551). การประเมินภาวะทางจิตใจในเด็กที่เวลา 3 ปี ภายหลังสึนามิ. จดหมายเหตุทางการแพทย์ แพทยสมาคมแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์, 91(3), S69-S75.

- ศรีเวียง ไพโรจน์กุล. (2548). โครงการฟื้นฟูจิตสังคมและคุ้มครองเด็กที่ได้รับผลกระทบจากสึนามิ ในจังหวัดระนอง. รายงานการวิจัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุพรรณิ เตரியมวิเศษ และนาฎยา เอื้องไพโรจน์. (2540). เปรียบเทียบภาวะสุขภาพและความ ว้าเหว่ของ ผู้สูงอายุในเขตเมืองและเขตชนบท ในภาคเหนือตอนบน. วารสารพยาบาล, 2, หน้า 109-120.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2548). 1 ปี สึนามิกับ ผลกระทบ และการฟื้นฟูอันดามัน. วารสารเศรษฐกิจและสังคม. ปีที่ 42 ฉบับที่ 5 ระหว่าง กันยายน-ตุลาคม. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สมมิตรพรินติ้ง.
- อรพรรณ ทองแดง, แสงจันทร์ วุฒิกานนท์, กนกรัตน์ สุขะตุงคะ, ประกอบ ผู้วิบูลย์สุข, เขียวชัย งามทิพย์วัฒนา, ศิริรัตน์ คุปติวุฒิ, สุดสบาย จุลกัมพะ, สุชีรา ภัทรายุตวรรตน์. (2545). การวิจัยเพื่อพัฒนาคู่มือสำรวจอารมณ์เศร้าด้วยตัวเองในผู้สูงอายุไทย. ภาควิชาจิตเวช ศาสตร์. คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล. มหาวิทยาลัยมหิดล. กรุงเทพมหานคร.
- ฮือเรนรัช, จอร์น เอช. (2549). การเผชิญกับภัยพิบัติ: คู่มือปฏิบัติการช่วยเหลือดูแลด้านจิตใจแก่ ผู้ประสบภัย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาษาอังกฤษ

- Altshuler, J. L., & Ruble, D. N. (1989). Developmental changes in children's awareness of strategies for coping with uncontrollable stress. *Child Development*, 60, 1337-1349.
- Bolton, D., O'Ryan, D., Udwin, O., Boyle, S., & Yule, W. (2000). The long-term psychological effects of a disaster experienced in adolescence: II: General psychopathology. *Journal of Child Psychology and Psychiatry and Allied Disciplines*, 41, 513-523.
- Bonanno, G.A., Galea, S., Bucchiarelli, A., & Vlahov, D. (2007). What predicts psychological resilience after disaster? The role of demographics, resources, and life stress. *Journal of consulting and clinical psychology*. 75(5), 671-682.
- Briere, J., & Elliott, D. (2000). Prevalence, Characteristics, and Long-Term SeQuelae of Natural Disaster Exposure in the General Population. *Journal of Traumatic Stress*, 13, 661-679.

- Chakrabhand, S., Panyayong, B., & Pattama, P. (2006). Mental health and psychosocial support after the tsunami in Thailand. *International Review of Psychiatry*, 18, 599-605.
- Clark, M. D. (1986). Application of Orem's Theory of Self-care: A Case Study. *Journal of Community Health Nursing* 3(3), 127-135.
- Cohen-Mansfield, J., & Jensen, B. (2007). Adequacy of spouses as informants regarding older persons' self-care practices and their perceived importance. *Families, Systems, & Health*, 25(1), 53-67.
- Department of Disaster Prevention and Mitigation (DPM). (2005). Earthquake/Tsunami victims relief efforts. Department of Disaster Prevention and Mitigation, Ministry of Interior, Thailand.
- Department of Mental Health. (2005). Mental health report 2005. Retrieved January 23, 2008 from www.mhrcthai.org/report_disease_a03.asp.
- Diekelmann N, Allen D. (1986). A hermeneutic analysis of the NLN criteria for appraisal of a baccalaureate programs. In: Diekelamann N, Allen D, Tanner C, editors. *The NLN criteria for appraisal of a baccalaureate programs: Acritical hermeneutic analysis*. New York: National League for Nursing, 11-36
- Ehrenreich, J. H. (2001). *Coping with Disaster: A Guidbook to Psychosocial*, <http://www.mhwwb.org> Freedy, J. R., Saladin, M. E., Kilpatrick, D. G., Resnick, H. S., & Saunders B. E. (1994). Understanding Acute Psychological Distress Following Natural Disaster. *Journal of Traumatic Stress*, 7, 257-273.
- Erdur, O. (2002). Psychological reactions of Turkish earthquake survivors. Unpublished doctoral dissertation, University of Texas at Austin, USA.
- Eth, S., & Pynoos, R. S. (1985). *Post-traumatic stress disorder in children*. Washington, DC: American Psychiatric Press.
- Green, B. L. (1991). Evaluating the effects of disaster. *Psychological Assessment*, 3, 538-546.
- Green, B. L., & Solomon, S. D. (1995). The mental health impact of natural and technological disaster. In J.R. Freedy & S. E. Hobfoll (Eds.), *Traumatic stress From theory to practice*. New York: Plenum Press.

- Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B., Anderson, R. E., & Tatham, R. L. (2006). *Multivariate data analysis* (6th ed.). Upper Saddle River, NJ: Prentice-Hall.
- Hanson, W. E., Creswell, J. W., Plano Clark, V. L., Petska, K. S., & Creswell, J. D. (2005). Mixed methods research designs in counseling psychology. *Journal of Counselling Psychology*, 52, 224-235.
- Hestyanti, Y. R. (2006). Children survivors of the 2004 tsunami in Aceh, Indonesia: A study of resilience. *New York Academy of Sciences*. 1094, 303-307.
- Hill, C. E., Thompson, B. J., & Williams, E. N. (1997). A guide to conducting consensual qualitative research. *The Counselling Psychologist*, 25, 517-572.
- Hill, C. E., Knox, S., Thompson, B. J., Williams, E. N., Hess, S. A., & Ladany, N. (2005). Consensual qualitative research: An update. *Journal of Counselling Psychology*, 52, 196-205.
- Hughes, K. A., (2002). Aging: Study backs theory that accumulating mutations of 'quiet' genes foster aging. *Genomics & Genetics Weekly*. 11(2), 2-7.
- Jeney-Gammon, P., Daugherty, T. K., Finch Jr., A. J., Belter, R. W., & Foster, K. Y. (1993). Children's coping styles and report of depressive symptoms following a natural disaster. *Journal of Genetic Psychology*, 154, 259-267.
- Joung, H. M., & Miller, N. J. (2007). Examining the Effects of Fashion Activities on Life Satisfaction of Older Females: Activity Theory Revisited. *Family and Consumer Sciences Research Journal*, 35(4), 338-356.
- Killic, E. Z., Ozguven, H. D., & Sayil, I. (2003). The psychological effects of parental mental health on children experiencing disaster: The experience of Bolu earthquake in Turkey. *Family Process*, 42, 485-495.
- Knight, B. G., Gatz, M., Heller, K., Bengtson, V. L. (2000). Age and Emotional Response to the Northridge Earthquake: A Longitudinal Analysis. *Psychology and Aging*, 15, 4, 627-634.
- Krauss, Erik. (2005). *Wave of destruction: One Thai village and its battle with the Tsunami*. London, United Kingdom: Satin Publication Ltd.

- La Graca, A. M., Vernberg, E. M., Silverman, W. K., Vogel, A. L., & Prinstein, M. J. (1994). *Helping children prepare for and cope with natural disasters: A manual for professionals working with elementary school children*. Miami, FL: Authors.
- Larsen, J. E., Ramasoota, P. & Sillabutra, J. (2007). Prevalence rate of depression among high school student, two years following the tsunami in Phang-Nga province, Thailand. *Journal of Public Health and Development*, 5, 45-53.
- Lazarus, P. J., Jimerson, S. R., & Brock, S. E. (2002). *Responding to Natural Disasters: Helping Children and Families information for school crisis teams*. Retrieved July 1, 2009, from <http://www.nasponline.org/>.
- Lonigan, C. J., Shannon, M. P., Taylor, C. M., Finch, A. J., & Sallee, F. R. (1994). Children exposed to disaster: II. Risk factors for the development of post-traumatic symptomatology. *Journal of the American Academy of Child Psychiatry*, 33, 94-105.
- Math, S. B., Tandon, S., Girimaji, S. C., Benegal, V., Kumar, U., Hamza, A., Jangam, K., & Nagaraja, D., (2008). Psychological impact of the tsunami on children and adolescents from the Andaman and Nicobar islands. *Primary Care Companion to the Journal of Clinical Psychiatry*, 10, 31–37.
- McDermott, B.M., & Palmer, L.J. (2002). Post-disaster emotional distress, depression and event-related variables: Finding across child and adolescent development stages. *Australian and New Zealand Journal of Psychiatry*, 36, 754-761.
- McEntire, D. A. (2007). *Disaster Response and Recovery: Strategies and Tactics for Resilience*. University of North Texas. Willey press.
- McFarlane, A.C. (1986). Posttraumatic phenomena in a longitudinal study of children following a natural disaster. *Journal of the American Academy of Child and Adolescent Psychiatry*, 26, 764-769.
- McFarlane, A.C. (1986). Policansky, S.K., & Irwin, C. (1987). A longitudinal study of the psychological morbidity in children due to a natural disaster. *Psychological Medicine*, 17, 727-738.
- Mercuri, A., & Angelique, H. L. (2004). Children's Responses to Natural, Technological, and Na-Tech Disasters. *Community Mental Health Journal*, 40, 167-175.

- Metzl, & Einat, S. (2009). The role of creative thinking in resilience after hurricane Katrina. *Psychology of Aesthetics, Creativity, and the Arts*, 3(2), 112-123.
- Norris, F. H., Byrne, C. M., Diaz, E., & Kaniasty, K. (2002). The Range, Magnitude, and Duration of effects of Natural and Human-caused Disaster: A Review of the Empirical Literature, 2002. Retrieved July 1, 2009, from http://www.ncptsd.va.gov/facts/disasters/fs_range.html.
- Norris, F. H., Byrne, C. M., Diaz, E., & Kaniasty, K. (n.d.). Risk Factors for Adverse Outcomes in Natural and Human-caused Disaster: A review of the Empirical Literature. Retrieved June 17, 2009, from http://www.ncptsd.va.gov/facts/disasters/fs_riskfactors.html.
- Norris, F. H., Friedman, M. J., Watson, P. J., Byrne, C. M., Diaz, E., & Kaniasty, K. (2002). 60,000 disaster victims speak: Part I. An empirical review of the empirical literature, 1981–2001. *Psychiatry*, 65, 207–239.
- Norris, F. H., & Kaniasty, K. (1996). Received and perceived social support in times of stress: A test of the social support deterioration deterrence model. *Journal of Personality and Social Psychology*, 71, 498-511.
- O'Dougherty-Wright, M., Masten, A. S., Northwood, A., & Hubbard, J. J. (1997). Long-term effects of massive trauma: Developmental and psychobiological perspectives. In: Cicchetti, D., Toth, S. L., editors. *Rochester Symposium on Developmental Psychopathology: Vol. 8. Developmental perspectives on trauma*. University of Rochester Press; Rochester Press; Rochester, NY. P. 181-225.
- Orem, D. E. (1985). *Nursing: Concept of practice* (3rd ed.). New York: McGraw-Hill Book Company.
- Pairojkul, S. (2005). Reproductive, maternal and children health: Effects of the tsunami on health of Thai children, the World Health Organization. Retrieved February 18, 2005 from <http://www.whosea.org>.
- Perry, R. W., & Lindell, M. K. (1978). The Psychological consequences of natural disaster: A review of research on American communities. *Mass Emergencies*, 3, 105-115.

- Piyasil, V., Ketuman, P., Plubrukarn, R., Jotipanut, V., Tanprasert, S., Aowjinda, S., & Thaeeromanophap, S. (2007). Post traumatic stress disorder in children after tsunami disaster in Thailand: 2 year follow-up. *Journal of the Medical Association Thailand*, 90, 2370-2376.
- Pynoos, R. S., & Nader, K. (1993). Issues in the treatment of posttraumatic stress disorder in children and adolescents. In J. P. Wilson & B. Raphael (Eds.), *International handbook of traumatic stress syndromes* (pp. 535-549). New York: Plenum.
- Rajkumar A. P., Premkumar T. S., & Tharyan P. (2008). Coping with the Asian tsunami: Perspectives from Tamil Nadu, India on the determinants of resilience in the face of adversity. *Social Science and Medicine*, 67, 844 – 853.
- Royal Thai Embassy. (2005). Post-tsunami developments in Thailand. Retrieved February 18, 2005 from <http://www.thaiembdc.org>.
- Russoniello, C. V., Skalko, T. K., O'Brien, K., McGhee, S. A., Bingham-Alexander, D., & Beatley, J. (2002). Childhood posttraumatic stress disorder and efforts to cope after Hurricane Floyd. *Behavior Medicine*, 28, 61–71.
- Saakvine, K. W., Tennen, H., & Affleck, G. (1998). Exploring thriving in the context of clinical trauma theory: constructivist self development theory. *Journal of Social Issues*, 54, 279-292.
- Sameroff, A., & Chandler, M. (1975). Reproductive risk and the continuum of caretaking causality. In F. Horowitz (Ed.), *Review of child development research*, Vol. 4. Chicago: University of Chicago Press.
- Shannon, M. P., Lonigan, C. J., Finch, A. J., & Taylor, C. M. (1994). Children exposed to disaster: I. post-traumatic symptoms and symptom profiles. *Journal of the American Academy of Child Psychiatry*, 33, 80-93.
- Shaw, J.A., Applegate, B., Tanner, S., Perez, D., Rothe, E., Campo – Bowen, A.E., & Lahey, B.L. (1995). Psychological effects of Hurricane Andrew on an elementary school population. *Journal of the American Academy of Child and Adolescent Psychiatry*, 34, 1185-1192.

- Siriwannabood, P., Tuicomepee, A., Rithakananone, P., & Soontornchaiya, R. (2009). Impact of the 2004 Tsunami disaster on the physical, cognitive, and emotional development of children in Phang nga province, Thailand. Research report.
- Smith, M., et al. (2006). Application of the progressively lowerd stress threshold across the continuum of care. *Nurse Clinical North America*, 41, 57-81.
- Soonthornchaiya, R. & Dancy B. (2006). Perceptions of depression among elderly Yhai immigrants. *Issues in Mental Health Nursing*, 27(6), 681-698.
- Stevens, G. L. (2009). Geropsychiatric Nursing. In G. W. Stuart (Ed.), *Principles and practice of psychiatric nursing Z9th ed.*, pp. 688-707). St. Louis, Missouri: Mosby.
- Talerico, K. (2003). Grief and older adults: Differences, issues and clinical approaches. *Journal of Psychosocial Nursing Mental Health Services*, 41, 12.
- The Infrastructure Security Parnership. (2006). *Regional Disaster Resilience: A Guide for Developing an Action Plan*. Virginia.
- The International Diaster database. (2005, 2009). Natural disaster trend. Retrieved August 14, 2010, from www.em-dat.net.
- Thienkrua, Cardozo, Chakkraband, Guadamuz, Pengjuntr, Tantipiwatanaskul, et al. (2006). Symptoms of posttraumatic stress disorder and depression among children in Tsunami – affected areas in southern Thailand. *JAMA*, 296, 549-559
- Thomson, M. P., Norris, F. H. & Hanacek, B. (1993). Age differences in the psychological consequences of Hurricanes Hugo. *Psychology and Aging*, 8, 606-616.
- Terranova, A. M., Boxer, P., & Morris, A. S. (2009). Factors influencing the course of posttraumatic stree following a natural disaster: Children's reactions to HurricaneKatrina. *Journal of Applied Developmental Psychology*, 30, 344-355.
- Thienkrua, W., Lopes Cardozo, B., Chakkraband, M. L. S., Guadamuz, T. E., Pengjuntr, W., Tantipiwatanaskul, P. et al. (2006). Tsunami-related post-traumatic stress disorder and depression among children in southern Thailand. *JAMA*, 296, 549-559.
- Tuicomepee, A., & Romano, J. L. (2006). Children and adolescents in natural disasters: Psychological implications for Thai adolescence affected by the 2004 tsunami. *Journal of Mental Health of Thailand*, 14, 134-141.

- Tuicomepee, A., & Romano, J. (2005). Children and adolescents in natural disasters: Psychological implications for Thai youth affected by the 2004 Tsunami. *Journal of Mental Health of Thailand*, 14, 134-141.
- Tuicomepee, A., & Romano, J. L. (2008). Thai adolescent survivors 1 year after the 2004 Tsunami: A mixed methods study. *Journal of Counseling Psychology*, 55, 308-320.
- U.S. Geological Survey (USGS). (2005). Magnitude 9.0: off the west coast of northern Sumatra. Retrieved March 22, 2005 from <http://earthquake.usgs.gov/recenteqsww/quakes/usslav.htm>.
- U.S. Agency for International Development (USAID). (2005). Indian Ocean: Earthquake and tsunami, Fact sheet#31, Fiscal Year 2005, February 4, 2005, Retrieved June 5, 2006 from http://www.usaid.gov/locations/asia_near_east/tsunami/
- Vernberg, E. M., La Greca, A. M., Silverman, W. K., & Prinstein, M. J. (1996). Prediction of Posttraumatic Stress Symptoms in Children After Hurricane Andrew. *Journal of Abnormal Psychology*, 105, 237-248.
- Vijayakumar, L., Kannan, G.K., and Daniel, S.J., (2006). Mental health status in children exposed to tsunami. *International Review of Psychiatry*, 18(6), 507-513.
- Vogel, J., & Vernberg, E.M. (1993). Children's psychological responses to disaster. *Journal of Clinical Child Psychology*, 22, 484-498.
- Weber, K. E. (2005). *Tsunami 2004: Nam Chai Thai*. Bangkok: The National Identity Board
- Wessells, M. (2005). *Serving the Psychosocial Support Needs of Children in the Aftermath of the Disaster : Acommunity-based Approach*. Christian Children's fund.
- Wickrama, K. A. S., & Kaspar, V. (2007). Family context of mental health risk in Tsunami-exposed adolescent: Findings from a pilot study in Sri Lanka. *Social Science and Medicine*, 64, 713-723.
- World Health Organization (WHO). (2005). South East Asia earthquake and tsunami: Country information-Thailand. January 30, 2005. Retrieved December 8, 2009, from

:http://www.searo.who.int/EN/Section23/Section1108/Section1835/Section1851_8186.htm

Young, B. H., Ford, J. D., & Watson, P. J. (n.d.). Survivors of Natural Disasters and Mass Violence. Retrieved July 3, 2010, from http://www.ncptsd.va.gov/facts/disaster/fs_survivors_disaster.html.

Yule, W., & Williams, R. M. (1990). Post-Traumatic Stress Reactions in Children. *Journal of Traumatic Stress*, 3, 279-295.

Zimmerman-Tansella, C. H., Minghetti, S., Tacconi, A., & Tabeslla, M. (1978). The children's behavioral questionnaire for completion by teachers in an Italian sample: Preliminary results. *Journal of Child Psychological Psychiatry*, 19, 167-173.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

1. รายนามคณะกรรมการวิจัย

ตำแหน่ง	ชื่อ-นามสกุล	หน่วยงาน/ สังกัด
ที่ปรึกษา	Professor Dr. John L Romano	University of Minnesota, USA
หัวหน้า โครงการวิจัย	ร.ศ. ดร. พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุษย์	คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ผู้ร่วมวิจัย	ผ.ศ. ดร. อรรฎญา ต้อยคำภีร์	คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ผู้ช่วยวิจัย	ร.ศ. ดร. เพ็ญพิไล ฤทธาคนานนท์	คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ผู้ช่วยวิจัย	ผ.ศ. ดร. รังสิมันต์ สุนทรไชยา	คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ผู้ช่วยวิจัย	อาจารย์สมบุญ จารุเกษมทวี	คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
กรรมการ	อาจารย์อรสา เสรีวงษ์	โรงเรียนวัดลุ่มพินี จังหวัดพังงา
ผู้ช่วยวิจัย	นางสาวนภชนก สุขประเสริฐ	ศูนย์จิตวิทยาสุขภาพและสุขภาพะ สาธารณะ คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ผู้ช่วยวิจัย	นางสาวอารยา ผลธัญญา	นิสิตดุขฎิบัณฑิต คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบแบบสำรวจความต้องการ

2.1 รองศาสตราจารย์ ดร. พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุษย์

2.2 อาจารย์สมบุญ จารุเกษมทวี

3. ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงของแบบสำรวจผลกระทบทางเขาวนัฎญญา

- คณะกรรมการวิจัยทั้งหมด

4. ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงของแบบสำรวจผลกระทบทางอารมณ์

- คณะกรรมการวิจัยทั้งหมด

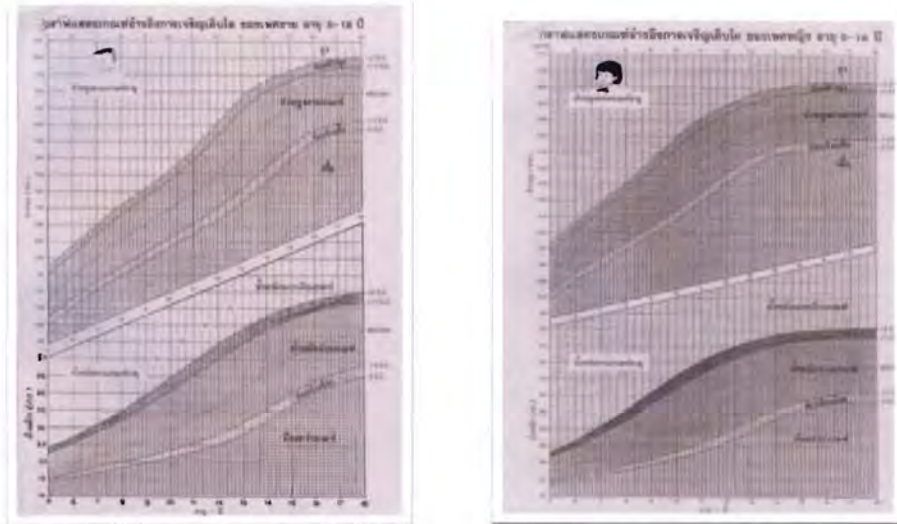
ภาคผนวก ข

รายนามหน่วยงานที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลวิจัย

ที่	หน่วยงาน	สถานที่ติดต่อ
1	สพท.พังงา	14.ช.ชุมชนราษฎร์ ต.ท้ายช้าง อำเภอเมือง จังหวัดพังงา 82000
2	โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 35	35 ตำบลบางม่วง อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา 82190
3	โรงเรียนบ้านน้ำเค็ม	หมู่ที่ 2 บ้านน้ำเค็ม ตำบลบางม่วง อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา 82190
4	โรงเรียนบ้านบางม่วง	หมู่ที่ 3 ตำบลบางม่วง อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา 82190
5	โรงเรียนท้ายเหมืองวิทยา	เลขที่ 21 หมู่ 1 ถนนเพชรเกษม ตำบลนาเตย อำเภอท้ายเหมือง จังหวัด พังงา 82120
6	โรงเรียนบ้านทุ่งมะพร้าว	เลขที่ 44 หมู่ 7 ถนนเพชรเกษม ตำบลทุ่งมะพร้าว อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา 82120
7	โรงเรียนบ้านลำแก่น	เลขที่ 25 หมู่ที่ 1 ตำบลลำแก่น อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา 82210
8	โรงเรียนบ้านทุ่งเจดีย์	เลขที่ 301 ถนนเพชรเกษม ตำบลท้ายช้าง อำเภอเมือง จังหวัดพังงา 82000
9	สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพังงา	ถนนเพชรเกษม ตำบลท้ายช้าง อำเภอเมือง จังหวัดพังงา 82000
10	โรงพยาบาลตะกั่วป่า	39/2 หมู่ 1 ถ.เพชรเกษม ต.บางนายสี อ.ตะกั่วป่า จ.พังงา
11	สถานีอนามัยน้ำเค็ม	ต.บางม่วง อ.ตะกั่วป่า จ.พังงา 82190

ภาคผนวก ค
เครื่องมือวิจัยที่ใช้ในเด็ก

1. ค่าเกณฑ์อ้างอิง น้ำหนักและส่วนสูง

Norms of Weight and Height of Thai Children, 5-18 Years Old

2. ตัวอย่างเครื่องมือวิจัยในเด็ก

ตัวอย่าง Cognitive Ability Test ด้าน Numerical ability

ข้อ ๗

7 < ?

8
5
7

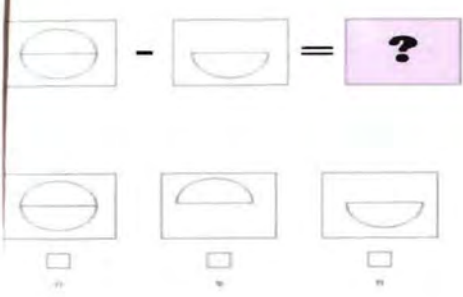
ข้อ ๘

13 < ?

12
10
16

ตัวอย่าง Cognitive Ability Test ด้าน Spatial ability

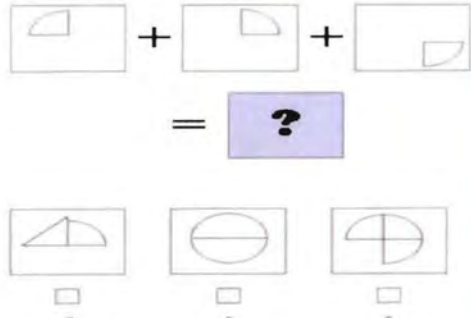
ข้อ 9

ข้อ 9

a. b. c.

ข้อ 10

ข้อ 10

a. b. c.

ตัวอย่าง Cognitive Ability Test ด้าน Addition and Subtraction

ข้อ 11

+ 7

4	23	15
21	16	9
11	10	2

ข้อ 12

- 3

9	7	1
6	3	5
4	0	2

ตัวอย่าง Cognitive Ability Test ด้าน Analogical ability

ข้อ 15

a b c

ข้อ 16

a b c

ตัวอย่าง Cognitive Ability Test ด้าน Comparative ability

ข้อ 19

a b c

ข้อ 20

a b c

ตัวอย่าง Emotion Rating Scale

ข้อ 24

ก ข ค ง

**เครื่องมือวิจัยสำหรับวัยรุ่น
แบบสอบถาม**

โครงการวิจัยเรื่อง การฟื้นฟูภาวะจิตใจ และการร่วมมือช่วยเหลือทางจิตวิทยาที่ยั่งยืน
แก่เด็กและเยาวชน และ ครอบครัวหลังการประสบภัยพิบัติสึนามิ พ.ศ. 2547

เลขที่ : _____

วันที่ (ตอบแบบสอบถาม) _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

สวัสดีค่ะ

แบบสอบถามต่อไปนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาผลกระทบด้านจิตวิทยาเนื่องมาจากภัยพิบัติ
ธรรมชาติต่อเด็กและเยาวชนและครอบครัวรวมทั้งสำรวจตัวแปรต่างๆที่อาจเกี่ยวข้องกับ
ผลกระทบดังกล่าวอันจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการด้านจิตวิทยาเพื่อส่งเสริมการปรับตัว และ
เพื่อใช้เป็นแนวทางช่วยเหลือเด็กและเยาวชนและครอบครัวโดยเฉพาะผู้ประสบภัยพิบัติสึนามิ
พ.ศ. 2547

แบบสอบถามนี้ไม่มีคำตอบผิดหรือถูก ขอให้นักเรียนตอบข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงมาก
ที่สุด และไม่ต้องเขียนชื่อลงในแบบสอบถามนี้

รองศาสตราจารย์ ดร.พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุศย์ และ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อรัญญา ตัญคำภีร์
คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ธันวาคม 2551

ตอนที่ 1

ข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจง ขอให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ หรือทำเครื่องหมายกากบาท (x) ทับ ช่องสี่เหลี่ยม หน้าข้อความที่อธิบายตัวนักเรียนได้ดีที่สุด

1 อายุ _____ ปี

2 เพศ หญิง ชาย

ชั้นเรียน

3 มัธยมศึกษาปีที่ 1 มัธยมศึกษาปีที่ 2 มัธยมศึกษาปีที่ 3

มัธยมศึกษาปีที่ 4 มัธยมศึกษาปีที่ 5 มัธยมศึกษาปีที่ 6

4 ศาสนา

พุทธ คริสต์ อิสลาม อื่น (โปรดระบุ _____)

5 ปัจจุบันอาศัยอยู่กับ

- บิดาและมารดา
 บิดาหรือมารดา คนใดคนหนึ่ง
 พี่น้อง หรือญาติ (ปู่ย่า ตายาย, ไม่ได้อยู่กับบิดามารดา
 ผู้ปกครอง (โปรดระบุความสัมพันธ์ _____)

6 จำนวนพี่น้องทั้งหมด _____ คน จำนวนพี่น้องที่อาศัยอยู่ ด้วยกันทั้งหมด _____ คน

อาชีพ บิดา

- ประมง
 รับจ้าง (ในรีสอร์ท หรือ โรงแรม)
 ค้าขาย (ร้านอาหาร, ขายของที่ระลึก)
 เกษตรกร (สวนยาง สวนมะพร้าว ไร่ สับปะรด ไร่ อ้อย)
 รับราชการ (ครู ทหาร ตำรวจ แพทย์ พยาบาล)
 ไม่มีงานทำ
 อื่นๆ (โปรดระบุ _____)

อาชีพ มารดา

- ประมง
 รับจ้าง (ในรีสอร์ท หรือ โรงแรม)
 ค้าขาย (ร้านอาหาร, ขายของที่ระลึก)
 เกษตรกร (สวนยาง สวนมะพร้าว ไร่ สับปะรด ไร่ อ้อย)
 รับราชการ (ครู ทหาร ตำรวจ แพทย์ พยาบาล)
 ไม่มีงานทำ
 อื่นๆ (โปรดระบุ _____)

ตอนที่ 2 แบบสำรวจพฤติกรรม

โปรดเขียนเครื่องหมายวงกลมตรงหมายเลขที่นักเรียนเห็นว่าหัวข้อนั้นอธิบายลักษณะพฤติกรรมนักเรียนในขณะนี้หรือในช่วง 6 เดือนที่ผ่านมา โดยวงกลมหมายเลข 0 ถ้าเห็นว่าไม่เป็นเช่นนั้นเลย ให้วงกลมหมายเลข 1 ถ้าเห็นว่าเป็นเช่นนั้นเล็กน้อยหรือเป็นบางครั้ง และให้วงกลมหมายเลข 2 ถ้าเห็นว่าเป็นเช่นนั้นอย่างมากหรือบ่อยครั้งมาก

0 = ไม่เป็นเลย 1 = เป็นเล็กน้อยหรือเป็นบางครั้ง 2 = เป็นอย่างมากหรือเป็นบ่อยครั้ง

0	1	2	1. ฉันประพฤติตนเล็กกว่าวัย	0	1	2	21. ฉันทำลายสิ่งของของผู้อื่น
0	1	2	2. ฉันมีอาการแพ้
(โปรดอธิบายหรือยกตัวอย่าง)	0	1	2	22. ฉันไม่เชื่อฟังพ่อแม่ ผู้ปกครอง
0	1	2	3. ฉันเป็นคนช่างโต้เถียง	0	1	2	23. ฉันไม่เชื่อฟังเมื่ออยู่โรงเรียน
0	1	2	4. ฉันเป็นโรคหอบหืด	0	1	2	24. ฉันกินอาหารได้น้อยกว่าที่ควร
0	1	2	5. ฉันประพฤติตนเหมือนเพศตรงข้าม	0	1	2	25. ฉันเข้ากับเด็กคนอื่นไม่ได้
0	1	2	6. ฉันชอบสัตว์	0	1	2	26. ฉันไม่รู้สึกลึกซึ้งหลังจากได้กระทำ
สิ่งไม่สมควรไปแล้ว
0	1	2	7. ฉันชอบคุยโม้ โอ้อวด	0	1	2	27. ฉันอิจฉาผู้อื่น
0	1	2	8. ฉันมีความลำบากในการใช้สมาธิ
หรือสนใจสิ่งใดได้ไม่นาน	0	1	2	28. ฉันเต็มใจช่วยเหลือผู้อื่นเมื่อเขาต้องการ
0	1	2	9. ฉันหมกมุ่นอยู่กับความคิดอย่าง
ใดอย่างหนึ่งหรือคิดซ้ำๆอยู่เรื่อยๆ
(โปรดอธิบายหรือยกตัวอย่าง)	0	1	2	29. ฉันกลัวสัตว์บางชนิดสถานการณ์
บางอย่างหรือสถานที่อื่นนอกเหนือจาก
โรงเรียน(โปรดอธิบายหรือยกตัวอย่าง)
0	1	2	10. ฉันมีความลำบากในการนั่งอยู่นิ่งๆ	0	1	2	30. ฉันกลัวการไปโรงเรียน
0	1	2	11. ฉันพึ่งพาผู้ใหญ่มากเกินไป	0	1	2	31. ฉันกลัวว่าจะคิดหรือกระทำในสิ่งที่ไม่ดี
0	1	2	12. ฉันรู้สึกหงา	0	1	2	32. ฉันรู้สึกว่าฉันต้องไม่มีอะไรบอกพร่อง
0	1	2	13. ฉันรู้สึกสับสนหรืองงงวย	0	1	2	33. ฉันรู้สึกว่าไม่มีใครรัก
0	1	2	14. ฉันร้องไห้มาก	0	1	2	34. ฉันรู้สึกว่าคนอื่นคอยปกป้องร้าย
0	1	2	15. ฉันซื้อสตั๊ดให้มาก	0	1	2	35. ฉันรู้สึกว่าไม่มีคุณค่าหรือมีปมด้อย
0	1	2	16. ฉันใจล้มเหลวกับผู้อื่น	0	1	2	36. ฉันเจ็บตัวบ่อยโดยไม่ได้ตั้งใจ
0	1	2	17. ฉันฝันกลางวันมาก	0	1	2	37. ฉันมักมีเรื่องต่อสู้กับคนอื่น
0	1	2	18. ฉันตั้งใจทำร้ายตนเองหรือพยายาม
ฆ่าตัวตาย	0	1	2	38. ฉันถูกล้อเลียนมาก
0	1	2	19. ฉันพยายามเรียกร้องความสนใจมาก	0	1	2	39. ฉันมีวามสุขกับเด็กอื่นที่ก่อเรื่องเดือดร้อน
0	1	2	20. ฉันทำลายสิ่งของของตนเอง	0	1	2	40. ฉันได้ขโมยสิ่งหรือสิ่งของของคนอื่นไม่
คิดว่านี่อยู่จริง
(โปรดอธิบายหรือยกตัวอย่าง)

0 = ไม่เป็นเลย 1 = เป็นเล็กน้อยหรือเป็นบางครั้ง 2 = เป็นอย่างมากหรือเป็นบ่อยครั้ง

0	1	2	41. ฉันทำอะไรโดยไม่คิดถึง	0	1	2	58. ฉันแกะแกะผิวหนังหรือส่วนอื่นๆของร่างกาย (ไปรคอธิบายหรือยกตัวอย่าง)
0	1	2	42. ฉันชอบอยู่ตามลำพังมากกว่าอยู่กับผู้อื่น	0	1	2	59. ฉันเป็นเพื่อนกับคนง่าย
0	1	2	43. ฉันชอบพูดปดหรือหลอกลวง	0	1	2	60. ฉันชอบทดลองสิ่งใหม่ๆ
0	1	2	44. ฉันชอบกัดเล็บมือตัวเอง	0	1	2	61. ผลการเรียนของฉันไม่ดี
0	1	2	45. ฉันประหม่าหรือเครียด	0	1	2	62. ฉันเป็นคนงอแงจะ ทุ่ม่ง่า
0	1	2	46. ฉันมีอาการกระดูกตามร่างกายหรือเคลื่อนไหวด้วยอาการประหม่า	0	1	2	63. ฉันชอบอยู่กับเด็กที่อายุสูงกว่ามากกว่าอยู่กับเด็กวัยเดียวกัน
0	1	2	47. ฉันฝันร้าย	0	1	2	64. ฉันชอบอยู่กับเด็กที่อายุน้อยกว่ามากกว่าอยู่กับเด็กวัยเดียวกัน
0	1	2	48. ฉันไม่เป็นที่ชอบพอของเด็กอื่นๆ	0	1	2	65. ฉันไม่ยอมพูด
0	1	2	49. ฉันทำสิ่งต่างๆ ได้ดีกว่าเด็กส่วนใหญ่	0	1	2	66. ฉันทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งซ้ำๆ (ไปรคอธิบายหรือยกตัวอย่าง)
0	1	2	50. ฉันกลัวหรือวิตกกังวลเกินไป	0	1	2	67. ฉันหนีออกจากบ้าน
0	1	2	51. ฉันรู้สึกวิงเวียนศีรษะ	0	1	2	68. ฉันส่งเสียงร้องกรี๊ดกร๊าดบ่อย
0	1	2	52. ฉันรู้สึกผิดมากเกินไป	0	1	2	69. ฉันชอบทำอะไรหลายๆ อย่างๆ ไม่แสดงให้คนอื่นรู้
0	1	2	53. ฉันกินมากเกินไป	0	1	2	70. ฉันมองเห็นสิ่งที่คนอื่นไม่คิดว่ามีอยู่จริง (ไปรคอธิบายหรือยกตัวอย่าง)
0	1	2	54. ฉันรู้สึกเหนื่อยง่าย	0	1	2	64. ฉันชอบอยู่กับเด็กที่อายุน้อยกว่ามากกว่าอยู่กับเด็กวัยเดียวกัน
0	1	2	55. ฉันมีหมักมากเกินไป	0	1	2	71. ฉันระมัดระวังตัวเอง หรือประหม่าง่าย
0	1	2	56. ฉันมีปัญหาการเจ็บป่วยโดยไม่มี สาเหตุทางการแพทย์	0	1	2	72. ฉันชอบจุดไฟเผาของที่ไม่ควรเผา
0	1	2	ก. ปวดนั้นเจ็บนี้(ไม่ใช่ปวดศีรษะ)	0	1	2	73. ฉันทำงานด้วยมือได้ดี
0	1	2	ข. ปวดศีรษะ	0	1	2	74. ฉันชอบเอาตัว หรือทำตก
0	1	2	ค. คลื่นไส้ ไม่สบาย	0	1	2	75. ฉันเป็นคนขี้อาย
0	1	2	ง. มีปัญหาเกี่ยวกับตา (ยกตัวอย่าง)	0	1	2	76. ฉันนอนใต้น้อยกว่าเด็กคนอื่น
0	1	2	จ. เป็นผื่นหรือปัญหาเกี่ยวกับโรคผิวหนัง	0	1	2	77. ฉันนอนมากกว่าเด็กคนอื่นๆ ในตอนกลางวันและ/หรือตอนกลางคืน
0	1	2	ฉ. ปวดหรือมีอาการกึ่งในท้อง	0	1	2	78. ฉันมีจินตนาการดี
0	1	2	ช. อาเจียนหรือขย้อน	0	1	2	79. ฉันมีปัญหาการพูด (ไปรคอธิบายหรือยกตัวอย่าง):
0	1	2	ฌ. มีอาการเจ็บปวดทางร่างกายอื่นๆ (ไปรคอธิบายหรือยกตัวอย่าง)				
0	1	2	57. ฉันทำร้ายร่างกายผู้อื่น				

0 = ไม่เป็นเลย 1 = เป็นเล็กน้อยหรือเป็นบางครั้ง 2 = เป็นอย่างมากหรือเป็นบ่อยครั้ง

0 1 2	80. ฉันยื่นหยัดเพื่อสิทธิของตนเอง	0 1 2	100. ฉันมีปัญหาการนอน
(โปรดอธิบาย/ยกตัวอย่าง)
0 1 2	81. ฉันขโมยของในบ้าน	0 1 2	101. ฉันหนีเรียนหรือขาดเรียน
0 1 2	82. ฉันขโมยของนอกบ้าน	0 1 2	102. ฉันไปใครมีริ้วแรง
0 1 2	83. ฉันสะสมสิ่งของที่ตนเองไม่ได้ต้องการใช้
(โปรดอธิบายหรือยกตัวอย่าง)	0 1 2	103. ฉันไม่มีความสุข เสียใจ เศร้าซึม
0 1 2	84. ฉันทำสิ่งที่คนอื่นคิดว่าแปลก
(โปรดอธิบาย/ยกตัวอย่าง)	0 1 2	104. ฉันส่งเสียงอะอะ มากกว่าเด็กคนอื่น ๆ
0 1 2	85. ฉันมีความคิดที่คนอื่นคิดว่าแปลก
(โปรดอธิบาย/ยกตัวอย่าง)	0 1 2	105. ฉันใช้เหล้าหรือยาโดยไม่ใช่เพื่อการ
บำบัดรักษา ทางกรมแพทย์ (โปรดอธิบาย /ยกตัวอย่าง)
0 1 2	86. ฉันเป็นคนดี	0 1 2	106. ฉันพยายามที่จะไม่เอาเปรียบคนอื่น
0 1 2	87. อารมณ์หรือความรู้สึกของฉันเปลี่ยนแปลง
กะทันหัน	0 1 2	107. ฉันชอบเรื่องตลก ขบขัน
0 1 2	88. ฉันพอใจที่จะอยู่กับผู้อื่น	0 1 2	108. ฉันชอบใช้ชีวิตแบบง่ายๆ
0 1 2	89. ฉันเป็นคนช่างสงสัย	0 1 2	109. ฉันพยายามช่วยเหลือคนอื่นเท่าที่จะทำได้
0 1 2	90. ฉันสวดหรือใช้คำหยาบ	0 1 2	110. ฉันปรารถนาจะเป็นเพศตรงข้าม
0 1 2	91. ฉันคิดถึงการทำลายชีวิตตนเอง	0 1 2	111. ฉันหลีกเลี่ยงการเกี่ยวข้องกับบุคคลอื่น
0 1 2	92. ฉันชอบทำให้ผู้อื่นหัวเราะ	0 1 2	112. ฉันกังวลใจ
0 1 2	93. ฉันพูดมากเกินไป	0 1 2	113. ฉันตั้งใจทำลายสมบัติสาธารณะ
0 1 2	94. ฉันชอบล้อเลียนผู้อื่นมาก	0 1 2	114. ฉันใจลอยหรือหงุดหงิด
0 1 2	95. ฉันอารมณ์ร้อน	0 1 2	115. ฉันรู้สึกไม่สบายใจง่าย
0 1 2	96. ฉันคิดเกี่ยวกับเรื่องเพศมากเกินไป	0 1 2	116. ฉันไม่ใคร่สนใจสิ่งรอบๆตัว
0 1 2	97. ฉันขู่จะทำร้ายผู้อื่น	0 1 2	117. ฉันชอบออกจากบ้านไปเรื่อยๆ ไม่มีจุดหมาย
0 1 2	98. ฉันชอบช่วยเหลือผู้อื่น	0 1 2	118. ฉันไม่ชอบการรับผิดชอบ
0 1 2	99. ฉันพะวงกับเรื่องความเรียบร้อยหรือ
ความสะอาดมากเกินไป	0 1 2	119. ฉันเป็นคนเก็บกคความรู้สึก

ตอนที่ 3

คำชี้แจง ขอให้นักเรียนขีดทำเครื่องหมายกากบาท (x) ทับ ช่องสี่เหลี่ยม ที่อธิบายตัวของนักเรียนได้ดีที่สุด

1. ความเชื่อและการปฏิบัติศาสนกิจมีอิทธิพลต่อชีวิตประจำวันของนักเรียนมากน้อยเพียงใด?

- ไม่มีอิทธิพลเลย มีอิทธิพลเล็กน้อย มีอิทธิพลมาก

2. ข้อความต่อไปนี้ สำหรับนักเรียนที่นับถือศาสนาพุทธ

2.1	ปีที่ผ่านมานักเรียน มีกิจกรรมต่อไปนี้บ่อยครั้งเพียงใด	ไม่เคยเลย	นานๆ ครั้ง	บ่อยครั้ง	สม่ำเสมอ
ก	ไปวัด ในวันพระ หรือ ไปฟังเทศน์ที่วัด	☐	☐	☐	☐
ข	สวดมนต์ ไหว้พระ ทุกวัน	☐	☐	☐	☐
ค	ทำบุญ ตักบาตรพระสงฆ์ตอนเช้า	☐	☐	☐	☐
	ทำบุญ ตักบาตรพระสงฆ์หมู่ ในวันสำคัญ เช่น วันขึ้นปีใหม่ หรือ วัน				
ง	สงกรานต์ หรือ ไปร่วมงานบุญประจำปีที่วัด เช่น เทศน์มหาชาติ ทอดกฐิน	☐	☐	☐	☐
	วันวิสาขบูชา เป็นต้น				
	แขวน หรือ มีเครื่องราง ของขลัง พุทธบูชา เช่น พระพุทธรูป รูปพระ				
จ	เกตุอาจารย์ต่างๆ	☐	☐	☐	☐

3 ข้อความต่อไปนี้ สำหรับนักเรียนที่นับถือศาสนาอิสลาม

3.1	ปีที่ผ่านมานักเรียน มีกิจกรรมต่อไปนี้บ่อยครั้งเพียงใด	ไม่เคยเลย	นานๆ ครั้ง	บ่อยครั้ง	สม่ำเสมอ
ก	ละหมาด ตอนเช้า และตอนเย็น ทุกวัน	☐	☐	☐	☐
ข	สวดมนต์ทุกวันก่อนมื้ออาหาร	☐	☐	☐	☐
ค	ปฏิบัติตัวอย่างเคร่งครัด ในช่วงถือศีลอดรามาตอน	☐	☐	☐	☐
ง	ร่วมสวดมนต์หมู่กับพี่น้องมุสลิม	☐	☐	☐	☐
จ	แขวน หรือ มีเครื่องราง ของขลัง เช่น สัญลักษณ์พระอัลลอฮ์	☐	☐	☐	☐

4 ข้อความต่อไปนี้ สำหรับนักเรียนที่นับถือศาสนาคริสต์

4.1	ปีที่ผ่านมานักเรียน มีกิจกรรมต่อไปนี้บ่อยครั้งเพียงใด	ไม่เคยเลย	นานๆ ครั้ง	บ่อยครั้ง	สม่ำเสมอ
ก	สวดมนต์ทุกวัน	☐	☐	☐	☐
ข	ไปโบสถ์ทุกวันอาทิตย์	☐	☐	☐	☐
ค	ศึกษาพระคัมภีร์ หรือ คำสอนของพระเจ้า	☐	☐	☐	☐
ง	ร่วมกิจกรรมของโบสถ์	☐	☐	☐	☐
จ	แขวน หรือ มีเครื่องราง ของขลัง เช่น สัญลักษณ์ไม้กางเขน รูปนักบุญต่างๆ	☐	☐	☐	☐

ตอนที่ 4

คำชี้แจง ขอให้นักเรียนขีดทำเครื่องหมายกากบาท (x) ทับ ช่องสี่เหลี่ยม ที่อธิบายตัวของนักเรียนได้ดีที่สุด

	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	ไม่เห็น ด้วย	เห็นด้วย	เห็นด้วย อย่างยิ่ง
1 สมาชิกในครอบครัวช่วยกันแก้ไขปัญหาส่วนใหญ่ที่เกิดขึ้นในบ้านได้	☐	☐	☐	☐
2 มีการพูดคุยปรึกษากันเสมอว่าวิธีแก้ปัญหาคือทำไปนั้นได้ผลหรือไม่	☐	☐	☐	☐
3 เมื่อฉันขอให้คนในครอบครัวทำอะไรให้ ฉันมักไม่แน่ใจว่าเขาจะทำให้หรือเปล่า	☐	☐	☐	☐
4 ครอบครัวฉันแสดงความผูกพันรักใคร่ต่อกันเสมอ	☐	☐	☐	☐
5 ทุกคนเข้ากันได้หลังผจญภัยพิบัติ	☐	☐	☐	☐
6 เมื่อเผชิญปัญหา เราจะปรึกษากันว่าจะแก้ปัญหาวางไร	☐	☐	☐	☐
7 บ่อยครั้งที่ฉัน ไม่สามารถพูดในสิ่งที่ฉันคิดหรือรู้สึกกับคนในครอบครัว	☐	☐	☐	☐
8 ทุกคนในครอบครัวมีหน้าที่ในบ้านต้องรับผิดชอบ	☐	☐	☐	☐
9 ทุกคนในครอบครัวแสดงความรู้สึกทั้งดีและไม่ดีต่อกันอย่างเปิดเผย	☐	☐	☐	☐
10 คนในครอบครัวจะสนใจฉันก็ต่อเมื่อเรื่องนั้นเป็นเรื่องสำคัญสำหรับเขา	☐	☐	☐	☐
11 สมาชิกในครอบครัวมีความไว้วางใจซึ่งกันและกัน	☐	☐	☐	☐
12 ทุกคนสามารถพูดกันตรงไปตรงมา ไม่อ้อมค้อม	☐	☐	☐	☐
13 ครอบครัวของฉันไม่เคยขาดสิ่งจำเป็นเช่น อาหาร เสื้อผ้า ยารักษาโรคหลังภัยพิบัติ	☐	☐	☐	☐
14 บางคนในครอบครัวไม่เคยแสดงอารมณ์และความรู้สึกอย่างเปิดเผยหลังภัยพิบัติ	☐	☐	☐	☐
15 ครอบครัวของฉันรักใคร่ปรองดองกันดีหลังภัยพิบัติ	☐	☐	☐	☐
16 บางคนในครอบครัวก็ยุ่งวุ่นวายกับสมาชิกในครอบครัวคนอื่นมากเกินไปจนนำ อคติใจ	☐	☐	☐	☐
17 ขณะนี้ครอบครัวของฉันมีความสุขมากพอแล้ว	☐	☐	☐	☐
18 ครอบครัวของฉันต่างคนต่างอยู่	☐	☐	☐	☐
19 ครอบครัวของฉันเผชิญหน้ากับปัญหาที่เกิดขึ้นร่วมกันได้ดี	☐	☐	☐	☐
20 ครอบครัวของฉันแก้ปัญหาความไม่สบายใจระหว่างกันได้ค่อนข้างดี	☐	☐	☐	☐
21 แต่ละคนในครอบครัวปฏิบัติหน้าที่ของแต่ละคนได้อย่างไม่ขาดตกบกพร่อง	☐	☐	☐	☐
22 ในยามวิกฤติคนในครอบครัวสามารถพึ่งพาอาศัยกันได้	☐	☐	☐	☐
23 ผู้ใหญ่ในครอบครัวออกคำสั่งหรือควบคุมฉันมากเกินไป	☐	☐	☐	☐
24 ฉันบอกเล่าความทุกข์ใจให้คนในครอบครัวฟังได้	☐	☐	☐	☐
25 ครอบครัวของฉันให้ความสำคัญต่อความรู้สึกของสมาชิก	☐	☐	☐	☐
26 ในครอบครัวของฉันมีความรู้สึกที่ไม่ดีเกิดขึ้นมากมายหลังเกิดภัยพิบัติ	☐	☐	☐	☐
27 หลังการสูญเสียชีวิตของฉันทั้งหลาย	☐	☐	☐	☐
28 การย้ายที่อยู่อาศัยทำให้ฉันรู้สึกเหมือนไม่มีบ้าน	☐	☐	☐	☐
29 สถานที่อยู่ปัจจุบันมีลักษณะคล้ายบ้านที่ฉันเคยอาศัยอยู่	☐	☐	☐	☐
30 สถานะการเงินของครอบครัวฉันอยู่ในสภาวะปกติ	☐	☐	☐	☐

ตอนที่ 5

คำชี้แจง แบบสอบถามต่อไปนี้เป็นกลุ่มของข้อความ ขอให้นักเรียนอ่านข้อความแต่ละข้อ จากนั้นให้เลือกข้อความใดข้อความหนึ่ง (ข้อ ก ข ค หรือ ง) ที่บรรยายความรู้สึกของนักเรียนได้ดีที่สุดในรอบหนึ่งสัปดาห์ที่ผ่านมา รวมทั้งความรู้สึกของนักเรียนในปัจจุบัน

1	ก	ฉันไม่มีความสุขเลย	2	ก	ฉันไม่มั่นใจว่าชีวิตข้างหน้าของฉันจะดีหรือไม่
	ข	ฉันมีความสุขดี		ข	ฉันมั่นใจว่าชีวิตข้างหน้าของฉันคงจะดี
	ค	ฉันมีความสุขมาก		ค	ฉันมั่นใจว่าชีวิตข้างหน้าของฉันมีเรื่องที่ดี
	ง	ฉันมีความสุขอย่างไม่น่าเชื่อ		ง	ฉันมั่นใจว่าชีวิตข้างหน้าของฉันเต็มไปด้วยสิ่งดีที่น่าพึงพอใจที่สุด
3	ก	ฉันไม่ค่อยพึงพอใจสิ่งต่างๆ ในชีวิตของตนเอง	4	ก	ฉันไม่เคยกำหนดชีวิตตนเองได้เลย
	ข	ฉันพึงพอใจสิ่งต่างๆ ในชีวิตของตนเองอยู่บ้าง		ข	ฉันกำหนดชีวิตตนเองได้บางเรื่อง
	ค	ฉันพึงพอใจมากกับสิ่งต่างๆ ในชีวิตของตน		ค	ฉันกำหนดชีวิตตนเองได้เกือบทุกเรื่อง
	ง	ฉันพึงพอใจมากที่สุดกับสิ่งต่างๆ ในชีวิตตน		ง	ฉันกำหนดชีวิตตนเองได้ทุกเรื่อง
5	ก	ฉันรู้สึกว่าชีวิตของฉัน ไม่มีคุณค่าเลย	6	ก	ฉันไม่เคยรู้สึกยินดีในสิ่งที่ตนเองเป็น
	ข	ฉันรู้สึกว่าชีวิตของฉันมีคุณค่าบ้าง		ข	ฉันรู้สึกยินดีในสิ่งที่ตนเองเป็นอยู่บ้าง
	ค	ฉันรู้สึกว่าชีวิตของฉันมีคุณค่ามาก		ค	ฉันรู้สึกยินดีมากในสิ่งที่ตนเองเป็น
	ง	ฉันรู้สึกว่าชีวิตของฉันมีคุณค่ามากที่สุด		ง	ฉันรู้สึกยินดีมากที่สุดในสิ่งที่ตนเองเป็น
7	ก	ฉันไม่เคยมีอำนาจควบคุมสถานการณ์ต่างๆ ในชีวิตเลย	8	ก	ฉันรู้สึกว่า การเริ่มต้นกระทำสิ่งต่างๆ เป็นเรื่องยาก
	ข	ฉันรู้สึกว่า ตนมีอำนาจควบคุมสถานการณ์ต่างๆ ในชีวิตเป็นบางครั้ง		ข	ฉันรู้สึกว่า การเริ่มต้นกระทำสิ่งต่างๆ เป็นเรื่องค่อนข้างง่าย
	ค	ฉันรู้สึกว่า ตนมีอำนาจควบคุมสถานการณ์ต่างๆ ในชีวิตบ่อยครั้ง		ค	ฉันรู้สึกว่า การเริ่มต้นกระทำสิ่งต่างๆ เป็นเรื่องง่าย
	ง	ฉันรู้สึกว่า ตนมีอำนาจควบคุมสถานการณ์ในชีวิตเสมอๆ		ง	ฉันรู้สึกว่า การเริ่มต้นกระทำสิ่งต่างๆ เป็นเรื่องง่ายหาย
9	ก	ชีวิตของฉัน ไม่เคยราบรื่น	10	ก	ฉันมักจะ ไม่สนใจผู้อื่น
	ข	ชีวิตของฉันราบรื่นเป็นบางครั้ง		ข	ฉันสนใจผู้อื่นบ้าง
	ค	ชีวิตของฉันราบรื่นบ่อยครั้ง		ค	ฉันมักสนใจผู้อื่นมาก
	ง	ชีวิตของฉันราบรื่นตลอดเวลา		ง	ฉันมักสนใจผู้อื่นอย่างจริงจัง
11	ก	ฉันพบว่า การตัดสินใจเป็นเรื่องยาก	12	ก	ฉันไม่เคยตื่นนอนด้วยความรู้สึกสดชื่นเลย
	ข	ฉันพบว่า การตัดสินใจบางเรื่องเป็นเรื่องค่อนข้างง่าย		ข	ฉันตื่นนอนด้วยความรู้สึกสดชื่นเป็นบางครั้ง
	ค	ฉันพบว่า การตัดสินใจบางเรื่องเป็นเรื่องง่าย		ค	ฉันตื่นนอนด้วยความรู้สึกสดชื่นบ่อยครั้ง
	ง	ฉันพบว่า การตัดสินใจบางเรื่องเป็นเรื่องง่ายหาย		ง	ฉันตื่นนอนด้วยความรู้สึกสดชื่นทุกครั้ง
13	ก	ฉันไม่รู้สึกกระปรี้กระเปร่าเลย	14	ก	ฉันไม่เคยคิดถึงความงามของสิ่งต่างๆ รอบตัว
	ข	ฉันรู้สึกกระปรี้กระเปร่าเป็นบางครั้ง		ข	ฉันเห็นความงามในบางสิ่งบางอย่างรอบตัว
	ค	ฉันรู้สึกกระปรี้กระเปร่าเป็นบ่อยครั้ง		ค	ฉันเห็นความงามในเกือบทุกสิ่งทุกอย่างรอบตัว
	ง	ฉันรู้สึกกระปรี้กระเปร่าตลอดเวลา		ง	ฉันเห็นความงามในทุกสิ่งทุกอย่างรอบๆ ตัว
15	ก	ฉันไม่เคยรู้สึกกระตือรือร้นเลย	16	ก	ฉันรู้สึกตนเองว่าสุขภาพไม่ดีเลย
	ข	ฉันรู้สึกค่อนข้างกระตือรือร้น		ข	ฉันรู้สึกตนเองว่าสุขภาพดีปานกลาง
	ค	ฉันรู้สึกกระตือรือร้นมาก		ค	ฉันรู้สึกตนเองว่าสุขภาพแข็งแรงดี
	ง	ฉันรู้สึกกระตือรือร้นอย่างเต็มที่		ง	ฉันรู้สึกตนเองว่าสุขภาพแข็งแรงดีที่สุด
17	ก	ฉันไม่เคยมีความรู้สึกที่ดีต่อใครเลย	18	ก	ฉันไม่เคยรู้สึกมีกบดานใจเลย

- ข ฉันมีความรู้สึกที่ดีต่อคนอื่นบ้าง
 ค ฉันมีความรู้สึกที่ดีต่อคนอื่นมาก
 ง ฉันมีความรู้สึกที่ดีต่อคนทุกคน
- 19 ก ฉันไม่เคยมีความทรงจำในอดีตที่เป็นสุขเลย
 ข ฉันมีความทรงจำในอดีตที่เป็นสุขอยู่บ้าง
 ค ฉันมีความทรงจำในอดีตที่เป็นสุขเป็นส่วนใหญ่
 ง เหตุการณ์ทั้งหมดในอดีตของฉันเป็นความทรงจำที่เป็นสุขอย่างยิ่ง
- 21 ก ฉันไม่เคยได้ทำในสิ่งที่ฉันต้องการจะทำ
 ข ฉันได้ทำบางสิ่งที่ฉันต้องการจะทำ
 ค ฉันได้ทำหลายสิ่งที่ฉันต้องการจะทำ
 ง ฉันได้ทำทุกสิ่งที่ฉันต้องการจะทำ
- 23 ก ฉันมั่นใจว่าชีวิตข้างหน้าของฉันคงจะดี
 ข ฉันมั่นใจว่าชีวิตข้างหน้าของฉันมีเรื่องที่ดี
 ค ฉันมั่นใจว่าชีวิตข้างหน้าของฉันเต็มไปด้วยสิ่งดีที่น่าพึงพอใจที่สุด
 ง ฉันทำให้คนอื่นรำรังได้เสมอ
- 25 ก ชีวิตของฉันไม่มีเป้าหมายและความหมายใดๆ เลย
 ข ชีวิตของฉันมีเป้าหมายและความหมายอยู่บ้าง
 ค ชีวิตของฉันมีเป้าหมายและความหมายอยู่มาก
 ง ชีวิตของฉันเต็มเปี่ยมไปด้วยเป้าหมายและความหมาย
- 27 ก ฉันหัวเราะน้อยครั้งมาก
 ข ฉันหัวเราะค่อนข้างบ่อย
 ค ฉันหัวเราะบ่อยครั้ง
 ง ฉันหัวเราะอยู่เสมอ
- 29 ก ฉันพบว่าสิ่งรอบตัวล้วนน่าเบื่อ
 ข ฉันพบว่าสิ่งรอบตัวบางเรื่องน่าสนใจ
 ค ฉันพบว่าสิ่งรอบตัวเป็นเรื่องน่าสนใจ
 ง ฉันพบว่าสิ่งรอบตัวล้วนทำให้ฉันเพลิดเพลินใจ
- ข ฉันรู้สึกเบิกบานใจบางครั้ง
 ค ฉันรู้สึกเบิกบานใจบ่อยครั้ง
 ง ฉันรู้สึกเบิกบานใจตลอดเวลา
- 20 ก ฉันไม่เคยจัดสรรเวลาเพื่อทำสิ่งต่างๆ ตามที่ฉันตั้งใจได้เลย
 ข ฉันจัดสรรเวลาเพื่อทำสิ่งต่างๆ ตามที่ฉันตั้งใจได้บ้าง
 ค ฉันจัดสรรเวลาเพื่อทำสิ่งต่างๆ ตามที่ฉันตั้งใจได้เป็นอย่างดี
 ง ฉันจัดสรรเวลาเพื่อทำสิ่งต่างๆ ตามที่ฉันตั้งใจได้ทุกเรื่องตามต้องการ
- 22 ก ฉันไม่เคยรู้สึกสนุกเมื่ออยู่กับผู้อื่น
 ข ฉันรู้สึกสนุกบ้างบางครั้งเมื่ออยู่กับผู้อื่น
 ค ฉันรู้สึกสนุกบ่อยครั้งเมื่ออยู่กับผู้อื่น
 ง ฉันรู้สึกสนุกอยู่เสมอเมื่ออยู่กับผู้อื่น
- 24 ก ฉันไม่เคยมีภาระใดๆ ต้องรับผิดชอบในชีวิต
 ข ฉันมีภาระต้องรับผิดชอบในชีวิตอยู่บ้าง
 ค ฉันมีภาระต้องรับผิดชอบในชีวิตอยู่มาก
 ง ฉันมีภาระต้องรับผิดชอบในชีวิตอยู่เสมอ
- 26 ก ฉันไม่เคยคิดว่าโลกนี้น่าอยู่
 ข ฉันคิดว่าโลกนี้ค่อนข้างน่าอยู่
 ค ฉันคิดว่าโลกนี้น่าอยู่มาก
 ง ฉันคิดว่าโลกนี้น่าอยู่เป็นที่สุด
- 28 ก ฉันไม่เคยคิดว่าตนเองมีเสน่ห์เลย
 ข ฉันคิดว่าตนเองเป็นคนมีเสน่ห์อยู่บ้าง
 ค ฉันคิดว่าตนเองเป็นคนมีเสน่ห์มาก
 ง ฉันคิดเสมอว่าตนเองมีเสน่ห์ที่สุด

ตอนที่ 6

คำชี้แจง ขอให้นักเรียนขีดเครื่องหมายถูก (✓) ลงบนช่องว่างที่ บรรยายประสบการณ์ภัยพิบัติสึนามิ
ของนักเรียนได้ดีที่สุด

1	ฉันได้รับบาดเจ็บร่างกาย และต้องพบแพทย์	☐ ไม่ใช่	☐ ใช่
2	คนในครอบครัวของฉันได้รับบาดเจ็บทางร่างกาย และต้องพบแพทย์	☐ ไม่ใช่	☐ ใช่
3	ฉันเห็นคนอื่น(ไม่ใช่คนในครอบครัวของฉัน)ได้รับบาดเจ็บทางร่างกาย และต้องพบแพทย์	☐ ไม่ใช่	☐ ใช่
4	ฉันเห็นคนตาย	☐ ไม่ใช่	☐ ใช่
5	ฉันเห็นซากปรักหักพังของบ้านเรือน ยานยนต์ และเรือ	☐ ไม่ใช่	☐ ใช่
6	ครอบครัวของฉันสูญเสียบ้าน ที่อยู่อาศัย	☐ ไม่ใช่	☐ ใช่
7	ครอบครัวของฉันสูญเสียเรือ	☐ ไม่ใช่	☐ ใช่
8	ครอบครัวของฉันสูญเสียทรัพย์สินอื่นๆ (จักรยานยนต์ หรือของมีค่าอื่นๆ)	☐ ไม่ใช่	☐ ใช่
9	ฉันสูญเสียญาติอย่างน้อย 1 คน. แต่ไม่มีใครในครอบครัวสูญเสีย	☐ ไม่ใช่	☐ ใช่
10	ฉันสูญเสียพี่น้องร่วมบิดามารดา แต่บิดามารดาอยู่ครบ	☐ ไม่ใช่	☐ ใช่
11	ฉันสูญเสียบิดา/มารดา หรือทั้งคู่	☐ ไม่ใช่	☐ ใช่

เครื่องมือวิจัยสำหรับครูและผู้ปกครอง
แบบสอบถาม

โครงการวิจัยเรื่อง การฟื้นฟูภาวะจิตใจ และการร่วมมือช่วยเหลือทางจิตวิทยาที่ยั่งยืน
แก่เด็กและเยาวชนและ ครอบครัวหลังการประสพภัยพิบัติสึนามิ พ.ศ. 2547

เลขที่ : _____

วันที่ (ตอบแบบสอบถาม) _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

สวัสดีค่ะ

แบบสอบถามต่อไปนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาผลกระทบด้านจิตวิทยาเนื่องจากภัยพิบัติธรรมชาติ
ต่อเด็กและเยาวชนและครอบครัวรวมทั้งสำรวจตัวแปรต่างๆที่อาจเกี่ยวข้องกับผลกระทบดังกล่าว
อันจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการด้านจิตวิทยาเพื่อส่งเสริมการปรับตัว และเพื่อใช้เป็นแนวทาง
ช่วยเหลือเด็กเยาวชนและครอบครัวโดยเฉพาะผู้ประสพภัยพิบัติสึนามิ พ.ศ. 2547

แบบสอบถามนี้ไม่มีคำตอบผิดหรือถูก ขอให้ท่านตอบข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด
และไม่ต้องเขียนชื่อลงในแบบสอบถามนี้

รองศาสตราจารย์ ดร.พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุศย์ และ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อรัญญา ค้อยคำภีร์

คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ธันวาคม 2551

ตอนที่ 1

ข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจง ขอให้ท่านตอบคำถามต่อไปนี้ หรือขีดเครื่องหมายถูก (✓) ลงในช่องว่างหน้าข้อความที่อธิบายตัวท่าน
ได้ดีที่สุด

- 1 อายุ _____ ปี
- 2 เพศ หญิง ชาย
- 3 คุณครู หรือ ผู้ปกครองนักเรียนชั้นเรียน
 มัธยมศึกษาปีที่ 1 มัธยมศึกษาปีที่ 2 มัธยมศึกษาปีที่ 3
 มัธยมศึกษาปีที่ 4 มัธยมศึกษาปีที่ 5 มัธยมศึกษาปีที่ 6
- 4 ศาสนา
 พุทธ คริสต์ อิสลาม อื่น (โปรดระบุ _____)
- 5 สถานภาพสมรส
 โสด
 แต่งงาน
 หย่า
 แต่งงาน และแยกกันอยู่
 อื่นๆ (โปรดระบุ _____)
- 6 จำนวนบุตร _____ คน จำนวนสมาชิกในครอบครัวทั้งหมด _____ คน
 อาชีพของท่าน
 ประมง
 รับจ้าง (ในรีสอร์ทหรือโรงแรม)
 ค้าขาย (ร้านอาหาร, ขายของที่ระลึก)
- 7 เกษตรกร (สวนยาง สวนมะพร้าว ไร่สับปะรด ไร่อ้อย)
 รับราชการ (ครู ทหาร ตำรวจ แพทย์ พยาบาล)
 ไม่มีงานทำ
 อื่นๆ (โปรดระบุ _____)
- 8 รายได้ต่อเดือน
 ต่ำกว่า 5,000 บาท
 5,001 - 10,000 บาท
 10,001-15,000 บาท
 15,001-20,000 บาท
 20,001-25,000 บาท
 25,001-30,000 บาท
 มากกว่า 30,000 บาท

ตอนที่ 2

แบบสอบถามสุขภาพทั่วไป

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการทราบถึงสภาวะสุขภาพของท่าน ในระยะสองถึงสามสัปดาห์ที่ผ่านมา ว่าเป็นอย่างไร กรุณาตอบคำถามต่อไปนี้ โดยขีดเครื่องหมายวงกลมรอบคำตอบที่ใกล้เคียงกับสภาพของท่านในปัจจุบันหรือในช่วงสองถึงสามสัปดาห์ที่ผ่านมามากที่สุด โดยไม่รวมถึงปัญหาที่ท่านเคยมีในอดีต และกรุณาตอบคำถามทุกข้อ

ในระยะสองถึงสามสัปดาห์ที่ผ่านมา

1) รู้สึกสบายและมีสุขภาพดี

ก. ดีกว่าปกติ ข. เหมือนปกติ ค. แย่กว่าปกติ ง. แย่กว่าปกติมาก

2) รู้สึกต้องการยารักษาให้มีกำลังวังชา

ก. ไม่เลย ข. ไม่มากกว่าปกติ ค. ค่อนข้างมากกว่าปกติ ง. มากกว่าปกติมาก

3) รู้สึกทรุดโทรมและสุขภาพไม่ดี

ก. ไม่เลย ข. ไม่มากกว่าปกติ ค. ค่อนข้างมากกว่าปกติ ง. มากกว่าปกติมาก

4) รู้สึกไม่สบาย

ก. ไม่เลย ข. ไม่มากกว่าปกติ ค. ค่อนข้างมากกว่าปกติ ง. มากกว่าปกติมาก

5) เจ็บหรือปวดบริเวณศีรษะ

ก. ไม่เลย ข. ไม่มากกว่าปกติ ค. ค่อนข้างมากกว่าปกติ ง. มากกว่าปกติมาก

6) รู้สึกตึงหรือคล้ายมีแรงกดที่ศีรษะ

ก. ไม่เลย ข. ไม่มากกว่าปกติ ค. ค่อนข้างมากกว่าปกติ ง. มากกว่าปกติมาก

7) สามารถมีสมาธิจดจ่อกับสิ่งที่กำลังทำอยู่ได้

ก. ดีกว่าปกติ ข. เหมือนปกติ ค. น้อยกว่าปกติ ง. น้อยกว่าปกติมาก

8) รู้สึกกลัวว่าตนเองจะเป็นลมหมดสติไปในที่สาธารณะ

ก. ไม่เลย ข. ไม่มากกว่าปกติ ค. ค่อนข้างมากกว่าปกติ ง. มากกว่าปกติมาก

9) มีอาการวูบร้อนหรือหนาว

ก. ไม่เลย ข. ไม่มากกว่าปกติ ค. ค่อนข้างมากกว่าปกติ ง. มากกว่าปกติมาก

10) มีเหงื่อออกมาก

ก. ไม่เลย ข. ไม่มากกว่าปกติ ค. ค่อนข้างมากกว่าปกติ ง. มากกว่าปกติมาก

11) ตื่นเช้ากว่าปกติและหลับต่อไม่ได้

ก. ไม่เลย ข. ไม่มากกว่าปกติ ค. ค่อนข้างมากกว่าปกติ ง. มากกว่าปกติมาก

12) หลังจากตื่นนอนแล้วรู้สึกนอนไม่เต็มอิ่ม

ก. ไม่เลย ข. ไม่มากกว่าปกติ ค. ค่อนข้างมากกว่าปกติ ง. มากกว่าปกติมาก

13) รู้สึกเพลียมากและไม่มีแรงแม้แต่จะกินอาหาร

ก. ไม่เลย ข. ไม่มากกว่าปกติ ค. ค่อนข้างมากกว่าปกติ ง. มากกว่าปกติมาก

14) นอนไม่หลับเพราะกังวลใจ

ก. ไม่เลย ข. ไม่มากกว่าปกติ ค. ค่อนข้างมากกว่าปกติ ง. มากกว่าปกติมาก

15) รู้สึกตื่นตัวและความคิดว่องไว

ก. ไม่เลย ข. ไม่มากกว่าปกติ ค. ค่อนข้างมากกว่าปกติ ง. มากกว่าปกติมาก

16) รู้สึกมีกำลังวังชา

ก. ไม่เลย ข. ไม่มากกว่าปกติ ค. ค่อนข้างมากกว่าปกติ ง. มากกว่าปกติมาก

17) เมื่อเข้านอนใช้เวลานานกว่าจะหลับได้

ก. ไม่เลย ข. ไม่มากกว่าปกติ ค. ค่อนข้างมากกว่าปกติ ง. มากกว่าปกติมาก

18) ไม่สามารถหลับได้สนิทหลังจากหลับแล้ว

ก. ไม่เลย ข. ไม่มากกว่าปกติ ค. ค่อนข้างมากกว่าปกติ ง. มากกว่าปกติมาก

19) ผื่นไม่ดีหรือนากลิ้น

ก. ไม่เลย ข. ไม่มากกว่าปกติ ค. ค่อนข้างมากกว่าปกติ ง. มากกว่าปกติมาก

20) มีอาการกระสับกระส่ายหลับไม่สนิท

ก. ไม่เลย ข. ไม่มากกว่าปกติ ค. ค่อนข้างมากกว่าปกติ ง. มากกว่าปกติมาก

21) หาอะไรทำและทำให้ตัวเองไม่มีเวลาว่างได้

ก. มากกว่าปกติ ข. เหมือนปกติ ค. ค่อนข้างน้อยกว่าปกติ ง. น้อยกว่าปกติมาก

22) ทำอะไรช้ากว่าปกติ

ก. เร็วกว่าปกติ ข. เหมือนปกติ ค. ช้ากว่าปกติ ง. ช้ากว่าปกติมาก

23) รู้สึกขาดความสนใจในกิจกรรมที่เคยทำตามปกติ

ก. ไม่เลย ข. ไม่มากกว่าปกติ ค. ค่อนข้างมากกว่าปกติ ง. มากกว่าปกติมาก

24) ปล่อยปละละเลย ไม่สนใจรูปร่างหน้าตาของตนเอง

ก. ไม่เลย ข. ไม่มากกว่าปกติ ค. ค่อนข้างมากกว่าปกติ ง. มากกว่าปกติมาก

25) พิถีพิถันกับการแต่งเนื้อแต่งตัวน้อยลง

ก. พิถีพิถันมากกว่าปกติ ข. เท่าๆปกติ ค. น้อยกว่าปกติ ง. น้อยกว่าปกติมาก

26) ออกไปนอกบ้านบ่อยเท่าที่เคย

ก. มากกว่าปกติ ข. เท่าปกติ ค. น้อยกว่าปกติ ง. น้อยกว่าปกติมาก

27) จัดการกับสิ่งต่างๆได้ดีพอ ทั่วๆกับคนส่วนใหญ่ที่อยู่ในสภาพเดียวกับท่าน

ก. ดีกว่ามาก ข. ดีพอๆกัน ค. ค่อนข้างน้อยกว่า ง. น้อยกว่ามาก

28) รู้สึกว่าโดยทั่วไปแล้วทำอะไรได้ดี

ก. ดีกว่าปกติ ข. เหมือนปกติ ค. ดีน้อยกว่า ง. ดีน้อยกว่าปกติมาก

29) ไปทำงานหรือทำงานบ้านสาย

ก. ไม่สายเลย ข. ไม่สายกว่าปกติ ค. ค่อนข้างสายกว่าปกติ ง. สายกว่าปกติมาก

30) พอใจกับการที่ทำงานลุล่วงไป

ก. มากกว่าปกติ ข. พอๆกับตามปกติ ค. น้อยกว่าปกติ ง. น้อยกว่าปกติมาก

31) สามารถมีความรู้สึกรักและอบอุ่นต่อคนใกล้ชิดได้

ก. ดีกว่าปกติ ข. เท่าปกติ ค. น้อยกว่าปกติ ง. น้อยกว่าปกติมาก

32) รู้สึกว่าสามารถเข้ากับคนอื่นได้ง่าย

ก. ดีกว่าปกติ ข. เท่าปกติ ค. น้อยกว่าปกติ ง. น้อยกว่าปกติมาก

33) ใช้เวลาคุยเล่นกับคนอื่นมาก

ก. ใช้เวลามากกว่าปกติ ข. เท่าปกติ ค. น้อยกว่าปกติ ง. น้อยกว่าปกติมาก

34) รู้สึกกลัวที่จะพูดอะไรออกไปต่อหน้าคนอื่นเพราะเกรงจะทำให้ตัวเองดูโง่

ก. ไม่เลย ข. ไม่มากกว่าปกติ ค. ค่อนข้างมากกว่าปกติ ง. มากกว่าปกติมาก

35) รู้สึกว่าได้ทำตัวให้เป็นประโยชน์ในเรื่องต่างๆ

ก. มากกว่าปกติ ข. เหมือนปกติ ค. น้อยกว่าปกติ ง. น้อยกว่าปกติมาก

36) รู้สึกว่าสามารถตัดสินใจในเรื่องต่างๆได้

ก. มากกว่าปกติ ข. เหมือนปกติ ค. น้อยกว่าปกติ ง. น้อยกว่าปกติมาก

37) รู้สึกว่าตัวเองไม่สามารถที่จะเริ่มทำอะไรได้เลย

ก. ไม่เลย ข. ไม่มากกว่าปกติ ค. ค่อนข้างมากกว่าปกติ ง. มากกว่าปกติมาก

38) จะทำอะไรก็รู้สึกหวาดกลัวไปหมด

ก. ไม่เลย ข. ไม่มากกว่าปกติ ค. ค่อนข้างมากกว่าปกติ ง. มากกว่าปกติมาก

39) รู้สึกตึงเครียดอยู่ตลอดเวลา

ก. ไม่เลย ข. ไม่มากกว่าปกติ ค. ค่อนข้างมากกว่าปกติ ง. มากกว่าปกติมาก

40) รู้สึกว่าไม่สามารถที่จะเอาชนะความลำบากต่างๆได้

ก. ไม่เลย ข. ไม่มากกว่าปกติ ค. ค่อนข้างมากกว่าปกติ ง. มากกว่าปกติมาก

41) รู้สึกว่าชีวิตต้องดิ้นรนอยู่ตลอดเวลา

ก. ไม่เลย ข. ไม่มากกว่าปกติ ค. ค่อนข้างมากกว่าปกติ ง. มากกว่าปกติมาก

42) สามารถมีความสุขกับกิจกรรมในชีวิตประจำวันตามปกติได้

ก. มากกว่าปกติ ข. เหมือนปกติ ค. น้อยกว่าปกติ ง. น้อยกว่าปกติมาก

- 43) มองอะไรเคร่งเครียดไปหมด
 ก. มากกว่าปกติ ข. เหมือนปกติ ค. น้อยกว่าปกติ ง. น้อยกว่าปกติมาก
- 44) รู้สึกหงุดหงิดอารมณ์ไม่ดี
 ก. ไม่เลย ข. ไม่มากกว่าปกติ ค. ค่อนข้างมากกว่าปกติ ง. มากกว่าปกติมาก
- 45) รู้สึกกลัวหรือตกใจโดยไม่มีเหตุสมควร
 ก. ไม่เลย ข. ไม่มากกว่าปกติ ค. ค่อนข้างมากกว่าปกติ ง. มากกว่าปกติมาก
- 46) สามารถที่จะเผชิญหน้ากับปัญหาต่างๆของตัวเองได้
 ก. ดีกว่าปกติ ข. เหมือนปกติ ค. น้อยกว่าปกติ ง. น้อยกว่าปกติมาก
- 47) รู้สึกเรื่องต่างๆที่ถมจนรับไม่ไหว
 ก. ไม่เลย ข. ไม่มากกว่าปกติ ค. ค่อนข้างมากกว่าปกติ ง. มากกว่าปกติมาก
- 48) มีความรู้สึกว่าคุณรอบข้างจับตามองคุณอยู่
 ก. ไม่เลย ข. ไม่มากกว่าปกติ ค. ค่อนข้างมากกว่าปกติ ง. มากกว่าปกติมาก
- 49) รู้สึกไม่มีความสุขและเศร้าหมอง
 ก. ไม่เลย ข. ไม่มากกว่าปกติ ค. ค่อนข้างมากกว่าปกติ ง. มากกว่าปกติมาก
- 50) รู้สึกเสียความมั่นใจในตัวเองไป
 ก. ไม่เลย ข. ไม่มากกว่าปกติ ค. ค่อนข้างมากกว่าปกติ ง. มากกว่าปกติมาก
- 51) คิดว่าตัวเองเป็นคนไร้ค่า
 ก. ไม่เลย ข. ไม่มากกว่าปกติ ค. ค่อนข้างมากกว่าปกติ ง. มากกว่าปกติมาก
- 52) รู้สึกว่าชีวิตนี้หมดหวังโดยสิ้นเชิง
 ก. ไม่เลย ข. ไม่มากกว่าปกติ ค. ค่อนข้างมากกว่าปกติ ง. มากกว่าปกติมาก
- 53) รู้สึกมีความหวังในอนาคตของตัวเอง
 ก. มากกว่าปกติ ข. เท่าปกติ ค. น้อยกว่าปกติ ง. มีความหวังน้อยมาก

54) รู้สึกมีความสุขดีตามสมควรเมื่อดูโดยรวม ๆ

- ก. ไม่เลย ข. ไม่มากกว่าปกติ ค. ค่อนข้างมากกว่าปกติ ง. มากกว่าปกติมาก

55) รู้สึกกังวลกระวนกระวายและเครียดอยู่ตลอดเวลา

- ก. ไม่เลย ข. ไม่มากกว่าปกติ ค. ค่อนข้างมากกว่าปกติ ง. มากกว่าปกติมาก

56) รู้สึกไม่คุ้มค่าที่จะมีชีวิตอยู่ต่อไป

- ก. ไม่เลย ข. ไม่มากกว่าปกติ ค. ค่อนข้างมากกว่าปกติ ง. มากกว่าปกติมาก

57) คิดว่ามีความเป็นไปได้ที่จะอยากจบชีวิตตัวเอง

- ก. ไม่อย่างแน่นอน ข. ไม่คิดว่าเป็นอย่างนั้น ค. มีอยู่บ้างเหมือนกัน ง. มีแน่ๆ

58) รู้สึกว่าบางครั้งทำอะไรไม่ได้เลยเพราะประสาทตึงเครียดมาก

- ก. ไม่เลย ข. ไม่มากกว่าปกติ ค. ค่อนข้างมากกว่าปกติ ง. มากกว่าปกติมาก

59) พบว่าตนเองรู้สึกอยากตายไปให้พ้นๆ

- ก. ไม่เลย ข. ไม่มากกว่าปกติ ค. ค่อนข้างมากกว่าปกติ ง. มากกว่าปกติมาก

60) พบว่ามีความรู้สึกที่อยากจะทำลายชีวิตตัวเองเข้ามาอยู่ในความคิดเสมอๆ

- ก. ไม่อย่างแน่นอน ข. ไม่คิดว่าเป็นอย่างนั้น ค. มีอยู่บ้างเหมือนกัน ง. มีแน่ๆ

ตอนที่ 3

คำชี้แจง ขอให้ท่านขีดเครื่องหมายถูก (✓) ลงบนช่อง ที่ตรงกับความรู้สึกของท่านที่สุด

	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	ไม่เห็น ด้วย	เห็นด้วย	เห็นด้วย อย่างยิ่ง
1 สมาชิกในครอบครัวช่วยกันแก้ไขปัญหาส่วนใหญ่ที่เกิดขึ้นในบ้านได้	☐	☐	☐	☐
2 มีการพูดคุยปรึกษากันเสมอว่าวิธีแก้ปัญหาที่ทำไปนั้นได้ผลหรือไม่	☐	☐	☐	☐
3 เมื่อฉันขอให้คนในครอบครัวทำอะไร ฉันมักไม่แน่ใจว่าเขาจะทำได้หรือไม่	☐	☐	☐	☐
4 ครอบครัวฉันแสดงความผูกพันรักใคร่ต่อกันเสมอ	☐	☐	☐	☐
5 ทุกคนเข้ากันได้หลังหย่าร้างพิบัติ	☐	☐	☐	☐
6 เมื่อเผชิญปัญหา เราจะปรึกษากันว่าจะแก้ปัญหาอย่างไร	☐	☐	☐	☐
7 บ่อยครั้งที่ฉันไม่สามารถพูดในสิ่งที่ฉันคิดหรือรู้สึกกับคนในครอบครัว	☐	☐	☐	☐
8 ทุกคนในครอบครัวมีหน้าที่ในบ้านต้องรับผิดชอบ	☐	☐	☐	☐
9 ทุกคนในครอบครัวแสดงความรู้สึกทั้งดีและไม่ดีต่อกันอย่างเปิดเผย	☐	☐	☐	☐
10 คนในครอบครัวจะสนใจฉันก็ต่อเมื่อเรื่องนั้นเป็นเรื่องสำคัญสำหรับเขา	☐	☐	☐	☐
11 สมาชิกในครอบครัวมีความไว้วางใจซึ่งกันและกัน	☐	☐	☐	☐
12 ทุกคนสามารถพูดกันตรงไปตรงมา ไม่อ้อมค้อม	☐	☐	☐	☐
13 ครอบครัวของฉันไม่เคยขาดสิ่งจำเป็นเช่น อาหาร เสื้อผ้า ยารักษาโรคหลังภัยพิบัติ	☐	☐	☐	☐
14 บางคนในครอบครัวไม่เคยแสดงอารมณ์และความรู้สึกอย่างเปิดเผยหลังภัยพิบัติ	☐	☐	☐	☐
15 ครอบครัวของฉันรักใคร่ปรองดองกันดีหลังภัยพิบัติ	☐	☐	☐	☐
16 บางคนในครอบครัวก็ยุ่งวุ่นวายกับสมาชิกในครอบครัวคนอื่นมากเกินไปจนนำ อิทธิพลใจ	☐	☐	☐	☐
17 ขณะนี้ครอบครัวของฉันมีความสุขมากพอแล้ว	☐	☐	☐	☐
18 ครอบครัวของฉันต่างคนต่างอยู่	☐	☐	☐	☐
19 ครอบครัวของฉันเผชิญหน้ากับปัญหาที่เกิดขึ้นร่วมกันได้ดี	☐	☐	☐	☐
20 ครอบครัวของฉันแก้ปัญหาความไม่สบายใจระหว่างกันได้ค่อนข้างดี	☐	☐	☐	☐
21 แต่ละคนในครอบครัวปฏิบัติหน้าที่ของแต่ละคนได้อย่างไม่ขาดตกบกพร่อง	☐	☐	☐	☐
22 ในยามวิกฤติคนในครอบครัวสามารถพึ่งพาอาศัยกันได้	☐	☐	☐	☐
23 ผู้ใหญ่ในครอบครัวออกคำสั่งหรือควบคุมฉันมากเกินไป	☐	☐	☐	☐
24 ฉันบอกเล่าความทุกข์ใจให้คนในครอบครัวฟังได้	☐	☐	☐	☐
25 ครอบครัวของฉันให้ความสำคัญต่อความรู้สึกของสมาชิก	☐	☐	☐	☐
26 ในครอบครัวของฉันมีความรู้สึกที่ไม่ดีเกิดขึ้นมากมายหลังเกิดภัยพิบัติ	☐	☐	☐	☐
27 หลังการสูญเสียชีวิตของฉันพึ่งหลาย	☐	☐	☐	☐
28 การย้ายที่อยู่อาศัยทำให้ฉันรู้สึกเหมือนไม่มีบ้าน	☐	☐	☐	☐
29 สถานที่อยู่ปัจจุบันมีลักษณะคล้ายบ้านที่ฉันเคยอาศัยอยู่	☐	☐	☐	☐
30 ฐานะการเงินของครอบครัวฉันอยู่ในสภาวะปกติ	☐	☐	☐	☐

ตอนที่ 4

คำชี้แจง แบบสอบถามต่อไปนี้เป็นกลุ่มของข้อความ ขอให้ท่านอ่านข้อความแต่ละข้อ จากนั้นให้เลือกข้อความใดข้อความหนึ่ง (ข้อ ก ข ค หรือ ง) ที่บรรยายความรู้สึกของท่านได้ดีที่สุดในรอบหนึ่งสัปดาห์ที่ผ่านมา รวมทั้งความรู้สึกของท่านในปัจจุบัน

1	ก	ฉันไม่มีความสุขเลย	2	ก	ฉันไม่มั่นใจว่าชีวิตข้างหน้าของฉันจะดีหรือไม่
	ข	ฉันมีความสุขดี		ข	ฉันมั่นใจว่าชีวิตข้างหน้าของฉันคงจะดี
	ค	ฉันมีความสุขมาก		ค	ฉันมั่นใจว่าชีวิตข้างหน้าของฉันมีเรื่องที่ดี
	ง	ฉันมีความสุขอย่างไม่น่าเชื่อ		ง	ฉันมั่นใจว่าชีวิตข้างหน้าของฉันเต็มไปด้วยสิ่งดีที่น่าพึงพอใจที่สุด
3	ก	ฉันไม่ค่อยพึงพอใจสิ่งต่างๆ ในชีวิตของตนเองเลย	4	ก	ฉันไม่เคยกำหนดชีวิตตนเองได้เลย
	ข	ฉันพึงพอใจสิ่งต่างๆ ในชีวิตของตนเองอยู่บ้าง		ข	ฉันกำหนดชีวิตตนเองได้บางเรื่อง
	ค	ฉันพึงพอใจมากกับสิ่งต่างๆ ในชีวิตของตน		ค	ฉันกำหนดชีวิตตนเองได้เกือบทุกเรื่อง
	ง	ฉันพึงพอใจมากที่สุดกับสิ่งต่างๆ ในชีวิตตน		ง	ฉันกำหนดชีวิตตนเองได้ทุกเรื่อง
5	ก	ฉันรู้สึกว่าชีวิตของฉันไม่มีคุณค่าเลย	6	ก	ฉันไม่เคยรู้สึกยินดีในสิ่งที่ตนเองเป็น
	ข	ฉันรู้สึกว่าชีวิตของฉันมีคุณค่าบ้าง		ข	ฉันรู้สึกยินดีในสิ่งที่ตนเองเป็นอยู่บ้าง
	ค	ฉันรู้สึกว่าชีวิตของฉันมีคุณค่ามาก		ค	ฉันรู้สึกยินดีมากในสิ่งที่ตนเองเป็น
	ง	ฉันรู้สึกว่าชีวิตของฉันมีคุณค่ามากที่สุด		ง	ฉันรู้สึกยินดีมากที่สุดในสิ่งที่ตนเองเป็น
7	ก	ฉันไม่เคยมีอำนาจควบคุมสถานการณ์ต่างๆ ในชีวิตเลย	8	ก	ฉันรู้สึกว่า การเริ่มต้นกระทำสิ่งต่างๆ เป็นเรื่องยาก
	ข	ฉันรู้สึกว่าตนมีอำนาจควบคุมสถานการณ์ต่างๆ ในชีวิตเป็นบางครั้ง		ข	ฉันรู้สึกว่า การเริ่มต้นกระทำสิ่งต่างๆ เป็นเรื่องค่อนข้างง่าย
	ค	ฉันรู้สึกว่าตนมีอำนาจควบคุมสถานการณ์ต่างๆ ในชีวิตบ่อยครั้ง		ค	ฉันรู้สึกว่า การเริ่มต้นกระทำสิ่งต่างๆ เป็นเรื่องง่าย
	ง	ฉันรู้สึกว่าตนมีอำนาจควบคุมสถานการณ์ต่างๆ ในชีวิตเสมอๆ		ง	ฉันรู้สึกว่า การเริ่มต้นกระทำสิ่งต่างๆ เป็นเรื่องง่ายหาย
9	ก	ชีวิตของฉันไม่เครียด	10	ก	ฉันมักจะ ไม่สนใจผู้อื่น
	ข	ชีวิตของฉันเครียดเป็นบางครั้ง		ข	ฉันสนใจผู้อื่นบ้าง
	ค	ชีวิตของฉันเครียดบ่อยครั้ง		ค	ฉันมักสนใจผู้อื่นมาก
	ง	ชีวิตของฉันเครียดตลอดเวลา		ง	ฉันมักสนใจผู้อื่นอย่างจริงจัง
11	ก	ฉันพบว่า การตัดสินใจเป็นเรื่องยาก	12	ก	ฉันไม่เคยตื่นนอนด้วยความรู้สึกสดชื่นเลย
	ข	ฉันพบว่า การตัดสินใจบางเรื่องเป็นเรื่องค่อนข้างง่าย		ข	ฉันตื่นนอนด้วยความรู้สึกสดชื่นเป็นบางครั้ง
	ค	ฉันพบว่า การตัดสินใจบางเรื่องเป็นเรื่องง่าย		ค	ฉันตื่นนอนด้วยความรู้สึกสดชื่นบ่อยครั้ง
	ง	ฉันพบว่า การตัดสินใจบางเรื่องเป็นเรื่องง่ายหาย		ง	ฉันตื่นนอนด้วยความรู้สึกสดชื่นทุกครั้ง
13	ก	ฉัน ไม่รู้สึกกระปรี้กระเปร่าเลย	14	ก	ฉัน ไม่เคยคิดถึงความงามของสิ่งต่างๆ รอบตัว
	ข	ฉันรู้สึกกระปรี้กระเปร่าเป็นบางครั้ง		ข	ฉันเห็นความงามในบางสิ่งบางอย่างรอบตัว
	ค	ฉันรู้สึกกระปรี้กระเปร่าเป็นบ่อยครั้ง		ค	ฉันเห็นความงามในเกือบทุกสิ่งทุกอย่างรอบตัว
	ง	ฉันรู้สึกกระปรี้กระเปร่าตลอดเวลา		ง	ฉันเห็นความงามในทุกสิ่งทุกอย่างรอบๆ ตัว
15	ก	ฉัน ไม่เคยรู้สึกกระตือรือร้นเลย	16	ก	ฉัน รู้สึกตนเองว่าสุขภาพไม่ดีเลย
	ข	ฉัน รู้สึกค่อนข้างกระตือรือร้น		ข	ฉัน รู้สึกตนเองว่าสุขภาพดีปานกลาง

คำชี้แจง ขอให้ท่านขีดเครื่องหมายถูก (✓) ลงบนช่อง || ที่บรรยายประสบการณ์ของท่านได้ดีที่สุด

	ก	ฉันรู้สึกกระตือรือร้นมาก	ค	ฉันรู้สึกตนเองว่าสุขภาพแข็งแรงดี	
	ง	ฉันรู้สึกกระตือรือร้นอย่างเต็มที่	ง	ฉันรู้สึกตนเองว่าสุขภาพแข็งแรงดีที่สุด	
17	ก	ฉันไม่เคยมีความรู้สึกที่ติดใจใครเลย	18	ก	ฉันไม่เคยรู้สึกเบื่อกับงานใจเลย
	ข	ฉันมีความรู้สึกที่ติดใจคนอื่นบ้าง	ข	ฉันรู้สึกเบื่อกับงานใจบางครั้ง	
	ค	ฉันมีความรู้สึกที่ติดใจคนอื่นมาก	ค	ฉันรู้สึกเบื่อกับงานใจบ่อยครั้ง	
	ง	ฉันมีความรู้สึกที่ติดใจทุกคน	ง	ฉันรู้สึกเบื่อกับงานใจตลอดเวลา	
19	ก	ฉันไม่เคยมีความทรงจำในอดีตที่เป็นสุขเลย	20	ก	ฉันไม่เคยจัดสรรเวลาเพื่อทำสิ่งต่างๆ ตามที่ฉันตั้งใจได้เลย
	ข	ฉันมีความทรงจำในอดีตที่เป็นสุขอยู่บ้าง	ข	ฉันจัดสรรเวลาเพื่อทำสิ่งต่างๆ ตามที่ฉันตั้งใจได้บ้าง	
	ค	ฉันมีความทรงจำในอดีตที่เป็นสุขเป็นส่วนใหญ่	ค	ฉันจัดสรรเวลาเพื่อทำสิ่งต่างๆ ตามที่ฉันตั้งใจได้เป็นอย่างดี	
	ง	เหตุการณ์ทั้งหมดในอดีตของฉันเป็นความทรงจำที่เป็นสุขอย่างยิ่ง	ง	ฉันจัดสรรเวลาเพื่อทำสิ่งต่างๆ ตามที่ฉันตั้งใจได้ทุกเรื่องตามต้องการ	
21	ก	ฉันไม่เคยได้ทำในสิ่งที่ฉันต้องการจะทำ	22	ก	ฉันไม่เคยรู้สึกสนุกเมื่ออยู่กับผู้อื่น
	ข	ฉันได้ทำบางสิ่งที่ฉันต้องการจะทำ	ข	ฉันรู้สึกสนุกบ้างบางครั้งเมื่ออยู่กับผู้อื่น	
	ค	ฉันได้ทำหลายสิ่งที่ฉันต้องการจะทำ	ค	ฉันรู้สึกสนุกบ่อยครั้งเมื่ออยู่กับผู้อื่น	
	ง	ฉันได้ทำทุกสิ่งที่ฉันต้องการจะทำ	ง	ฉันรู้สึกสนุกอยู่เสมอเมื่ออยู่กับผู้อื่น	
23	ก	ฉันมั่นใจว่าชีวิตข้างหน้าของฉันจะดี	24	ก	ฉันไม่เคยมีภาวะใดๆ ต้องรับผิดชอบในชีวิต
	ข	ฉันมั่นใจว่าชีวิตข้างหน้าของฉันมีเรื่องที่ดี	ข	ฉันมีภาระต้องรับผิดชอบในชีวิตอยู่บ้าง	
	ค	ฉันมั่นใจว่าชีวิตข้างหน้าของฉันเต็มไปด้วยสิ่งดีที่น่าพึงพอใจที่สุด	ค	ฉันมีภาระต้องรับผิดชอบในชีวิตอยู่มาก	
	ง	ฉันทำให้คนอื่นรำรังได้เสมอ	ง	ฉันมีภาระต้องรับผิดชอบในชีวิตอยู่เสมอ	
25	ก	ชีวิตของฉันไม่มีเป้าหมายและความหมายใดๆ เลย	26	ก	ฉันไม่เคยคิดว่าโลกนี้น่าอยู่
	ข	ชีวิตของฉันมีเป้าหมายและความหมายอยู่บ้าง	ข	ฉันคิดว่าโลกนี้ค่อนข้างน่าอยู่	
	ค	ชีวิตของฉันมีเป้าหมายและความหมายอยู่มาก	ค	ฉันคิดว่าโลกนี้น่าอยู่มาก	
	ง	ชีวิตของฉันเต็มเปี่ยมไปด้วยเป้าหมายและความหมาย	ง	ฉันคิดว่าโลกนี้น่าอยู่เป็นที่สุด	
27	ก	ฉันหัวเราะน้อยครั้งมาก	28	ก	ฉันไม่เคยคิดว่าตนเองมีเสน่ห์เลย
	ข	ฉันหัวเราะค่อนข้างบ่อย	ข	ฉันคิดว่าตนเองเป็นคนมีเสน่ห์อยู่บ้าง	
	ค	ฉันหัวเราะบ่อยครั้ง	ค	ฉันคิดว่าตนเองเป็นคนมีเสน่ห์มาก	
	ง	ฉันหัวเราะอยู่เสมอ	ง	ฉันคิดเสมอว่าตนเองมีเสน่ห์ที่สุด	
29	ก	ฉันพบว่าสิ่งรอบตัวล้วนน่าเบื่อ			
	ข	ฉันพบว่าสิ่งรอบตัวบางเรื่องน่าสนใจ			
	ค	ฉันพบว่าสิ่งรอบตัวเป็นเรื่องน่าสนใจ			
	ง	ฉันพบว่าสิ่งรอบตัวล้วนทำให้ฉันเพลิดเพลินใจ			

1	ฉันได้รับบาดเจ็บร่างกาย และต้องพบแพทย์	☐ ไม่ใช่	☐ ใช่
2	คนในครอบครัวของฉันได้รับบาดเจ็บทางร่างกาย และต้องพบแพทย์	☐ ไม่ใช่	☐ ใช่
3	ฉันเห็นคนอื่น(ไม่ใช่คนในครอบครัวของฉัน)ได้รับบาดเจ็บทางร่างกาย และต้องพบแพทย์	☐ ไม่ใช่	☐ ใช่
4	ฉันเห็นคนตาย	☐ ไม่ใช่	☐ ใช่
5	ฉันเห็นซากปรักหักพังของบ้านเรือน ยานยนต์ และเรือ	☐ ไม่ใช่	☐ ใช่
6	ครอบครัวของฉันสูญเสียบ้าน ที่อยู่อาศัย	☐ ไม่ใช่	☐ ใช่
7	ครอบครัวของฉันสูญเสียเรือ	☐ ไม่ใช่	☐ ใช่
8	ครอบครัวของฉันสูญเสียทรัพย์สินอื่นๆ (จักรยานยนต์ หรือของมีค่าอื่นๆ)	☐ ไม่ใช่	☐ ใช่
9	ฉันสูญเสียญาติอย่างน้อย 1 คน, แต่ไม่มีใครในครอบครัวสูญเสีย	☐ ไม่ใช่	☐ ใช่
10	ฉันสูญเสียพี่น้องร่วมบิดามารดา แต่บิดามารดาอยู่ครบ	☐ ไม่ใช่	☐ ใช่
11	ฉันสูญเสียบิดา/มารดา หรือทั้งคู่	☐ ไม่ใช่	☐ ใช่

ขอบคุณที่ตอบแบบสอบถาม

**แบบประเมินความพึงพอใจต่อโครงการสัมมนาเรื่อง ภัยพิบัติสึนามิและผลกระทบต่อเด็ก เยาวชน
และครอบครัว สำหรับครู นักการศึกษา บุคลากรทางสาธารณสุข และผู้สนใจ**

เรียนท่านผู้เข้าร่วมการสัมมนาทุกท่าน

คณะอาจารย์ที่มหาวิทยาลัยโครงการวิจัย คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ขอขอบคุณท่านที่เกียรติเข้าร่วมการสัมมนา ในหัวข้อ "ภัยพิบัติสึนามิและผลกระทบต่อเด็ก เยาวชน และครอบครัว" ณ โรงแรมเซาท์ทรี เอ็มเมอร์ลิส บีช รีสอร์ท แอนด์ สปา จังหวัดพังงา ในการนี้ คณะผู้จัดโครงการสัมมนาใคร่ขอความร่วมมือจากท่านในการให้ข้อคิดเห็นต่อการจัดการสัมมนา ในครั้งนี้ตามแบบประเมินความพึงพอใจด้านล่างนี้ เพื่อให้คณะผู้จัดการสัมมนานำเอาข้อมูลที่ได้รับจากท่านไปใช้ในการพัฒนาการจัดการสัมมนาครั้งต่อไป

ขอให้ท่านกรอรายละเอียดลงในช่องว่าง และทำเครื่องหมาย ลงในช่อง ตามหัวข้อที่ระบุไว้

ข้อมูลผู้ตอบแบบประเมิน

เพศ ชาย หญิง อายุ _____ ปี
 ระดับการศึกษา ปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก อื่นๆ (โปรดระบุ) _____
 อาชีพ ครู/อาจารย์/นักวิจัย ข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ
 พนักงานบริษัทเอกชน ประกอบธุรกิจส่วนตัว/เจ้าของกิจการ นิสิต-นักศึกษา/นักเรียน
 อื่นๆ (โปรดระบุ)

ความพึงพอใจต่อการจัดการสัมมนา

ขอให้ท่านทำการประเมินระดับความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการสัมมนาตามหัวข้อที่ระบุเอาไว้ในตารางด้านล่างนี้ โดยให้ท่านทำเครื่องหมาย ลงในช่องลงคะแนนในตาราง โดยให้ระดับความพึงพอใจสูงสุด คือ 5 คะแนน เรียงลำดับลงไปจนถึงระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด คือ 1 คะแนน

ข้อ	ประเด็นหัวข้อ	ระดับความพึงพอใจ				
		1	2	3	4	5
เนื้อหา						
1.	ได้ประโยชน์จากเนื้อหาในการสัมมนาครั้งนี้					
2.	สามารถนำความรู้ที่ได้จากการสัมมนาครั้งนี้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้					
3.	ระยะเวลาในการจัดการสัมมนามีความเหมาะสมกับหัวข้อ					
4.	ได้ประโยชน์จากเนื้อหาในโปสเตอร์					
วิทยากรผู้บรรยาย / ผู้ดำเนินการอภิปราย						
5.	ความรอบรู้ในเนื้อหาครอบคลุมตามหัวข้อการสัมมนา					
6.	ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้					
7.	ความสามารถในการตอบข้อสงสัย					

ข้อ	ประเด็นหัวข้อ	ระดับความพึงพอใจ				
		1	2	3	4	5
การจัดการ						
8.	การดูแล-อำนวยความสะดวกของผู้จัดงาน					
สถานที่						
9.	ความเหมาะสมของสถานที่จัดการสัมมนา					
10.	ความเหมาะสมของแสงและเสียงของห้องสัมมนา					
11.	ความเหมาะสมของสิ่งอำนวยความสะดวก					
ความพึงพอใจโดยรวม						
12.	ท่านมีความพอใจโดยรวมต่อการจัดสัมมนาครั้งนี้					
ผลการประเมินความพึงพอใจ						
13.	ประโยชน์จากการสัมมนาครั้งนี้					

ท่านต้องการทราบข้อมูลการสัมมนาในครั้งต่อไปหรือไม่

ต้องการ โดยส่งข้อมูลมาทาง e-mail address: _____

โทรศัพท์ _____

ไม่ต้องการ

หากมีการสัมมนาครั้งต่อไป ท่านจะเข้าร่วมหรือไม่

เข้าร่วม ไม่เข้าร่วม ยังไม่แน่ใจ

ข้อเสนอแนะอื่นๆ

ขอขอบพระคุณที่ท่านสละเวลาในการตอบแบบประเมินความพึงพอใจในครั้งนี้